doru davidovici

RIDICĂ-TE ȘI MERGI

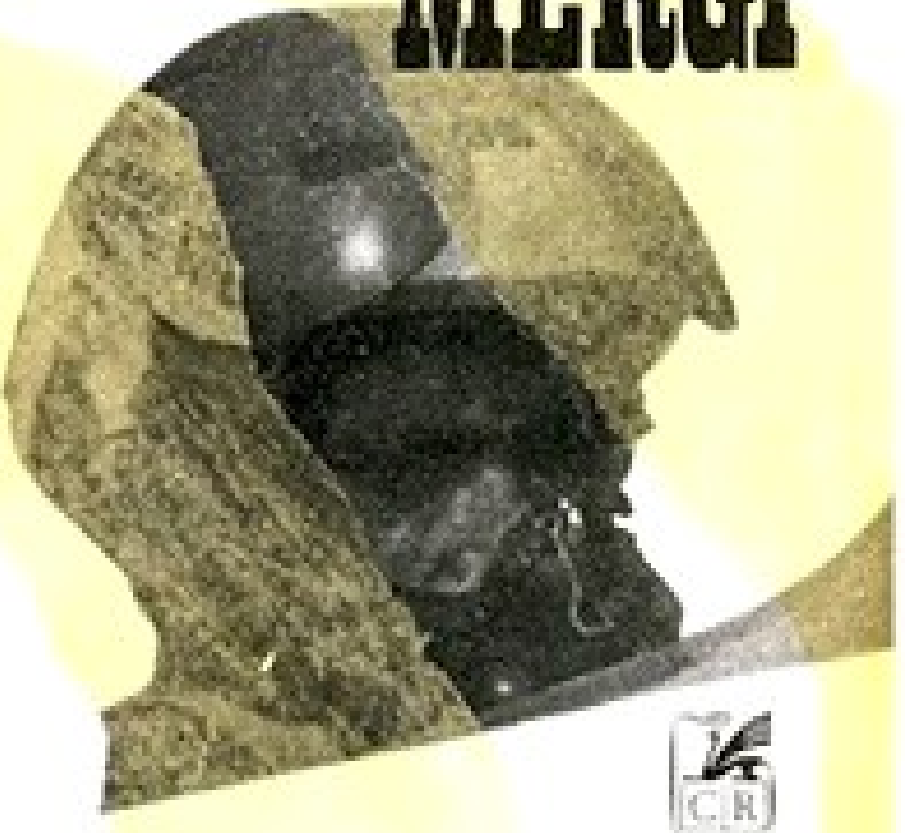

DORU DAVIDOVICI

RIDICĂ-TE ŞI MERGI

EDITURA CARTEA ROMÂNEASCĂ 1991
Coperta de Ştefan Davidovici
Versiune ebook: [1.0]

Această poveste este adevărată cu tot ce poate avea adevărat în ea.

– Nu mai fă pe nebunul cu schiurile alea, a spus mama încet. Nu le mai lustrui atîta. Oricum, nu se uită nimeni la tine şi la schiurile tale. Oamenii se duc pentru alte chestii pe munte, a explicat mama mea. Nu ca să te admire pe tine, cu schiurile astea zgîriate în picioare.

– Sînt încă bune, am spus.

– Sînt foarte bune. Sînt extraordinar de bune, a zis mama la fel de încet, şi vorbea serios. Sînt nemaipomenit de bune, cînd e vorba să pleci cu ele şi să mă laşi din nou singură.

– Nu eşti singură, am spus. Asta e ceva care pleacă din tine. Crezi tu că eşti singură, dar nu eşti.

– Asta mă omoară, a zis mama. Singurătatea. Încet, dar sigur. Faptul că stau între pereţii ăştia, şi n-am cu cine schimba o vorbă.

– Îl ai pe el, am arătat colivia în care papagalul se dădea huţa.

– Buah! a făcut mama. Mulţumesc frumos. Dintr-o familie de cinci oameni, abia încăpeam în jurul mesei. De cînd a murit tata...

– Tata, am spus, a fost numai o parte din tine. O parte bună din fiecare dintre noi. Dar nu ne înmormînta pe toţi pentru că nu mai e tata. Ţi-au rămas fetele. Ţi-au rămas nepoţii cei drăguţi care roiesc cam tot timpul pe aici, aşa că nu eşti deloc singură. Ţi-am rămas eu. Chiar, am spus, ce mai fac nepoţii?

– Fac bine, a ridicat mama din umeri. Chiar foarte bine. Băieţii invită fete la plimbare, iar fetele ies cu tot felul de colegi. Aşa că nu mai au ei timp să roiască pe aici.

– Nu lipsesc chiar atît de mult, am spus. Trei săptămîni... Mai bine tăceam.

– Trei săptămîni înseamnă mult, a socotit mama. Trei săptămîni de iarnă, asta înseamnă foarte mult. Iar pentru mine, înseamnă de tot atîtea ori mai mult.

A ridicat tonul, atunci papagalul din colivie a tresărit, a zburat de pe trapezul mititel pe stinghie şi nu s-a mai dat huţa. Am băgat degetul între gratii, a venit papagalul, m-a ciupit de deget.

– Uite, a spus mama, pînă şi el...

-...o păsăruică fără minte, am continuat.

– Nu e deloc fără minte! Acum mama ţipa de-a binelea. E mic, e ignorant, nu ştie matematici superioare, dar uneori cred că are mai mult suflet decît copiii mei!

– Iar începem?

– Nu încep nimic, a spus mama, dintr-o dată liniştită, şi acum privea în gol. S-a încovoiat şi mai mult, s-a făcut mică, uşoară, zbîrcită şi tristă. Dar eşti plecat tot timpul, a spus, vii acasă doar cînd îţi aduci aminte, pe urmă pleci iar şi numai eu ştiu cum aştept pînă apari din nou, şi acum, cînd ai timp liber, mergi să schiezi.

În iarna aceea n-am mai schiat, dar cînd vorbeam cu mama nu ştiam încă asta. Ştiam doar că plec la Sinaia, la Mike Sîrbu, şi mai ştiam că sus e zăpadă mare, merge teleschiul, se învîrte roata imensă, orizontală, galbenă, în Valea Dorului, urcînd pe scaune roşii tipi care, ajunşi sus, nu ştiau cum să facă să o ia mai repede din nou la vale.

– Nu încep nimic, a spus mama.

S-a rezemat de bufetul mic, s-a uitat la masa mică, pătrată, la chiuveta albă, la bucătarul din faianţă care tot ducea pe pereţi un porc fript, fără să ajungă vreodată undeva cu porcul ăla. S-a uitat la aragazul adus acum cinci decenii din Germania, cînd nici măcar nu existau Germania de Est, Germania de Vest, era Germania şi gata, s-a uitat la flacăra care pîlpîia galbenă, albastră şi din nou galbenă.

Şi dacă mama putea privi ceva cu ură, a privit tot universul acela cu ură.

Mai era, în bucătăria mică şi îngrozitor de curata, colivia papagalului.

Mai erau schiurile mele, care oricum nu se potriveau.

Mai era amintirea tatii pe care mama o ducea cu ca peste tot şi mereu, aproape vizibil. Aproape se vedea cum o ducea dintr-o cameră în alta, cobora cu ea în stradă, o plimba prin magazine, şi oamenii credeau că şopteşte singură, numai că, de fapt, mama discuta liniştită cu tata.

Acum însă nu era deloc liniştită. Vorbea încet şi rar, dar la mama asta înseamnă cu totul altceva.

– Nu mai am ce începe, a spus. Pentru mine lucrurile s-au sfîrşit de mult. Am rămas o femeie singură, cu un papagal. Cine are nevoie de o femeie singură cu un papagal?

Am ridicat din umeri.

– Noi, am zis. O grămadă de lume. Toia şi Eka, şi încă trei adolescenţi între 14 şi 18 ani, vîrstă ingrată. Eu. Taţii adolescenţilor, ginerii tăi sau cum naiba se cheamă. Bărbaţii fetelor, am explicat. Asta, am arătat cu degetul întins colivia.

Mama fixa flacăra de la aragaz, galbenă şi albastră.

– Ti-am spus să-ţi iei un cîine, am zis.

– Da, a făcut mama, să alerg cu el toată ziua, din casă afară şi de afară în casă.

– Nu de asta, am explicat. Un cîine care să te iubească. Ca bătrîna Peggy, am argumentat. Cine te-a mai iubit ca bătrîna Peggy? Nu spuneai chiar tu că nimeni nu te-a mai iubit ca bătrîna Peggy? Sau bătrînul Friţ. N-ai spus că în viaţa ta nu te-a iubit nimeni ca Friţ? Ca Pufa, care n-a mai apucat să ajungă bătrînă? Ca Pufi, care a terminat-o cum a terminat-o, dar înainte de asta te-a iubit foarte mult paisprezece ani, şi tu ştii mai bine ca mine ce înseamnă asta.

Însemna o bună parte din viaţa mea de pînă atunci. Pînă la urmă mama n-a mai rezistat, a luat un cîine, pe cockerul Tom, şi atunci s-a întîmplat ceva groaznic, pentru că din doi, Cockerini m-a preferat pe mine, şi n-a

mai fost nimic de făcut. De fapt a fost greşeala mamii, pentru că niciodată vreun cocker auriu n-o să stea prea mult lîngă o doamnă în vîrstă care creşte un papagal vorbitor. Dar atunci nu ştiam. Pentru doamnele în vîrstă care cresc papagali, sînt foarte buni pechinezii, nu cei imperiali care te scuipă cu privirea şi de fapt sînt buni doar pentru ei înşişi, ci pechinezii mici, portocalii, gîfîiţi, cei încurcaţi printre picioare şi cu ochii scoşi din orbite de atîta devotament. Pe urmă mai e sumedenia aceea de rase cunoscute în general sub denumirea „Pufi de casă”, dar am mai spus-o, atunci nu ştiam toate lucrurile astea. Atunci ştiam doar că mama, vrînd mult de tot să aibă din nou un cîine, care să o iubească cum n-a. fost iubită în viaţa ei, şi pe lîngă asta să nu fie nici foarte mare dar nici foarte mic, a ales un cocker. Aşa a apărut cîinele Tom, şi nu spun mai mult. Nu e nimic de spus. E doar de amintit în treacăt că, avîndu-l pe Tom lîngă mine, tot felul de lucruri care oricum se întîmplă, se petrec mai blînd, la bine şi la rău. Dar asta e ceva despre care nu sînt sigur că trebuie vorbit, şi de fapt s-a întîmplat mult mai tîrziu. Atunci, în iarna aceea, seara, după ce am terminat de lustruit schiurile, de strîns şuruburi oricum strînse, de reglat legături care nu aveau nici cea mai mică nevoie să fie reglate, dar era aşa, o chestie specială şi îmi plăcea să o fac, totul mirosea a munte, a zăpadă, a cabana Vîrful cu Dor, cea veche, care pînă la urmă a ars, în seara aceea, deci mama a luat de la capăt veşnica discuţie cu femeia bătrînă, singură, doar cu papagalul ei, şi cum nimeni nu mai are nevoie de tine după ce treci de o *anumită* vîrstă şi eu am ascultat-o pînă după zece, pe urmă m-am dus să mă culc. Bineînţeles că n-am putut dormi, şi nici mama nu dormea: se răsucea în patul rămas prea larg după moartea tatii, auzeam prin peretele subţire arcurile scîrţîind, şi după asta am văzut dunga de lumină de sub uşa dormitorului, aprinzîndu-se cînd credeam că mama a adormit, şi s-a stins după un timp, şi după alt timp s-a aprins iar. - Atunci am ieşit de

sub plapumă şi am intrat în dormitor, fără să mai bat la uşă.

– Salut, am spus.

– Salut, a mîrîit mama.

Era absolut crîncenă, şi se uita la mine plină de arţag, ca atunci cînd era tînără şi o grămadă de lume avea cu adevărat nevoie de ea. Stătea, rezemată de perna şi îşi făcea iluzii că citeşte, dar nu citea. Avea ochelarii pe nas şi ţinea deschisă pe genunchi o carte, dar asta nu e de ajuns ca să citeşti. Ca să citeşti mai e nevoie de ceva special care atunci lipsea de acolo, şi oricum mama nu putea citi cu ochelarii aşa căzuţi pe vîrful nasului, şi ţinînd cartea atît de departe. Şi cu ochii plini de lacrimi, dar asta am văzut mai tîrziu, cînd am venit aproape şi m-am aşezat pe marginea patului. Chiar dacă ţii cartea aproape şi ochelarii cum trebuie, nu poţi citi cu ochii plini de lacrimi, asta e clar.

– Salut, am spus iar.

– De ce nu dormi? a întrebat mama. Mîine te scoli devreme.

– M-ai chemat, am spus. Am venit.

– N-am chemat pe nimeni, a spus mama. N-am de ce să te chem. Nu mai chem pe nimeni, de mult. Tu n-ai nevoie de mine, nici eu nu am nevoie de tine. Aşa că du-te la culcare.

– Eu am nevoie de tine, am spus, i-am atins braţul, şi pielea ei era uscată, pergamentoasă şi îngrozitor de subţire. Aproape străvezie, şi cu tot felul de vine albastre, umflate, sub pielea aceea străvezie.

– N-am scos un cuvînt de cînd m-am culcat, a spus mama. S-a uitat la ceasul de pe noptieră: n-am scos un cuvînt de mai bine de o oră. Cum crezi că te-am chemat?

– Nu-i neapărat nevoie să ţipi, atunci cînd chemi pe cineva. Vreau să spun, nu e nevoie neapărat de cuvinte.

– Vai ce deştept te-ai făcut, a zis mama, şi doar atunci a împins ochelarii cu o grămadă de dioptrii la locul lor şi ochii i s-au făcut dintr-o dată mult mai mari şi mai negri.

Şi mai umezi. Mai ştii, a spus, uneori chemi fără să ai măcar habar că faci chestia asta.

Am zis că se poate întîmpla. Articula ceva greu de înţeles papagalul din colivia lui, de sub şervetul aranjat în fiecare seară cu mare dichis pe colivia aurită, şi atunci am spus că, uite, şi papagalul e de acord.

– Nu ţi-e milă de mine, s-a smiorcăit mama.

– Nici o clipă, am zis. N-ai ajuns încă acolo unde începi să ai nevoie de mila cuiva.

– Superb, a făcut mama. Noroc că nu e şi tata aici, să audă discuţia asta.

Aşa vorbea uneori mama despre tata, ca şi cum nu s-ar fi întîmplat nimic. Ca şi cum tata putea intra ori cînd pe uşă.

– De ce? am întrebat. De ce să nu audă discuţia asta?

– Ţi-ar explica el, de ce.

Am tăcut. Mă uitam la vinele albastre ale mamii sub pielea străvezie şi atunci au intrat în cameră zgomotele oraşului, noaptea. A trecut o maşină, pe urmă un tramvai, departe, înfundat, sub pămînt, prin pavajul murdar şi luminat orbitor în unele nopţi şi în alte nopţi neluminat deloc. S-a trîntit o uşă, undeva, mai jos de noi, a coborît cineva pe scări. A fîşîit apa la baie, s-a mişcat papagalul pe stinghia lui, astea erau zgomotele nopţii în casa mamii şi durau pînă le alunga cineva, sau adormeai, sau pînă se făcea ziuă şi atunci plecau singure.

– Tu, a spus mama pe un ton special, căuta cuvinte şi asta se întîmpla foarte rar, în sfîrşit, ţi s-a întîmplat vreodată să-ţi fie milă de cineva?

– De mine, am spus. În fiecare seară. Începe cu zece minute înaintea asfinţitului şi ţine aşa pînă se întunecă de-a binelea.

– Iar eşti mai deştept decît e cazul, a oftat mama. Încearcă să răspunzi cum trebuie. Vreau eu să ştiu nişte lucruri despre tine.

– Ca mamă?

– Ca mamă. S-a gîndit puţin şi în timpul ăsta îi mîngîiam mîna uşoară, uscată, cu cicatricea albastră la

încheietură; cine credea că mama a purtat odată cătuşe din fier negru? Nu din cele uşoare, nichelate, cu cheie, de care se scapă atît de uşor. Cătuşe adevărate, solide, nituite în jurul încheieturilor fragile. A făcut o strîmbătură mică, cu gura ei mică, pe obrazul din ce în ce mai mic: ca mamă şi ca tată, a spus.

– Ce vrei tu să ştii despre mine, nu se întreabă, am zis. Se *constată*. Asta e partea proastă, că vrei să-ţi spun lucruri pe care de fapt ar trebui să le afli singură.

– Cum să le aflu? a zis mama. Ies aşa de rar din casă. Vorbesc cu atît de puţină lume.

– Să le simţi, am spus. Ce vrei tu să ştii despre mine, astea sînt lucruri pe care ar trebui să le simţi.

– N-am simţit niciodată că ţi-ar fi milă de cineva.

– S-a întîmplat, am spus, şi mi-a părut rău că m-am ridicat din pat. Se întîmplă şi acum. Atîta doar, că e mai bine să vorbim despre altceva.

– Nu, a făcut mama.

– Ba da, am spus, şi pe urmă m-am răzgîndit foarte repede, dar asta nu mai ţinea de mine şi atunci am ridicat din umeri: Bine. Cred că poţi să numeşti liniştită milă, chestia asta, dacă te linişteşte să ştii că pînă la urmă sînt capabil să-mi fie milă de cineva.

– De cine? a explodat mama.

– De nişte tipe, am spus.

– Ha, a făcut mama. Era de aşteptat. De-a dreptul palpitant.

– Mai mult de plîns, decît de palpitant.

– Sigur, a spus mama. De urlat în hohote. Un aviator care coboară pînă la a-i fi milă de nişte fete.

S-a uitat la mine plină de interes.

– Tu de asta crezi că sînt făcute fetele, să-ţi fie milă de ele? Ce dracu v-au învăţat acolo?

Acolo era, pentru mama, aerodromul meu.

– N-ai înţeles, am spus. Astea sînt nişte fete speciale.

– Ce au aşa special în ele? Ascultă, mama a devenit dintr-o dată atentă, de unde ai scos fetele astea?

– N-ai înţeles nimic, am repetat. *Ele* sînt de plîns. Tipele de care îţi spun.

– Păi, ce-au făcut?

– Asta-i, că n-au făcut nimic. Nimic din ce face de obicei o fată. N-au făcut copii, înainte de orice. Nu fac...

– Nu orice femeie poate face copii. Şi nu văd de ce...

– Nu mă întrerupe, am zis pe un ton scîrbos, dar îmi era într-adevăr milă de fetele acelea. *Mă dureau*, oricît ar fi de caraghios. Pentru că ce se întîmplă era împotriva firii, şi ele ştiau asta, şi încercau din toate puterile să arate că nimic nu se întîmplă împotriva firii, numai că nu reuşeau. Adică reuşeau o dată, şi încă o dată, şi pe urmă nu mai reuşeau deloc; atunci se supărau între ele şi vedeam unde se termină ce încercau ele să arate că nu e împotriva firii, dar de fapt era. Acel ceva se termina dureros de aproape.

Nici nu ieşea din ele, atît de aproape se termina.

– Nu mă întrerupe, am zis. N-au făcut copii o dată, de două, de trei ori, de cîte ori se fac copiii într-o viaţa de femeie. Nu gătesc, nu spală vase, nu îndreaptă cravata la gîtul omului iubit pentru că, simplu, nu au un iubit.

M-am gîndit puţin, pe urmă am spus: unele au cîte un iubiţel, dar a venit prea tîrziu, dacă înţelegi, şi asta e şi mai rău decît dacă n-ar avea pe nimeni.

– Ai terminat? a întrebat mama.

– Cred că da, am spus. Măcar pentru cinci minute. Pentru că povestea asta de fapt nu se termină niciodată.

– De ce?

– Sînt singure, am explicat. Dar singure cu adevărat, nu ca tine. N-au nici măcar papagalul. N-au nepoţi, fraţi, surori, copii sau tipi din ăştia pe care să-i iubească, soţi. Soţii lor sau ai altora. Şi nici măcar nu e cineva vinovat pentru asta. Nu poţi nici să înjuri pe cineva anume pentru că s-a întîmplat aşa. Uneori există cîte un părinte bătrîn, şi gata. Pentru că anii se duc, şi fetele astea devin şi ele cu adevărat bătrîne şi, Dumnezeule, sînt atît de cumplit de singure. De tipele astea mi-e milă, nu de tine.

– Unde ai cunoscut exemplarele astea? s-a interesat, mama bănuitoare, şi era limpede că nu crede mare lucru din ce spun.

– Bravo, am zis, parcă are vreo importanţă. E plină lumea de ele.

– Nu toate femeile se mărită, a spus mama cu prudenţă. Şi nu toate sînt nenorocite pentru că rămîn nemăritate.

– Nici o clipă, am zis. Numai că astea despre care vorbim sînt tocmai dintre fetele care se mărită. Dintre cele care ar fi fericite să spele vase, şi restul. Să calce cămăşile *lui*, să-i înnoade cravata dimineaţa, la plecare.

– Dumnezeule, a spus, fiul meu. Ăsta-i idealul tău de femeie?

– Nu poate să-ţi fie milă de un ideal.

– Fii atent, mama a ridicat un deget, idealul tău de femeie schiază?

– Numai iarna, am spus. După ce termină de spălat vasele şi de călcat cămăşile.

– Vara ce face?

– Cum am uitat? Vara face schi nautic.

– Dar numai după ce a gătit şi i-a înnodat *lui* cravata.

– Bineînţeles,am zis. Ce credeai?

– Îţi spun eu ce cred. Cred că s-ar putea să întîlneşti un ideal din ăsta, pe schiuri, chiar în iarna asta. Simt eu.

Am rîs amîndoi şi am ştiut că mama nu mai e supărată.

– Cum simţi?

– Cum simt reumatismul, a spus mama din vîrful buzelor. Cu două-trei zile înainte de a începe să doară. Vine dintr-o dată, dar nu te poţi păcăli. Simţi, şi gata.

Am tăcut amîndoi, şi iar am auzit zgomotele acelea speciale de noapte. Am auzit cum s-a mişcat papagalul în colivie, şi apa de la baie. Am auzit din nou o maşină. Am auzit şi un avion de noapte, cum a trecut bîzîind stins la mare înălţime.

– Du-te la culcare, a spus mama.

– Bine.

– Şi să visezi frumos.

– Bine. Ascultă, am spus, ţie chiar ţi-e somn? Dacă vrei, fac un ceai, şi mai stăm de vorbă.

– Las-o moartă, a spus mama. Mi-a arătat cartea: o să citesc, a explicat. Pînă mă prinde somnul.

– O.K., am spus.

– Dacă nu te deranjează lumina, lasă uşa deschisă. Aşa, puţin.

– Atît e bine? am arătat cu mîinile.

– E bine, a spus mama. Cît să simt că eşti alături.

– Noapte bună.

– Noapte bună, a spus mama şi pe urmă a ţipat, cînd mă culcam pe canapea, şi la început n-am înţeles de ce spune asta:

– Nu uita că la vîrsta mea fiecare zi e dăruita de la Dumnezeu!

M-am gîndit puţin, şi nu ştiu dacă mama mai aştepta un răspuns cînd am zis:

– Smulsă nu dăruită. Şi, în general, fiecare zi e smulsă de la Dumnezeu. Indiferent de vîrstă.

– Amin, a zis mama.

Am auzit-o mişcîndu-se, aranjîndu-se între perne, au scîrţîit arcurile şi la urmă de tot, eram aproape adormit şi chiar nu credeam că ar mai fi ceva de limpezit între noi, mama a spus încet:

– Oricum, de cînd te cunosc, eu îmi fac zilele pe din două cu tine.

*

Am pierdut o grămadă de vreme pînă am reuşit să ajung sus, pentru că era foarte multă lume şi pe urmă, cînd am intrat pe peronul staţiei de la Cota 1400, s-a întîmplat ceva nu-ştiu-ce, şi telecabina s-a oprit. Se clătina pe cablu în oscilaţii largi, trecuse ultimul pilon şi se vedea bine, s-a legănat cît s-a legănat, pe urmă nu s-a mai legănat deloc. A stat nemişcată, se frîngea lumina cenuşie în ferestrele de plexiglas opacizîndu-le, nu înţelegeam ce se întîmplă. A ieşit o siluetă neagră,

subţire, s-a urcat în gabia aceea de deasupra cabinei roşii şi cred că a stat acolo jumătate de oră, şi după aceea am aşteptat să pornească cabina, dar n-a pornit. Nu s-a întîmplat nimic: Era ca şi cum n-ar fi urcat nimeni în coşul de deasupra cabinei, şi n-ar fi reparat nimeni jumătate de oră căruciorul de rulare cu o mulţime de roţi mici, negre, unsuroase, lucioase de atîta rostogolit pe cablul gros. Se agitau tipi cu salopete, vorbeau între ei prin staţii walkie-talkie dar asta a fost tot, cabina nu s-a mişcat încă multă vreme, şi pe urmă, cînd în sfîrşit a pornit, a mers îngrozitor de încet, s-a oprit,a pornit din nou, nici nu credeam că mai ajung sus în ziua aceea. Pînă la urmă am ajuns şi aşa, urcînd poticnit, am văzut cum arăta Karpul, arăta grozav, cu multă zăpadă uşoară, fină, foşnitoare, în granule mari şi fără pic de gheaţă. Am văzut şi cum se poate coborî prin zăpada aceea, am văzut şi cînd a căzut cineva, s-a alcătuit o roată de mîini-picioare-schiuri în zăpada spulberată, asta pînă au sărit legăturile, şi atunci nu s-a mai văzut nimic. Am intrat în ceaţă şi a fost exact ca în avion, cu scame-umbre cenuşii lipite de geamurile cabinei, şi pe urmă gata, s-a terminat brusc, am clipit şi eram deja în lumina aceea albă, orbitoare, cerul albastru de deasupra, zăpada scînteia din toate părţile în granulele foşnitoare, şi toate astea se întîmplau deasupra unei întinderi netede şi cenuşii de nori şi ţi-am spus, sub cerul nemaipomenit de albastru. Trecea un avion, aici treceau tot timpul avioane, spre radiofarul de dincolo de munte, lăsa o dîră alb-orbitoare, dar nici măcar nu m-am uitat să văd ce avion e. Nu mai aveam nici un chef de avioane. Am văzut doar că trece un avion din cele mari, şi cum lasă o dîră albă după el.

Sus nu bătea vîntul, cabina roşie nu s-a lovit de ghidaje, a oprit neaşteptat de lin şi din nou n-am înţeles de ce a stat atîta timp, şi de ce a mers atît de greu după aceea. Puteam să întreb, dar nu-i cunoşteam pe cei din echipă şi, oricum, dacă mă interesa, puteam afla mai tîrziu ce a fost. Atît doar, că nu mă interesa. Singurul

lucru interesant era că, uite, am ajuns pe munte, şi cum o să schiez trei săptămîni prin zăpada aceea minunată.

M-am dus la bar, staţia terminus de la Cota 2000 avea un bar şi acolo m-am dus, la barul acela. Era multă lume, a trebuit să dau serios din umeri, din coate, mă încurcam îngrozitor în schiuri, pînă am reuşit să ajung în faţă. Dincolo de tejgheaua înaltă Ani turna băuturi, fabrica senviciuri complicate cu şuncă şi foi de salată, clătea ceşti şi arunca boabe mici, negre, de piper în vinul fiert. Am rezemat schiurile de automatul care făcea cafele, trăgeai o pîrghie, puneai o ceaşcă goală sub ţeava subţire din nichel, pîrghia aceea se ridica la loc şi prin ţeava subţire curgea atunci cafea, fix cît să umple ceaşca, am rezemat schiurile de automatul pentru cafea şi am cerut, pe cel mai scîrbos ton, suc de ananas.

– Ia-ţi schiurile de acolo, a spus Ani fără să ridice capul. Tocmai băga bani şi monezi în sertarul cu despărţituri. Azi n-am suc de ananas.

– Atunci, un Pepsi.

– Ţi-am zis să-ţi iei schiurile de acolo. N-am nici Pepsi.

– Atunci...

– Omule, a spus liniştită Ani, şi acum tăia cu un cuţit lung senviciurile, nu înţelegi. N-am nici Pepsi, nici suc de ananas. N-am nimic pentru tine, pînă nu iei schiurile alea de unde le-ai pus.

– Poate sînt mort de sete, am spus. Poate sînt în ultima fază de deshidratare. Poate cad acum, aici, în locul ăsta, şi o să-ţi pară rău toată viaţa că nu mi-ai dat ceva de băut.

– Ăsta-i pilotul, a spus Ani fără să ridice capul. Pe urmă a rîs, a servit senviciurile cu foi de salată, a numărat banii, abia după asta s-a uitat la mine. Ahoi, a spus. Salut, bine ai venit. Şi ia-ţi lemnele de pe maşina mea de cafea. Ai timp?

– Am o grămadă de timp, am spus, şi mă uitam în ochii ei.

– Pe naiba, a rîs Ani, tu n-ai niciodată timp. Vino prin spate.

Am luat schiurile, şi m-am strecurat înapoi, şi pînă la urmă am reuşit să intru în bar prin uşa mică, cea cu grilaj. Ne-am pupat după tejgheaua lată din lemn negru, lustruit, dar de aici lucrurile se vedeau cu totul altfel, *dinăuntru*, şi mai erau toate mutrele acelea nerăbdătoare să terminăm noi cu pupatul. Am terminat, şi Ani a spus: stai aici, povesteşte ce mai e cu tine, şi pe urmă a spus încet de tot: am şi suc de ananas, am şi Pepsi, trebuie numai să te hotărăşti.

– O.K., am răspuns. Din cel de data trecută.

– Nu mai ţin minte, a zis Ani, în timpul ăsta mîinile îi mergeau iar în toate părţile. Nu mai ţin minte nimic de data trecută. Data trecută a fost foarte de mult, şi nu mai ţin minte cu ce te-am făcut praf data trecută.

Mă lipeam de aragazul fierbinte, auzeam cum clocotesc deasupra în oale mari ceaiul, şi vinul, şi ce mai punea Ani la fiert. Apă topită din zăpadă. Ceaiul şi vinul le recunoşteam după cum clocoteau şi bubuiau în oale, solemn şi rar, cu băşici mari care se spărgeau împroşcînd, vinul gros, şi domol, auriu, cu miros de rom, ceaiul. Apa topită din zăpadă nu scotea nici un sunet. Fierbinte şi gata, şi cînd m-am uitat în sus am văzut cum iese un fir de abur de sub capacul dat la o parte.

– Data trecută, am spus, m-ai făcut praf cu zeamă din aceea galbenă.

– În regulă, a spus Ani, şi în timpul ăsta turna ceai, tăia pîine, a numărat iar bani - în regulă, a spus. Îţi aduc imediat.

A zîmbit aşa cum ştia ea să zîmbească.

– N-am înţeles niciodată ce găseşti tu la zeama aceea galbenă.

– Are o grămadă ele virtuţi, am spus. Se petrec cu tine tot felul de lucruri, după ce o bei.

– Are şi virtuţile *alea* ?

– Bineînţeles, am spus. Mai ales virtuţile *alea*.

– Şi mai ce?

– Tot soarele strîns în ananas şi care trece în suc şi pe urmă trece în tine cînd bei sucul.

– Aha, a spus Ani. Cred că încep să înţeleg. Mă duc şi-ţi aduc.

– Mai bine mi-aţi aduce mie cafeaua, a spus o blonda. Aştept de zece minute.

M-am uitat la ea şi am avut ce să văd. Era una din blondele bronzate şi absolut fără vîrstă care apar uneori pe pîrtiile de schi. Era exact genul de blondă care îşi plimbă schiurile prin cabane, face scandal la bar, pe urmă coboară cu telescaunul în Valea Dorului şi stă la soare cu schiurile prinse cu vîrfurile în beţe înfipte în zăpadă. Era exact una din blondele alea pentru care a merge la schiat înseamnă de fapt costumul pe care o să-l poarte pe pîrtie. Asta de aici era frumoasă, înaltă cît vedeam din spatele barului, cu faţa prelungă şi autoritară, adică fix aşa cum arată cele mai multe blonde înalte cînd pun pe ele costumul de schi, şi mai era, nu ştiu cum, îndărătnică. Vreau să spun, dacă o vedeam în altă parte îmi plăcea mult, dar aici, nu mi-a plăcut deloc.

– Dumneata aştepţi cafeaua de zece minute, şi noi nu ne-am văzut de aproape doi ani, a explicat Ani.

– Nu văd legătura, a zis blonda.

– Nici n-aveţi cum, ani liniştit-o. Nu e nici o legătură. Există numai deosebiri.

– Nu văd nici deosebirea.

– Dumneavoastră vă măsuraţi timpul în minute, noi ni-l măsurăm în ani.

– Ia uite, a spus. Cîţi ani trebuie să aştept pînă să-mi pot bea cafeaua?

– Un singur minut, doamnă. Calculat după timpul dumneavoastră.

Ani a pus o cană groasă cu margine roşie în maşina ele cafea, a tras pîrghia şi pe urmă, cînd i-a dat drumul, pîrghia nichelată s-a ridicat singură şi prin ţeava subţire, fîşîind şi împroşcînd, a curs cafeaua.

Am luat cana am pus-o pe o farfurie şi am împins-o sub nasul blondei.

– N-a durat nici un minut.

Farfuria avea marginea roşie ca şi ceaşca.

– Totuşi mulţumesc, a spus blonda cea bronzată.

Nu mi-a plăcut cum a zis ea „totuşi”, dar am tăcut.

– Clientul nostru, stăpînul nostru, m-a consolat Ani, căreia nu-i scăpa nimic.

– O.K., am spus. Dacă vrei, te ajut să serveşti.

– Chiar te rog. Cît merg să-ţi pregătesc chestia aia solară care te-a făcut praf data trecută.

M-a lăsat la bar, şi într-o clipă eram singur cu toţi oamenii aceia flămînzi, semenii mei. Atît doar că eu aveam ce să le dau ca să nu mai fie flămînzi.

– Preţurile sînt aceleaşi? am întrebat peste umăr.

– Aproximativ, a ţipat Ani din cămară. Scrie pe listă.

M-am uitat pe listă şi, pînă a pregătit Ani ananasul, am servit o grămadă de cafele, şi ceşti cu vin fiert, şi ia te uită ce avea Ani aici, o invenţie nouă, napolitane „Elena” cu aromă de zmeură. Am făcut şi cîteva senviciuri, numai că n-am reuşit să aranjez foile de salată, au căzut, clienţii flămînzi s-au uitat cum mă aplec să ridic frunzele verzi, mari, nepotrivite cu iarna de afară. Le-am clătit, aşa am pus salata, cu picături de apă peste şunca pusă pe pîine, şi cînd m-am uitat înapoi, Ani stătea în uşa cămării cu o cană înaltă în mînă şi rîdea. Era una din cănile mari înguste, cu toartă şi capac de cositor, din care oamenii de acum două sute de ani obişnuiau să bea bere, şi Ani o ţinea de mînerul din cositor, se uita la mine şi rîdea.

– N-ai reuşit niciodată să faci chestia asta, a spus. Lasă-mă pe mine.

Am lăsat-o, şi am băut suc de ananas pînă am simţit că mă înec. Am tuşit, mi-am şters gura cu mîna, pe urmă am întrebat:

– Cum e sezonul?

– Nu se vede? a făcut Ani. Ca zăpada. E zăpadă, e şi lume.

A turnat ceai din cratiţă, cîteva picături de ceai opărit au căzut în cana cu ananas.

– Scuză-mă, a spus.

– Nu-i nimic. Tocmai era nevoie de puţin rom.

Ani s-a oprit din servit - numărat bani - tăiat pîine, s-a uitat la mine. De sus în jos, aşa cum şedeam lîngă aragaz pe o ladă goală de portocale. De foarte de sus.

– N-am ştiut că îţi place romul. Dacă vrei, îţi mai torn.

– Nu-mi place, am spus.

S-a întors după sticla brună, subţire, cu etichetă neagră şi aurie.

– Havana Club, a explicat. Cuba libre. Venceremos. Vechi de şapte ani.

– Venceremos. Numai că nu-mi place, am repetat. Şi, în general, în ce mă priveşte, lucrurile au rămas cum le ştiai.

– Anti-anti-anti?

– A, nu, am spus. N-o lua chiar aşa. Numai anti-anti.

– Bravo, a zis Ani. Mike ştie că vii?

– Doar aşa, o bănuială vagă. Am mai băut puţin suc, pe urmă am întrebat: Străini sînt?

– Ca la O.N.U., a spus Ani. Grămezi-grămezi. Englezi, nemţi, polonezi. Cehi. Belgieni. Nici nu ştiu cum reuşesc să mă înţeleg cu ei.

Arm ridicat din umeri.

– Cum se spune pe nemţeşte la vin fiert?

– Gluhwein, a zis Ani cu accent absolut teuton.

– Şi în engleză?

– În nici un fel. În Anglia, povestea asta nu există. N-au inventat aşa ceva, vin fiert. Se descurcă şi fără el.

– Nu se poate, am zis.

– Ba da.

– De asta au pierdut războiul de 100 de ani.

– Nu ştiu precis cine a pierdut Războiul de 100 de ani, a spus Ani. Nu ştiu nici cine l-a cîştigat.

– Ia banii de la doamna, am spus. Blonda aceea bronzată fîlfîie de asupra barului o hîrtie de 100 de lei ca un steguleţ albastru. Poate se supără din nou şi pleacă fără să plătească.

– Nu m-am supărat, a spus blonda. Am vrut doar să-mi beau cafeaua.

– Ce chestie, am spus. 100 de ani, 100 de lei. Un leu pentru fiecare an. Ce chestie.

– Limpede, a spus blonda. Mai bine vin mîine şi plătesc.

– Nu-lăsa-pe-mîine-ce-poţi-face-azi, a zis sacadat Ani, dar merita să auzi cum spunea asta.

– Apropo, am zis, poate ne spuneţi cine a cîştigat Războiul de 100 de ani.

– Eu, a spus blonda.

– Nu vă credeam atît de în vîrstă, am zis, şi în clipa aceea mi-a părut rău, dar nu mai era nimic de făcut. Nu trebuia să spun asta. Blonda aceea era destul de drăguţă, şi se străduia să pară şi mai drăguţă decît era în realitate, şi chiar *reuşea* uneori, şi nu avea nici un rost să spun ce am spus. Există femei care după o chestie din asta se închid în cameră şi plîng toată noaptea. Altele îşi fac bagajele şi pleacă înapoi de unde au venit şi gata, nu le mai vezi pe pîrtie, şi nici asta nu era bine. Îmi părea rău că n-o să mai fie pe pîrtie tipa asta bronzată. Era limpede că n-o să mai fie niciodată pe pîrtie, pentru că după ce am spus măgăria cu vîrsta, s-a făcut dintr-o dată linişte în bar. Linişte în toată staţia cabinei, s-a auzit limpede bîzîitul siguranţelor şi cum luneca stins roata imensă în lagărele ei unse la refuz cu vaselină specială pentru temperaturi joase. Zgomote care de fapt nu se aud niciodată, dar acum le-am auzit foarte clar. Am auzit şi cum fierbe apa din zăpada topită, clocotea exact ca ceaiul.

– Nici eu nu te credeam atît de ignorant, a făcut din vîrful buzelor blonda, şi după o clipă a spus: păstrează restul, s-a răsucit, pleca, şi după încă o clipă în bar era din nou scandalul obişnuit. Dar lumea s-a dat la o parte să-i facă loc, aşa am putut să văd cum arăta şi din spate, şi adevărul e că arăta foarte bine.

*

Cînd urcai din oraş cu telecabina era o staţie intermediară la Cota 1400, şi dacă urcai mai departe,

pînă pe Platou, la ieşire din staţia terminus era un drum spre stînga care ducea în jos pînă la cabana Mioriţa, şi mai departe spre cealaltă cabană, Vîrful cu Dor, care atunci încă nu arsese, şi apoi intrai în Drumul de Vară care cobora pînă la urmă în oraş şi închidea cercul. Mai era un drum spre dreapta, urca povîrnişul abrupt şi pe urmă mergea pe sub creastă, sau puteai merge exact pe linia crestei, pînă începeai să vezi acoperişul refugiului Salvamont, pe care Dan Sîrbu pictase cu 15 kilograme de vopsea emblema salvatorilor din munte. Mai era un drum care mergea drept înainte şi după o sută de metri începea şi el să coboare spre Valea Dorului, dar acum drumul acela nu ducea nicăieri pentru că era seară, şi nu mai era nimeni, nici în Valea Dorului, şi nici în stînga, nici în dreapta, cît am văzut cu ochii mei de aviator. Era linişte, de fapt aşa am ştiut că e tîrziu, pentru că era linişte şi aşa începea seara pe Platou. Întîi era liniştea, pe urmă lumina albastră devenea albastră-cenuşie, se închidea cerul spre răsărit, nu mult, se făcea argintiu şi după cîteva minute apărea o dungă de plumb care se întindea rapid şi atunci lumina devenea cenuşie de-a binelea, dar nici asta nu dura mult pentru că imediat veneau dinspre apus benzi de roşu timid şi tot felul de fîşii de raze pa cerul albastru, se amestecau între ele şi atunci jumătate de cer se făcea dintr-o dată roşu, ca o baie de roşu. Cît de roşu poate fi un cer, şi, dacă nu te dureau ochii, vedeai soarele încins, şi trîmbe de lumină portocalie amestecate acolo, şi toţi munţii din jur deveneau imediat negri şi tăioşi pe roşul acela. Indiferent ce culoare aveau ei ziua, se făceau negri şi rămîneau aşa pînă venea întunericul şi se amesteca cu ei, şi atunci nu-i mai vedeai deloc, şi puteai să crezi ce vrei despre munţi, pînă a doua zi dimineaţă. Puteai să crezi că nu mai sînt deloc, sau că sînt de trei ori mai înalţi decît erau în realitate, atît de bine se pierdeau în întuneric. Numai zăpada de pe Platou nu era roşie, sub lumina roşie-grea, şi nici nu se amesteca cu întunericul; zăpada era albastru-închis cu umbre negre, şi rămînea aşa pînă se

ducea de tot lumina roşie, şi pe măsură ce cerul se întuneca zăpada devenea mai luminoasă, pînă se făcea noapte de-a binelea. Atunci cerul era negru şi cu foarte multe stele mari, galbene, rotunde, cum nu le vedeam niciodată din avion, şi zăpada era uşoară, o crustă de lumină rece-cenuşie, cu foarte puţin din albastrul cerului de peste zi. Aşa era zăpada pînă dimineaţa, cînd ieşea soarele de dincolo de munţii din cealaltă parte a Văii, şi doar atunci zăpada începea să se facă roşie din rece-cenuşiul-albastru, pînă se înroşea de-a binelea, dar nici asta nu dura mult, trebuia să te scoli devreme dacă voiai să vezi, pentru că aici cerul se făcea foarte repede la loc albastru, soarele galben şi zăpada albă, şi nu mai rămînea nici urmă din ce fusese o noapte întreagă.

Cînd am ieşit de la Ani era numai linişte, dar după puţin timp lumina albastră avea să devină albastră-cenuşie, şi asta însemna că am întîrziat mult la bar. Am ieşit, m-am uitat la lumina albastră, şi am luat-o cu schiurile în spate pe drumul din dreapta, de sub creastă. Iarna aceea a nins mult, şi bineînţeles n-am văzut emblema Salvamontului pictată pe acoperiş, n-am văzut nici acoperişul, nici garajul ratracului pentru că tot Refugiul era de fapt îngropat în zăpadă, am văzut numai antenele subţiri, negre, subţiate şi mai mult de cerul albastru, şi un fel ce tunel îngust săpat în zăpadă.

Şi La gura tunelului l-am văzut uriaş, blănos, întins în zăpadă, pe cîinele Bari al IV-lea.

*

Aici cred că ar trebui să spun mai multe despre Bari al IV-lea, dar în seara aceea, cînd am ieşit de la barul Anei şi am ajuns la Refugiu mergînd pe cărarea de sub creastă şi ne-am întîlnit, ştiam prea puţine despre el. Îl cunoşteam de patru-cinci ani, dar nu ştiam despre el decît că e Saint-Bernard, şi ce se leagă de asta - că îmi ajungea pînă la mijloc, blana deasă, căpăţîna imensă, urechile clăpăuge, ochii mici, negri, indiferenţi, pierduţi în pleoapele grele, congestionate, şi care uneori fulgerau

neaşteptat şi atunci nu mai erau deloc indiferenţi, dar asta se întîmpla foarte rar, şi de cele mai multe ori la adăpostul pleoapelor grele. Adevărul e că Bari s-a dezvăluit greu, şi numai cîte puţin, şi atunci cînd m-am întîlnit cu el în faţa Refugiului credeam că e Saint-Bernardul clasic, cam bleg şi cu un fel de bunăvoinţă greoaie în indiferenţa aceea a lui. La fel de adevărat este că tot ce se întîmpla între noi era doar ce vroia *el* să se întîmple şi dura fix cît voia *e*l să dureze, dar asta am înţeles-o mai tîrziu. De fapt, Bari nu s-a dezvăluit niciodată pînă la capăt, şi cred că nici Mike Sîrbu, care l-a crescut şi în casa căruia trăia, nu putea spune la urma-urmei cum este Bari. Mike Sîrbu putea să spună doar ce grozav e Saint-Bernardul, şi cum scoate schiori din avalanşă, şi cum găseşte turiştii pierduţi în munte. Mike putea să deschidă registrul Salvamontului, să scotocească de cîte ori s-au petrecut lucrurile astea - şi cam atît. Puteai bănui cel mult, că ce era cu adevărat important se întîmplă dincolo de ce găseai scris în registru. Puteai crede că ce e cu adevărat important se întîmplă doar atunci cînd ochii lui Bari fulgerau sub pleoapele grele cu maliţie, cu voioşie, întunecat în întunericul ochilor negri, sau cu patimă hotărîtă cînd considera el că e cazul să pornească la treabă, dar Bari nu ne-a lăsat niciodată să ştim ce e pentru el cu adevărat important.

...Aşa că atunci, în seara aceea, am spus: bună seara Bari, am intrat în tunelul de zăpadă şi am împins uşa din metal a Refugiului, uşa aceea care nu se încuia niciodată, şi cînd am închis uşa eram în veranda acoperită, cu pereţii îmbrăcaţi în şiruri de schiuri vechi, şi cu un geamlîc imens deschis în peretele atîrnat deasupra prăpastiei.

– Salut, am spus.

Jucau flăcări pe uşile deschise de la dormitor, de la bucătărie şi de la ce se chema camera lui Mike, dar era de fapt o trecere strimtă unde abia încăpea o canapea, pentru că asta se întîmpla înainte ca Refugiul să devină

ce e acum, ba chiar înainte de a se construi noua staţie a telescaunului cu garaj special pentru ratrac, aşa că nu exista nici bucătăria-sufragerie de mai tîrziu. Nu existau decît acoperişul pictat de Dan Sîrbu, şi antenele de pe acoperiş, şi dormitorul cu paturi suprapuse, holul-verandă, bucătăria şi camera aceea cît o canapea. Flăcările care aruncau reflexe galbene pe uşile deschise ardeau vîjîind în şemineul din dormitor, şi în soba din bucătărie, şi peste zgomotul flăcărilor se auzea zgomotul de fundal al staţiei mari, care făcea trafic radio pe tot muntele, şi uneori prindea emisiile radiourilor instalate pe maşinile Salvării din oraşul Bucureşti.

– Salut, am spus din nou.

Atunci am auzit zgomot de farfurii în bucătărie, şi ceva a căzut pe jos, şi l-am auzit pe Mike Sîrbu întrebînd:

– Aşteptăm pe cineva?

– Întotdeauna aşteptăm pe cineva, a răspuns Dan, din dormitor. Atîta doar că niciodată nu vine cine trebuie să vină.

Am rezemat schiurile de perete, mi-am scos rucsacul.

– Acum am venit eu, am spus.

– Auzi, a strigat Dan, a venit *eu*.

– În seara asta nu pot veni decît doi *eu*, a răspuns Mike. Pilotul, sau Lucian.

Habar n-aveam cine e Lucian.

– Nu ştiu cine e Lucian, am spus tare.

– Înseamnă că e pilotul, a ţipat Mike.

– Salut, captain, a strigat Dan.

– M-au făcut maior, am spus şi din nou a fost linişte.

– L-au făcut maior, i-a comunicat într-un tîrziu Mike Sîrbu lui Dan.

– Salut, maior! a strigat Dan peste bîzîitul staţiei radio. Pocnetele din difuzor, şi flăcările roşii-galbene jucau în toate felurile pe vopseaua uşii şi, pentru că se întuneca, zidurile de piatră începeau şi ele să pîlpîie un roşu şters.

– Vino aici! a strigat Mike din bucătărie.

– Vino aici! a ţipat Dan din dormitor, şi am rămas pe loc. Nu puteam să merg în două locuri deodată. Stăteam

în verandă şi mă uitam la muntele de dincolo de Vale, cum se face gri şi cu pete cafenii de pădure. Acolo erau păduri de lariţe, care toamna se aprindeau ca o blană de cocker auriu şi râmîneau aşa, ca o blană de cocker, pînă înverzeau din nou, şi pe zăpadă erau şi mai aurii, dar cînd timpul se închidea, sau cînd se făcea întuneric, deveneau întîi maro, pe urmă negre, şi la urmă de tot se topeau în noapte.

– Salut, a spus Mike.

A ieşit în holul-verandă, s-a rezemat de perete. De schiurile care lambrisau pereţii.

– N-am reuşit mare lucru cu chestia aia, a spus.

Habar n-aveam în ce chestie nu reuşise el mare lucru. Aşa era cu Mike, nu uita niciodată cînd îl rugai ceva, numai că lucrurile se lungeau foarte mult, şi atunci îţi vorbea despre tot felul de chestii care de fapt erau ale tale, dar nu le mai ţineai minte.

– Oh, am spus, nu face nimic.

Adevărul e că pe munte timpul curge altfel decît în oraşele mari de la cîmpie, şi cu totul altfel decît la aerodromul meu, şi Mihai era acordat la timpul muntelui.

– Altceva? s-a interesat Mike.

– Toate cum le ştii, l-am asigurat.

Am tăcut, şi ne-am uitat unul la altul, şi pe urmă m-am uitat la schiurile de care se rezema Mihai. Erau schiuri finlandeze vechi, albastre, lungi, de slalom, cu canturi neîngropate şi legături „Turex”.

– Mai zbori?

Asta e întrebarea pe care n-am înţeles-o niciodată, pe care o aud de cele mai multe ori şi care de la Mike a sunat absolut special. Nu ştiu ce era aşa special, şi atunci spun că suna într-un fel care nu îmi făcea nici o plăcere. Suna ca şi cum s-ar fi aşteptat să răspund: nu, nu mai zbor.

– Bineînţeles că zbor, am spus.

Sîrbu m-a privit pe sub sprîncene, a ridicat din umeri:

– A fost doar o întrebare.

Dar pentru mine era ca şi cum ar fi întrebat: mai trăieşti! Aşa că am repetat, apăsat:

– Bineînţeles că mai zbor!

Şi pe urmă am spus:

– Altceva nici nu ştiu să fac.

*

Pînă la urmă totul a fost ca şi cum venisem de foarte mult timp la Refugiu, şi nu mai plecasem de atunci, şi cînd Mike a deschis o cutie cu compot de ananas luată de la Ani special pentru mine, am căutat în rucsac şi am scos sticla prelungă cu etichetă neagră-aurie luată de la Ani special pentru Mike, şi am băut toţi trei rom cubanez vechi de şapte ani, şi n-au mai fost nici întrebări tîmpite, nici răspunsuri înadins apăsate. Au fost doar bărbile fraţilor Sîrbu şi căldura din sobă, şi pe urmă, după ce Mike a scos şi el o sticlă, şi după ce Dan a mai venit cu sticla lui, atunci n-au mai fost nici cuvintele paravan. Adică n-au mai fost cuvinte care să ascundă, ce voiam noi de fapt să punem în cuvinte. Vreau să spun, n-a mai fost nevoie de virajele alea pe care le faci de obicei cînd vrei să spui ceva frumos şi cinstit, pentru că aşa credem noi, că eşti slab cînd spui de-a dreptul ceva frumos şi cinstit celui de lîngă tine, şi atunci încerci să faci asta ascunzîndu-te chinuitor după cuvinte, şi uneori reuşeşti, şi alteori reuşeşti exact contrariul, şi tu ai vrut de fapt să spui cît ţii la omul de lîngă tine şi uite, a ieşit exact pe dos. Asta complică îngrozitor lucrurile, şi pînă la urmă ne face să fim altfel decît sîntem, şi de asta a fost grozav în seara aceea. Pentru că, după trei sticle de rom, spui exact ce ai de spus. Sau nu spui nimic, dar şi asta e mult mai bine decît să vorbeşti cu totul altceva decît ai vrei să vorbeşti de fapt. Ar mai fi povestea cu omul care spune adevărul doar cînd e băut, dar asta nu stă în picioare pentru că numai laşii trebuie să se îmbete ca să spună chiar ce cred ei, iar noi nu eram laşi. Numai că ne vedem foarte rar, şi de asta nu ştiam niciodată precis, ce e în celălalt, şi atunci nu poţi spune celui de lîngă tine ce

simţi pentru el, chiar dacă totul e bun şi luminos. Aşa eram noi făcuţi şi gata, Nu era vina noastră. Aşa credeam noi că e bine, şi poate că, într-adevăr, e mai bine. Mai comod, în orice caz. Era aproape ca atunci cînd stăteam lîngă Bari, numai că Bari al IV-lea *simţea* din străfunduri ce am pentru el şi fără cuvinte, iar pe noi tocmai cuvintele ne încurcau. Atît doar, că după trei sticle de rom nu ne-am mai încurcat în cuvinte, şi cînd i-am zis lui Mike că ne-am pilit şi mai bine mergem la culcare, Mike a spus ce nu credeam că o să spună vreodată:

– Nu contează că sînt băut, a zis Mike. Şi nici că tu eşti băut, şi că Dan e şi el băut.

– Ia te uită, am zis, atunci ce contează? - şi după asta Mike a spus ce nu credeam că o să aud de la el. A spus:

– Contează că ţin mult la tine. Aşa cred eu uneori - că ţin mult la tine.

– Îl iubeşti pe pilot, a spus Dan.

– Îl iubesc.

– Fii atent, a spus Dan. Pentru că, dacă după o sticlă de rom îl iubeşti pe pilot, s-ar putea ca fără sticlă să nu-l mai iubeşti.

– Trei sticle, am spus. Dacă după trei sticle...

– Trei sticle, trei oameni, a spus Mike. O sticlă de om.

– Fii atent, a spus din nou Dan. Nu poţi fi ameţit tot timpul de rom, dar poţi fi ameţit de cineva, pentru că asta se întîmplă cînd iubeşti o femeie sau un bărbat un cîine sau o piatră. Exact asta e, a spus, cînd iubeşti pe cineva e ca şi cum ai fi tot timpul ameţit de *acel* ceva. Om sau animal, sau ce vrei tu să iubeşti. Ce s-a *întîmplat* să iubeşti, pentru că de fapt lucrurile astea se întîmplă cum vor, şi cînd vor ele, altfel ar fi atît de simplu, şi atunci cînd se întîmplă cu adevărat nu mai e nimic de făcut.

A tăcut, şi mă uitam la el, pentru că niciodată nu îi auzisem pe Dan vorbind aşa şi atîta, şi Mike se uita la el, şi din cum se uita am înţeles că nici Mike nu l-a mai auzit vorbind aşa. Singurul lucru care rămînea de făcut, era să

ne mai turnăm un pahar din romul acela, pentru că orice altceva ar fi fost fals, şi brutal, şi spărgea ce se întîmpla atunci între noi. Mie îmi era greaţă de atîta rom, dar nu mai conta ce era între mine şi rom. Conta doar ce era între mine şi Mihai Sîrbu, şi între mine şi Dan Sîrbu, şi atunci romul de şapte ani nu mai era decît un pretext pentru lucrul acela uşor de spart şi minunat. De fapt exact asta a spus Mike cînd am hotărît că totuşi e atît de tîrziu, încît chiar trebuie să ne culcăm:

– Nu la mine, a spus încet Mike. Nu cu pilotul. Nu are importanţă romul, dacă chiar iubeşti pe cineva. Şi oricum, dacă ar trebui neapărat să fiu pilit ca să îl iubesc pe pilot, atunci aş umbla pilit tot timpul.

Și bineînţeles am rămas împreună, întîi am tăcut şi pe urmă am vorbit iar, dar cu multă grijă, pentru că auzi foarte rar cuvinte din astea, şi atunci cînd în sfîrşit le auzi, nu mai poţi să te duci să te culci. Singurul lucru pe care îl poţi face e să taci puţin împreună cu cel care le-a spus şi, dacă nu explodează nimic, să începi din nou să vorbeşti, dar cu multă grijă. Şi în nici un caz despre lucrul fragil şi minunat care tocmai s-a întîmplat.

*

– ... Hăă, am spus, ce s-a mai întîmplat jos? Ce mal e nou, în oraş?

– O să cobori şi o să vezi singur, a răspuns Mike.

– N-o să cobor, am spus. De data asta nu mai cobor. Rămîn sus, tot timpul.

– Rupt de lume? a întrebat Dan.

Am dat din cap.

– Rupt. Sfîşiat. Uitat, pînă dincolo de uitare.

– O să cobori, m-a încredinţat Mike. Măcar o dată.

– De ce?

– Să vedem un film la video.

– Nu te sfătuiesc, a spus Dan.

– De ce? am întrebat din nou.

– Tu nu dădeai niciodată sfaturi, a spus Mike.

– Nu dau nici acum. Dar pilotul mi-e drag, şi nu vreau să-l văd nefericit. Nu te du la el să vezi filme la video, ascultă-mă pe mine.

– De ce? am întrebat a treia oară.

– Eu am fost. Am văzut un film cu epoca preistorică în care toţi umblau înfăşuraţi în blănuri negre, şi cu nişte toporaşe de piatră, numai o cucoană umbla într-o blană maro deschis...

– Ţi-am mai spus, l-a întrerupt Mike. Filmul ăla nu era făcut să te înveţe pe tine cum a fost în epoca de piatră. Filmul ăla era făcut exact ca să ţi-o arate pe tipa cu blană maro deschis. Cum se mişcă, în blănurile ei.

– Se mişca bine, a zis Dan, numai că nu dădea deloc impresia de epocă de piatră. Mi s-a părut că e o contemporană, şi că o pot întîlni oricînd. Chiar, mi-ar place să o întîlnesc, a spus Dan. Aici, pe munte. Să văd cum se descurcă. Să văd cum a învăţat ea din filmul ăla să se descurce pe munte.

– Nu ai dreptate, a spus Mike. Filmul a fost făcut doar să-ţi arate o femeie frumoasă, mişcîndu-se frumos, într-un peisaj frumos.

– N-am terminat, a spus Dan. Cred că vroiau să facă două lucruri dintr-o dată. Cred că s-au gîndit şi la completarea cunoştinţelor despre epoca de piatră. Dacă mă gîndesc puţin, cred că era de fapt un film didactic. Cred că voiau să ne arate cum se trăia în epoca de piatră, ca să ne pară rău de cum trăim noi acum. Cred că în intenţia realizatorilor tot filmul era o antiteză, care...

– Dumnezeule, a spus Mike, de unde atîta furie? E vorba doar de o prăpădită de casetă J.V.C.

– Nu ştii încă totul, pilot. Filmul avea şi bandă sonoră, înregistrată în epoca de piatră.

– Mi se pare normal.

– Aşa mi s-a părut şi mie, la început. Pe urmă însă s-au întîmplat tot felul de lucruri, şi pe lîngă zgomotele cuminţi din epoca de piatră, pîraie, vijelii, erupţii ele vulcani, tipii ăia în blănuri începeau să vorbească!

– Trebuie să se întîmple o dată, am spus. În ce limbă?

– Esperanto, a spus Dan. Tocmai inventau drăguţa limbă esperanto. Cuvîntul de bază era „akita”, şi de fapt era singurul cuvînt, şi putea însemna cam orice, funcţie de context. Dacă voiai o banană, arătai banana, spuneai „akita”, şi gata, „akita” însemna banană. Dacă mureai într-un accident de vînătoare, sau la război, suspinai un „akita” jalnic şi asta însemna că ai spus good bye la toată lumea. Dacă venea mamutul şi strigai „akita”, mamutul era „akita”. În privinţa asta se înţelegeau toţi de minune. Nu se pierdeau în explicaţii.

– Altceva ce mai spuneau?

– Nu mai spuneau nimic. Nu era nevoie. N-ai înţeles? Nu mai era nevoie să spună altceva.

– Akita!

– Asta îmi place la pilot, a zis Dan, că învaţă repede.

– Asta e. La două mii cinci sute de kilometri pe oră, şapte sute de metri în fiecare secundă, nici noi nu putem să ne pierdem în explicaţii.

– Filmul pe care *trebuie* să-l vezi, a spus Mike, se cheamă „Şocanta Asie”.

– Chiar, a întrebat Dan, pilot, n-ai fost niciodată în Asia?

– Jamais, am spus. În Asia merge doar TAROM-ul.

– Ţie nu ţi-ar place la TAROM?

– Să mergi în Asia, a spus Mike.

– Ce să fac acolo?

– Să-i aduci ăstuia casete video, a spus Dan.

Am ridicat din umeri.

– S-a întîmplat odată, am spus, că eram gata-gata să trec la TAROM. Mai trebuiau să fie de acord trei generali. Dar...

– Am înţeles, a spus Mike. Generalii n-au fost de acord.

– Doi dintre ei. Exact cei care ar fi trebuit să fie.

– Mă rog. Şi gata, n-ai mai văzut Asia.

– Ei, am spus, n-o lua chiar aşa. Cînd eram mic, am cunoscut o tipă pe care o chema Asia.

– Cît de mic erai?

– Mai purtam costum de catifea.

– Aha. Şi tipa cum era?

– În nici un caz şocantă. Era mai curînd frumoasă, şi umbla foarte dreaptă, şi se îmbrăca în haine închise la culoare...

M-am gîndit puţin.

– De fapt umbla ţeapănă, nu dreaptă. Nu mişca nimic pe sub fustele alea mohorîte, cînd umbla. Mai ţin minte că avea faţa albă, şi părul foarte negru, cam atît.

– Nu-i chiar ca în filmul tău, a spus Dan.

– În nici un caz, a spus Mike. Cred că e vorba de altcineva.

– Mai spune ceva despre Asia ta, a zis Dan. Începe să fie interesant.

– Las-o moartă, am spus. S-a întîmplat de mult. Nici n-o mai ţin bine minte, atît de demult s-a întîmplat

– Te rog.

– Ce te-a apucat? a întrebat Mike.

– Îmi place numele, a explicat Dan. O femeie pe care o cheamă Asia. E prima oară cînd mi se întîmplă chestia asta.

– Bine. O găseşti la galeria Tretiakov. E acolo tabloul unei actriţe, o tipă înaltă, ţeapănă, cu bluză jigot şi fustă pînă la pămînt, şi care îşi străpunge privitorii uitîndu-se drept la ei printr-un pince-nez. Aşa era Asia pe care am cunoscut-o eu. O rusoaică din Petrograd, cu faţa albă şi părul negru. Inteligenţia. O grozăvie de femeie.

– Ce-i aia „bluză jigot”?

– Bluzele alea strimte, cu guleraş înalt, pe gît, şi mînecî bufante. Şi încheiate la spate, ca la bebeluşi.

– Unde ai văzut tu bluze din astea?

– În tablou, am spus. În cel cu actriţa, şi în multe altele. Se purtau la sfîrşitul secolului trecut. A fost o modă, ca un taifun. Toată lumea purta bluze jigot.

– Ţi-ajunge? s-a interesat Mike.

– Nu încă, a spus Dan. Cum era Asia pe care ai cunoscut-o tu - *ca om* ?

M-am uitat la tavanul în pantă. La bîrna masivă care ţinea tot tavanul. Erau prinse de bîrna aceea steguleţe

triunghiulare, ale Salvamonturilor din Polonia, Bulgaria, Cehia, Austria, şi steguleţe-trofeu de la tot felul de concursuri Salvamont.

– Ca om, n-am cunoscut-o.

– Atunci de ce spui: o grozăvie de femeie?

– E mai mult o impresie. E ce îmi aduc eu aminte, şi poate nu este exact. N-am ajuns la confidenţe. Eram prea mic, ţi-am spus, şi nu pierdea vremea cu mine. Era o femeie rece, şi ocupată, şi nu cred că o făceam fericită cînd stăteam pe capul ei. Cred că de fapt era fericită doar cînd venea mama, şi mă lua de la ea.

– Deci erai mic de tot, a făcut Dan.

– Atît - am arătat cu mîna. Un embrion. Un homuncul. Abia ieşisem din ou. Abia învăţam să merg.

– Să zbori, m-a corectat Mike. Ascultă, e cea mai tîmpită discuţie pe care am auzit-o vreodată, şi singurul lucru care mă ţine aici e faptul că vreau să ştiu cît de departe se poate împinge o discuţie tîmpită. Dar sînt sigur din cîte te cunosc, că tu întîi ai învăţat să zbori.

S-a uitat atent la mine cu privirea aceea specială „Mike Sîrbu”, folosită atît de rar. Pe urmă s-a întins după sticla brună, prelungă, cu etichetă neagră şi aurie, a vrut să-şi toarne în pahar, dar din sticlă n-a mai curs nimic. Nici o picătură.

– De asta ai tu capul plin de cucuie, pilot. Cred că m-am îmbătat, a spus rar, dar tu n-ai învăţat niciodată să mergi.

*

Dimineaţa m-a trezit Dan Sîrbu, să văd cum iese soarele de cealaltă parte a Văii şi cum se face zăpada roşie, şi ce se mai putea vedea acolo cînd te sculai suficient de devreme. Cum se fac la loc munţii din întuneric. Întîi ceaţa albastră-cenuşie încă nedesprinsă de noapte, cu ultimele stele mici, palide, clipind din ce în ce mai repede, pînă nu rămîneau decît clipirile acelea, şi atunci ştiai că a fost ceva dar nu mai vedeai decît ceaţa albastră-cenuşie în fîlfîiri scurte, înroşite stins la cute, şi

fîlfîia aşa pînă se înroşea toată, dar altfel decît pentru noapte. Era un roşu cu mult albastru în el, şi aşa se întîmplă numai cînd ziua avea să fie foarte senină. Cum a fost în dimineaţa aceea, cînd Dan a spus: ce zi o să avem, pilot, dar n-am răspuns nimic pentru că el era obişnuit, şi eu nu voiam să pierd nimic din ce se întîmplă. Cum s-a făcut roşie-albastră ceaţa albastru-cenuşie, şi s-a împărţit în trei fîşii distincte care nici nu mai erau ceaţă, erau munţi roşii-albaştri cu umbre sure, era cerul roşu-albastru deasupra munţilor, şi zăpada care n-a fost roşie-albastră decît cîteva clipe şi pe urmă s-a făcut roşie de tot. Atunci am fost şi eu roşu, şi Dan Sîrbu, şi refugiul Salvamont cu antenele de pe acoperiş, şi sania Akja rezemată de contrafortul de piatră, numai cîinele Bari n-a fost roşu. S-a profilat pe cerul acela incredibil, şi pe zăpada de sub noi care încă se mai amesteca cu cerul, s-a desenat cu toate amănuntele şi firele de blană din care era făcut, şi l-am văzut proiectat cumplit de negru pe roşul acela total. Dar asta a fost foarte puţin, pe urmă s-au despărţit de noapte munţii, zăpada şi cerul, şi n-a mai rămas nimic din noapte. S-a adunat toată într-o bandă lată, portocalie, strălucitoare, care te făcea să strîngi ochii şi să nu mai vezi clar ce se întîmplă cu munţii de dincolo de Vale, şi, cînd vedeai din nou clar, munţii cei obişnuiţi, cu ceaţă uşoară între creste şi cu pădurile acelea ca o blană de cocker. Şi cerul era albastru, şi zăpada era albă sub soarele întîi portocaliu şi pe urmă din ce în ce mai galben pe măsură ce urca, pînă cînd a rămas galben-sclipitor la locul lui, de unde nu se mai vedea de fapt că urcă. Şi cu asta gata, s-a terminat prima noapte pe munte, şi a început dimineaţa, şi ar fi o greşeală să crezi că dimineţile acolo erau un fel de apus răsucit pe dos, sau ceva în genul ăsta. Dimineţile erau foarte deosebite chiar dacă se repetau culorile, pentru că era ceva esenţial care aranja ca apusul să fie altfel decît atunci cînd se făcea din nou ziuă, n-am reuşit niciodată să-mi dau seama ce, cred că ritmul era altul, felul în care pulsau lucrurile atunci cînd soarele cobora, şi cum

reveneau la lumină întregindu-se nedesluşit din noaptea care oricum amesteca totul.

– Ce zi o să fie azi, pilot! - a repetat Dan Sîrbu.

– M-am uitat în soare şi l-am văzut traversat în diagonală de linii albe, fine, care au trecut mai departe pe cerul albastru, s-au lăţit, s-au unit între ele şi pe urmă ce a rămas din ele s-a subţiat, s-a destrămat, a dispărut. Şi doar atunci s-a auzit stins zgomotul de motoare, şi am văzut pe cerul albastru, dincolo de soare, în capul dîrelor, silueta de avion.

– Trece mereu la ora asta.

– Merge la radiofar, am spus. Are oră fixă, ca trenul.

– Şi de acolo?

M-am uitat după avionul din capul celor patru dîre care se destrămau.

– De acolo merge la alt radiofar.

– Şi mai departe?

Mă uitam după avionul acela, şi nu m-am gîndit nici la pasagerii, nici la piloţii din avion. M-am gîndit numai la avion. Aşa cum cred că, atunci cînd piloţii de război doboară un avion inamic, nu se mai gîndesc la echipaj şi la ce reprezintă de fapt echipajul acela. Se gîndesc numai că dau jos un avion inamic, care e făcut din dural.

– Şi mai departe?

– O ţine tot aşa, am explicat. Din floare în floare, ca albinuţele. Sînt o grămadă de radiofaruri.

– Nu zău? s-a minunat Dan. Şi cînd trece de ultimul radiofar?

– Atunci se duce la dracu, am spus, pentru că, simplu, nu voiam avioane. Nu în dimineaţa aceea. Nu acolo, pe Platou. Nu lîngă refugiul Salvamont, cu toate că întreaga noapte trecută,exact acolo pe Platou, şi chiar în refugiul Salvamont, am fost din nou pilot pînă dincolo do mine. Se întîmpla ceva şi ce se întîmpla nu venea din mine; atît doar, că era din ce în ce mai greu să nu oboseşti. Pentru că venea copleşitor şi necontenit din toate părţile, şi cît poţi rezista totuşi la ce te copleşeşte necontenit din toate părţile? Eram sătul de avioane, cu toate că nu trecuse

foarte mult de cînd eram mai mult decît sigur că n-o să mă satur niciodată de avioane. Eram atît de sătul de avioane, încît nici nu voiam să mă gîndesc la ele şi cînd totuşi se întîmpla, mă gîndeam la avioane doar ca pilot de război.

– Atunci se duce la dracu!

– Ce te-a apucat? a întrebat Dan Sîrbu.

– Nu m-a apucat nimic, am spus.

M-am uitat la zăpada albă, la cerul albastru, abia după asta m-am uitat în ochii lui Dan Sîrbu, tot albaştri, dar altfel decît cerul. Cerul era exact de albastrul acela care cînd urci, devine din ce în ce mai întunecat şi pînă la urmă se face negru, pe cînd ochii lui Dan Sîrbu erau doar foarte albaştri, şi dacă mă uitam atent în ei vedeam munţi foarte mici, şi cum se deschidea Valea chiar sub noi, şi mă vedeam şi pe mine, foarte mic, cum sînt pe marginea Văii.

*

Cînd stăteai cu faţa la Refugiu, în dreapta era Valea care cobora în oraş, în stînga se ridica o movilă ţuguiată ca un Fuji-yama mic, abrupt, înzăpezit pînă la poale, şi dincolo de movilă începea Platoul care, dacă mergeai drept înainte, oricum nu ţinea prea mult, pentru că se desfăcea în alte două văi pline de schiori, Valea Dorului şi Valea Soarelui. Din vîrful movilei se vedeau roata galbenă, imensă, orizontală, a telescaunului, cablurile negre, unsuroase şi scaune roşii atîrnate de cablurile acelea. Vedeai cum se învîrteşte roata, şi scaunele roşii urcau aducînd schiori din Valea Dorului, şi, chiar înainte de roata galbenă, schiorii se dădeau jos din mers, şi pe urmă coborau cu schiurile lor pe una din cele două văi. Valea Dorului era mai abrupta, în special pîrtia din dreapta telescaunului, cum coborai, Valea Soarelui era mult mai blîndă, şi după valea pe care o alegeau, puteai ghici cum schiază cei care se dădeau jos din scaunele roşii. Se întîmpla uneori ca un schior bun să coboare pe Valea Soarelui, sau un începător alegea pîrtia de pe

Valea Dorului, dar în general puteai afla destule despre cineva uitîndu-te la echipamentul lui, şi pe ce vale preferă să coboare. Tot acolo, pe vîrful movilei, era cel mai bun loc de plajă atunci cînd nu bate vîntul, şi dacă era foarte senin, dincolo de văile pline de schiori, vedeai tot felul de spinări de munte din ce în ce mai depărtate, mai misterioase, mai estompat-albastre, şi despre ultimul rînd de creste, văzut numai atunci cînd era foarte-foarte senin, şi nu era de loc ceaţa în văi, se spunea că ar îi chiar Făgăraşul.

Ziua aceea a fost mai grozavă decît a spus Dan Sîrbu de dimineaţă, adică a fost grozavă nu numai pentru că era cer albatstru şi nu bătea vîntul, dar a fost grozavă *de dinăuntru*, ceea ce uneori e mult mai important. A Început să fie grozavă cu răsăritul acela de soare şi după aia, cînd am intrat în Refugiu, l-am găsit pe Mike stînd în faţa schiurilor mele rezemate de perete şi uitîndu-se foarte atent la ele.

– Salut, am spus.

– Morning, a spus Dan care trăise o grămadă de vreme la Londra, şi ştia mai multă engleză decît tot restul Salvamontului la un loc, şi nu făcea deloc pe grozavul cu asta, dar aşa a gîndit el dimineaţa aceea, ca pe good morning, şi a spus exact ce gîndea.

– Salut, a spus Mike fără să se întoarcă.

Stătea pe vine şi se uita la schiurile inele. A întins mîna, a urmărit cu degetul întins conturul legăturilor, dar fără să le atingă. S-a ridicat în picioare, apropia foarte mult obrazul de lacul zgîriat, apoi a întors unul din schiuri cu talpa în sus şi a încercat cerolitul cu unghia; mă uitam la el, cum face toate astea. Cum şi-a umezit degetul cu salivă, a frecat cu degetul umed cantul argintiu, pe urmă a şters urma lăsată.

– *Astea* nu erau aici aseară.

– Erau, am spus vinovat. Eu le-am adus.

– De ce?

– Ca să schiez cu ele.

– Am crezut că sînt pentru muzeu, a ridicat din umeri Mihai, care, ţi-am spus, avea veranda refugiului lambrisată cu tot soiul de relicve, schiuri de acum o sută de ani, fanioane de la concursurile organizate pe vremea Touring-Clubului, şi beţe din acelea îngrozitoare de bambus, cu rondele cît o farfurie de supă, împletite din piele de căprioară. Mai era acolo un bob cu totul şi cu totul din lemn, construit acum şaptezeci de ani. Mai erau ochelari de zăpada, începînd cu perechea şlefuită din fanoane de balenă, în care eschimoşi cu ochi negri tăiaseră în unghiuri savante fante atît de fine încît nu lăsau razele soarelui să atingă retina, şi terminînd cu ochelarii Polaroid purtaţi de Angk Karma Sherpa a doua oară cînd urcase Everestul, şi care singuri valorau cît un Mercedes din cele mari.

– Am crezut că sînt pentru muzeu, a spus Mike fără pic de haz, atunci am ridicat şi eu din umeri, ăsta era stilul casei, şi m-am dus să fac ordine în dormitor, şi cînd am trecut înapoi spre bucătărie prin veranda ale cărei geamuri îngheţaseră opac peste noapte şi acum frîngeau lumina în raze mici, aurii, argintii, ieşite din puncte purpurii care oscilau aiurea şi din cauza asta treceam prin hol din dormitorul întunecat, ca printr-o baie de lumină şi n-am văzut clar ce se întîmplă decît după ce am trecut, m-am oprit, m-am întors, atunci am văzut fără să cred ce văd, cum în locul schiurilor lustruite cu două seri înainte în bucătăria mamei, aştepta o pereche de Dyna Star noi, cu legături Look din care văzusem numai în reviste; şi cum Topazele mele nu se vedeau nicăieri, era limpede că schiurile cele minunate sînt pentru mine fără multe cuvinte, asta făcea parte tot din stilul casei.

Aşa a început să fie grozavă dinăuntru ziua începută cu răsăritul acela de soare, şi a continuat să fie grozavă cu masa de dimineaţă. Cînd am mîncat ouă cu slănină şi compot de ananas, şi Sîrbii nu puteau suporta, Dan omleta cu slănină, iar Mike compotul de ananas. Pe urmă cred că s-a întîmplat ceva cu telecabina pentru că era tîrziu, ar fi trebuit să apară o grămadă de lume şi nu

venea nimeni, aşteptam să latre Bari, să se trîntească uşa, tropăitul clăparilor pe cimentul verandei, n-a fost nimic. Am spălat vasele, şi nici după ce am spălat vasele nu s-a întîmplat nimic.

– Întreabă la staţie, a spus Mike. Poate au ceva la cabină.

– Ieri, cînd urcam...

– Ştiu, m-a întrerupt Mike. Ai mai spus de trei ori. Aseară. Cum ai aşteptat jumătate de oră pe peron, şi *cineva* stătea sus în cos şi lucra *ceva* la căruciorul cu role. Ai vorbit o oră întreagă despre chestia asta. Ai povestit cu lux de amănunte cum aşteptai să pornească odată cabina, şi cabina nu a pornit. N-am avut nici un chef să te ascult, dar erai aşa prins în povestea ta, că te-am lăsat să o spui pînă la capăt.

– În regulă, am spus. Să vorbim despre altceva.

– Despre ce?

– Despre ce vrei tu. Despre expediţia lui Scott, şi cum s-a simţit Scott cînd a văzut drapelul lui Amundsen înfipt la Polul Sud. Despre indienii moché. Despre Ingemar Stenmark, şi campionatele mondiale de schi alpin. Chiar, ce zici de cum merg campionatele mondiale de schi alpin?

– Ţi-am zis că ţi s-a părut, a spus Mike, dar nu vorbea cu mine, vorbea cu Dan. Ai zis că s-a schimbat, şi eu ţi-am spus că nu s-a schimbat, şi uite că nu s-a schimbat de loc.

– Poate, mi s-a părut, a zis Dan. Aseară nu părea grozav de altfel decît î1 ştiam, dar azi dimineaţă mi s-a părut tare schimbat, şi uite, acum e din nou ca totdeauna. Poate mi s-a părut doar.

– Aseară voi eraţi schimbaţi, am spus. Eu eram ca înainte, numai voi aţi fost foarte altfel.

– În ce sens, altfel?

– În sensul în care te face *altfel* o sticlă de rom.

– Dumnezeule, a spus Dan. Aseară au fost *trei* sticle de rom.

– Aseară, a început Mike solemn şi atunci uite ce s-a întîmplat, s-a ridicat Bari, întîi pe labele din spate, s-a întins, a căscat lung, şi-a scuturat picioarele lungi şi groase de atîta blană, a căscat din nou, dar făcea toate astea cu ochii la uşa de metal. Pe urmă a bubuit uşa aceea, au tropăit bocanci grei pe cimentul din hol şi refugiul Salvamont s-a făcut dintr-o dată mic înghesuit, alcătuit din feţe bărboase, căciuli, staţii radio, rîsete, piolete, mănuşi groase, mîini calde ieşite din mănuşile acelea, rucsacuri, cîini Saint-Bernard sărind greoi, lătrînd gros ca mortierele de asediu, fîlfîind şi secerînd cu cozile ca nişte panaşe. Au fost cuvinte, bătăi pe umăr, boturi nerăbdătoare negre, umede, reci, strîngeri de mînă, rîdeam, limbile late, roşii, fierbinţi, ieşite din boturile reci să lingă cu zel mîinile strînse, întrebări întrebate pe jumătate şi răspunsuri repede întrerupte de alte întrebări, tot ce se întîmplă cînd veneam sus pe munte şi mă întîlneam cu băieţii lui Mike. A fost mirosul acela de salopete de schi, şi corzi îngheţate, aburea metalul oricum brumat al staţiilor de radio, se făcuse frig, frigul de afară, după asta au închis uşa, atunci s-a făcut iar cald, dar nu numai de la focul care ardea în căminul din dormitor. În cinci minute, ştiam tot ce s-a întîmplat pe munte în doi ani: despre tabăra de schi care s-a pierdut şi cum a fost găsită tabăra aceea, despre studenţii care au murit în fundul Jepilor, şi despre fata care a urcat pînă la cabana Caraiman şi era iubita unuia din cei morţi, că Lucian s-a însurat pînă la urmă, dar nu cu fata din Buşteni, că Babette-Nebuna nu a făcut încă pui şi, din cum merg lucrurile, nici nu va face vreodată; că Manoliu a găsit pe Platou un meteorit cît un cartof, şi negru-lustruit, şi foarte greu, dar nu toată lumea crede că ar fi într-adevăr un meteorit. M-a lins Bonzo, şi după Bonzo l-am recunoscut pe Alex Rudeanu care nu mai avea barbă şi din cauza asta semăna cu unul din gnomii lui Alexander Mertz, dar bineînţeles că nu i-am spus asta, pentru că gnomii făceau tot felul de lucruri pe care Alex nu le-ar fi făcut niciodată. Mi-a rîs în faţă doctorul

Mehedinţi care a zis, nu-i adevărat, Babette o să aibă pui şi o să-ţi dăruiesc şi ţie unul, şi pe urmă am fost salutat solemn de Şerban Ţovaru. Mi-a strîns mîna privindu-mă în ochi şi înclinîndu-se ceremonios un june deşirat despre care am crezut la început că e fratele lui Decebal pentru că stătea tot timpul lîngă Decebal, dar i-am văzut emblema Salvamontului cusută pe hanorac. Era ceva în neregulă, pentru că înclinările ceremonioase nu făceau parte din eticheta Refugiului, şi nici Mike nu obişnuia să primească în echipă juni deşiraţi. Mike aduna în jurul lui tipi laţi în umeri, care schiau dumnezeieşte şi făceau suficiente isprăvi pe munte *înainte* de a intra în Salvamont, astfel că numirea în echipă era doar un fel de recunoaştere oficială; şi o grămadă de tipi laţi în umeri făceau ce făceau exact de dragul acestei recunoaşteri, şi singura dificultate era doar să alegi; de asta m-am mirat cînd am dat mîna cu junele deşirat. Nu era în stilul Refugiului, dacă înţelegi. La şase luni după ce erau primiţi în Salvamont, tipii laţi în umeri îşi lăsau barbă şi primeau costume portocalii pe care nu le purta nimeni pentru că era mult mai interesant să fii echipat ca toată lumea, dar din rucsac să iasă antena elastică a staţiei radio, şi să ai pe mînecă ecusonul triunghiular al salvatorilor din munte, iar junele acela purta exact costum portocaliu şi nu avea nici barbă. Avea doar fire moi de păr pe obrajii abia subţiaţi, şi care începeau să se întindă pe pometii înalţi, arămiţi de atîta soare, de atîta vînt, dar ce avea el pe obraji nu se putea numi în nici un fel barbă. S-a uitat în ochii mei, mi-a strîns mîna înclinîndu-se ceremonios, pe urmă a plecat să pună de ceai, dar a plecat *el singur*, nu l-a trimis nimeni, şi asta iar însemna foarte mult în codul celor de la Refugiu.

Fraţii Stoica s-au interesat fără prea multă speranţă de bocancii de paraşutist promişi acum doi ani, şi s-a ridicat, imens, gîfîindu-şi în aburi fierbinţi respiraţia, Saint-Bernard-ul Archibald, numit şi sir Archie. S-a ridicat sir Archie, a pus labele grele pe umerii mei şi aşa, cu Archie peste mine, am spus că n-am adus bocancii. Tot cu

Archie peste mine am aflat că în iarna asta Salvamontul a avut treabă pînă peste cap, şi că din nou, dacă Babette n-a făcut pui pînă acuma, Saint-Bernarzi din aceia mici şi pufoşi, nu mai sînt speranţe să facă vreodată. Păreau toţi foarte preocupaţi de ipoteticii pui de Saint-Bernard, numai Babette nu părea preocupată de treaba asta. Babette a fost neobişnuit de liniştită în dimineaţa aceea, şi, după ce a lătrat şi m-a mirosit, a ieşit afară cu Bari, şi au stat amîndoi pe zăpadă, la soare, şi, dacă vrei să crezi că un cîine într-adevăr ştie dinainte cum vor curge lucrurile, atunci ei asta au făcut, s-au gîndit la lucrurile care vor fi.

Dar atunci nu ştiam, şi am rîs cu cei din Salvamont, şi am băut ceai, şi pe urmă, cînd m-au întrebat dacă mai zbor, s-a făcut o clipă linişte pînă am spus: da, mai zbor. Şi din nou m-a durut scurt acel: *mai*, dar asta a fost aşa, o clipă, şi nici nu s-a băgat de seamă. Am aflat ce grozavă e zăpada, ce grozave sînt schiurile Dyna Star primite săptămîna trecută, şi că printre cehii de anul ăsta e unul care schiază absolut formidabil. Mai exista o fată care schia absolut formidabil, şi aici părerile erau împărţite, nu ştiau precis dacă e nemţoaică sau olandeză, şi atunci s-a făcut din nou linişte, şi toată lumea s-a uitat la Dan Sîrbu care îşi sugea pipa goală. A scos pipa din gură, a spus: nu, şi atunci m-am aşezat pe pat pentru că nu mai puteam să-l ţin pe Archibald, şi de fapt am căzut pe unul din paturile de jos cu cîinele uriaş şi ud de zăpada care se tot topea în blana roşcată, ţinîndu-se cu labele de umerii mei. Am stat cu faţa îngropată în blana udă, se simţea puful cald şi uscat dedesubt, ca la pinguini; am stat aşa pînă Dodo şi-a tras cîinele la o parte şi a zis: salut, dar Archie a rămas mai departe pe pat, lîngă mine, şi se uita triumfător în jur. S-a auzit un apel înăbuşit la staţia mare, şi atunci am ştiut că a pornit telescaunul din Valea Dorului. Pe urmă, cînd Mike a încercat să ia legătura cu telecabina, s-a suprapus peste frecvenţa Salvamontului una din emisiile Salvării, şi am auzit cum foarte departe cineva avea nevoie de un

medic, şi o clipă am văzut oraşul mare şi cenuşiu, prins în ceaţă, şi cum gonea o maşină albă pe străzile murdare, şi m-am gîndit la mama şi la papagalul ei, şi cum auzeam noi noaptea trecînd maşinile, şi nu ne-am întrebat niciodată ce maşini trec noaptea pe străzile îngheţate. Am băut ceai fiert de băiatul în costum portocaliu, şi Refugiul se golea din nou, plecau echipele spre Vale, pe Platou, în celelalte două văi de care ţi-am spus, dar tot am avut timp să aflu de studentul polonez rătăcit şi care a dormit o noapte în munte, pe zăpadă, şi a doua zi a găsit drumul mergînd pe malul unui fir de apă care se vărsa într-un pîrîu îngheţat, care l-a dus pînă la un rîu, şi aşa a văzut pînă la urmă lacul de la Scropoasa, şi barajul, şi şoseaua unde a oprit un camion cu care a coborît în oraş, la hotelul lui, şi s-a culcat, în timp ce Salvamontul sinăian pieptăna Bucegii după el. S-a povestit şi despre tipul din Braşov venit cu un deltaplan strîns într-o husă roşie, şi cum monta deltaplanul, - înconjurat de admiratori, şi cînd a terminat de prins în şuruburi scheletul din dural a tras deasupra chiar pînza aceea roşie, care era de fapt o aripă foarte mare. Cum l-a refuzat tipul acela pe Sorin, cînd Sorin a vrut să-l ajute. Cum a intrat într-o salopetă strălucind de fermoare, s-a înhămat la aparat legîndu-se în chingi late şi cam asta a fost tot, pentru că pe urmă, după ce a fugit cîţiva paşi, a bătut într-un suprem avînt chiar pe pragul stîncii în care se proptea Refugiul dar nu s-a ridicat mai mult de trei-patru metri, a clătinat aripile larg deschise şi a venit drept în nas, şi s-a rostogolit pe panta aceea abruptă prăbuşită spre Vale, şi cum Salvamontul care se înşirase în marginea stîncii şi privea tăcut la aripile roşii deschise pentru zbor, a văzut o ridicare poticnită, frîntă dintr-o dată, şi cum au sărit să oprească rostogolirea pe versantul aproape drept, şi cum arăta salopeta tipului din Braşov după ce au reuşit să-l prindă.

– Păcat că n-ai fost aici, a spus Dodo.

– De ce?

– Ne explicai şi nouă ce s-a întîmplat. Justificai *aerodinamic*. De ce a luat-o în jos, în loc să o ia în sus.

– Nu cred că ţine de aerodinamică, am spus. Ţine de fermoarele alea multe.

– Ah, a făcut Dodo, a schimbat bateriile staţiei walkie-talkie, l-a fluierat pe Archie şi a ieşit. Archie s-a dat jos din pat, a plecat după el.

– Ce mai stai, a zis Mike, Dodo coboară azi pe Valea Soarelui. Du-te cu el.

M-am răsucit cu faţa în sus, pe patul acela răvăşit.

– Îţi dau o staţie, şi de la săritoare o iei pe firul văii, sub pîrtie. Nu ştiu ce deştept a coborît pe acolo, şi pe urmă au coborît şi alţi deştepţi, şi s-a făcut o urmă, numai că acum a îngheţat, şi dacă o ia cineva pe acolo...

Mike vorbea, şi în timpul ăsta eu mă vedeam coborînd cu Dodo, şi de la săritoare mă lăsam pe urma aceea spre fundul văii, şi aşteptam cu antena staţiei ieşind din rucsac să o ia cineva pe *acolo*.

– N-are rost, am spus.

– Ce te-a apucat? a zis Mike. Îţi dau o staţie...

– Mulţumesc, dar ştii că n-are rost. N-o ia nimeni pe acolo, şi chiar dacă o ia, se opreşte cînd vrea el să se oprească.

– Ce te-a apucat? a întrebat iar Mike. Îţi plăcea să ieşi pe pîrtie...

– Nu m-a apucat nimic, am spus. Numai că azi nu pun schiurile în picioare.

– Poate ţi se pare prea puţin pentru tine, Dyna-Star-ul, şi-a îngustat Mike ochii. Poate vrei K-2-urile mele.

– Nu vreau K-2-urile, am spus, şi n-am visat niciodată să am o pereche de Dyna-Star, chiar şi de împrumut. Numai că azi nu pun schiurile în picioare, asta e tot.

– De ce? a întrebat Mike.

– Dumnezeule, am spus, dacă aş şti de ce!

*

Adevărul e că totul se întîmpla altfel, asta,se simte, şi atunci eram şi eu altfel, nu ştiu *cum* altfel - nu ştiu dacă

mă făceam mai bun, mai rău, şi cînd nu ştii asta, cred că începi să pierzi... Începeam să gîndesc diferit decît eram obişnuit, adică punînd răul în faţă şi înainte nu mă gîndeam niciodată la rău. Mă gîndeam doar la lucruri, cum se întîmplă, şi lucrurile se întîmplau firesc, dar pe urmă nu s-au mai întîmplat firesc, şi nefirescul lor nu ţinea nici de mine, nici de cei din jur, dar era, şi aşa am învăţat să pun răul în faţă. Am învăţat şi să spun altceva decît cum gîndeam, punînd răul în faţă pentru că oricum nu se poate rezista prea mult cînd lucrurile nu se mai întîmplă firesc să ştii bine de unde vine de fapt nefirescul, şi atunci asta, cu a vorbi altceva decît gîndeşti, vine de la sine; iese la iveală ca o amintire amară, pentru că dintr-o dată îţi dai seama că de fapt e mai simplu să spui altceva decît ceea ce gîndeşti. La început a fost ca o crimă îngrozitoare să spun altceva decît gîndeam, cînd ce gîndeam pînă în străfunduri nu avea cum să placă celui cu care vorbeam, mai ales dacă într-un fel sau altul depindeam un pic de cel cu care vorbeam, şi atunci spuneam altceva decît ar fi fost de spus, lucruri frumoase şi pe care cel din faţa mea voia să le audă, chiar cînd ştiam bine că lucrurile nu sînt de loc frumoase, şi dacă aş fi spus ce trebuia spus, cuvintele s-ar fi alcătuit exact pe dos decît le spuneam. Dar vorbeam înainte gîndind *de trei ori* ce spuneam, o dată, cum se întîmplă lucrurile de fapt, pe urmă, că în nici un chip nu trebuie să le spun cum se întîmplă de fapt şi, a treia oară, gîndeam cum să spun exact pe dos lucrurile acelea care de fapt nu puteau place cum se întîmplau, dar puteau fi răsucite în vorbe şi atunci plăceau, cînd le spuneam exact pe dos. Aşa mă schimbam fără să ştiu decît că mă schimb, bănuind doar că pierd, şi asta bineînţeles nu putea fi spus nimănui, şi nici măcar nu puteam da vina pe cineva sau pe ce se întîmplă în jur, pentru că să spun simplu exact ce gîndeam, ţinea numai de mine. Uitam cum e, cînd gîndeşti o singură dată lucrurile spuse. Sau poate nu mă schimbam în nici un fel, poate abia acum deveneam în sfîrşit cum ar fi trebuit

dintotdeauna să fiu. Poate mă *maturizam*, şi atunci ce se întîmplă se numea experienţă de viaţă, şi tact, şi să nu suflu împotriva vîntului, numai că pe mine experienţa asta de viaţă mă făcea să nu mai fiu eu, şi nu ştiam foarte bine ce trebuie să fac, şi îmi era limpede doar că mă usuc.

*

– Numai că azi nu pun schiurile în picioare, am spus, asta e tot.

– De ce? a întrebat Mike.

– Dumnezeule, am spus, dacă aş şti de ce!

– Cred ca tine, pilot, a spus Dan Sîrbu. Azi nu e de schiat. Azi e de stat la soare cu ochii închişi.

Am cărat două şezlonguri pe vîrful rotunjit al movilei de lîngă Refugiu, am împins bara de sprijin jos de tot, la ultima piedică şi, cum stăteam aproape culcaţi, aveam soarele deasupra şi cerul albastru care se vedea numai o clipă cînd deschideai ochii, pe urmă ne dureau ochii de lumină şi întorceam capul, şi atunci vedeam platoul acela mic spre Valea Dorului, şi drumul care îl traversa spre dreapta, şi o grămadă de schiori ieşiţi de sub roata telescaunului spre cele două pîrtii, şi începătorii de pe Pîrtia Proştilor, şi pe urmă nu se vedeau decît munţii albaştri dincolo de văile pline de oameni şi mecanizate cu stîlpi portocalii, cabluri negre şi volante galbene, imense, orizontale, pe care în ziua aceea nu voiam de fapt să le văd. Am stat aşa la soare fără să vorbim şi uneori din difuzorul staţiei walkie-talkie, atîrnată de spătarul şezlongului meu, se auzeau apeluri înăbuşite şi răspunsuri; răspunsurile erau de două feluri: limpezi, sau trunchiate, gîfîite, şi asta însemna că cel care vorbeşte stă la coadă jos, la telecabină, telescaun, sau supraveghea valea în poziţia standard Salvamont, adică rezemat cu şoldul în beţele de schi, cumva nefiresc pentru că poziţia asta e comodă numai cu clăparii prinşi în legăturile schiurilor, iar atunci cînd răspundea înăbuşit, însemna că apelul l-a prins în plină cursă. Ascultam

convorbirile acelea, aşa ştiam unde e fiecare echipă, şi de cîteva ori Dan a vorbit la radio dar nu se întîmplase nimic, făcea pe releul pentru cei aflaţi de o parte, de cealaltă parte a crestei. Am zăcut aşa pînă Mike ne-a trimis după apă, am cărat cu Akja bidoanele de plastic pînă la telecabină, le-am lăsat pe peronul ud, murdar, se amestecase zăpada din munte cu noroiul celor veniţi de jos, şi pînă bidoanele au fost duse la staţia intermediară unde ajungea conducta de apă, pînă le-au umplut şi le-au trimis înapoi, am stat în bar la Ani şi am băut amîndoi suc de ananas. Ani nu avea timp de noi, au fost mulţi clienţi atunci, aşa că ne luam cutiile cu suc direct din magazie şi am băut pentru tot felul de chestii care oricum nu aveau să se întîmple, dar nouă tocmai *de asta* ne-a plăcut să bem pentru ele. Şi la sfîrşit, cînd ne-am făcut că vrem să plătim, Ani a spus repezită că să ne ducem fix la dracu, cu banii noştri. A spus peste umăr, servindu-şi clienţii, că de la noi ia bani de două ori pe an, cînd se termină sezonul de vară, pe urmă cînd se termină sezonul de iarnă, şi acum sezonul de iarnă e doar la mijloc. Aşa că să ne ducem undeva cu banii noştri murdari cu tot, şi chiar ne-am dus, am ieşit pe peronul cu zăpadă şi noroi, şi am luat bidoanele pline. Le-am tîrît pînă la sania Akja, erau afurisit de grele, şi în sanie le-am culcat şi le-am legat cu chingile care trebuiau de fapt să ţină nemişcate trupuri salvate din munte, şi aşa legate le-am dus pînă la Refugiu, dar acum am mers exact pe linia crestei. Pe urmă ne-am întins iar în şezlonguri, şi am stat iar cu soarele în ochi, şi de asta ţineam pleoapele strînse, şi cînd era să adorm m-a scuturat de umăr Dan Sîrbu.

– Uită-te repede.

A întins binoclul, şi mi-a spus să mă uit după fata în salopetă care cobora de la roată, dar pînă am prins-o în rotocoalele acelea, care aduceau toate lucrurile de opt ori mai aproape, fata trecuse de noi, era pe creastă, pe urmă dincolo de creastă, şi n-am văzut mare lucru. Doar

spatele, şi părul blond, şi cum a dispărut părul blond în Valea Dorului.

– N-am văzut mare lucru, am spus. Era ceva de văzut?

– De data asta, da.

– Nu-i nimic, am spus.

M-am lăsat iar pe spate în şezlongul întins, şi m-am uitat la cer. Era groaznic de albastru, şi adînc, şi brăzdat de două din dîrele acelea strălucitoare care împing în faţa lor avioane cu reacţie pline de pasageri aşezaţi în fotolii, şi care habar n-au ce periculos e să zbori cu avionul. Cerul acela era atît de albastru, aproape cum îl vedeam din cabina avionului, dincolo de 14.000 metri înălţime. Am încercat să-mi amintesc dacă cerul atît de albastru însemna ceva special pe munte, dar nu mi-am amintit nimic, şi atunci m-am întors spre Dan:

– De fapt, ce era de văzut?

– Nu mare lucru, a zis Dan. Atît doar, că tipa aia schiază foarte bine.

– Mai bine ca mine?

– Oh, a făcut politicos Dan, şi atunci am întrebat:

– Mai bine ca tine?

– Mai bine, a spus Dan, şi asta însemna foarte mult, pentru că Dan era cel mai bun schior din tot Salvamontul. Schia toată iarna, nu cobora cu lunile în oraş şi pe urmă, cînd cobora, avea o casă construită chiar în marginea pădurii, unde sculpta. Netezea piatra dură în falduri rotunjite şi faldurile catifelate de atîta lustru se intersectau în linii fine care se adunau nu ştiu cum - moale, şi alcătuiau tot felul de lucruri care de fapt n-aveau ce căuta acolo - faci sau egrete ţîşnite neaşteptat, de lin din granit arhaic nici măcar de tot lustruit, sau zeiţe în marmură albă ale Pămîntului negru, care habar n-aveau cînd erau muchii ascuţite, ori suprafeţe moi găsite în piatra dură, şi indiferent cum se întîmplau lucrurile, pînă la urmă muchiile şi suprafeţele acelea alcătuiau exact zeiţa. *Erau* zeiţa, dincolo de piatră. Aşa sculpta Dan Sîrbu, sau trecea o daltă ascuţită prin fibre de rădăcini vechi şi dintr-o dată rădăcinile vechi se

deschideau în ce erau ele de fapt, păsări, sau oameni, sau pur şi simplu chipuri care nici nu erau ale cuiva anume şi erau ale cuiva anume şi erau atît de ale tuturor, pentru că fiecare chip spunea foarte mult. Sau turna în metal galben-auriu focile şi zeiţele şi chipurile acelea, şi pe urmă le lustruia pînă la delir cu paste urît mirositoare pregătite după reţete tainice în mare secret, şi atunci casa ascunsă sub pădure se lumina de un soare mititel galben-auriu care devenea focă, sau zeiţă, sau chip care avea multe de spus. Aşa sculpta Dan Sîrbu, şi cînd se plictisea de pietre, de lemne şi de sorii cei lustruiţi, scotea la iveală păsări care aşteptau de mult în tuş negru, şi Dan asta făcea, le scotea din tuşul acela în vîrful unei peniţe foarte fine şi le punea să fie pe hîrtie, iar uneori seara, cînd golea o sticlă din acelea brune cu eticheta neagră şi adormea cu geamul deschis, se întîmplă să găsească dimineaţa foile albe-albe, şi atunci toată ziua camera mirosea stins şi cald, ca zborul păsărilor de pădure.

– Uită-te repede, a spus Dan, şi de data asta am prins-o în binoclu pe fata care schia foarte bine şi, adusă de opt ori mai aproape, era exact blonda de ieri, de la Ani din bar. Cea care cîştigase războiul de o sută de ani. Cea care cîştigase războiul de o sută de ani, şi uite că nici pe ăsta nu-l pierduse, de vreme ce era încă aici. S-a aplecat, cred că îşi prindea clapele de la bocanci, pe urmă a lunecat de pe dîmbul unde era staţia de sus a telescaunului, a făcut cîţiva paşi din aceia de vals şi aluneca lin unde cei mai mulţi se împingeau penibil în beţe, pe urmă a dispărut în vale şi iar n-am putut să înţeleg mare lucru din ea.

– Ai văzut?

– Am văzut. Blonde din astea, care fac praf lumea la schi.

– N-ai mai văzut, a spus Dan, liniştit.

– Nu e belgiana, sau nemţoaica aia care schiază foarte bine?

– E de aici, a spus Dan.

– De aici, din oraş?

– De aici, din zonă, a făcut un semn indecis.

– Aha.

M-am uitat din nou la cerul foarte albastru.

– Pînă la urmă tot îşi rupe picioarele, am spus.

– Nu şi le rupe, m-a încredinţat Dan. Nu e din cele care-şi rup picioarele.

– Toată lumea îşi rupe picioarele pînă la urmă, am spus. Altfel n-aţi fi voi aici.

– Noi sîntem aici pentru *ceilalţi*, a spus Dan.

Am tăcut amîndoi, şi simţeam pe faţă cum trece soarele de amiază, şi începe să lunece spre apus; ştiam că atunci cînd se întîmplă asta soarele stă o clipă exact spre Sud, şi am deschis ochii să văd încă şi încă o dată unde e de fapt Sudul aici, pe Platou. Am văzut unde e Sudul, şi din nou am văzut un avion argintiu la capătul dîrei foarte albe, pe cerul foarte albastru. N-am vrut să-l văd, dar a fost aproape de locul unde soarele arăta Sudul în ziua aceea, şi luneca fără nici un zgomot de la ost la vest lăsînd Sudul uşor în stînga. Aşa cum zbura, avea să treacă exact verticala radiofarului de la Bod, fără să se abată de la axul culoarului cu cei plus-minus zece kilometri la care oricum avea dreptul, şi asta însemna că la manşă sînt piloţi bronzaţi, care fac totul perfect şi pe urmă se fotografiază cu stewardesele, inginerul de bord şi pasagerii, la scara avionului.

– Asta se duce tot la dracu? a întrebat Dan.

N-avea nici un rost să-i explic unde vedeam eu ducîndu-se avionul acela; aşa că am scos un sunet care putea însemna orice.

Soarele era puternic, şi mi-am scos puloverul gros Forţele Aeriene, şi atunci am văzut cum s-a lăsat zăpada sub şezlong. Am băgat mîna în zăpadă, am strîns pumnul şi zăpada era apoasă, şi s-a adunat într-un bulgăre pe care l-am aruncat în vale.

– Ce porcărie, am spus.

– Ce porcărie?

– Zăpadă grea.

– Asta e, a spus Dan Sîrbu. Dimineaţa e îngheţată, şi la amiază se topeşte, şi seara îngheaţă din nou.

– Acum se rup picioare, am zis.

– Tu de asta n-ai vrut să schiezi?

– Nu, am spus. Nu de asta.

– Bate în lemn, a spus Dan, şi chiar, a bătut de trei ori în lemnul şezlongului.

– De ce?

– Pentru picioarele rupte.

Am bătut şi eu de trei ori în lemn cu degetul îndoit, şi m-am simţit ca atunci cînd închei un pact secret cu cineva mult mai puternic decît tine.

– În regulă, am spus.

M-am întins, şi parcă pluteam la jumătate de metru deasupra zăpezii, şi o clipă am ştiut foarte bine ce e cu mine; am avut timp să mă gîndesc şi la lucruri înălţătoare, şi soarele trecea fierbinte prin pleoapele strînse, juca în cercuri roşii şi lăsa urme tot roşii pe retină.

– Ascultă, a început Dan Sîrbu, ce se întîmplă de fapt cu tine şi cu avioanele? Acum le trimiţi la dracu, dar mai ţii minte cum ieşeai afară şi ne strigai şi pe noi cînd trecea cîte un avion, şi pe urmă ne povesteai ce tip e avionul acela, şi cîte motoare are, şi cu ce viteză zboară, şi cam la ce înălţime face el treaba asta...

Aşa era Dan, tăcea şi atunci credeai că lucrurile doar trec pe lîngă el, pe urmă răsucea în el tăcerile şi le scotea la iveală ca zeiţa de piatră, sau chipuri de lemn, ori cîte un soare mititel din metal lustruit. Sau ca pe întrebări la care era atît de greu de răspuns, încît nici tu nu îndrăzneai să ţi le pui. Ştiam ce vrea Dan să audă de la mine, şi mai ştiam cum stau lucrurile între mine şi avioane, de aceea am ridicat din umeri şi am scos din nou unul din sunetele care pot însemna orice.

– Şi mai e ceva, a spus Dan care, atunci cînd începea cu întrebările la care era greu de răspuns, le punea pe toate, tu veneai mereu cu cîte o fată, şi acum ai venit singur.

M-am întors spre Dan, dar ţineam mai departe pleoapele strînse; şi cum vorbeam, simţeam pînza aspră a şezlongului sub obraz:

– Cunoşti refugiul Salvamont?

– Cel de sub creastă? a întrebat Dan. Cel de lîngă noi?

– Cel de sub creastă, am spus. Cel de lîngă noi.

Dan a tăcut minute întregi. A tăcut atîta, încît credeam că a terminat. Pe urmă, foarte tîrziu, a spus:

– Oarecum.

– Intri în hol, am zis. Holul acela cu peretele de sticlă.

– Da, a spus Dan.

– În faţă e dormitorul.

– Da.

– În dormitor, în faţă şi în dreapta, e dulapul cu medicamente, şi plasturi.

– E şi o sticlă mare cu tinctură de iod.

– Exact, am spus. Dulapul acela. Îl ştii?

– Da.

– Mai ştii ce scrie pe hîrtia lipită cu plasture pe uşa dulapului?

– Eu am lipit hîrtia aia acolo.

– Tocmai de asta. Mai ştii ce scrie?

– „În interesul altora - vorbeşte încet”.

– Mai e ceva, am spus.

– „În interesul tău - vorbeşte puţin”.

– Mersi, am spus. Asta voiam să aud.

Atunci a pocnit sec în difuzorul staţiei radio, telescaunul de jos, din Valea Dorului, anunţa un accident pe pîrtie, şi Nae Cojan care era jos în vale a spus, mă duc să văd ce e. A lăsat staţia deschisă pe emisie pentru că auzeam pîrîituri, şi zgomotul de fond, şi respiraţia întretăiată la cristiane.

– E totuşi o zi bună, am spus. Pe zăpada asta, doar un accident, şi e destul de tîrziu...

– Acum începe, a spus Dan. La sfîrşit...

Au fost glasuri în radioul atîrnat de marginea şezlongului, Nae spunea tăios cuiva: lăsaţi-mă, şi pe

urmă a întrebat încet: te doare? uite, ia asta şi n-o să te mai doară, şi pe urmă a spus:

– Refugiule, sînt Sinaia 9, mă auzi?

– Recepţie, a spus Mike în staţia mare.

– Refugiule, mă descurc singur. Fractură de tibie, jos la primul pilon. Trimite pe cineva cu Akja, să aştepte la roată.

Eram deja în picioare cînd radioul nostru spunea: Dan, ia sania şi du-te...

– Am auzit, a spus Dan în staţie.

– Pilotul e cu tine? a întrebat Mike.

– Sînt aici, am ţipat în microfon.

– Ia-l şi pe pilot!

*

Roata galbenă tăia cerul în patru sectoare galbene care se învîrteau lent şi trăgeau la nesfârşit cablul gros pe care erau înşirate scaune roşii. În scaunele roşii şedeau schiori şi cînd te uitai la ei nu era mare lucru să vezi cam ce înseamnă fiecare, ţi-am spus, dincolo de schiurile din picioare. Unii stăteau solemn cînd se simţeau priviţi, şi se uitau fix înainte; alţii se uitau triumfător în jur; şi mai erau unii care şedeau liniştiţi şi aşteptau doar să ajungă sus. L-am văzut de departe pe omul acela care îşi rupsese piciorul, pentru că era singur în scaun şi stătea într-o parte, ţinînd întins pe banchetă piciorul prins în aţele şi înfăşurat, peste salopeta matlasată, în bandaje albe, şi nici nu se uita triumfător în jur, nici nu privea fix înainte. Ţinea ochii închişi, şi stătea cu bărbia în piept şi în general arăta ca şi cum pentru el lumea se terminase cu zece minute înainte. Cînd a ajuns în dreptul nostru, băieţii de la tabloul de comandă au oprit roata, şi l-am scos din scaun, şi cînd a lăsat jos piciorul prins în atele, şi-a muşcat buzele. Era unul din tipii care se fac că nu-i doare cînd îi doare mai tare, şi s-a ţinut bine cît l-am culcat în Akja, şi l-am dus la staţia telecabinei, s-a făcut că nu vede lumea înghesuită *să se uite*, şi pe urmă a ţopăit cum a putut, agăţat de umerii

noştri pînă la peronul plin de zăpadă şi noroi. Se făcea că nu-i pasă, dar cînd am ajuns pe peron era alb la faţă, şi transpira, şi mai cred că era destul de speriat de tot ce se întîmplă cu el. Era în stare de şoc, şi asta făcea să nu-l doară încă aşa cum avea să-l doară mai tîrziu, şi mai era senzaţia aceea de neputinţă şi ireal cînd suferinţa ta e doar rutină şi uşor plictis pentru cei care te au în grijă, şi a căror meserie este exact suferinţa ta. S-a ţinut bine mult timp şi doar la urmă, cînd telecabina trecuse de ultimul pilon şi mai avea puţin pînă să intre în staţie, a întrebat:

– Acum, ce o să fie?

– Nu mare lucru, a spus Dan. O să fie cam ce a fost şi pînă acum, numai că trei săptămîni o să stai în ghips. Şi, anul ăsta, n-o să mai schiezi.

Omul s-a uitat jos în Vale, şi pe urmă s-a uitat la munţii de dincolo de Vale aşa cum te uiţi cînd ştii că nu o să mai vezi niciodată munţi.

– Nu cred că o să mai fie ce a fost pînă acum...

– Asta depinde de dumneata, a spus Dan. Nu te-ai gîndit că-ţi poţi rupe piciorul?

– Nu.

– În fiecare iarnă îşi rup aici picioarele peste o sută de tipi, şi nici unul nu se gîndeşte că tocmai lui i s-ar putea întîmpla chestia asta.

– E ca în aviaţie, am spus. Toată lumea ştie că avioanele cad, dar nimeni nu crede că tocmai el o să păţească asta. Întotdeauna cad avioanele altora.

Nu trebuia să spun asta, dar aşa s-a întîmplat. Am spus tare ce mi-a trecut atunci prin minte, nu era prima oară.

– Sînteţi aviator? a întrebat omul, şi în timpul ăsta telecabina oprise la peron şi acum se legăna între ghidajele de lemn de la intrarea staţiei, şi erau feţele acelea curioase lipite de geamurile din plexiglas.

N-am răspuns.

– E un fel de aviator, a spus atunci Dan.

– Credeam că sînteţi din Salvamont, a spus omul acela.

Nu mai era palid, dar transpira mereu şi îşi ştergea faţa cu mîneca.

– E şi aviator, şi salvamontist, a explicat Dan Sîrbu.

– Nu v-a plăcut cum v-am adus pînă aici? am întrebat.

– Ba da.

– Atunci? Ce importanţă are ce sînt?

A sunat soneria, s-a deschis uşa cabinei cu benzi late galbene, roşii, după ce au ieşit toţi l-am instalat acolo, şi cînd soneria a sunat din nou şi cabina a luat-o în jos, ne-a salutat prin plexiglasul zgîriat cu degetul mare ridicat, ca între aviatori.

*

Am cărat sania înapoi la Refugiu şi ne-am întins din nou în şezlonguri, şi am zăcut aşa pînă a coborît soarele, şi nu ne-a mai deranjat nimeni. Uneori Dan se sălta şi se uita lung cu binoclul spre vale şi atunci mi s-a părut că urmăreşte ceva anume, dar n-am întrebat nimic. Nu era treaba mea, şi pe urmă a venit Bari, s-a aşezat între noi, şi de cîteva ori am adormit cu degetele în coama Saint-Bernard-ului. Cobora soarele, s-au oprit instalaţiile din Valea Dorului, băieţii lui Mike au golit Platoul de ultimii întîrziaţi şi pe urmă coborau direct în oraş, pe Drumul de Vară. Spuneau la radio „noapte bună, serviciu uşor”, şi atunci a fost exact ca pe aerodrom, cînd se schimbă echipajele din alarmă.

Pînă la urmă a venit şi Mike lîngă noi, şi ascultam toţi patru cum se umple Platoul de tăcerea aceea dinaintea apusului, dar mai era mult pînă la apus, soarele abia începea să nu mai fie atît de strălucitor, se făcuse mat şi-şi întuneca uşor culoarea spre portocaliu, asta însemna că mîine va fi o zi frumoasă.

Noaptea aceea n-am dormit la Refugiu pentru că Mike voia foarte mult să văd filmul cu Asia. L-am lăsat sus pe Dan, l-am lăsat pe Dodo cu sir Archie, şi noi am coborît în oraş, dar nu cu telecabina, n-am coborît nici cu schiurile

pe Drumul de Vară; am coborît aşa cum făcea Mike de fiecare dată, mergînd pe jos chiar pe lîngă marginea pîrtiei care ducea pînă la Cota 1400, şi de acolo prin pădure pînă la străzile care urcau asfaltate din centru, pe urmă pietruite, pe urmă se amestecau cu brazii, începeau să şerpuiască, şi nici nu mai erau străzi, se prefăceau în poteci, drumuri forestiere sau în pîrtie de schi. Am plecat pe lumină, şi cum am trecut creasta a început seara pentru că soarele apune de cealaltă parte, şi zăpada făcut albastră, şi urmele lăsate de Bari al IV-lea, care mergea înainte, erau adînci şi negre de tot. Am trecut de telecabină, şi pentru că la Ani era întuneric n-am intrat, am trecut de Mioriţa, acolo era gălăgie, se auzea muzică şi era clar că nu are rost să intrăm nici acolo. Am trecut pe lîngă Vîrful cu Dor care atunci încă exista, cu acoperiş ascuţit şi cu geamlîc, ca în fotografiile de pe vremea Casei Carp şi chiar, cabana veche semăna cu Casa Carp. Aveau acelaşi aer, dacă înţelegeţi. Mike s-a uitat din mers la mine, şi eu m-am uitat la Mike, am spus: O.K., am ieşit din potecă, am urcat taluzul abrupt, am intrat prin uşa mică şi albă. Întotdeauna m-am gîndit că e prea mică pentru o uşă de intrare şi acum, uite, nu mai e deloc. A ars odată cu cabana. Atunci însă am intrat pe uşa aceea prea mică, am trecut printr-un coridor, am urcat două trepte de lemn şi gata, eram în sufragerie.

Mike m-a lăsat singur la una din mesele de lîngă geamlîcul imens şi s-a dus la bucătărie să-l hrănească pe Bari. Am stat şi m-am uitat pe geam şi n-am reuşit să văd decît că se înserează. Adică nu vedeam nici brazi, nici stînci, nici pădurile acelea ca o blană de cocker. Nici cum s-a colorat zăpada în roşu, pentru că de fapt nu exista nici o culoare, era numai aiureala cenuşie care se închidea din ce în ce, şi doar cînd s-a întors Mike lucrurile începeau să se aleagă, pentru că totul s-a făcut albastru-întunecat, şi atunci s-au văzut limpede luminile de jos, din Vale. Oraşul, făcut din lumini violete, din lumini galbene, şi luminile violete erau străzi, iar luminile galbene - ferestrele caselor înşirate pe străzile acelea.

Am mîncat supă de berbec, şi omletă cu ciuperci, şi am băut Brifcor care atunci era încă o noutate, şi tot timpul ăsta n-am scos nici o vorbă. Doar tîrziu, după ce am plecat de la cabană, şi acum Bari era negru în întuneric, şi am ieşit din pîrtie, pîrtia cobora lin pe sub Papagal, dar noi am luat-o la dreapta, pe drumul din pădure, numai atunci Mike a întrebat fără să se întoarcă, aşa cum mergea înainte:

– Ei, cum a fost prima zi la schi? Fără schi?

– Superbă, am spus. Am stat la soare, pe urmă am cărat apă pentru Refugiul Salvamont, pe urmă am stat iar la soare.

– Şi?

– Şi nimic. Cred că am stat prea mult la soare atît. Cred că o să mă cojesc, şi cînd o să ajung iar la cîmpie nici n-o să se mai vadă că am fost pe munte şi am stat la soare.

– Ai venit degeaba, a spus Mike, şi acum trecea prin locul acela abrupt, unde Salvamontul aranjase o trecere cu scări, podeţe din buşteni şi balustrade înalte care ţineau malul, dar toate astea nu se mai vedeau de sub zăpadă. Se vedeau numai stîlpii balustradei ieşiţi jumătate de metru, negri pe zăpada albastră, şi cablul dintre stîlpi era tot negru şi făcea o burtă în întuneric, numai cablurile care legau stîlpii de pitoanele bătute adînc în stîncă erau întinse ca nişte corzi, şi au vibrat cînd am trecut peste ele şi le-am atins cu vîrful ghetelor de zbor. Stîlpii, ieşiţi cincizeci de centimetri din zăpadă, nu însemnau mare lucru decît pentru cine cobora vara pe acolo şi ştia cît de înalţi sînt ei de fapt. Erau de peste trei metri înălţime, şi au fost probleme serioase atunci cînd i-au bătut în solul sărac, subţire, pietros, ace căzute de brad amestecate cu aşchii desprinse din calcarul muntelui.

– Să nu aluneci, a spus Mike.

Alunecam, pentru că ghetele de zbor nu erau făcute să cobor noaptea muntele cu ele; erau făcute pentru cu totul altceva. Dar n-am căzut, şi asta a fost principalul;

pentru că în locul acela nici nu aveai unde să cazi. Era atît de abrupt, plin de brazi şi de stînci, şi dacă o luai la vale zburai drept într-un cazan de întuneric plin cu alte stînci şi brazi de care nu te mai puteai feri.

– Nu mi-am rupt picioarele pe schiuri, şi mi le rup aici, am mîrîit.

Bari trecuse de zona cu stîlpi şi aştepta în potecă. Am văzut o stîncă neagră lunecînd tăcută, pe urmă a urcat dintre brazi şi s-a oprit în potecă, şi atunci am ştiut că e Bari.

– Chiar, a spus Mike, azi au fost şi picioare rupte...

– Păcat că n-ai fost cu noi.

Am alunecat, şi m-am prins de cablul care făcea burtă, dar Mike era cîţiva metri înainte şi n-a văzut nimic.

– Păcat că n-ai fost cu noi, am spus din nou. Păcat că nu l-ai auzit...

– A plîns?

– Mai rău, am zis. A început să filozofeze.

Atunci Mihai a făcut ce nu fac niciodată oamenii de munte pe o trecere îngustă şi abruptă: s-a oprit, s-a întors spre mine:

– Şi Dan?

– Dan a încercat să-l convingă că lumea nu se schimbă cu un picior rupt. A încercat să-l convingă că trei săptămîni cu piciorul în ghips nu înseamnă veşnicia.

– Asta era scara la care se discuta?

M-am oprit lîngă Mike; era mare, şi negru, şi astupa o bună parte din noapte.

– Ce credeai? Numai că pe urmă Dan a spus că în fiecare iarnă două sute de oameni îşi rup picioarele la schi...

– O sută, a spus Mike.

– De unde ştii?

– Asta e statistica oficială, m-a lămurit Mike. Cînd dăm cifre, folosim întotdeauna statistica oficială.

– Cine face statistica asta? am întrebat.

– Eu, a spus Mike.

– Aha.

– Aha, să nu mai scoţi din tine cifre aiurite.

– Bine, am spus. Şi...

M-am uitat din nou la întunericul care astupa noaptea şi care de fapt era Mihai.

– Şi ce?

– E mai greu de spus. Trebuie să fii acolo şi să vezi. Cred că e nevoie de mai multă... compasiune.

– Asta merge la începutul sezonului, a zis Mike. La începutul sezonului, atunci sîntem plini de compasiune. Primele două săptămîni. Pe urmă te obişnuieşti, şi gata.

– Exact asta e, am spus. Dacă ai dreptul să te obişnuieşti cu *asta*.

– Nu fi tîmpit, a spus Mike. Nu începe iar cu chestiile tale.

– Bine.

– Cel mai important lucru e să ajuţi, a spus Mihai. Să faci exact ce trebuie făcut.

– Da.

– Pe urmă, să ajuţi repede.

– Da, am spus.

– Doar după asta îţi poţi permite să compătimeşti. Dacă îţi rămîne timp.

– Am înţeles.

– N-ai înţeles. Dacă nu eşti chemat în altă parte. Dacă mai ai cu *ce*, să compătimeşti.

– În regulă, am zis. Compătimeşti doar după ce-ţi faci treaba repede şi bine şi dacă nu eşti chemat în altă parte. Şi dacă mai poţi...

– Aşa. Tu nu i-ai spus nimic? a întrebat Mike.

M-am uitat în cazanul de întuneric plin cu brazi şi la luminile care totuşi se ghiceau printre brazii aceia.

– Nu i-am spus nimic. Dan i-a spus, că sînt *un fel* de aviator.

– Şi el?

– Ei, părea nefericit că l-a cărat un aviator. Cred că ar fi dat orice ca să nu afle că l-a cărat un aviator. Asta minimaliza accidentul, că nu l-au dus în spate doi salvamonţi autentici. Că nu l-a cărat tot Salvamontul

deodată. Un salvamontist autentic şi un aviator, asta nu era pentru el.

– Uneori eşti afurisit, a spus Mike.

– Nu din cauza mea, am spus. S-a întîmplat exact aşa.

– Totuşi, nu l-aţi cărat decît două sute de metri, a zis Mike.

– În astea două sute de metri n-a zis nimic.

– Şi-a dat drumul pe peron?

– Exact.

– Cei mai mulţi aşa fac, a explicat Mike. Cînd se simt în siguranţă.

– Pe urmă ne-a salutat cu degetul mare, ca între aviatori.

– Pe urmă, cînd?

– Cînd a plecat telecabina.

– Şi voi chiar aşa vă salutaţi, a întrebat Mike, cu degetul? Sau e numai în filme?

– Nu e numai în filme, am spus. Cînd pleacă vreun avion, şi sîntem acolo, aşa salutăm, cu degetul mare ridicat. Cînd ne aducem aminte.

– A zis „mulţumesc”?

– Nu se mulţumeşte pentru asta, am spus. Cum să mulţumeşti pentru aşa ceva?

– N-ai înţeles, a spus Mike. Tipul acela pe care l-aţi dus la cabină şi care v-a salutat ca între aviatori, a zis „mulţumesc”?

– Unde te crezi? am întrebat. Cum să zică „mulţumesc”? *De ce*, să zică „mulţumesc”? A ridicat numai degetul mare, şi gata.

– Aţi avut noroc, a spus Mike. Cei mai mulţi nu ridică nici măcar degetul mare.

Cred că s-a uitat la mine, dar nu sînt foarte sigur. Era prea întuneric, şi de fapt nu vedeam decît ceva negru care vorbea ca Mike.

– Nu ţi-e frig, pilot?

– Ba da, am spus.

– Atunci, de ce stăm? Haidem jos.

„Jos” însemna casele cu lumini galbene, şi în una din case era Florentina, soţia lui Mike, împreună cu Ada, puştoaica lui Mike şi cu o doamnă în vîrstă care de fapt era mama Florentinei, şi toate acestea se întîmplau în apartamentul căţărat pe o scară de lemn răsucită în spirală şi strînsă sub acoperişul ascuţit. Dar înainte de a ne urca pe scara de lemn, Bari al IV-lea a băut multă apă la cişmeaua din curte, care nu îngheţa niciodată, şi pe urmă s-a dus la coteţul lui, de fapt o cabană micuţă cu cerdac şi cu acoperişul şi pereţii bătuţi în şindrilă subţire, care miroase a brad. Din lemnul subţire curgea răşină, şi atunci cînd nu mergea pe munte, Bari lingea răşina pînă i se năclăia barba de picăturile rotunde, străvezii, lipicioase.

– Te culci aici? a întrebat Mike şi nu aveam ce să răspund, pentru că data trecută a fost o seară cînd am băut din sticlele acelea prelungi, cu etichetă neagră-aurie, de care se umplea iarna muntele, şi cînd am ajuns acasă nici nu se mai punea problema să urc scara din lemn răsucită în spirală. Aşa că am dormit cu Bari în casa lui din şindrilă, şi dimineaţa Mike m-a căutat prin oraş pentru că nici el nu ştia foarte bine unde mă lăsase, şi eu am dormit cu Bari în braţe pînă la prînz, pe aşternutul de cetină, şi numai cînd Mike, plictisit de atîta căutat, a hotărît că „pilotul se descurcă el singur” şi a venit sa-şi hrănească Saint-Bernardul, numai atunci m-a găsit. Ne-a sculat din somn fără prea multă ceremonie, şi n-am înţeles de ce e atît de supărat, numai spre seară, cînd a început să zbîrnîie telefonul şi staţia făcea apeluri din cinci în cinci minute întrebînd dacă am fost găsit, numai atunci am înţeles că Mike de fapt răscolise tot oraşul şi o parte bună din munte încercînd să-şi amintească pe unde m-a lăsat.

– Merg întîi să văd filmul, am spus, pe urmă vin să dorm aici.

– Perfect.

Mergeam spre casa cu acoperiş ascuţit, şi în drum, Mike a închis robinetul din care mai curgea un fir de apă.

Am urcat scara în spirală, am intrat fără să sun sau să bat la uşă, pentru că aici era ca sus, la Refugiu, uşa nu se încuia niciodată, şi în antreu n-am întîlnit pe nimeni. Nu era nimeni nici la bucătărie, nici în Camera cu Insigne, şi Mike a mormăit: cred că sînt în verandă, şi chiar, în verandă erau. Am spus „bună seara" bătrînei doamne, şi ea a răspuns întîi: „salut", şi pe urmă a spus: „bine ai venit". Am spus „salut" Florentinei, şi Florentina a zîmbit şi a spus: „salut" Ada îşi făcea lecţiile, şi cînd i-am spus „salut" întîi a ridicat ochii de pe caiet, s-a uitat la mine, şi doar după asta a răspuns: „salut". Mîncăm imediat, a spus Florentina. Uite aşa m-au primit fetele lui Mike, pentru că erau oameni de munte şi de asta foloseau cuvinte foarte puţine, în spatele cărora se ascundea foarte mult. Au spus toate „salut", şi ştiam că de acum, gîndindu-se la ele şi la casa lor, se gîndesc şi la mine, şi nici nu era nevoie de mai mult. Ştiam că şi eu o să mă gîndesc la ele, aşa cum mă gîndeam la mine. Aşa se întîmplau lucrurile pe munte. Şi chiar am mîncat tot felul de bucate gătite minunat de doamna în vîrstă, şi care aveau gust de ciuperci cu mărar pentru că mie îmi plăceau foarte mult ciupercile cu mărar, şi la sfîrşit de tot, cînd am rămas numai noi trei, am băut din pahare înalte şi groase ceai tare, şi în fiecare pahar am turnat întîi ceaiul, nu mult peste jumătate, şi pe urmă am turnat rom vechi de cel puţin şapte ani, pînă sus. Am pus mult zahăr şi am stors deasupra o lămîie, şi cum stăteam la masa aceea era cald dinafară, şi era căldura care urca în valuri molcome din mine, şi lumina lămpii de deasupra mesei se reflecta în pereţii albi, văruiţi în fiecare primăvară, şi se întîlnea din toate părţile în mine cu valurile molcome de căldură. Am băut un pahar de ceai cu rom, şi pe urmă încă un pahar, şi acum gata, eram pregătit să văd orice film voia Mike să-mi arate.

– Ce film? a întrebat Florentina.

– Ceva cu Asia, am spus. Ceva care să mă facă să-mi pară rău că nu sînt şi eu din Asia.

– Dumnezeule, a spus Florentina. Mizeria aia de film!

– Ce ai cu filmul? a întrebat Mike. Pilotului îi plac călătoriile. E un film de călătorie.

– E o înşiruire de atrocităţi, filmate cu multă grijă într-o călătorie atroce.

– Atunci ce facem? a zis Mike. Pilotul a coborît anume ca să vadă filmul.

– Cît mai rămîi? m-a întrebat Florentina.

– O zi, am spus. Trei-patru zile. O săptămînă. Două săptămîni. Cît mă simt bine şi vă simţiţi şi voi bine. Dacă ne simţim foarte bine, rămîn trei săptămîni.

– N-ai stat niciodată atît, a spus Florentina.

– Trebuie să înceapă o dată, a mîrîit Mike.

– Nu-l asculta. Stai cît ai chef, dacă ne simţim foarte bine.

– Mulţumesc, am spus. O să stau.

– Dacă te dă afară din împuţita aia de cabană, vino să stai aici.

– Nu mă dă afară, am spus. Nu-i dau voie băieţii să mă dea afară. Nu-i cabana lui, de fapt.

– Nu, a zis Florentina. Dar dacă totuşi prinde un moment cînd sînteţi numai voi doi acolo, şi te dă afară, vino să stai aici.

– Bine, am spus. Dar cu soţul tău ce facem?

– Îi explic eu, a zis Florentina, şi n-o să aibă nimic împotrivă. E băiat bun, şi nu-i poate înghiţi pe încrezuţii din Salvamont.

– Ştiu, am spus. Încrezuţii ăia bărboşi.

– Atunci, aşa facem.

– O.K., am spus. Abia aştept să mă dea afară.

– Îl primim la noi? l-a întrebat Florentina pe Mike.

– Bineînţeles, a spus Mike. Ştii cît ţin la pilot. Abia aştept să-l dea ăia afară, şi să vină la noi.

– Şi eu. Florentina s-a lipit de Mike, şi se uita la noi prin sticla groasă a paharului. Prin ceaiul închis, şi romul auriu, şi cum decolora lămîia ceaiul şi romul turnat în ceai. Ce ţi-am zis, pilot? a întrebat. Vezi că a înţeles? Vezi că abia aşteaptă să vii la noi?

– Ştiam, am spus.

– Şi ce facem cu pilotul, dacă ăia chiar îl dau afară?

– Îl distrăm, a explicat Mike. El a venit pe munte să se distreze. E din tipii care cred că muntele e pentru distracţii.

– Ce facem *seara*, a insistat Florentina. Pe munte îl distrezi ziua, dar seara ce facem cu el?

– Dacă vă fac probleme, mai bine plec, am spus.

– Nu vorbi prostii, a zis Mike. După ce am aşteptat atîta să te dea afară bărboşii ăia încrezuţi...

– Sînt aici, am spus. Şi îmi place teribil unde sînt. Dar am impresia că vă fac probleme.

– Nu ne faci nici o problemă. Seara o să-ţi arătăm filme la video, a hotărît Mike.

– Chiar, a spus Florentina. Cum de nu m-am gîndit. Şi ce film ai de gînd să-i arăţi pilotului la video?

– „Şocanta Asie”, a zis Mike.

– În regulă, a spus Florentina. Azi stăm de vorbă, şi mîine vedem filmul „Şocanta Asie”. Ce mai faci, pilot?

– Bine, am spus.

– Ce s-a întîmplat de cînd nu ne-am văzut?

– Mai bine ne uităm la film, am spus.

– Pilotului nu-i mai plac avioanele, a spus Mike.

– Serios? s-a mirat Florentina. Atunci, cum mai zbori?

– Parcă trebuie neapărat să-ţi placă ce faci, a ridicat Mike din umeri.

– Spunea că la ei e altfel, a zis Florentina. Spunea că la ei nu se poate *fără*. Spunea că, dacă în altă parte poţi face o groază de lucruri fără să te investeşti în ele, la ei asta nu merge.

– Se pare că merge, a zis Mike.

– Îmi pare rău, a spus Florentina, şi din cum spunea puteai să o crezi. Îmi pare foarte rău. Întotdeauna am crezut ce zice pilotul, şi m-am bucurat pentru pilot, cum îşi iubeşte el avioanele. Spunea toate astea foarte frumos.

– Acum tace, a zis prietenul meu din munte. La fel de frumos.

Am tăcut toţi, şi pe urmă am tăcut din nou, şi după aceea tăcerea s-a prelungit foarte mult, şi tot timpul ăsta Florentina s-a uitat la mine, şi cred că era puţin nedumerită. Cred că aştepta ceva de la mine.

– Chiar, a spus Florentina, de ce taci?

– Lasă-l, a spus Mike. I se întîmplă atît de rar...

Cred că trebuia să spun ceva, dar nu găseam nimic de spus. Cred că merge să spun orice, dar nu puteam spune orice. Era de spus un singur lucru, şi exact acela nu puteam să-l spun.

– Asta, a zis Florentina foarte tîrziu şi era clar că nu sînt numai cuvinte, pentru tine, e ca atunci cînd termini cu totul...

– A mai rămas ceva, am spus. Nu foarte mult, dar a mai rămas. Nu-ţi fă griji pentru mine. Şi pentru că nu mi s-a părut foarte convingător, am spus din nou: a mai rămas destul.

Numai că asta e chestie care se vede, şi nu cred că se vedea mare lucru. N-avea de unde să se vadă mare lucru. Nu ce se întîmplă în sine, ci faptul că *mie* mi se întîmplă. Se putea întîmplă cu oricine şi atunci da, ar fi fost durere, şi lacrimi, şi ce mai e de obicei, şi pe urmă, dacă nu se uită, măcar se înăbuşă. La mine nu se putea înăbuşi. Nu cînd îţi trăieşti viaţa între avioane, şi de fapt avionul e un instrument de trăit, şi tot ce faci, eşti, gîndeşti pînă dincolo de tine, e mai mult sau mai puţin avion. Chestia aia care se întîmplă între avion şi pilotul lui, zborul. Cum dracu puteam să spun asta? Cui să spun asta? Cînd ieşi din casă şi te uiţi întîi la cer, gîndeşti: azi zburăm în grele, şi nici nu faci conştient asta, e ca atunci cînd respiri. Cînd vine pe urmă vîntul, nici măcar nu mai trebuie să te gîndeşti: de spate, stînga, cu şase-şapte metri. Ce porcărie. Cum să explici că mergi pe stradă, şi de fapt eşti în cabină şi te ocupi cu o mulţime de lucruri pe care le poţi face doar în cabină? Cui să spui, şi cine n-o să rîdă că la cinema te aşezi aşa ca să te uiţi la ecran spre *stînga*, la un unghi de 10-15°, numai pentru că aşa te uiţi cînd vii la aterizare? Cine o să creadă că adormi

gîndind zborul de mîine, şi uneori visezi cum zbori fără avion, planezi la un metru de iarba curţii imense de la Timiş, care cobora în pantă, şi pe urmă se împotmolea într-un smîrc verde cu pipirig, şi dincolo de smîrc se prăbuşea în rîpa pe fundul căreia sălta în cataracte mititele chiar Timişul, şi la sfîrşit izbucnea şi se înfigea în cer, chiar în Piatra Mare cu vîrful ei pleşuv, pe care nu creşteau nici măcar brazi? Cum să creadă, cine n-a văzut, şi cum să priceapă, cine nu ştie, cam ce se întîmplă cînd lovitura, şocul, izbitura grea, gheata în gură, nici măcar nu vin din afară, ci de la AI TAI? de la aviatorii pe care nici nu-i deosebeai de tine, şi atunci la cine să mergi să plîngi şi să-i spui ce cumplit e ce se întîmplă, cînd singurii la care te-ai putea duce sînt aviatorii tăi? Cui să explici cum a trădat duralul nituit cînd pentru tine Zidul Plîngerii e exact din dural nituit, şi arunci ce faci, nu-i aşa, ce faci, pentru că nu te poţi întoarce mereu şi mereu în tine, strigînd: e o tîmpită, cumplită şi schilavă greşeală, nu poţi face asta la nesfîrşit, să-ţi faci singur zilele bune, nu că ar fi ele bune, dar aşa eşti tare, făcîndu-le bune cînd vine răul în valuri de la ai tăi, din toate părţile, atunci cît de tare poţi fi rămînînd exact cum ai fost, sau măcar încercînd la nesfîrşit asta, şi aşa afli cît poate dura pentru tine nesfîrşirea. O dată, şi încă, şi încă, şi încă o dată, şi încă o gheată grea de zbor peste gură tocmai cînd credeai tu că lucrurile încep să curgă firesc, şi pe urmă chiar curg firesc o vreme, firescul acela nenorocit, ghemuit, pîndit din toate părţile, izbit brutal exact în dimineţi frumoase şi în zilele în care ai rîs mult, şi atunci afli cît de firav era firescul acela al tău. Şi începe să-ţi fie frică de dimineţi frumoase, şi să-ţi fie frică să rîzi prea mult şi gata, atunci chiar că s-a terminat, finish, ende, konieţ. Asta-i sfîrşitul. Cînd începe să-ţi fie teamă din tine de dimineţile frumoase, ţi-am zis. Cînd începi să te întrebi cu ce preţ o să plăteşti rîsul pe care îl rîzi. Asta înrăieşte, şi atunci poţi şi tu să te faci rău, dar cel mai grozav lucru e să nu te faci rău. Şi spui tu că eşti încă tare, şi se mai poate

merge înainte pentru că există avionul, şi exact atunci avionul dă în tine cu sfere moi şi negre, fierbinţi, ascunse, lovind cum nu credeai că poţi fi lovit, şi atunci te lămureşti că pînă acum credeai doar că finish, ende, konieţ şi că abia acum vine sfîrşitul. Şi afli că orice nesfîrşit din tine se termină odată. Numai nesfîrşitul celălalt nu ştim noi cînd se termină, şi poate chiar nu se termină niciodată. Şi ajuns aici, de unde chiar nu mai e nimic de făcut, faci cel mai formidabil lucru, pentru că altfel nu se poate: te ridici din nou, şi-ţi faci cum poţi zilele bune, şi încerci să rîzi, şi uneori chiar rîzi în tine, şi aştepţi alte ghete în gură de la ai tăi, alte avioane care să cadă. Pentru că altfel nu se poate, ţi-am zis, şi cred că nici n-o să mai vorbesc despre asta. O să vorbesc despre avioane, doar cum zboară ele, şi despre piloţii lor, doar într-adevăr cît de grozavi sînt, şi despre cer, cît este el de albastru. Şi cum am plecat noi să găsim un om pierdut în zăpadă. Şi dacă o să mai pomenesc totuşi de dimineţi frumoase, şi firescul din fiecare copleşit de nefiresc, şi duralul frînt, o să fie numai atunci cînd cred că am găsit răspuns la: cît se poate rezista, de fapt, atunci cînd n-o să mai pot rezista.

*

Am ieşit să-l plimbăm pe Bari al IV-lea înainte de culcare şi cînd ne-am întors Florentina a spus că a telefonat cineva de la Miliţie, pentru Mike.

– Poate s-a pierdut un miliţian pe munte, am spus şi am încercat să rîd, dar nu era de rîs. Mike s-a făcut dintr-o dată atent, pentru că telefoanele de la Miliţie, la ora asta, puteau însemna orice. Puteau însemna măcar un om pierdut în munte, şi atunci noaptea s-ar fi transformat în goana aceea tăcută, istovitoare, alcătuită din gesturi scurte, jumătăţi de cuvinte şi întuneric îngheţat, a cărei, miză era, atît de simplu, o viaţă. Astea erau unităţile categorice cu care îşi măsurau nopţile nedormite Mike şi oamenii lui; undeva în muntele uriaş, atîrnat negru, astupînd orizontul deasupra oraşului, toată

Valea, era cineva care avea absolută nevoie, nevoie fundamentală de ei, şi dintr-o dată toate păreau inutile pe lîngă muntele imens, spînzurat din noapte peste Vale, şi ei erau doar cîţiva, cu cîinii lor, şi mai era cineva atît de plăpînd, pierdut în noaptea aceea înzăpezită şi cu muntele negru strivit peste noaptea înzăpezită încît totul părea degeaba, şi exact asta făceau ei, se duceau degeaba după omul acela pierdut în noapte şi în munte. Cunoşteam gustul acelor nopţi din celula de alarmă, cînd clipea becul roşu, şi izbucnea într-un chelălăit strident soneria, şi tot ce se întîmplă după aceea: goana pe coridor, şi intram greu de somn în costumul rece, se strîngeau şireturi şi fermoare late, casca ermetică mă despărţea de noaptea dinafară, de oamenii care se agitau tăcuţi, profesional, în noapte. Ajungeam la avion, şi avionul era mai mare în noapte, şi duralul rece, lucios, era umed de întuneric. Mugeau motoare de camioane uriaşe, dansau lumini pîlpîitoare de la maşina de pornire, se învîrteau tăcute girofaruri: cel albastru al Salvării, cel roşu al maşinii de pompieri. Noaptea din jur devenea prea mică şi prea tehnică în spaţiul strîmt al cabinei; cuplam contacte şi spaţiul negru se însufleţea în jumătate de metru cub de lumini roşii, alcătuind cadrane, contacte, manete, numai ecranul locatarului era verde-stins, se aprindea o clipă, cînd apăsam ştergerea magnetică, şi atunci toată cabina devenea un licăr verde, şi pe urmă mă cufundam din nou în întunericul roşu, şi noaptea de dincolo de maşinile uriaşe era ea însăşi, copleşitoare, nu se întîmplă nimic în noaptea aceea copleşitoare. Eram doar cîţiva oameni smulşi din somn, şi camioane greoaie care înconjurau o maşinărie nici măcar desprinsă din întuneric, şi exact aşa părea, că e alcătuită din întuneric şi din fîşiile de lumină roşie, aproape pierdute în noaptea cealaltă, cea mare, copleşitoare. Mă strîngeam în chingi, oxigenul, radioul, atunci se aprindea balizajul şi exploda noaptea cea mare într-o diagonală de lumini albastre şi galbene, şi verzi-roşii pentru accesul la pistă, şi ochii oricum răniţi de întuneric dureau de atîta

lumină, şi atunci spuneam la radio: pentru Dumnezeu, dă şi tu balizajul pe minim! Porneam motorul şi noaptea, despicată în faţă de calea aceea de lumină, venea după avion ca o dungă îngustă, alcătuită din flacără violetă şi dîre de gaze arse peste pămîntul ars al cîmpiei, pe care nici întunericul nu-l putea acoperi; şi rulam la pistă între şiruri de balize albastre, şi aliniam avionul între balize galbene. Departe de tot ardeau luminile roşii de orizont şi, cînd cuplam forţajul, noaptea se termina brusc într-un urlet şi în coloană de flacără sfîşiată; se alcătuiau linii prelungi de avion în lumina care urla depărtîndu-se, accelerînd necrezut de rapid, sclipea părelnic plexiglasul lucios al cabinei pe metalul mat de noaptea terminată, şi nici n-avea rost să-ţi mai închipui ce e dincolo de plexiglasul cabinei. N-aveai ce să-ţi închipui. Nu era nimic. Un spaţiu roşu umplut cu pîclă, cu aşteptare şi cu noaptea terminată în coloana de flacără. Şi după ce decolam ştiam că balizajul se stinge, şi jos era din nou noapte, şi cei care se uitau după noi vedeau doar o lumină din ce în ce mai mică, şi lumina aceea părea absolut inutilă. Cred că exact de asta eram prieten cu Mike, pentru nopţile noastre care păreau absolut inutile, şi nu mai e nimic de adăugat.

Aşa că am aşteptat la pîndă cît a format Mike numărul, şi cred că telefonul lui era aşteptat pentru că i s-a răspuns imediat, şi nu înţelegeam mare lucru din întrebările lui Mike, şi nu am înţeles nici întrebările în sine, pentru că erau mai altfel şi mai multe decît de obicei. Şi ce a spus Mike la urmă a fost absolut altfel decît de obicei:

– Bine. Să văd ce pot face, în loc de ce făcea el de fiecare dată cînd pleca noaptea în munte, şi atunci cerea maşina, şi să pornească telecabina, şi de fapt era îmbrăcat şi cu rucsacul în spate înainte de a pune receptorul în furcă. Acum nu; acum s-a aşezat pe taburetul de piele, şi se uita la noi fără să ne vadă, şi din receptor ieşeau sunete plîngăreţe, şi Mike a format cîteva numere, întreba lucruri ciudate, dacă se poate

pleca pentru nişte zile într-un loc numit Dorna, unde am înţeles că era nevoie de salvamontişti cu cîini, dar n-am înţeles pentru ce era nevoie de ei; iar Mike nu explica decît cînd credea el că e cazul, şi acum nu considera necesar să explice ceva. Am stat uitîndu-mă la Mike cum telefonează, şi la Florentina cum se uită la Mike cum telefonează, şi pînă la urmă era clar că n-aveam ce căuta acolo. Eram în plus, asta se simte, şi nu era mare lucru să mă duc la hotel, sau să urc prin noapte pînă la Refugiu, sau puteam să cobor la gară şi să mă întorc în oraşul acela risipit imens în cîmpie, atît de în plus eram. Aşa că l-am întrebat pe Mike dacă era nevoie de mine, şi cînd Mike a mîrîit, fără să se întoarcă măcar, că n-are nevoie de nimeni, am început să mă gîndesc serios la una dintre cele trei variante. Hotelurile erau pline, oraşul cel mare nu-mi convenea, şi mai erau cele trei săptămîni, şi bagajele rămase sus, şi oricum nu era prima dată cînd urcam la Refugiu pe întuneric; îmi părea rău numai de seara începută atît de bine şi care, uite, acum se termina absolut tîmpit. Am ieşit în antreul cel lung, m-am îmbrăcat şi căutam un piolet sau un băţ de schi, şi mă întrebam dacă Mike o să se supere foarte tare pentru că voiam să-l iau şi pe Bari cu mine, şi în tot timpul ăsta auzeam prin uşa deschisă de la camera cu insigne cum Mike vorbeşte la telefon, şi pe urmă lăsa receptorul jos şi forma alt număr, şi vorbea din nou. Asta era ciudat şi caraghios, pentru că nu e în firea lucrurilor ca un şef de echipă Salvamont să piardă timpul convingîndu-şi oamenii să iasă la acţiune. Asta e, m-am gîndit. S-a întîmplat ceva undeva, şi ceva nu este în regulă, şi timp - pentru explicaţii va fi mîine, sau poimîine, sau peste o săptămînă, şi dacă n-o să fie nici o explicaţie, înseamnă că n-are rost să fie.

– Ce faci?

M-am întors şi am văzut-o pe Florentina; stătea în uşa camerei, se uita la mine.

– Fac bine, am spus. Plec.

– Unde pleci?

Nu era stilul ei să întrebe: unde pleci? Dar era noapte, şi cred că era foarte tîrziu, şi de asta întreba unde plec.

– Sus, am spus. Sus pe munte. La salvamontiştii cu barbă...

– Dumnezeule, a făcut Florentina, ce se întîmplă în seara asta? Toată lumea pleacă.

– Cine mai pleacă? am întrebat, şi întrebarea devenise inutilă pentru că era foarte clar cine mai pleacă.

– Prietenul tău, a spus Florentina. Cel care voia să-ţi arate filme la video. Renunţă la idee, şi pleacă.

– Cînd pleacă?

– Acum.

– Oh, am făcut.

– Oh, ce?

Nu era să-i spun: oh, cum se duce dracului o vacanţă, pe care numai eu ştiu cît am dorit-o. Oh, cît de necesari îmi eraţi, şi cum se duce acum totul la naiba! Oh, că sînt lucruri care nu se spun şi, dacă nu le simţiţi singuri, chiar nu are nici un rost, şi atunci la ce să spunem, facem, pentru lucruri care nu au nici un rost? Aşa că am mai spus o dată „oh”, şi gata.

– Mike, a strigat Florentina, şi Mike chiar a apărut în uşă, nu ştiu cum, buimac, s-a uitat la mine şi părea că doar atunci află că sînt în casa lui.

– Salut, am spus.

– Ce-i cu ăsta? a întrebat Mike.

– Vrea să plece, a explicat Florentina. La Refugiu.

– Acum l-a apucat, a zis Mike. Aşteaptă şi tu pînă mîine.

– Nu aştept pînă mîine.

– De ce?

Era grăbit şi nici măcar nu încerca să ascundă cît de grăbit era; şi asta mă făcea să mă simt cu totul inutil.

– Pentru că, am spus.

– S-a întîmplat ceva, a zis Mike. Înţelege şi tu.

– Are dreptate, a spus Florentina, şi întîi nici nu mi-am dat seama cine avea dreptate, după părerea ei.

– Întotdeauna îi dai dreptate, s-a strîmbat Mike.

– Numai atunci cînd are, a zîmbit Florentina. De data asta are.

– Bine, a spus Mike. S-a pierdut un om. Acum două zile. Un tip bolnav, venit la tratament, la Dorna. Îi plăcea să se plimbe şi ajungea totdeauna tîrziu la sanatoriu, şi de două zile n-a mai ajuns deloc. Şi trebuie să-l caute cineva, şi acolo *n-are* cine să-l caute; n-au Salvamont, n-au trasee turistice, n-au cabane, n-au pîrtii de schi. De fapt, nu au nimic. E numai un sanatoriu pentru bolnavi.

– De asta ai tu draci?

– Draci am pentru că nu pot pleca cu ai mei, a explicat Mike Sîrbu, şi în timpul ăsta îşi golea dulapul în rucsacul special, tip B. Messner. Rucsacul acela imens, care oricît de mare era şi de plin, nici nu-l simţeai în spate. Cu rucsacuri din astea se urcă pe Himalaia, şi pe urmă lumea se miră cum ai reuşit să ajungi în vîrf cu un rucsac atît de mare. Nu pot pleca cu o echipă, a spus. Pentru că aşa cum e organizat Salvamontul...

– Eu n-am înţeles niciodată foarte bine cum funcţionaţi.

– Cred că *nimeni* nu înţelege, a spus Mike. Toate chestiile superbe, sacrificiul şi învoirile de la serviciu, sînt valabile şi legale numai în zona noastră de responsabilitate.

– Acolo nu e zona voastră de responsabilitate?

– Nu.

– Eu credeam că răspundeţi pentru tot ce se întîmplă pe munte, indiferent de zonă.

– Nu fi prost, a spus Mike. Nu la patru sute de kilometri.

– Bine, am spus, dar dacă eşti chemat...

– Păi, mă duc, a ridicat Sîrbu din umeri.

– Şi cu zona de responsabilitate cum rămîne?

– Îl las pe Dan să aibă grijă de zona de responsabilitate.

– Şi ce poţi face singur acolo? la Dorna?

– Nu sînt sigur, a spus Mike. Îl iau pe Bari. Mai vine Babette-Nebuna, cu doctorul Mehedinţi.

– Ei nu se sacrifică într-o singură zonă?

– Doctorul e în concediu, a explicat Mike. Îi e indiferent în ce zonă se sacrifică.

– Uite, am zis, şi eu sînt în concediu, şi mă doare în cot de toate zonele voastre.

Mike s-a oprit din îndesat în rucsacul Messner şi s-a uitat la mine.

– Asta ce vrea să însemne?

Trebuia să fiu foarte atent, pentru că niciodată n-am ştiut sigur cum lucrează capul lui Mike cînd era vorba de munte şi de Salvamont, şi cum vedea el treburile astea, şi cînd apuca să spună ceva nu mai revenea, chiar dacă pe urmă îi părea rău şi ar fi vrut de fapt ca lucrurile să fie altfel decît le aranjase chiar el. Asta credea Sîrbu că înseamnă să fii bărbat, să laşi lucrurile cum le-ai spus prima dată, şi de asta cred că viaţa lui curgea totuşi mult mai altfel decît a mea; pentru că eu ştiam cît de sfîşietor de bărbat trebuia să fii exact ca să spui uneori cu totul altceva decît ai spus prima dată. Am dat din umeri a renunţare.

– Asta vrea să însemne că vin şi eu cu voi, am zis.

*

Era totuşi foarte complicat, pentru că trebuia să plecăm chiar atunci, venea un microbuz după noi, şi toate lucrurile mele erau sus, la Refugiu, dar Florentina a scos o parte din ce înghesuie Mike în rucsacul Messner, a băgat în rucsacul ei cămăşile curate, şi tricourile, şi ciorapii, şi a spus: astea sînt pentru pilot. A pus deasupra un pulover gros, şi chiar nu mai era nevoie de nimic.

– Schiurile, am spus.

Schiurile erau sus, şi clăparii erau sus, în casă erau doar schiurile Adei, mult prea scurte şi cu legături fixe.

La ce dracu îţi trebuie schiuri? a întrebat Mike.

– Pentru că am venit să schiez, am spus. Sînt în vacanţă.

– Dacă eşti în vacanţă, rămîi aici, a spus Mike şi nu glumea. Acolo unde mergem n-o să fie vacanţă.

– Bine, am spus. M-am obişnuit de mult.

– Cu ce te-ai obişnuit de mult?a întrebat Florentina.

– Cu vacanţele astea, care de fapt nu mai sînt vacanţe.

– Acolo unde ne ducem nici nu sînt pîrtii de schi, a spus Mike.

– Nu se poate, am spus. E la munte, şi e zăpadă, şi la munte, iarna, se schiază.

– Nu întotdeauna. E un loc cu mulţi oameni bolnavi. Care nici măcar n-au voie să se gîndească la schiat.

– Lasă-l să-şi ia schiurile, a zis Florentina.

– N-are unde schia, a repetat Mike.

– Tocmai de aia.

– Cum adică lasă-l să-şi ia? am spus. Sînt un om liber.

– Dacă vii cu mine, nu mai eşti liber, a spus Mike.

Uite aşa era să nu mai plec. M-am uitat la Mike şi am văzut, nopţile acelea lungi de căutare, trupuri inerte legate cu corzi roşii în saci de dormit şi cărate cu Akja peste stînci îngheţate.

– Bine, am spus. Poate găsim totuşi o pîrtie mică, de care să nu ştie foarte multă lume...

– N-au nici pîrtii mici, a spus Mike. N-au nici un fel de pîrtii. Au numai oameni bolnavi, şi unul din oamenii ăştia s-a pierdut în zăpadă, şi noi mergem acolo să-l căutăm.

– Dumnezeule, a făcut Florentina. A luat telefonul, l-a sunat pe Decebal şi i-a spus să aducă schiurile şi clăparii Cameliei.

– Nu încape pilotul în clăparii Cameliei, a spus Mike,

– Cît ai la ghete, pilot? a întrebat Florentina.

Aveam aproape 40.

– Încape, a spus Florentina. Camelia are 39, o să ia schiurile şi clăparii pilotului în care o să bage două perechi de şosete, şi pilotul o să schieze fără şosete, asta-i tot.

Pe urmă ne-am dus în magazie şi am ales cuţite, lanterne, colţari, am luat cîte doi saci de dormit pentru fiecare, şi cutii din acelea învelite în pergament în care erau pesmeţi vitaminizaţi, tari, şi cu gust de prăjitură tăvălită prin sos de carne. Am luat şi trei sticle brune, cu

etichete aurii, şi am spus: sînt prea puţine... Cînd a venit Decebal cu Babette-Nebuna şi cu schiurile Cameliei în spate, toate astea erau cărate jos, aşteptam numai microbuzul. L-am scos pe Bari din padoc şi ne-am uitat cum o miroase pe Babette; pe urmă i-a pus o labă groasă pe umăr, şi Babbette l-a muşcat uşor de labă, şi atunci Bari al IV-lea a mîrîit, a muşcat sec aerul îngheţat şi i-am văzut colţii, şi Babette a sărit greoaie într-o parte, în ce credea ea că este poziţie de atac, şi Bari s-a repezit, a răsturnat-o în zăpadă şi Babette a devenit dintr-o dată agilă pentru că n-o să ştim niciodată cînd s-a ridicat, am văzut-o numai imensă, neagră în întuneric, năpustindu-se peste Bari care nici el nu se aştepta la aşa ceva, şi a fost rîndul lui să cadă în zăpadă, şi toate astea cu icneli, şi lătrături scurte, şi mîrîieli feroce, dar nu era decît o joacă, aşa cum se jucau cînd erau căţei, pentru că, nu ştiu dacă am spus, Bari al IV-lea şi Babette-Nebuna erau fraţi. Ne uitam la ei cum se joacă, şi cum se împing cu labele, se tăvălesc prin zăpadă şi era foarte limpede de ce aproape le sînt tot felul de chestii de care noi credem că sîntem foarte departe, sau nu ştim să le recunoaştem atunci cînd în sfîrşit le avem, şi zicem că, uite, nu mai sîntem capabili de lucrurile alea care adunate în cuvinte le-am numit fericire. Ne-am uitat la ei şi aşa, parcă îi vedeam prima oară, am simţit exact cum vin aproape lucrurile care adunate în cuvinte s-ar chema fericire. Pentru că era noapte, şi zăpadă, şi picioarele începeau să-mi amorţească de ger, şi aşteptam un microbuz lîngă mormanul de echipament uitîndu-ne la cîini, şi microbuzul avea să ne ducă fix la dracu, pe noi şi cîinii cei mari, şi toate astea se întîmplau sub zadele de lîngă casa Sîrbilor, şi ciuntit firav, adunat greu din ce rămînea totuşi întreg şi din întreguri sparte, se aduna cuvîntul acela pe care nici nu îndrăznesc să-l mai repet. Cred că de asta zîmbeam nătîng, şi cred că la fel au păţit Mike Sîrbu şi doctorul Mehedinţi, pentru că şi ei zîmbeau nătîng, se vedea limpede, cu toată noaptea întunecată. De asta nici n-am observat microbuzul venind, a coborît

cu motorul stins strada în pantă, şi fîşîitul cauciucurilor putea însemna orice în noaptea aceea, şi cum a scîrţîit zăpada îngheţată sub roţi, zgomote care de obicei nu se aud, astupate de zgomotul motorului; a oprit chiar lîngă poartă şi a claxonat, şi după claxon am ştiut imediat că e albastru, şi hodorogit, şi că cel mai bun lucru e să întind sacii de dormit pe podeaua metalică, şi să dorm tot drumul.

Drumul a durat mult pentru ca Dorna era departe, în nord, şoselele erau acoperite cu zăpadă îngheţată şi microbuzul nu putea goni noaptea pe şosele îngheţate, asta e clar. M-am culcat pe sacii de dormit, Bari s-a întins alături, a lăsat capul greu pe umărul meu, a venit căldura de Saint-Bernard prin costumul gros de zbor, şi asta a fost totul. Adică am adormit, şi drumul mi-a rămas ca un cub de întuneric zgîlţîit prin noaptea de iarnă, şi din cînd în cînd o voce înăbuşită. A mai fost silueta Babettei decupată ca un întuneric moale, şi groaznic de încordat spre cabina şoferului, cînd Decebal era în faţă, alteori ghemuită rotund şi mîrîind surd, tandru, şi atunci ştiam că doctorul e lîngă mine şi că Mike a trecut în faţă. Am oprit o singură dată, m-a scuturat Mike, scoală, m-am sculat. Eram într-un oraş mare, absolut pustiu, violet de atîta neon, ne-am făcut şi noi violeţi cînd am coborît din maşină. Feţele, mîinile, hainele, cîinii mari frîngeau sclipiri scurte de lumină viorie în blana groasă şi se mişcau ciudat în aerul încremenit. Parcă se tot fereau de ceva care pînă la urmă oricum avea să se întîmple. Am intrat în restaurantul hotelului şi n-am vrut mare lucru, am vrut doar cafea fierbinte şi ceva de mîncare. Restaurantul era la fel de îngheţat ca afară, şi violet de atîta neon, şi cred că era foarte tîrziu pentru că puneau scaunele cu picioarele în sus pe mese şi plimbau cu măturile grămezi de rumeguş vînăt pe pardoseala de marmură vînătă, poate de asta era atît de frig în restaurantul acela. De la marmura de pe jos. N-am crezut să găsim ceva cald acolo, şi uite că ne-au dat cafea, care într-adevăr a fost fierbinte, şi am mîncat ceva pe lîngă

cafeaua aceea, dar nu mai ţin minte ce. Adevărul e că eu am dormit tot timpul, cît m-a scuturat Mike, şi am mers pînă în restaurant, şi cît am mîncat şi ne-am întors la microbuz, şi ce povestesc nici nu ştiu cît e de fapt de la Mike, de la doctorul Mehedinţi, şi ce îmi amintesc eu tulbure, şi totul a fost învelit în frig pînă ne-am întors din nou în microbuz şi Bari s-a întins lîngă mine.

Au mîncat şi cîinii, tot acolo, pe un ziar aşezat pe marmură lîngă masa noastră, şi nu a făcut nimeni scandal că eram cu cîinii în restaurant. Erau doar curioşi, aşa că au venit toţi să vadă cum mănîncă Bari şi Babbette-Nebuna, au venit ospătarii şi bucătarii cu tichii înalte, şi fetele de la bucătărie, şi cele de la spălat vase, şi toţi se uitau în linişte cum mănîncă Saint-Bernarzii. Pe urmă am traversat iar lumina violetă spre microbuz, şi acum ştiam ce era ciudat la cîini cînd mergeau prin neonul acela, parcă înotau. Se descompuneau mişcările în aerul îngheţat, şi atunci părea că înoată. M-am întins lîngă Bari, am adormit iar şi pe urmă ţin minte cum s-a frecat ceva aspru sub noi şi dimineaţa Mike a povestit că am fost pe un drum de pădure care scurta o buclă de treizeci de kilometri, şi că era să rămînem în pădurea aceea, suspendaţi. Mai ţin minte cum întunericul din microbuz s-a făcut gri-închis şi Babette-Nebuna era neagră şi cumplit de agitată în întunericul gri, dar întunericul nu s-a făcut gri pentru că se lumina, am văzut asta dimineaţa. S-a acoperit cu chiciură caroseria închisă, respiraţia noastră, căldura de viaţă îngheţată pe metalul rece, şi cînd toată maşina aceea a fost o cutie căptuşită cu respiraţia noastră, îngheţată în lame fine pe nervuri şi pe tabla nituită peste nervuri, atunci s-a făcut întunericul gri, de la lumina venită de nu ştiu unde şi reflectată în lamele fine de gheaţă; dar pînă dimineaţa mai era foarte mult. O ţin minte deci pe Babette neagră şi cumplit de agitată în întunericul gri, pe urmă cred că am adormit adînc pentru că atunci cînd m-am trezit nu se mai zgîlţîia nimic, şi prin uşa deschisă venea lumină adevărată de zi, şi Mike tocmai spunea:

– Scoală-l pe ăla, că am ajuns.

*

Oraşul era mic, şi făcut la traforaj din scînduri subţiri de brad adunate pe temelii de piatră în vile uşoare, cu acoperişuri înalte, cu turnuri ascuţite şi verande închise, cu multe gemuleţe prinse în rame Vopsite verde deschis. Casele coborau pe străzi înguste spre rîu şi rîul curgea limpede, neted, fără unduiri, verde-negru de adînc, ca un şuvoi de sticlă topită. Curgea totul dintr-o dată, adică fără bulboane, valuri, unde sau spumă pe apă, curgea *compact*, şi întîi am crezut că nici nu curge, ci e încremenit, nemişcat, îngheţat pe veci între maluri din piatră sură, şi doar de aproape am văzut că de fapt nici nu putea să îngheţe de repede ce curgea. Dar asta am văzut numai cînd ne-am apropiat, şi întîi ne-am minunat de gheaţa aceea neagră verde, şi pe urmă Mike a spus: deştepţilor; cum dracu să îngheţe rîul ăsta. Curge ca un accelerat.

Străzile înguste dădeau în bulevarde late pe cele două maluri ale rîului, bulevardele se uneau din cînd în cînd prin poduri aruncate peste apele atît de repezi încît nici nu îngheţau, şi aici lucrurile se schimbau pentru că în lungul acelor bulevarde se înşirau clădiri mohorîte din aceeaşi piatră mohorîtă ca cea a cheiurilor, cu terase cît un teren de tenis. Pe urmă bulevardul din stînga se acoperea brusc cu pietriş alb, strălucitor, mărunt, şi devenea o alee mărginită de felinare, forjate pe vremea Imperiului în fier negru. Aleea urca prin porţi imense în parcul sanatoriului şi gata, nu mai era nimic de făcut, pentru că nu se putea trece de uşile din cristal ale sanatoriului, şi pe urmă era clădirea masivă, şi în spate, spre pădure, nu mai avea ce să se întîmple. Pădurea se vedea bine, era de mesteceni; şi după cîteva zeci de metri o pornea în sus, din ce în ce mai abrupt, şi urca aşa pînă mestecenii se amestecau cu fagii, pe urmă fagii se prefăceau în brazi şi brazii urcau cît urcau, coborau o culme, urcau din nou? şi se transformau la marginea

orizontului în stînci, care atîrnau atît de aproape de cer, încît se pierdeau în nori, atunci cînd erau nori.

Sanatoriul era imens şi nici nu-ţi mai spun că ridicat tot din piatra aceea cenuşie, dar pentru că avea foarte multe geamuri şi uşi imense de cristal, cînd bătea soarele nici nu se vedea piatra cenuşie; se vedea numai o clădire scînteietoare. Sus de tot, chiar sub acoperiş, la intervale egale erau draci mici şi groaznic de schimonosiţi, dar trebuia să vii aproape şi să dai mult capul pe spate ca să-i poţi vedea. Atunci vedeai şi coşurile înalte, înguste, din cărămidă lustruită de vreme, prin care ieşea în aburi albi apa aceea neagră-verzuie a rîului, adusă sus cu pompe puternice, încălzită la foc de cărbuni în cazane de aramă şi trimisă prin labirinturi de ţevi în căzi lustruite din faianţă. Pentru că, încălzită, apa scotea din ca puteri vindecătoare de boli groaznice, şi dacă mîndria oraşului era sanatoriul, mîndria sanatoriului era o expoziţie oribilă de cîrje, proteze, cărucioare, stimulatoare cardiace şi cornete acustice, corsete, care mai păstrau încă urme de trup închircit, strîmb, răsucit nefiresc; toate părăsite de pacienţi, aduşi pe targă, şi care pe urmă coborau, sărind cîte trei, treptele sanatoriului. Dar toate astea le-am aflat mai tîrziu şi nu dintr-o dată cînd am venit, întîi am văzut podurile. Erau foarte multe poduri pentru un oraş atît de mic şi, pentru că valea mergea în lungul rîului de la sud la nord, malurile se numeau de răsărit şi de apus, şi întotdeauna unul din maluri era luminat de soare. Ajungea să te întorci cu spatele şi îţi vedeai umbra neagră tăiată precis pe apa atît de netedă că nu putea fi decît foarte adîncă, şi malul de dincolo îţi trimitea în ochi soarele răsfrînt de geamurile verandelor, urcînd în rînduri strînse pînă sub pădure. Sau te întorceai cu ochii în soarele atunci ieşit de după cealaltă pădure, şi vedeai geamurile celorlalte verande în rînduri strînse, cum reflectau lumina trimisă de geamurile de pe malul apei. Era multă lumină acolo, oricum te-ai fi întors, şi oraşul se alinia atît de exact în lungul rîului, încît uneori străzile se numeau identic pe

cele două maluri, şi atunci trebuia să spui, strada cutare de est sau de vest, şi cu toate astea nu rîul era principalul reper, ci clădirea sanatoriului, în jurul căreia de fapt se învîrtea tot oraşul. La sosirea noastră, ziua era luminoasă, şi întîi am văzut podurile, după aceea sanatoriul, cum scînteia în soare, şi pentru că eram pe malul de răsărit am văzut foarte bine cum bulevardul de peste rîu se face alee cu pietriş alb şi se termină în uşile de cristal, care ajungeau pînă la primul etaj; şi atunci am simţit gustul lucrurilor oprite brusc şi definitiv. Nu era aşa, pentru că de fapt bulevardul nu se termina brusc în uşile acelea care ajungeau pînă la primul etaj; ieşea în cealaltă parte a clădirii prin altă uşă, mică, din scînduri groase, de la care pleca o potecă spre pădure. Dar toate astea le-am aflat mai tîrziu. Nimerisem acum într-un oraş abia trezit, şi habar n-aveam unde trebuie să mergem, aşa că am oprit maşina pe chei. De fapt atunci m-a sculat Mike, am coborît, am făcut cîţiva paşi uitîndu-mă încă adormit în jur şi pe urmă s-a *întîmplat* povestea cu gheaţa neagră-verde care de fapt nici nu era gheaţă, era doar rîul care curgea neted şi atît de repede. A ieşit din microbuzul albastru Bari, a clipit somnoros, a binecuvântat roata microbuzului cu cel mai mare pipi de cîine pe care l-am văzut vreodată, uitîndu-se drept în ochii şoferului. A ieşit şi Babette, a făcut exact acelaşi lucru, dar ea s-a mişcat nelămurit, ca în oraşul acela de noapte clădit din blocuri uriaşe şi lumină violetă, şi tot mişcîndu-se nelămurit a făcut şi ea un pipi imens lîngă aceeaşi roată. Şi tot privind fix în ochii şoferului.

Aici mi-ar place să spun ceva de bine despre şoferul nostru, dar nu pot să fac asta, şi de fapt nici n-a fost *şoferul nostru*. A fost doar şoferul rablei care ne-a adus pînă aici, ceea ce e cu totul altceva. Era un şofer foarte bun, iar microbuzul avea în neregulă numai caroseria, în rest mergea grozav pentru că altfel nici n-am fi reuşit să ajungem, dar numai atît. N-a fost *al nostru* nici o clipă şi era foarte limpede că şoferul nu are nici un chef de noi, făcea doar un lucru care trebuia neapărat făcut, şi dacă

ne-a adus pînă aici, nu însemna că a făcut-o cu plăcere. N-am reuşit să facem echipă, dacă înţelegi, dar asta venea de la el, ca un vînt rece. Mike a spus mai tîrziu, şi atunci Decebal a spus şi el, că şoferul acela a înjurat tot drumul, şi cred că înjura printre dinţi şi cînd îşi lua cafeaua plătită de noi, şi cînd mînca din mîncarea noastră, şi a amuţit din înjurat şi nici n-a mai respirat, numai atunci cînd Bari al IV-lea, şi pe urmă Babette-Nebuna au făcut pipiurile acelea nesfîrşite pe roată, privindu-l drept în ochi. Cu asta, credeam noi, lucrurile s-au terminat, dar de fapt lucrurile s-au pus la punct ceva mai tîrziu, şi cu totul altfel, încît pînă la urmă şoferul a plîns, şi Mike a intervenit la un maior de miliţie, şi cînd toate s-au terminat într-adevăr şi am văzut ultima oară microbuzul albastru, şoferul acela, cu care n-am reuşit să facem echipă, a scos capul prin geamul portierei şi ne-a înjurat amestecat în gura mare, pe noi şi cîinii Saint-Bernard, băgînd în viteza întîi, dînd drumul uşor la ambreiaj şi apăsînd acceleraţia din ce în ce mai tare. Adică tot el a avut ultimul cuvînt, şi cu asta s-a simţit în mare cîştig, şi gata, a dispărut după colţ şi nu l-am mai văzut; însă mi-a părut rău, ca de lucrurile care, uite ar fi putut să fie, şi ce păcat că n-au fost. Dar asta s-a întîmplat a doua zi dimineaţa, cînd ştiam ce avem de făcut, şi nu mai eram legaţi în nici un fel de microbuz. În prima dimineaţă am stat pe chei şi ne-am uitat la apa neagră-verde pînă s-a făcut frig, şi Mike a spus că, dacă ne-a chemat miliţia, la miliţie ar trebui să mergem, cu toate că nu-i face nici o plăcere.

*

Miliţia era una din clădirile de piatră mohorîtă înşirate în lungul cheiului; o clădire pătrată, cu ziduri crenelate, un turn înalt şi uşi solide din benzi de metal negru bătute din belşug în ţinte aurii. Pe platforma turnului erau ancorate antene lungi, alb-roşii, care transmiteau ştiri despre oameni îndelung căutaţi şi în sfîrşit găsiţi. M-am uitat la turn, la antenele lungi, n-am văzut cînd s-au

deschis larg uşile din benzi de metal; ieşeau spăşiţi în aerul dimineţii cîţiva dintre clienţii temporari ai instituţiei, reţinuţi peste noapte întru salvarea liniştii publice. Făceau toţi absolut acelaşi lucru - treceau pragul, se uitau la cerul senin, pe urmă plecau furişîndu-se cumva în lungul zidurilor şi urcau străzile înguste, între şiruri de vile cu verande reflectînd sclipirea soarelui oglindit în geamurile vilelor de pe celălalt mal. Eu mă uitam la antenele alb-roşii, de aceea n-o să ştiu niciodată ce s-a întîmplat de fapt; am auzit strigătul lui Mike, „căţeii, căţeii”, şi am văzut-o pe Babette-Nebuna trecînd ca o fîşie spulberată de vînt auriu, cu Decebal Mehedinţi agăţat de lesă absolut orizontal, la jumătate de metru deasupra trotuarului; pe urmă ţipătul scurt şi doamna grasă care tocmai ridica ochii spre cer, puţin afumată încă, puţin nedezmeticită după noaptea petrecută nu chiar în patul ei, oprită brusc, şi Babbette adunîndu-se din scame de lumină rece, de vînt auriu, cu colţii înfipţi în braţul doamnei, şi Decebal se ridica de pe jos strigînd la Babette, şi cum a fost nevoie de doi miliţieni voinici, cu pistoale şi cu staţii radio, ca s-o scoată pe femeie din gura cîinelui salvator de oameni. Aşa ne-am făcut intrarea în oraş, dar ăsta a fost numai începutul. După aceea am fost hrăniţi, şi un maior de miliţie ne-a explicat cum şi unde se pierduse omul acela şi ne-a dat hărţi la scară mare, dar iar nu am fost foarte atent, nu era grozav de interesant, eram acum într-un birou cu mese de lemn, şi eu mă gîndeam că nu e mare lucru să cauţi un om pierdut în zăpadă. Nu era nevoie de hartă pentru asta. Mai căutasem, sus pe Platou, şi mai erau căutările acelea în avalanşă pentru care nu s-au inventat cuvinte, nu poţi spune: groaznic, sau cumplit, sau cum îngheţau picioarele în zăpada pentru totdeauna pătată, răvăşită, alunecată în plăci pe tăvălugi de pulbere fină, albă, înşelătoare, înăbuşitor de fină pătrunsă ca apa în ochi, în nas, în gîtlej; în viaţă şi dincolo de viaţă pentru că de fapt aşa se termină lucrurile în avalanşă, înecat. Şi sondam cu vergeaua lungă, subţire, din tije de alamă înfiletate cap

la cap, din zece în zece centimetri, toată cîmpia oblică, de zăpadă cenuşie, fărîmată, amestecată în bolovani cu ea însăşi, şi mereu simţind sub tălpile dintr-o dată dureros de subţiri ale bocancilor de munte cum sporeşte apăsarea pe trupul, desigur strivit, contorsionat, rupt sub prăbuşirea imensă, şi înăbuşit în pulverul atît de fin încît pătrundea prin orice, şi pînă la urmă, cînd sonda bîjbîia orb şi se oprea mai sus ca în alte locuri, şi atunci sondam din centimetru în centimetru şi cînd începea să se contureze din găuri mici, rotunde, rămase în zăpadă, omul chircit chemam pe cineva, şi pe încă cineva în ajutor, restul se strîngeau singuri, şi noi sondam în continuare ca să ştim precis, şi pe urmă scoteam corpul înăbuşit de zăpada fină, de avalanşa din zăpadă fină. Era limpede zbaterea zadarnică, şi gura deschisă după o înghiţitură de aer plină cu pulberea aceea năucitor de uşoară şi strălucitoare în cristale fine, şi fiecare cristal avea desenul iui viguros, atît de precis. Cristalele fine erau tot atît de pătrunzătoare ca vorbele aruncate uşor, ca zîmbetele fluturate, care pătrund atît de adînc şi te desfac lent în bucăţi, uneori niciodată nemaiadunate la un loc, aşa pătrundeau cristalele acelea - prin gulerul ridicat al puloverului, prin fularul ridicat spasmodic peste gură, peste nas, prin căciula trasă, ăsta era ultimul gest, căciulile aiurite, elegante, de schi, trase pe frunte, peste faţă, peste fularul acoperind faţa în speranţa iluzorie că, poate, totuşi, zăpada aceea, prin ţesătura deasă, nu... aiurea, trecea. Cum să nu treacă! Şi ochii înfundaţi în bile de gheaţă, şi gura plină de zăpada adîncită sub lîna colorată din care se împletesc căciulile de schi pe care scrie orice: CANADA, sau SKI, sau KIS, cuvinte care pînă la urmă se închideau şi mureau cum mor cuvintele, pierzîndu-şi sensul, pentru că nu era nimic între sensul lor şi ce încercau ele să acopere. Asta era căutarea în avalanşă, metalul îngheţat scurgîndu-se în mîini, şi picioarele îngheţate, şi cuvinte pe care nu le mai puteai spune pentru că nu mai aveau absolut nici un sens, şi mersul vinovat prin zăpadă, simţind la fiecare pas alte

cuvinte de lînă colorată strivite dedesubt. Ştiam bine toate acestea, aşa că nu m-a interesat grozav ce-şi spuneau între ei Mihai, şi Decebal, şi maiorul de miliţie. M-am uitat la Bari şi la Babette-Nebuna, cum s-au culcat pe covorul gros, şi bineînţeles că au adormit rezemaţi unul în celălalt, pe urmă m-am dus lîngă geam, mă uitam afară. Era o curte închisă, cenuşie, întunecată, şi unul din zidurile curţii era acoperit de cuşti din plasă de sîrmă ruginită, şi în cuştile acelea erau cîini. Cîini lupi, pieptoşi, cu crupa joasă şi cozi groase, lăsate, mergînd nu-ştiu-cum furişat pe labele puternice, cu boturi masive şi urechi ascuţite, şi totul ar fi fost în bună regulă, şi cîinii aceia ar fi fost de-a dreptul frumoşi, dacă nu era mersul mereu la pîndă. Mereu gata de salt, dacă înţelegi. Nici nu mergeau, se prelingeau într-o încordare continuă. Am văzut bine, pentru că doi din cîini erau afară din cuşti şi un miliţian vorbea cu ei, şi le arăta cum să treacă peste o scîndură lungă îngustă, elastică, aşezată pe două butoaie de benzină ridicate în picioare, şi unul din lupi trecea acordîndu-şi mersul prelins cu balansul scîndurii înguste, dar celălalt nu reuşea deloc treaba asta. Cădea, şi atunci toată furişarea aceea se transforma în saltul care era ea de fapt. M-am uitat mult la cîini, şi la scîndură, şi nu era nimic de făcut. Cîinii se ocupau exact cu ce trebuiau ei să se ocupe, şi nici nu cred că ştiau cam ce lucruri mai poate face un cîine. Făceau exact ce credeau ei că trebuie să facă un cîine. După ce s-a terminat discuţia, am coborît o scară lată, am trecut printr-un coridor şi am coborît altă scară, îngustă, răsucită, din ciment gri, pe care labele Saint-Bernarzilor au alunecat. Am traversat o cameră mohorîtă şi am ieşit în curtea ca o fîntînă pe care n-am recunoscut-o la început pentru că de jos era şi mai strîmtă şi zidurile apăsau, dar am văzut cuştile din sîrmă ruginită, şi m-am lămurit. Am văzut şi butoaiele, şi scîndura dintre ele, dar nu mai mergea nimeni pe scîndura elastică. A fost o clipă linişte, cît am tras în noi aerul umed, cenuşiu, cu miros strident de cîine; pe urmă a explodat într-un ţipăt isteric peretele de cuşti, şi am

văzut toţi cîinii aceia aproape minunaţi sărind în sus, lătrînd înecaţi de furie, căţărîndu-se pe sîrma cuştilor, căzînd la loc pe podelele din gratii şi luînd totul de la început, şi asta a durat cît am stat acolo, şi tot timpul ăsta Babette şi Bari mîrîiau surd, stăteau nemişcaţi, lipiţi unul de altul, şi au mîrîit surd, şi am văzut limpede cum lui Bari i se zbătea puternic o vînă sub pielea subţire de pe picior; atît. Am stat acolo pînă îngrijitorul a adus o găleată cu mîncare pregătită pentru cîinii din cuştile de sîrmă, dar Saint-Bernarzii n-au vrut nici măcar să guste din mîncarea aceea. Găleata aburea lîngă ei, Mike a spus: - ăştia nu mănîncă aşa ceva, Decebal s-a strîmbat la găleată şi a zis: totuşi, n-au mîncat nimic de ieri, şi într-un tîrziu Bari al IV-lea a mirosit de departe aburul ieşit din găleată, şi asta a fost tot. Adică îngrijitorul în uniformă a turnat prin uşile speciale tăiate în sîrma împletită a cuştilor, le-a turnat mîncarea cîinilor care săreau, şi hărmălaia a crescut îngrozitor şi pe urmă s-a topit brusc în zgomot de fălci, limbi sorbind, lucirea umedă a colţilor în penumbra cuştilor. Ne-am dus la hotel, ca să ajungem acolo am traversat rîul, şi în faţa hotelului, parcînd între maşinile trase la trotuar, şoferul a reuşit să urce spatele oricum ridicat al microbuzului albastru peste un bot de Dacie-1300; s-a auzit scrîşnet de metal sub noi, cînd am încălecat capota aceea. Am debarcat, se aduna lume, de la unul din balcoane doi oameni maturi în halate trase grăbit peste pijamale de mătase ţipau şi înjurau, şi bărbatul plîngea, şi femeia a încercat să-l liniştească, şi pe urmă au ţipat din nou. Şoferul microbuzului şi-a culcat capul pe volan, atunci a plîns şi, printre lacrimi, a spus că el nu mai mişcă de acolo; şi chiar, era după paisprezece ore lungi de condus prin zăpadă, şi nu era mare lucru de făcut. Doar să aşteptăm, şi din nou n-am aşteptat mult pentru că a venit un agent de circulaţie, Mike s-a dus la recepţie să telefoneze maiorului, şi în timp ce bărbatul cu halat de mătase apărea în uşa hotelului, femeia în halat de mătase striga de la balcon că le-am făcut praf maşina şi

le-am nenorocit concediul, şi iar nu era decît de aşteptat, pentru că avea dreptate. Dar Mike îl cunoştea pe Bari şi nu trebuia să-l lase singur în dimineaţa aceea în care se întîmplau atîtea lucruri, şi cu toate astea s-a dus numai el să telefoneze şi, cînd a dispărut în hotel, Bari a crezut că e rîndul lui să arate ce ştie. S-a zmucit, a fugit după Mike spulberîndu-l în treacăt pe bărbatul cu halat de mătase, s-a auzit din stradă zgomot de uşi trîntite, mobilă tîrîtă şi zdrobită, lătratul rar şi gros al cîinelui. Aşa s-au petrecut lucrurile cînd am intrat în oraş cu cîinii, şi dimineaţa era abia la început, cerul nici nu era încă albastru, era roz-albastru cînd Bariloiu a alergat în hotel împrăştiind fotolii grele de piele, izbindu-le de pereţi şi pe urmă, cînd lătra gros, Mike a reuşit să ajungă pînă la el, l-a mîngîiat şi gata, Bari s-a făcut iar cuminte. Şi a stat aşa cît a vorbit Mike la telefon cu maiorul, şi cît agentul de circulaţie a vorbit la telefon cu maiorul, şi după asta agentul l-a salutat pe Mike şi l-a asigurat că totul e O.K. Totul se va aranja, a zis.

– Îmi pare rău că a ieşit aşa, a spus Mike.

– Nu vă faceţi probleme, a spus miliţianul.

– Şoferul e foarte obosit, a spus Mike.

– Bineînţeles, a spus miliţianul.

– A condus toată noaptea, a explicat Mike.

– Altfel n-aţi fi ajuns atît de devreme, a zis miliţianul.

– Exact, a spus Mike. Daca dînşii vor, le cumpăr o capotă nouă.

– Cred că ar trebui şi un halat nou, a spus miliţianul, uitîndu-se cum se aduna de sub fotoliile grele tipul acela care întîi ne-a înjurat de la balcon, şi pe urmă a plîns de la balcon, şi după asta a coborît să ne arate el nouă, *chiar* cînd Bari intra în hotel.

– Halat nu-i iau, a spus Mike. Doar o capotă nouă.

– Dacă e cazul, a spus miliţianul.

– E cazul, a spus tipul cu halat de mătase. Şi-a scuturat halatul, şi a legat, cordonul strîns peste mijloc. Precis e cazul, a spus.

– Nu e cazul, a spus miliţianul. Sînteţi de vină.

– *Eu* sînt de vină că *dînşii* mi-au lovit maşina.

– Se întîmplă, a spus Mike.

– Aţi parcat incorect, a spus miliţianul.

– N-am parcat incorect, a zis tipul, strîngîndu-şi mai tare cordonul halatului.

– Asta ştiu eu mai bine, a spus miliţianul.

– Nu zău.

– Haideţi să vă arăt.

– Haide, a spus tipul, şi s-au dus.

Noi aveam camere rezervate, şi după ce am ocolit fotoliile răsturnate, am luat de la un recepţioner care nu spunea nimic, nişte chei prinse cu inele de discuri patinate din argint masiv în care erau înscrise cu email negru numerele camerelor; am luat cheile, am urcat scara din lemn masiv care nu scîrţîia deloc, şi abia după aceea au apărut tipi în veste vărgate negru cu galben, care au pus fotoliile unde trebuiau ele să stea. Ştiu asta pentru că am rămas în urmă, şi atunci i-am văzut pe tipii aceia, şi cînd am ajuns sus i-am văzut din spate pe Mike şi pe doctor, şi cîinii lor, cum se depărtau pe coridorul larg, mărginit de uşi înalte din acelaşi lemn dens, întunecat, în care era tăiată scara, şi cum în capătul coridorului era o fereastră mare prin care chiar atunci intra soarele roşu de peste rîu, de dincolo de dealuri, i-am văzut pe Decebal, şi Mike, şi cîinii lor, cum se duc în soare. Mă dureau ochii de lumină, şi soarele a crescut în coamele, în cozile bogate de Saint-Bernard, care au fîlfîit leneş atingînd peretele tapetat, şi lemnul lustruit al uşilor cu numere înscrise în aceleaşi discuri de argint ca şi cele prinse cu inele de cheile noastre.

*

Camera doctorului mi-a plăcut mai mult pentru că avea un pat imens cu baldachin adevărat din draperii groase, perdele subţiri de mătase albă peste roşul închis al draperiilor, şi toate astea se pierdeau sus, aproape de tavan, sub o galerie bogat sculptată în lemnul acela dens repetat obsesiv peste tot unde am fost în hotelul acela, şi

era ceva din lemn. Mike şi cu mine împărţeam o camera mult mai mare, cu o masă uriaşă la mijloc şi două paturi numai că paturile noastre nu aveau baldachin.

Ce mi-a plăcut a fost că hotelul nu semăna a hotel; avea un aer încăpăţînat de casă bătrînă cu tot ce presupune noţiunea, şi nu ştiu dacă soneriile erau electrice sau fire lungi de mătase traversau întinse pe scripeţi prin grinzile şi structura tavanelor împodobite cu reliefuri aurite, dar soneriile nu aveau buton. Trăgeai un ciucure moale prins de panglica din mătase care făcea ape în lumină şi atunci apărea unul din flăcăii cu pantaloni negri-înguşti şi vestă vărgată galben-negru. Sau o fată cu fustă neagră foarte scurtă, şi bluză albă, şi şorţ alb peste fusta neagră. La început n-am ştiut pentru ce sînt ciucurii aceia atîrnaţi de tavan, am tras aşa, în treacăt, şi peste două minute a apărut una din vestele vărgate, s-a uitat la Bari care dormea în patul lui Mike şi a întrebat ce doresc, şi am spus că doresc un Pepsi, şi chiar, peste alte două minute a venit cu un pahar înalt cu Pepsi adevărat pe o tavă din argint cizelat fin. Asta i-a plăcut atît de mult lui Mike încît a tras şi el ciucurele, şi cînd vesta vărgată a bătut la uşă a cerut şi el un pahar cu Pepsi, şi mai tîrziu, cînd Decebal a venit la noi, i-am explicat pentru ce sînt ciucurii prinşi de panglici înguste. Decebal a tras imediat de ciucure, din nou s-a bătut discret la uşă, şi după ca am spus încîntaţi „intră”, n-a mai intrat nici o vestă vărgată; a fost una din fetele cu fustă scurtă şi şorţ de dantelă. Ne-am uitat unul la altul în timp ce fata se uita la noi, pe urmă s-a uitat la Bari al IV-lea care dormea cu o labă groasă atîrnînd peste marginea patului, a rîs gros, s-a uitat iar la noi, şi atunci Decebal a oftat şi a spus: vă rog, un pahar cu Pepsi. Vă rog *frumos*.

Fata i-a adus paharul cu Pepsi pe tava cizelată, i-a zîmbit din nou lui Bari care dormea, numai că de atunci nu am mai tras cordoane din mătase. Nici mai tîrziu, după ce am trecut la TAROM şi ajungeam în locuri unde întîlneai peste tot cordoane din astea, nici atunci n-am

mai tras de ele. Dacă aveam chef să beau Pepsi coboram la bar şi mă umflam cu Pepsi stînd pe scaune înalte, ascultînd muzică şi uitîndu-mă la cei care dansau. O singură dată am mai sunat aşa, agăţîndu-mă de o panglică, dar nici nu spun unde s-a întîmplat asta, şi oricum a fost mult mai tîrziu, cînd nu se mai putea face mare lucru, şi exact de asta am sunat, pentru că îmi era tare dor, şi ţineam minte cum am rămas în urmă să-i văd pe Decebal, pe Mihai şi cîinii lor Saint-Bernard cum se duc în soare, şi m-au durut ochii de lumina crescută în coamele bogate în cozile care au fîlfîit atingînd leneş pereţi tapetaţi şi uşi din lemn dens. Am tras de ciucure, aşteptam bătaia discretă în uşă, fata cu şorţ de dantelă, şi cum o să-i cer un pahar cu Pepsi. Cum o să rîdă, şi o să mă întorc să văd de ce rîde, şi acolo o să fie Bari al IV-lea dormind în pat cu o labă groasă atîrnînd - dar n-a fost aşa. A fost doar cineva foarte stilat, şi distant, şi patul era gol, cu pătura pufoasă bine întinsă, şi nici nu ştiu ce am băut şi ce gust a avut băutura aceea. Dar asta a fost mult mai tîrziu, ţi-am spus, şi mult mai departe. Atunci, în dimineaţa aceea, am băut Pepsi, şi Bari dormea în patul lui Mike, şi Decebal a povestit un sfert de oră cum doarme Babette în patul cu baldachin, şi eram atît de obosiţi încît l-am lăsat să vorbească. Pe urmă Mike a întins hărţile maiorului pe masă şi a început să traseze cu Decebal carouri, împărţind zona din jurul oraşului în pătrate cu latura de fix 2,5 km fiecare.

*

M-am întins în patul de lîngă geam şi mă uitam la stucaturile din tavan. Erau îngeri graşi încurcaţi în ghirlande de ghips auriu, şi dacă aveai răbdare să urmăreşti liniile sinuoase, se frîngeau, înconjurau aripile scurte şi trupurile grase, pe urmă unduiau în arcuri de ipsos continuate cu alte arcuri de ipsos, vedeai că de fapt ghirlandele alea nu se terminau niciodată. Închideau numai cercuri, împletindu-se printre îngeri. M-am răsucit, m-am uitat la Bari cum doarme. Cum i se umflă fălcile

căzute, pe urmă aerul ieşea clocotind uşor de căldura dinăuntru, şi aşa mai departe. Puteam să mă uit la infinit cum doarme Bari, şi să-l aud pe Mike explicînd doctorului cum are el de gînd să caute oameni pierduţi prin zăpadă, şi chiar asta am vrut să fac, dar am făcut cu totul altceva. Nu ştiu de ce am făcut lucrul acela, poate pentru că am fost totuşi obosit, sau era soarele care în dimineaţa aceea intra, într-un fel special în camera mare, şi atunci cînd eşti obosit şi soarele intră într-un fel anume nu te poţi gîndi numai la ce vrei tu să te gîndeşti, şi atunci m-am gîndit la fata aceea de care a vrut să mă întrebe Dan Sîrbu. Întîi m-am gîndit la ea în general, şi pe urmă la ce credeam eu că a fost fata aceea pentru, mine, şi la ce încercam eu să fiu pentru ea, şi de aici gata, nu l-am mai văzut nici pe Bari, nu l-am mai auzit nici pe Mike. Am văzut-o numai pe fată, întîi singură, pe urmă cum eram împreună şi ce însemna asta pentru amîndoi, pe urmă am adormit şi n-am mai văzut-o deloc. Dar asta iar nu însemna mare lucru, pentru că de cele mai multe ori nu vezi lucrurile cele mai apropiate tocmai pentru că sînt atît de aproape şi fac parte din tine, şi atunci ce rost mai are să te uiţi după ceva care oricum face parte din tine.

*

Lucrurile o iau razna cînd începi să iubeşti o fată mai înaltă decît tine.

Fata de care voia să întrebe Dan Sîrbu era mai înaltă decît mine, şi de fapt era mai înaltă decît multă lume, dar nu mergea cu capul plecat şi umerii aduşi, cum merg oamenii înalţi. Mergea cu fruntea ridicată, şi spatele drept şi cînd ne întîlneam într-un loc unde era multă lume o vedeam totdeauna de departe; părul negru îi tăia oblic fruntea, obrazul, îi cădea pe umăr drept, lucios ca un val de smoală vie care mirosea uşor a nu ştiu ce, curat şi proaspăt. Umbla mereu în blugi şi tricou, şi atunci cînd am văzut-o prima oară era tot în blugi şi tricou, atît doar că nu ştiu bine cînd am văzut-o prima dată. Mai tîrziu am încercat de multe ori să-mi aduc

aminte cînd am văzut-o prima dată dar n-am reuşit pentru că ne cunoşteam de mult, salut-salut, şi numai asta. Era frumoasă, şi avea corp frumos, cît se vedea sub blugii şi tricourile ei, dar era atît de înaltă încît nici nu exista pentru mine ca femeie; şi în rest nu era nimic deosebit, aşa că de fapt nu exista de loc. N-a existat de loc pentru multă lume, şi atunci era doar una din fetele care, cînd se adună undeva multă lume şi dansează, stau pe scaun şi zîmbesc, sau le vezi zîmbind rezemate de tocul uşii, sau răsfoiesc o carte luată din bibliotecă cînd muzica urlă şi toată lumea dansează, şi pe urmă, cînd e nevoie de cineva să aducă o tavă de la bucătărie, sau să fiarbă cafea, fetele astea zîmbesc mai departe şi aduc ele tava aşa, zîmbind. Fierb cele mai bune cafele din lume zîmbind la nesfîrşit, şi cafeaua aceea te ţine în formă pînă dimineaţa, şi dimineaţa nici nu ştii cînd a dispărut cu zîmbetul ei fata aceea care toată noaptea a cărat tăvi şi a fiert cafele, şi cît nu făcea asta stătea rezemată de tocul uşii, uitîndu-se la cei care dansau. N-am reuşit să-mi aduc aminte cînd am văzut-o prima dacă, pentru că toate lucrurile astea se întîmplau firesc mult timp înainte de a fi împreună, şi am dansat cu fete mai potrivite cu mine, în timp ce ea se uita cum dansăm, rezemată de tocul uşii. Pînă într-o seară cînd nu aveam cu cine să dansez, şi atunci am zîmbit şi eu de pe scaun, am cărat fără nici un chef tăvi, cafea n-am făcut pentru că nu ştiam să fac cafea, şi asta a ţinut cît urla muzica, şi orga de lumini arunca fulgere mititele de toate culorile, şi atunci a fost chiar un pic amuzant să mă uit la prietenii mei, cum dansează. Am stat rezemat alături de lungana aceea în uşă, şi ne-am spus încet unul celuilalt cam ce credem noi despre prietenii noştri care dansau, şi a fost grozav. Era ceva cald între noi cum rîdeam, şi ceilalţi habar n-aveau de ce rîdem, şi fata de lîngă mine a fost aşa cum nu credeam că poate fi o tipă lungă care zîmbeşte în gol toată noaptea. Ştia să spună o grămadă de lucruri adevărate despre prietenii noştri care dansau, şi ce spunea nu avea nimic rău şi afurisit; erau lucruri

frumoase sau lucruri simple care se împlineau oricum, dar ştia să le spună într-un fel care pînă la urmă te făcea sa rîzi, şi atunci rîdea şi ea. Pe urmă orga n-a mai aruncat lumini colorate, şi muzica a fost dintr-o dată învăluitoare, şi întotdeauna mi-a plăcut să mă mişc în muzica învăluitoare strîngînd o fată în braţe, şi mîinile care îţi înconjoară gîtul, şi restul. Cum poate fi caldă o fată, şi respiraţia care nici nu mai ştii dacă e a ta sau a fetei din braţe, şi cum se aranjează singure o grămadă de lucruri, în muzica învăluitoare. Nici n-are rost să-ţi spun. E ca atunci cînd eşti pe munte, şi cunoşti o fată, şi îi spui dintr-o dată lucruri pe care nici tu nu te-ai gîndit să i le spui, dacă n-ai fi fost pe munte.

Atunci m-am uitat la lungană: păr negru, umeri drepţi, picioare nesfîrşite. M-am uitat mult, pentru că dintr-o dată erau foarte multe de văzut, şi aşa cum stăteam, habar n-avea că mă uit la ea. Eram în partea în care părul îi curgea greu pe tîmplă, pe obraz, şi i-am văzut colţul gurii, bărbia încăpăţînată, şi gîtul lung ieşit de sub părul greu, şi cum se pierde gîtul în gulerul rotund al tricoului; şi ea nu putea să vadă că mă uit la ea decît atunci cînd ridica mîna şi-şi dădea părui la o parte de pe frunte, de pe obraz, cu un gest atît de al ei încît nici nu mai ştia cînd face asta. M-am uitat mult, cum priveşte la cei care dansează, şi nu mai zîmbea deloc, asta se simte. Oricum, nu poţi zîmbi toată noaptea.

Am ridicat mîna, i-am atins umărul:

– Salut, am spus.

Şi-a dat părul la o parte, acum se uita la mine, şi nu mai zîmbea deloc, dar asta a durat numai o clipă. Pe urmă nu pot să spun că rîdea de bucurie, dar n-a mai avut faţa aceea de-o clipă. Au fost ochii, şi gura, şi glasul cuiva care se controlează:

– Salut.

Am luat-o de mînă:

– Hai şi noi.

– Nu vreau.

I-am simţit mîna abia după ce şi-a retras-o din palma mea. Era îngustă, caldă, puternică, şi avea degete lungi asprite spre înăuntru.

– De ce?

A spus scurt:

– Complexe.

Asta putea fi luat cel puţin în două feluri:

– Centimetrii care îmi lipsesc?

Dintr-o dată a rîs, dar acum rîdea adevărat. Rîdea *din ea*. A dat capul pe spate, undeva mult deasupra mea, de atîta rîs.

– Dumnezeule, a spus, nu mai pot. Centimetrii ăia.

*

Cred că am adormit, pentru că întîi nu l-am mai auzit pe Mike, pe urmă n-am mai văzut-o nici pe lungană, şi cînd m-am dezmeticit, Decebal se uita la mine cum te uiţi la cineva care doarme atunci cînd şi tu vrei să dormi dar nu poţi, şi după aceea nici nu mai e cineva care doarme, te uiţi doar ca la un zid alb care îţi trimite înapoi gîndurile, şi habar n-am ce gîndea doctorul Mehedinţi dar aşa s-a uitat atunci la mine, ca la un zid alb.

– Unde-i Mike? am întrebat.

– Face duş.

Camera mare era inundată de lumină şi pe jos erau două dreptunghiuri de soare care urcau încet pe covorul gros, şi lumina se aduna în puncte colorate şi pe urmă pleca în raze de toate culorile din barba doctorului; atunci vedeai clar că punctele colorate erau de fapt picături de apă care strîngeau lumina, o răsuceau în nebuloase mititele, şi cînd Decebal a întors capul toate picăturile s-au scuturat şi gata, barba a fost neagră ca întotdeauna. Şi schimonosită în jurul buzelor, cred că doctorul voia să spună ceva dar pe urmă s-a răzgîndit. N-a mai spus nimic. S-a uitat doar la mine ca la un zid alb, şi atunci m-am întrebat ce caut eu în treaba asta. M-am întins, m-am răsucit, l-am văzut pe Bari cum doarme în patul de alături - cu urechile căzute, cu fălcile căzute, cu

o labă imensă atîrnînd, şi nu m-am mai întrebat ce caut în treaba asta.

– Şi tu ai făcut duş, am spus.

– Întîi am aşteptat să te scoli, a spus Decebal. Am aşteptat foarte mult, şi doar după aia am făcut duş. Cînd am văzut că n-ai de gînd să te scoli.

– Aha, am spus.

– Pe urmă am aşteptat împreună cu Mike să te scoli, şi nu te-ai sculat nici atunci.

– S-a întîmplat, am spus.

Adevărul e că mă simţeam vinovat. Şi mai era visul cu Lungana, din care oricum nu ieşisem de tot, şi chiar după ce ieşeam din el aveam să rămîn buimac, aşa se întîmpla cînd o visam pe Lungană. Rămîneam puţin în fiecare vis, şi puţinurile astea se adunau şi dintr-o dată se răsuceau fierbinte, şi partea proastă era că nu ştiam niciodată cînd o să se întîmple asta. Era aproape ca o boală de care ştii că pînă la urmă tot scapi, dar nu ştii cînd o să se întîmple asta.

– Aşa că Mike s-a dus şi el să facă duş, a spus Decebal.

– Da.

– Un duş fierbinte e exact ce trebuie după noaptea trecută. După frig, şi microbuzul acela.

– Da, am spus.

Am vrut să spun ceva şi despre şoferul microbuzului dar nu îl cunoşteam bine pe doctor, şi n-am mai spus nimic. Poate, la urma urmei, mi se păruse. Poate şoferul era un tip grozav, cine ştie ce şi-au spus ei toată noaptea în cabină, şi eu nu ştiam ce tip grozav e şoferul pentru că dormisem tot drumul în spate, cu cîinii. Aşa că n-am mai zis nimic despre şofer, am ridicat din umeri şi am spus numai: da.

– Eu am făcut duş, şi mă simt foarte bine.

– la te uită.

– Mă simt înviorat.

Aiurea, era mort de somn. De asta nu făceam eu duş, pentru că după noaptea din microbuz un duş fierbinte pe urmă rece, pe urmă din nou fierbinte, era exact ce-ţi

trebuia ca să dormi foarte mult, şi se pare că nu era timp de dormit.

– Vezi, am spus, eu... duşurile astea...

– Bineînţeles, a făcut Decebal politicos.

– Aşa că...

S-a uitat la mine şi a rîs, şi rîsul acela putea însemna orice.

– Discutăm mai mult despre duşuri, am spus.

– Putem vorbi şi despre vreme, a zis doctorul.

– Pînă cînd?

– Asta e mai greu de spus.

– Nu e greu, am zis, şi am crezut că înţeleg de ce a rîs doctorul înainte. Nu e greu, am repetat. Îţi spun eu. Pînă cînd o să te lămureşti că se mai poate discuta altceva cu mine. În afară de duşuri şi vreme.

– Ce chestie, a spus doctorul.

– Şi despre avioane, am zis. Cred că şi în afară de avioane se mai pot discuta cu mine o grămadă de lucruri.

– Complexe, a spus Decebal. N-am crezut. Nu la tine.

Vorbea exact ca Lungana.

M-am uitat din nou la barba lui, nu ştiam dacă spune chiar ce gîndeşte, şi în cazul ăsta era doar unul din împuţiţii care cred că se poate discuta numai filologie cu filologii, mecanică cu mecanicii, aviaţie cu aviatorii. Medicina cu medicii, mă rog.

– Las-o... am spus.

Voiam să spun: las-o moartă. Am vrut să spun: las-o moartă, sîntem exact acolo unde doi tipi pot ajunge sau prieteni buni, sau să nu se mai înghită unul pe celălalt; şi asta depinde nu numai de chestia aceea inefabilă care face ca doi tipi să ajungă prieteni buni, sau să nu se înghită unul pe celălalt; asta depinde şi de ce îşi spun la un moment anume, şi de cum îşi spun ei ce au de spus, şi noi sîntem chiar în momentul acela, şi dacă n-ai spus fix ce trebuie, gata, s-a terminat, nu mai e nimic de făcut. Aşa sîntem construiţi, am vrut să explic, dar n-am mai apucat să explic. nimic. Se auzea dincolo de perete un murmur care tot creştea clocotind ca un vulcan mititel

înainte de erupţie, şi pe urmă chiar a erupt într-un tumult de urlete cum n-am auzit, sunete sfîşiate urcînd disperat în acute şi coborînd de cealaltă parte într-un hămăit adînc, rar, ca un mortier de asediu. S-a îndoit fizic aerul sub nu-ştiu-ce arc încordat care pînă la urmă a cedat plesnind într-un troznet îngrozitor şi camera s-a clătinat, şi dincolo de zid arcul s-a surpat şi s-a prăvălit cu zgomot înfundat, şi mai erau zgomote mici, succesive, de lucruri rupte şi sfărîmate, pe lîngă zgomotul acela care se tot prăvălea. A fost ca şi cum ceva nefiresc de greu cădea poticnit din tavan pe trepte care se rupeau troznind cumplit şi pe urmă s-a trîntit uşa spre coridor, şi ceva-ul acela nefiresc de greu se tîra strivind parchetul spre uşa trîntită, şi ţipetele acute s-au stins în gemete prelungi, şi zgomotul mortierului de asediu a răsunat pe coridor, amplificat şi sugrumat ciudat în acelaşi timp.

– Asta-i Babette, a zis Decebal.

A sărit, şi abia reuşeam să mă ţin după el; a deschis uşa, şi pe coridorul larg era una din fetele cu şorţ de subretă şi cu o chestie de dantelă apretată pe cap, numai că fata se zvîrcolea pe jos şi toate, dantelele, şorţul, rochia, se amestecau îngrozitor între ele, şi aşa, zvîrcolindu-se, ţipa din ce în ce mai rar; s-a transformat ţipătul în gemete, şi gemetele în horcăieli stinse cînd alergam spre ea să o ridicăm; mai erau uşile întredeschise ale camerelor, şi feţe palide sau groaznic de congestionate în uşile întredeschise, şi coridorul barat de Babette-Nebuna care lătra la fata de pe jos, sugrumată în lesa legată de stîlpul baldachinului, numai că stîlpul acela era rupt şi oprit în curmezişul uşii, am văzut mai tîrziu, după ce am ridicat fata, am crezut noi că o liniştim cu cîteva cuvinte şi am lăsat-o sprijinită de perete. Îi tremurau picioarele, ca la cei scăpaţi din accidente de aviaţie. Am sprijinit fata de perete, ne-am repezit la Babette şi am împins-o în cameră, atunci am văzut camera cea frumoasă făcută praf, baldachinul rupt, sfîşiat, prăbuşit, se amestecau mătăsurile de sus cu broderia cuverturii, patul masiv tîrît spre uşă sfîşia

mocheta de pe jos cu picioarele lui sculptate în labe de grifon. Babette însăşi nu arăta mai bine, ochii holbaţi, blana zbîrlită, colţii zgărzii de forţă înfipţi în gîtlejul umflat şi întărit de atîta lătrat.

– Ce-i asta?

– Tîmpita, a spus Decebal şi n-o să ştiu niciodată dacă se referea la Babette sau la fata cu şorţuleţ, pentru că atunci a apărut Mike, ud, cumplit, înfăşurat într-un prosop imens de baie, se scurgea apa pe el, a apărut numai şi a fost de ajuns pentru că îi ardeau ochii, şi îi flutura barba şi n-a mai fost nevoie de cuvinte. Totul a fost dintr-o dată foarte clar, fără nici un cuvînt. S-a uitat la noi printr-o ceaţă sîngerie cu ochii aprinşi, dincolo de umerii strînşi în prosopul cel mare începeau să apară chipuri agitate, mînioase, indignate, curioase, Babette mîrîia înăbuşit şi în tot timpul ăsta apa scursă de pe Mike s-a adunat pe jos în băltoace mici care pînă la urmă s-au unit între ele şi au făcut o băltoacă mare.

– Dumnezeule, a făcut Mike; s-a uitat la Decebal, după aceea s-a uitat la patul tîrît, mocheta sfîşiată, la baldachinul prăbuşit şi după aia s-a uitat iar la Decebal.

– Aş vrea să ştiu doar cam ce mai avem de gînd pentru ziua de azi. E încă devreme, şi dacă pînă acum am reuşit să schilodim o femeie, să facem praf o maşină şi să devastăm un hotel, aş vrea să ştiu cam ce mai putem face pînă diseară. Ce mai lăsăm întreg după noi, pînă diseară.

Şi-a aruncat colţul prosopului peste umăr, şi era ca un senator roman muiat de ploaie, pentru că prosopul lui alb avea pe margini un desen roşu ca o panglică care se împletea în fel şi chip cu ea însăşi. A ridicat mîna slabă, vînoasă, acoperită cu un fel de blană udă, a socotit pe degete: - scandalul de la miliţie, cucoana aia muşcată de braţ. Maşina buşită în faţa hotelului. Celălalt scandal, din hol. Povestea asta - arăta cu un gest patetic camera întoarsă pe dos.

– Exagerezi, a spus Decebal. Nu trebuia să intre aici, şi gata. Nu se intră aşa, într-o cameră în care este un cîine.

– Aşa cum? a vrut să ştie Mike.

– Nu se dă buzna, într-o cameră în care este un cîine. Cred că ştiu ce a fost - a vrut s-o vadă pe Babette, şi gata, a dat buzna...

– Poate n-a dat buzna, am spus. Poate a intrat normal. Poate a bătut la uşă, şi abia după asta a intrat. Ai văzut, cînd a intrat la noi, întîi a bătut la uşă.

– Tu cu cine ţii? a întrebat Decebal.

– Mi-e prieten Platon, dar mai prieten mi-e adevărul, am spus.

O clipă s-a făcut linişte; au tăcut oamenii de pe coridor, n-a mai gîfîit Babette, s-a auzit doar cum picura apa de pe Mike.

– Mai spune o dată, pilot - a şoptit Sîrbu.

S-a uitat la mine cu un zîmbet uşor care putea însemna orice.

– Spun de cîte ori e nevoie: mi-e prieten Platon, dar mai prieten mi-e adevărul.

Din nou s-a făcut liniştea aceea, din nou am auzit picăturile de apă căzînd în băltoaca de pe mochetă; şi atunci se făceau alte picături de apă, mai mici, şi care nici nu se auzeau, se vedeau numai prin aer cum trasează traiectorii scurte, irizate, mult arcuite.

– Mike, a spus încet doctorul, pentru numele lui Dumnezeu, cine l-a adus pe ăsta aici?

*

Bari al IV-lea nu s-a mişcat cînd am intrat la noi; a deschis numai un ochi şi l-a ţinut deschis cît Babette a mirosit ce era de mirosit prin cameră, şi pe urmă s-a aşezat exact în mijlocul covorului şi s-a scărpinat mult timp, aranjîndu-şi blana de pe gît. După asta a mai ocolit o dată camera, şi noi stăteam uitîndu-ne cum miroase Babette camera, cum se scarpină şi cum îi mai dă o dată ocol; şi cum se urcă în pat alături de Bari, atunci l-am simţit pe Mike crispîndu-se, încordîndu-se sub halat, dar n-a mai fost nimic. A trosnit patul şi acum gata, erau două capete imense cu urechi clăpăuge, şi două labe

imense atîrnînd peste marginea patului, şi trupurile grele, blănoase, fierbinţi, băgate unul în altul ca atunci cînd erau căţei; şi Bari a închis ochiul doar cînd soră-sa l-a împins şi s-a ghemuit în el, ca atunci cînd erau căţei.

– Uite că ţine, a făcut Decebal.

– Sigur că ţine, a spus Mike. Cum naiba să nu ţină? E calculat pentru un om normal de 80 kilograme, care se culcă împreună cu o nevastă normală, şi dorm normal, şi atunci sigur că ţine. Nu se rupe nimic. Se rupe numai cînd priponeşti de el căţele nebune, care se reped la personalul hotelului.

– Cine a pus-o să intre? a întrebat încăpăţînat doctorul.

– La personalul hotelului, a repetat suveran Mike. Nici nu ştiu cum o să ieşim din chestia asta, a spus. Nici nu cred că ne mai ţin ăştia aici, chiar dacă le plătim tot hotelul. Tu ce zici, pilot?

– El nu zice nimic, a spus repede Decebal. El e prieten cu Platon.

Am ridicat din umeri.

– Mie mi-e foame.

Aşa că ne-am aşezat şi am mîncat ce pusese Florentina în rucsacul lui Mihai, şi ce pusese Camelia în rucsacul doctorului, numai eu nu aveam nimic de mîncare pentru că ce îmi pusese mama în rucsac era departe, în frigiderul de la refugiu. Am mîncat mult, şi am făcut ceai pentru mine pe spirtiera doctorului, şi pe urmă Mike a făcut cafea din aceea îngrozitoare după care nu se mai doarme trei nopţi, dar eu n-am băut cafea. Am băut numai ceai, şi după asta am vorbit despre ce aveam de făcut, şi Mike a spus că omul acela stătea de fapt la o vilă, şi se trata la sanatoriu, şi în fiecare zi pleca de la vilă după masa de dimineaţă, şi se întorcea tîrziu, cînd aproape se întuneca, şi cei de la vilă s-au obişnuit cu asta, îi păstrau mîncarea, atît doar că nu ajungea la sanatoriu de fiecare dată cînd pleca de la vilă. Se plimba prin parcul sanatoriului, şi prin pădure, de fapt *prin păduri* pentru că nu avea un loc al lui, miliţia cercetase şi ştie, se plimba mult şi de asta venea tîrziu la vilă, chiar în

zilele cînd totuşi ajungea la sanatoriu, pentru că după tratament...

– După ce îşi făcea *procedura*, a şoptit Decebal, care nu ştiu ce avea în dimineaţa aceea.

– După *tratament*, a spus Mike, pleca din nou la plimbare prin păduri. Cu toate că doctorii care îi făceau procedurile nu erau de acord cu asta.

– De ce? am întrebat.

– Era un om bolnav, a spus Mike.

– Ce avea? s-a interesat Decebal.

– Nu ştiam că sînt boli la care strică o plimbare prin pădure, am spus.

– Nu ştiu ce avea, a zis Mike. Asta e treaba ta - s-a întors spre doctor. Ar trebui să te duci, să te uiţi prin fişa lui.

– O să mă duc, a spus Decebal.

– Să vorbeşti cu doctorii, a zis Mike. E altceva cînd discută cu tine, ca de la doctor la doctor.

– O să mă duc, a repetat Decebal, dar nu s-a dus. S-a dus mult mai tîrziu, după ce cunoşteam fiecare copac din pădurile care înconjurau valea, urcau spre creastă şi coborau în cealaltă vale, şi urcau din nou spre crestele care din oraş se vedeau albastre de atîta depărtare cînd era senin - pînă acolo am fost, şi doar cînd nu a rămas altceva de făcut, atunci a mers Decebal la sanatoriu, şi nici nu ştiu, a fost bine, a fost rău, pentru că din ce a aflat el, discutînd ca doctor cu doctorii de acolo, era limpede că am coborît degeaba pădurile de dincolo de creastă, şi am urcat degeaba celelalte păduri, care se terminau cu crestele albastre. Pentru că omul acela era atît de bolnav încît n-ar fi putut să urce decît pînă la creastă pădurile care înconjurau rîul, valea, oraşul. Dar asta am aflat tîrziu, şi dacă doctorul Mehedinţi ar fi mers la sanatoriu din prima zi, cred că nu s-ar mai fi întîmplat nimic. Adică lucrurile s-ar fi terminat cu femeia aceea muşcată de braţ, şi cu Dacia lovită de microbuz şi cu povestea de la hotel. Dar atunci, în prima dimineaţă, după ce a spus că o să se ducă, Decebal a uitat, şi pe

urmă el şi Mike au băut cafea din aceea otrăvită, în timp ce eu mă uitam la cîini cum dorm, şi cu asta gata, am fost pregătiţi să începem.

– Poate îmi spuneţi şi mie *ce începem*, am zis.

– Poate vă îmbrăcaţi întîi, a spus Decebal, pentru că Mike nu avea pe el decît prosopul acela ca o togă, iar eu pantalonii vechi de zbor cu bretele şi tricoul meu cu F-18.

– Chiar, a spus Mike, hai să ne îmbrăcăm, dar nu am reuşit să ne îmbrăcăm. S-a deschis uşa, a intrat plutonierul de miliţie, pe urmă au intrat un bărbat şi o femeie, o fată frumoasă şi tristă, şi pe urmă încă un bărbat cu o femeie, şi nici nu a fost nevoie să mă uit mult la ei ca să văd că de fapt toţi erau trişti. Erau plînşi, şi cu cearcăne vinete, şi cu doliul acela improvizat, folosit cînd e iarnă şi îţi moare neaşteptat cineva drag şi atunci îmbraci hainele cele mai mohorîte pe care le ai pînă îţi faci altele, negre de-a binelea.

– Dînşii au venit, a început plutonierul, şi atunci uite ce s-a întîmplat, Mike a răcnit dintr-o dată: afarrră! dar a răcnit, adică au vibrat geamurile, şi lampa din tavan, şi Bernardinii au sărit, ştiau să se mişte şi repede, au fost în picioare în mijlocul camerei şi lătrau gros, aşa cum ştiau ei, ca mortierele de asediu.

– Afară! a ţipat din nou şeful Salvamontului sinăian; atunci oamenii aceia trişti s-au îmbulzit, au ieşit pe uşă, şi pînă la urmă a ieşit pe jumătate şi plutonierul, şi Mike a spus pentru cîini, pentru Decebal, pentru mine: nu mai suport, burghezii ăştia cu Dacia lor, şi pentru miliţianul oprit în uşă a spus: v-am rugat să ieşiţi.

– Să vedeţi... a spus miliţianul.

– Nu văd nimic, a răspuns Mike. Nu mai vreau să văd nimic. Nu vreau nici măcar să mai aud altceva, în afară de treaba pentru care ne-aţi chemat aici.

– Păi... a încercat plutonierul. A închis uşa, a rămas cu spatele rezemat de tăblia din lemn întunecat.

– Credeam că s-a terminat, a spus Mike. Credeam că aţi aranjat singur ce era de aranjat. Nici nu era mare lucru de aranjat. Credeam că nu e mare lucru să

lămureşti doi oameni că Dacia lor va avea o capotă nouă şi strălucitoare, fără ca ei să mişte un deget.

– Cinci oameni, a spus Decebal.

– Exact, s-a corectat Mike. Aţi venit cu toţi cinci aici.

– Păi da, a spus repede plutonierul. Voiau foarte mult să vă vadă.

– De ce să mă vadă? Nu le-aţi spus că le cumpăr o capotă nouă?

– Aia sînt alţii, a zis miliţianul. Cei cu capota sînt alţii.

– Atunci, cu ăştia ce e?

Miliţianul a făcut semnul acela, cu degetul mare peste umăr.

– Sînt rudele lui. Ale persoanei pe care o căutaţi dumneavoastră, cu cîinii.

– Dumnezeule, a zis Decebal. Mike nu a spus nimic, nici eu nu am spus nimic, numai Bari a căscat şi s-a întins pe covor, şi Babette-Nebuna a căscat şi ea şi s-a întins repede alături.

– Cred că ne-am cam grăbit, a spus încet doctorul.

– Atunci să-i chem, a zis miliţianul. Vor să vorbească cu dumneavoastră.

– Cheamă-i, a spus Mike.

– Poate pui întîi ceva pe tine, a propus Decebal.

Mike s-a întors cu spatele, şi s-a îmbrăcat, şi cînd a fost gata eram aproape la fel, eu cu pantalonii de la costumul de zbor, şi el cu salopeta de schi care abia se vedea de atîtea fermoare late, mari, albe.

– Să intre, a spus Mike. Cu toate că nu prea văd ce le putem spune.

– Ştii cum e, a ridicat din umeri doctorul. Să faci ceva, cînd nu mai ai totuşi nimic de făcut. Nu e prima oară.

– Da, a spus Mike.

– Să faci totuşi ceva, cînd ce e foarte important pentru tine e de acum treaba altora.

– Da, a repetat Mike.

– O treabă pe care oricum nu o poţi face, şi atunci măcar atît, să vorbeşti cu cel care o poate face.

– Să te *încredinţezi*, am spus.

– Cam aşa ceva, a spus doctorul. Nu ştiu dacă am fost foarte clar.

– Ai fost, l-a încredinţat posomorît Mike. Ai dat de fapt definiţia Salvamontului.

– Afurisită definiţie, a zis doctorul. Scîrboasă definiţie.

Miliţianul se uita cum vorbim. S-a uitat întîi la cîini, şi pe urmă s-a uitat la doctor, şi la Mike, şi la mine cînd am spus: „să te încredinţezi”, şi pe urmă s-a uitat din nou la doctor şi la Mike, şi iar la doctor.

– Vor doar să vă vorbească, a spus.

Nu s-a uitat nimeni la el. Nu *era dintre noi*, dacă înţelegi.

– La voi cum e, pilot? s-a interesat Sîrbu.

– La noi e şi mai scîrbos, am spus. Şi nu îmi face nici o plăcere să vorbesc despre asta. Restul am gîndit: La noi, nu mai vine nimeni să se *încredinţeze*. La noi, cînd cineva nu mai poate face ceva pentru un om care-i este foarte apropiat, nimeni nu mai poate face ceva pentru omul acela.

*

Am trecut pe lîngă o casă mare, cenuşie, urîtă, cu două şiruri nesfîrşite de ferestre identice, şirul de la parter era întrerupt chiar la mijloc de o uşă din fier forjat, şi am intrat în pădure. Şi a fost ca atunci cînd intri prima oară într-o pădure, pentru că din punctul ăsta de vedere pădurile seamănă cu zborul: niciodată nu intri la fel într-o pădure, dacă înţelegi. E ca atunci cînd decolezi şi avionul e acelaşi, şi pista de beton e aceeaşi, şi vocea conducătorului de zbor în căşti e cea binecunoscută pînă la obsesie, şi uite, nici o decolare nu seamănă cu cealaltă. Aşa a fost cînd am intrat în pădure, şi o grămadă de oameni au descris pădurea iarna, au pictat-o, au schimbat copacii în cuvinte, şi zăpada în cuvinte, şi au legat cu har cuvintele între ele şi uite, ce se întîmplă în jurul nostru nu semăna cu copacii puşi pe pînză sau pe hîrtie. Nu semăna cu nimic, pentru că pădurea în care am intrat era atît de ea însăşi, cum numai celelalte

păduri în care tot intrasem erau, şi dacă eşti atît de tu însuţi, nu poţi *semăna* cu nimeni. Poţi numai *să fii*. Aşa s-a întîmplat cu pădurea aceea, era, şi de aceea spun că poate fi asemuită cu zborul, care nici el nu seamănă cu nimic, dar *este*. Pot însă să spun cum a fost pădurea aceea atît de ea însăşi:

Trunchiurile erau foarte înalte, şi drepte, şi pentru că se ridicau din zăpadă păreau întunecate la culoare, aproape negre, dar de fapt erau gri-cenuşii, ca piatra. Şi reci ca piatra, şi lucioase ca piatra lustruită de multele mîini petrecute în trecere peste coloanele de piatră, şi pentru că ramurile începeau foarte de sus şi se împleteau între ele alcătuind ogive chenăruite alb de zăpadă, pădurea părea într-adevăr o catedrală, deşi asta s-a spus de multe ori, despre multe păduri; atît doar, că nici catedralele nu seamănă între ele. Şi pentru că totul începea în zăpadă şi se termina sus cu chenarul acela de zăpadă, şi asta cît se vedea cu ochii, pădurea aceea era ca lucrurile care încep şi se termină în acelaşi fel. Exista o limită de la care trunchiurile păreau să se apropie, şi încă o limită de la care credeai că se unesc, atît de apropiate erau, şi crengile nici nu se mai adunau în arcuri ogivale, se împleteau într-un plafon de tăcere dincolo de care nu se mai vedea cerul albastru din ziua aceea, era numai lumina plecată din cerul albastru, care prin tavanul de crengi se filtra alb-cenuşie şi se albăstrea din nou, vag, aproape de zăpada de jos din care ieşeau tulpinile acelea drepte, şi se albăstrea mai tare, cu umbre de violet, în toate urmele şi adîncurile din zăpadă, şi contura un cerc net în jurul fiecărui copac, acolo unde copacii se ridicau în lumina alb-cenuşie. Mai erau copaci mici şi tufe, şi era ceva care te făcea să bănuieşti sub zăpadă frunzele căzute, ude, negre, cafenii, galbene din toamna tocmai trecută, şi chiar iarbă palidă, cu firul moale, dacă pe urmă dădeai frunzele la o parte. Aşa arăta pădurea aceea nemaivăzută, şi noi am pornit prin ea fără să vorbim, şi am mers unul călcînd pe urmele celui din faţă; mergeam în linie, aşa ca să vedem tot ce

era înainte. Copacii care se trăgeau la o parte alunecînd pe cercurile albastre, şi cîinii care întîi s-au oprit, au adulmecat pădurea necunoscută şi au intrat în ea mergînd în linie, cu noi, fără să adulmece prin zăpadă, şi mergeau puţin pieziş uitîndu-se înapoi, în spate, dincolo de noi, unde nu trebuia să se întîmple nimic. Şi noi mergeam spre marginea unde copacii începeau să se apropie între ei pentru ca pînă la urmă să se lipească de-a binelea, dar era undeva o şmecherie pentru că, oricît mergeam, n-am reuşit să ajungem la marginea aceea. N-am reuşit nici măcar să ajungem mai aproape de ea decît am fost cînd am intrat în pădure, urcam însă, şi atunci am reuşit să ajungem pînă la locul unde copacii cenuşii se terminau şi începeau mestecenii. Nici nu e nevoie să-ţi mai spun cum au fost, albi, zvelţi şi cu cearcăne negre, şi ramurile lor subţiri curgînd din ramurile groase, atît de subţiri şi verzi-galbene chiar acum, în toiul iernii. Era ca atunci cînd cineva vrea să te convingă că iarna nu ţine totuşi veşnic, şi atunci îţi arată o frunză, sau o floare de seră, numai că mestecenii aveau crengile acelea verzi *în pădure*, aşa cum se înălţau din zăpadă. Pădurea de mesteceni era albă, şi se căţăra mai abrupt pe deal, şi cînd ne-am uitat înapoi întîi am văzut doar împletitura crengilor de la copacii cenuşii, şi pe urmă a început să se vadă şi oraşul, şi înainte de a intra în pădurea de brazi am văzut chiar şi rîul cel sticlos. Cum se frîngea lumina în rîul sticlos, în apa verde-închis, care atunci nici nu mai era verde-închis, sclipea şi gata. Dar nici aici n-am reuşit să atingem marginea unde trunchiurile albe se uneau într-un zid de nepătruns, şi pînă la urmă am intrat în pădurea de brazi unde dintr-o dată s-a făcut întuneric şi zăpada nu mai era albă, era roşcată de atîta cetină foşnitoare. Însă cu brazii eram obişnuiţi, şi am urcat printre ei ştiind că de fapt nu se unesc niciodată, ni se pare numai, şi chiar, pînă la urmă se făcea albastru şi din ce în ce mai multă lumină intre trunchiurile negre, subţiri, zgrunţuroase, şi cînd am ajuns sus de tot, pe creastă, nu s-au mai văzut nici pădurea

cenuşie, nici mestecenii, nici rîul, nici oraşul; rămînea lumina, şi un cerc negru închis în sfîrşit în jurul nostru, şi dincolo de cercul negru alt şir de creste, albastre din pricina depărtării.

*

– Cam mult, am spus.

Am arătat pădurea cum cobora valea şi urci spre crestele albastre, pe urmă m-am întors arătînd pădurea care cobora spre oraş.

– Cam mult, pentru noi cinci.

Mike n-a răspuns, şi nici Decebal n-a spus nimic. S-au întors doar o dată cu mine, şi priveau văile şi crestele acelea într-un fel anume. Au scos hărţile primite de la maior şi s-au uitat întîi pe hartă, după aceea la pădurea din jur, şi din nou la hărţi. Au orientat hărţile spre nord, dar nordul nu l-au găsit nici cu busola, nici după ceas şi soare. Nici după muşchiul de pe copaci, nici după cum se adunau văile pe hartă, pentru că întîi au îndreptat hărţile spre nord şi doar după aceea s-au uitat să vadă daca văile chiar se adunau la fel, pe hîrtie şi la picioarele noastre şi, ce să vezi, se adunau la fel. Se *potriveau*, şi de fapt era limpede că n-au nevoie de busole, de ceasuri, de muşchi sau de soare, ca să ştie unde e nordul. Ştiau şi gata. Cînd trebuie tot timpul să ştii unde eşti, după o vreme nu mai ai nevoie de busolă. E ca la păsări. Îşi îngustau ochii, şi şopteau ceva, socoteau pe degete şi pe urmă îşi duceau în faţa ochilor degetele încrucişate într-un anume fel, le împleteau pînă rămînea un pătrat între ele, atunci ridicau mîinile în faţa ochilor şi priveau prin pătratul acela, şi după aceea buzele se mişcau încet, ca la oamenii care au ceva foarte important să-şi spună.

– Cam mult, chiar dacă am căuta fiecare de unul singur, am spus din nou, dar n-au răspuns nici acum. S-au învîrtit spre nord, spre sud, spre est şi spre vest, şi se uitau printre degetele împletite şi mişcau din buze, şi în tot timpul ăsta Babette-Nebuna se învîrtea după

Decebal, şi Bari al IV-lea s-a învîrtit după Mike, numai eu am stat pe loc şi m-am uitat la ei cum se învîrt.

– 40, a zis Mike într-un tîrziu, dar a vorbit tare şi atunci am înţeles ce mormăiau ei mişcîndu-şi buzele, calculau.

– Ţi-am spus, a făcut Decebal. Pentru o rază de 5 km, asta înseamnă cinci zile. Douăsprezece zile pentru 7,5 km, şi dacă vrem să facem ceva de care să fim măcar noi siguri, cam de douăsprezece zile e nevoie.

– Tu ce zici, pilot? a întrebat Mike.

– Dă-mi harta, am spus.

Mi-a dat harta, şi m-am lămurit despre ce e vorba, încă înainte de a mă uita limpede la ea. Înainte de a o întoarce cu partea de sus după nordul meu, numai cînd am văzut cum arată harta aceea, curbele de nivel, şoselele, drumurile forestiere, drumurile pur şi simplu, potecile. *Toate* potecile. Nu uitaseră nici o potecă. Nici o piatră mai răsărită, nici un izvor, nici o tufă, copac izolat, podeţ dintr-o singură bîrnă sau casă de pădurar părăsită acum o sută de ani. Erau trecute şi siluete mititele de copaci care lămureau ce găseai în pădurile precis conturate: mesteceni, fagi sau brazi, şi cît de înalţi, şi cît de groşi erau mestecenii, fagii, brazii. Am văzut şi rîul sticlos, şi o bucată de oraş cu străzile urcînd din cele două bulevarde de-a lungul rîului, şi un dreptunghi negru care însemna sanatoriul, atunci m-am lămurit ce sînt hărţile acelea. Planuri directoare cu scara 1: 2.000, sau 1: 5.000, în care fiecare centimetru de pe hartă însemna 20 de metri pe teren, sau cincizeci, m-am uitat sub cifrele care însemnau titulatura acelui plan şi îl încadrau în coordonate precise, acolo am citit: 1 : 2.000. Nu mai văzusem aşa ceva din liceul militar, şi nici nu credeam că o să mai văd. Hărţile noastre de aviaţie aveau scara 1: 1.000.000- sau 1: 5.000.000, şi fiecare centimetru însemna zece, sau cincizeci de kilometri. Depinde cît de departe trebuie sa zbori. Cînd zburam foarte departe, atunci foloseam hărţile în care fiecare centimetru pe hîrtie însemna cincizeci de kilometri pe pămînt; pentru că, atunci cînd zburam foarte departe, nu era prea

important ce ai sub tine. Ce rămîne sub aripă, şi cum arată pămîntul acela. Cînd zburam foarte departe aveam alte griji. Ne uitam mai mult la debitmetru şi socoteam cît putem zbura cu gazul rămas, şi atunci nu ne prea interesa ce e sub noi. Ne interesau doar aerodromurile de rezervă, şi astea erau trecute pe hărţile 1: 5.000.000, şi erau mîzgălite cu creion portocaliu, şi se vedeau foarte bine cum te uitai pe hartă. Era nevoie, pentru că în cabina avionului de vînătoare nu prea e loc să întinzi o hartă şi chiar dacă ai reuşi să o întinzi cît de cît, nu este prea mult timp ca să te uiţi la ea.

– Noi în aviaţie avem hărţi unu la un milion, am spus.

– Felicitările mele, s-a înclinat uşor Mike Sîrbu. Sper că ştii să o citeşti şi pe asta.

Am spus că ştiu.

– Şi că ţi-ai dat seama ce e cu liniile astea trase cu creionul.

Am spus că mi-am dat seama. Cum alcătuiesc liniile pătrate cu latura de 2,5 km, şi ce sînt pătratele acelea, zone de căutat. Careuri. Pentru o rază de şapte kilometri în jurul oraşului, asta însemna 36 de careuri. Atît doar, că noi cinci nu puteam acoperi 36 de careuri în douăsprezece zile, trei careuri pe zi. Aveam nevoie de şase zile pentru *un singur careu*, dacă voiam într-adevăr să căutăm.

– Şi de fapt, am spus, nici nu ştiu bine pe cine căutăm. Pe cine, sau *ce* căutăm. Un tip fugit de civilizaţie şi care, oricum, nu se lasă găsit, sau pe cineva care s-a pierdut în zăpadă şi atunci e la fel de greu de găsit, sau pe cineva care pur şi simplu n-a venit la masa de prînz, într-o bună zi, şi de atunci n-a mai venit de loc...

– Mai ai? a întrebat Mike, încet.

– Oh, am spus. Bineînţeles că mai am. Un tip sătul de familie. Speriat de boala lui grea, şi a sărit în apă cînd se întorcea de la procedură, şi atunci nici n-ar trebui să-l căutăm noi, ar trebui să-l caute cu scafandri. Îndrăgostit de călăreaţa de la circ, şi atunci a fugit cu circul, şi noi îl căutăm în pădure. S-a dus la gară şi s-a urcat în primul

tren, şi noi îl căutăm în pădure. Uite cîte sînt de lămurit pînă să ştim ce avem de făcut, şi întîi ar trebui de fapt să ştim pe cine căutăm, ţi-am spus.

– Uite pe cine, a spus Mike la fel de încet, şi a-scos dintre hărţi o fotografie şi atunci l-am văzut prima oară, şi tot ce pot să-ţi spun este că era unul din oamenii pe care nici nu-i vezi, cînd îi întîlneşti pe stradă. Nici nu-ţi dai seama că te-ai întîlnit cu cineva. Ocoleşti, şi gata. Nu era unul din oamenii de care îţi aduci aminte înainte de culcare. Avea doar o haină sport care nu se potrivea, atît. Era prea mare. În rest, totul era foarte limpede. Nu era unul din oamenii care fug de civilizaţie, sau fug de nevastă, sau se îndrăgostesc do călăreaţă şi pleacă cu circul. Din cei care se urcă neaşteptat în tren şi coboară în staţii îndepărtate, sau se aruncă în apă pentru că au ei o boală grea. Nu era genul. Era doar un om obosit, şi speriat de boala lui, şi care se plimba prin pădure exact ca să uite cît de speriat şi de obosit este. Era exact genul de om care vine întotdeauna la masă cînd e aşteptat, chiar dacă întîrzie, şi atunci bineînţeles te sperii cînd dintr-o dată nu mai vine. Cred că mi-ar fi plăcut să fiu la fel dacă nu erau avioanele, sau cel puţin aşa mi s-a părut, cînd m-am uitat la fotografie: omul acela, cu haina lui sport, prea mare. Mai tîrziu mi s-a părut că e un fel de linişte, dincolo de spaimă şi oboseală, şi atunci m-am uitat, din nou la poză. Aiurea, nu era deloc liniştit. Stătea cu mîna pe gîtul unui cerb împăiat, şi încerca să zîmbească în aparatul de fotografiat, dar nu era deloc liniştit. Era doar înspăimîntat de-a binelea pentru ce se întîmplă, şi obosit de spaima aceea, însă nu era frica *pentru el*, dacă înţelegi; şi ca să vezi toate astea, trebuia să te uiţi de mai multe ori la poză. Aşa am văzut că şi haina aceea nu era prea mare. Era numai strîmbă, şi avea prea multe catarame şi fermoare, şi buzunare aplicate încheiate cu capse. Omul acela nu era obişnuit să poarte haine sport cu fermoar, a fost foarte limpede. Nu era obişnuit nici să meargă în pădure, şi nici să găsească drumul dacă se pierdea, şi era limpede că

devreme ce singur nu putea să facă asta atunci trebuia să-l ajute cineva.

*

Bineînţeles că ne-au dat afară, şi cînd ne-am întors la hotel lucrurile ne aşteptau jos în hol, şi ni s-a spus zîmbind că am fost instalaţi într-un loc *corespunzător*, şi ce să vezi, locul acela corespunzător era casa lungă, cenuşie, cu două şiruri identice de ferestre, de la marginea oraşului. De unde începea pădurea. Cu uşă de fier forjat, casa pe care am ţinut-o minte doar pentru că era atît de urîtă. Am trimis înainte microbuzul, şi noi am mers pe jos, şi cînd am ajuns se întuneca, şi casa era şi mai urîtă, pentru că ferestrele identice aveau obloane groase prinse în chingi late de fier negru, şi toate obloanele erau închise, ferecate, şi casa era oarbă şi întunecată, şi părea o prelungire a pădurii spre oraş. Atît doar, că într-o pădure ştii cam ce te aşteaptă, dar cînd intri prima oară într-o casă, habar n-ai ce poţi găsi dincolo de uşa din fier forjat. Noi am găsit o cucoană dîrză şi uscată, cu păr alb şi ochelari din aceia cu arc, de la începutul secolului, şi rochie severă din stofă groasă, şi ochelarii cu arc erau ancoraţi printr-un şnur, solid, împletit, de o broşă prinsă în stofa groasă.

– Bună seara, a spus Mihai Sîrbu.

– Bună seara, a spus doctorul Mehedinţi.

– Bună seara, am spus, şi după aceea s-a făcut tăcere, pentru că băbuţa aceea n-a spus nimic. Şi-a strîns numai buzele şi s-a uitat la noi cu multă atenţie şi de foarte departe, şi asta a ţinut mult timp, s-a uitat întîi la bocancii lui Mike, la bocancii doctorului, la ghetele mele de zbor care alunecau îngrozitor prin zăpadă, şi pe urmă s-a uitat la pantalonii cu multe fermoare ai lui Mike, la pantalonii doctorului rupţi la genunchi de dimineaţă, de cînd Decebal plonjase după Babette, s-a uitat atentă la vata ieşită în ghemotoace murdare prin rupturile acelea, şi după asta s-a uitat atentă la pantalonii mei. La scurtele noastre şi pe urmă a ridicat ochelarii şi s-a uitat la noi, ce

rămînea în afară de ghete, pantaloni şi scurte căptuşite. S-a uitat o groază de timp şi noi tăceam cum se uita la noi, şi mi-ar fi plăcut foarte, mult să ştiu cum mă vede, dar nu mi-a reuşit niciodată chestia asta, să mă privesc din afară.

– N-am *venit*, a spus deodată Mike. Am fost *trimişi*. Dacă dumnea...

Atunci l-am strîns de umăr, şi cînd Mike s-a întors, am spus: În regulă... Lasă-mă pe mine.

Unde să te las? a şuierat Mike. Nu vezi că ne dă afară?

– Nu ne dă, am spus.

Am ieşit, mi-am înfipt mîinile în cefele groase, moi fierbinţi, ale Saint-Bernarzilor, şi i-am împins înainte prin uşa din fier forjat, în casa cea urîtă.

*

Cealaltă băbuţă a fost într-adevăr îngrozitoare. Avea tot ochelari cu arc şi şnur gros, şi purta o rochie neagră cu guler de dantelă, şi manşete din dantelă, dar dantelă autentică, îndelung migălită cu croşeta din aţă albă de bumbac, şi nu zîmbea într-adevăr niciodată. Cred că nici nu ştie să zîmbească. Era aşa, o maşină îmbrăcată în băbuţă, şi care funcţiona. Se mişca în rochia ei neagră cu dantele albe, şi avea în grijă tot o vilă uriaşă cu acoperiş ascuţit unde ar fi trebuit să fie un hotel, dar de fapt era domeniul ei absolut, pe care îl stăpînea cum avea ea chef, şi acolo nimic nu mişca fără să ştie ea că mişcă. Nici personalul, nici clienţii, nici mobilele, şi de fapt cred că nici nu făcea vreo deosebire între personal, clienţi şi mobile. Asta era felul ei de a trăi şi gata. Nu trebuia să ştie să zîmbească, pentru ca lucrurile să meargă cum trebuie în hotelul ei. Cred că nici nu-şi imagina că un hotel se poate conduce zîmbind. Cred că de fapt nu-şi imagina nimic niciodată. Cred că lucrurile astea două merg împreună cînd zîmbeşti şi cînd îţi poţi închipui tot felul de lucruri care de fapt n-au fost niciodată, şi dacă nu ştia să zîmbească, nu ştia nici că se pot imagina lucruri care să o facă să zîmbească. Noi am nimerit acolo

pentru că Lungana a vrut să facă o baie adevărată, era vară, mergeam cu Faetonul decapotat, altfel n-avea rost să mergi cu Faetonul vara, treceau camioane din acelea imense, albastre, acoperite cu prelate, TIR, camioanele ridicau un praf îngrozitor. Rămînea pe botul pătrat al maşinii, pe parbriz, pe feţele noastre şi în părul Lunganei, şi scrîşnea între dinţi, şi asta dura pînă găseam un lac, sau un rîu, numai că acolo unde am fost în vara aceea, nu erau foarte multe lacuri sau rîuri. Erau doar izvoare subţiri ieşite din pămînt între pietre imense sau rădăcini roşii de brazi întunecaţi, şi apa era atît de rece încît nici nu ne puteam spăla cum trebuie. Pe urmă porneam iar, şi şoseaua făcea bucle între dealuri line cu pajişti de un verde pălit pentru că vara aceea a fost fierbinte chiar şi sus, în nord, şi dealurile line erau acoperite spre poale cu verde stins, şi pe urmă se rotunjeau sub cerul foarte albastru cu păduri de un verde întunecat, pline de mister. Erau foarte dese, şi din şosea nu se vedeau decît două-trei rînduri de brazi, pe urmă totul se contopea într-o beznă verde despre care puteai să crezi orice, dar noi ştiam că acolo se deschid neaşteptat poieni rotunde acoperite cu iarbă din aceea cu firul lung şi îngust. Ridicat spre soare chiar cînd soarele apunea dincolo de brazi, şi pe urmă arcuit sub propria-i greutate. Pentru că atunci cînd soarele apunea, noi ieşeam din şosea, cuplam tracţiunea pe toate cele patru roţi groase, reductorul, şi atunci Faetonul alb, pătrat, greoi pe asfalt, se transforma într-un automobil de urcat dealuri şi străbătut păduri, şi noi asta făceam, treceam prin cîmpiile dintre dealuri, şi intram în pădure, şi ne strecuram prin întunericul trunchi urilor solzoase fără să aprindem farurile, pînă izbucnea lumina de amurg într-una din poienile rotunde, tăinuite. Acolo opream, şi făceam focul, şi Lungana arunca în ceaun cartofi fără să-i mai cureţe de coajă, şi cînd ne-am săturat de cartofi fierţi în coajă i-a aruncat în jarul de sub ceaun, şi asta a durat pînă n-am mai putut mînca nici cartofi copţi în spuză. Aşa a fost vara aceea, plină de dealuri împădurite, şi maşini

TIR ridicînd trîmbe de praf, şi cartofi fierbinţi, şi apa îngheţată a izvoarelor subţiri. Mai erau nopţile, care despărţeau dealurile şi şoseaua prăfuită în felii atît de altfel între ele, încît niciodată n-am putut pune cap la cap ce am făcut noi în vara aceea. Asta a durat pînă Lungana a spus că vrea să facă o baie adevărată la un hotel, cu apă caldă, şi cu apă rece, aşa am ajuns în faţa vilei cu acoperiş ascuţit. Am intrat fără să ştim ce se întîmplă de fapt în vila aceea. Am crezut că intrăm într-un hotel ca toate hotelurile. Am crezut că e de ajuns să explicăm că vrem doar să ne spălăm, şi cum o să fie după aceea, sub jetul de apă fierbinte, pe urmă rece, şi din nou fierbinte. Cum o să ne ştergem cu prosoapele hotelului, moi, pufoase, în culori pastelate, pentru că prosoapele noastre erau aspre şi nu mai aveau de mult nici o culoare. Pe urmă plăteam cît ne cereau pentru baia aceea, deşi Lungana asta a făcut cît am stat sub duş, mi-a ţinut o teorie întreagă despre drepturile *drumeţului obosit* şi datoria fiecăruia faţă de *drumeţul obosit*, şi ideea de bază era că dacă *ea* ar avea un hotel n-ar cere niciodată bani pentru anumite chestii, de la drumeţii autentici. Pentru un duş fierbinte, despre asta era vorba în principal. Cu prosoapele a fost exact cum ne-am închipuit, într-adevăr pufoase şi imense, al Lunganei era galben-blînd şi s-a potrivit minunat cu ochii negri, cu părul negru, lung, muiat de apă şi care începea să vălurească şi să prindă lumina într-o ţesătură difuza şi aşa mai departe, al meu a fost albastru deschis şi avea brodaţi într-un colţ pescăruşi albi. A fost foarte bine, şi după ce am făcut duş, şi ne-am şters cu prosoapele galbene şi albastre, şi ne-am îmbrăcat, ne-am dezbrăcat şi am intrat din nou sub duş - atît de bine a fost. De data asta am discutat cu gura plină de apă dacă tariful pentru duş se calculează funcţie de cît stai în baie, sau e tarif fix, socotit pentru durata medie de stat sub duş a unui adult normal, şi bineînţeles că pe urmă am dezbătut ideea de durată medie şi cea de adult normal. Pe urmă am tăcut, şi stăteam cu faţa ridicată, şi ne-a biciuit apa

fierbinte fruntea, ochii închişi, obrajii. A fost într-adevăr plăcut, numai cu prosoapele nu a mai fost la fel pentru că erau deja ude, reci, lipicioase, şi culorile pastelate nu mai însemnau mare lucru. Am ieşit din baie, şi am vrut să plătim, şi atunci uite ce s-a întîmplat: doamna de la recepţie a spus că nu avem nimic de plătit. Nu acum. A spus că serviciile se plătesc o dată cu camera, şi noi aveam camera 25, şi doar atunci m-am uitat atent la ea şi am văzut ochelarii cu arc, şi rochia neagră cu dantele albe, cînd am spus că nu am cerut nici o cameră. Stăteam foarte prost cu banii, ca de obicei, şi tot ce voiam era să scăpăm cît mai ieftin de duşul acela, şi să plecăm suficient de repede ca să ne rămînă timp de căutat poieni rotunde dincolo de dealurile între care era hotelul. A răspuns punînd uşor cheia pe scîndura aceea lustruită care îi despărţea biroul de ceea ce ar fi trebuit să fie holul hotelului dar era de fapt o cameră dintr-o casă locuită de oameni care n-au nevoie să meargă la hotel, şi merita să vezi cum a făcut asta: definitiv. A făcut-o în aşa fel, încît tot ce mai rămînea era să iei cheia, dar n-am luat-o. M-am gîndit la poiana rotundă, la cum avea să urce Faetonul prin pădure, şi ce se întîmpla acolo după ce ne umflam cu cartofi fierţi ori copţi în spuză, nu se putea petrece într-o cameră de hotel. Nu între patru pereţi, şi cu tavan deasupra capului. Sînt lucruri care nu se pot petrece decît în poieni tăinuite, sub cerul liber, de asta n-am luat cheia pusă atît de categoric pe scîndura lustruită. Eram sătul de lucruri definitive. Voiam lucrurile acelea atît de amare pentru că ştii că nu durează, se duc fără să mai fie niciodată, şi care erau de două ori minunate, o dată pentru că erau ele minunate în sine, şi pe urmă pentru că ştiai că n-au cum să ţină foarte mult. Sînt, şi dintr-o dată nu mai sînt, şi dacă n-ai ştiut să pricepi asta cînd au fost lîngă tine, gata, s-nu dus şi nu rămîne decît gustul amar pentru ce ar fi putut să fie. Aşa se întîmplau lucrurile cu Lungana, numai că Lungana ştia să spună: acum, şi încă: gata, nu mai are rost, cînd într-adevăr nu mai avea nici un rost. Aşa era

făcută, şi nici nu ştia dacă e bine sau e groaznic de rău; eu mă împotriveam şi cînd era limpede că nu mai are nici un rost împotrivirea, şi singurul rezultat era că reuşeam să stric şi ceea ce fusese, şi iar nu e nimic de făcut, pentru că aşa eram construit. Am avut mare noroc cu Lungana, care recunoştea lucrurile, şi m-a recunoscut în seara-noaptea-dimineaţa aceea în care am dansat şi ne-am lăsat prietenii fără cafea, şi am avut noroc cu ea şi în nopţile petrecute în poienile rotunde, şi tot aşa a fost atunci cînd mă uitam la cheia aceea fără să o ating, şi s-a întins peste umărul meu mîna subţire, puternică, arămie a Lunganei, a luat cu ea cheia, şi gata. Ne-am dus în camera 25 unde am găsit lucrurile acelea amar-minunate. Numai serile erau îngrozitoare pentru că trebuia să coborîm fix la şapte jos, unde era un restaurant şi unde la una din mese ne aştepta, solemnă şi rece, maşinăria aceea care arăta ca o băbuţă în rochie neagră cu guleraş din dantelă. Mîncam cuviincios exact lucrurile acelea care ne-ar fi făcut înainte fericiţi, şi era chiar ora cînd cuplam tracţiunea pe patru roţi şi reductorul, şi Faetonul ieşea din şosea şi începea să urce dealurile. De data asta mă uitam la Lungană, şi Lungana mă liniştea cu o fluturare a genelor, şi făcea mai departe conversaţie cu bătrîna aceea cumplită. Am încercat şi eu, dar nu mergea, vorbele se poticneau în obstacole pe care nu puteam să le înţeleg, cuvintele nu se adunau acolo unde trebuie, şovăiau şi căpătau înţelesuri calpe, şi atunci doar alunecau pe faţa lucrurilor care trebuiau spuse. Nu se putea discuta aşa, chiar dacă bătrîna zîmbea politicos şi încuviinţa din cap, şi pe urmă spunea şi ea lucruri care se tot depărtau de ce ar fi trebuit să însemne ele cu adevărat, şi atunci era rîndul meu să zîmbesc politicos şi să dau din cap. Numai Lungana nu zîmbea. Lungana se uita fix la băbuţă, dar nu mi-a spus niciodată ce a descoperit în dosul ochelarilor cu arc. Se uita fix la bătrînă şi ştia să răspundă cu aceleaşi înţelesuri care treceau pe lîngă mine, şi seara tîrziu, cînd rămîneam singuri în camera 25, sau în seara cînd ne-am

plimbat prin livada aceea în care era ascunsă o biserică veche încheiată din lemn de stejar acum şapte sute de ani, şi tot încercam să lămuresc ce s-ar fi vrut spus din ce se spusese de fapt, Lungana îşi dezvolta teoria despre lucrurile care nu merită să fie explicate, dacă n-au fost oricum înţelese. Nu e nimic de înţeles, spuneam, şi am crezut asta o săptămînă întreagă, cît am stat la hotel. Am înţeles, sau mă rog, *am crezut* că înţeleg, dar cînd am plecat, voiam să plătim şi să plecăm, şi Faetonul aştepta la uşă umed de rouă, pentru prima dată la recepţie nu mai era bătrîna aceea, a fost o fată amabilă şi indiferentă, şi fata ne-a spus simplu că, de fapt, nu aveam nimic de plătit. Pentru hotel, pentru mesele luate la restaurant, pentru duşul, de la care începuse toată povestea. A spus că am fost invitaţii doamnei şi atunci cînd inviţi pe cineva nu îi ceri după aceea bani, asta e clar. Lungana tăcea, şi a fost doar zîmbetul acela uşor al ei, şi fluturarea ştiută din gene cînd am spus că trebuie să o vedem neapărat pe doamna măcar să-i mulţumim, dar n-aveam pe cine vedea pentru că doamna nu mai era, plecase, şi doar cînd am spus că o aştept în camera care nu semăna a hol de hotel, doar cînd am spus că o să stau acolo pînă cînd apare doamna, numai atunci Lungana a ridicat din umeri şi a zis: Dumnezeule, cum poate fi cineva atît de prost. Nu are rost, a zis, şi atunci am înţeles doar că trecusem pe lîngă ceva minunat fără să-l recunosc, şi am simţit, mergînd spre maşină, gustul amar pentru ce ar fi putut de fapt să fie.

*

Dar de atunci am învăţat să *recunosc* băbuţele severe fortificate în dosul ochelarilor cu arc. De asta i-am spus lui Mike că e în regulă, şi am împins cîinii în faţa noastră şi într-adevăr a fost în regulă pentru că doamna aceea bătrînă s-a răsucit, şi a pornit la stînga pe coridor, şi după cîţiva paşi s-a uitat peste umăr şi a spus: ce aşteptaţi, dar asta suna din gura ei ca un „bine aţi venit”. Am rămas în urmă, şi din nou a fost ca dimineaţa la hotel

cînd mă uitam după Mike şi Decebal, şi după cîinii lor cum se pierd în lumină, numai că acum nu se pierdeau în lumină, acum s-au cufundat în semiîntuneric, şi nu mai erau uşi înalte din lemn întunecat, uşile de aici erau mici, albe, şi pe jos n-a mai fost mocheta somptuoasă, era un preş simplu, subţire, prin care simţeai cît de rece e cimentul. Casa urîtă pe din afară nu mai avea foarte mult ca să fie săracă pe dinăuntru, şi n-am reuşit să-mi dau seama unde am nimerit. Pentru că eram obosit după toată ziua aceea absolut aiurită, şi pentru că ziua începuse şi se termina acum cu Lungana, şi pentru că lumina chioară în care se duceau prietenii mei nu era de la becuri sărace, venea de la lămpi mici cu abajururi colorate prinse pe perete între uşile mici şi albe, şi ele asta era caldă, şi după cîţiva paşi locul era sărac doar pe lîngă hotelul baroc de dimineaţă, şi după alţi cîţiva paşi eram ca într-un fel de casă a cuiva, exact ca atunci cînd am fost cu Lungana în vila cu acoperiş ţuguiat. Cred că asta se întîmpla din cauza băbuţelor care încercau ele să fie severe sub rochii de culoare închisă, şi pînă la urmă uite ce reuşeau că-ţi era într-un fel ca atunci cînd ajungi undeva, unde eşti de mult aşteptat. Pe noi ne-a aşteptat în capătul coridorului un apartament adevărat, cu vestibul, baie în stînga, bucătărie în dreapta şi două camere, una mare, cu o grămadă de paturi, cealaltă mai mică, cu frigider şi canapea, după baie şi bucătărie. Paturile erau lipite cîte două şi acoperite cu pături moi, groase, în carouri viu colorate, şi primul lucru pe care l-a făcut Bari al IV-lea a fost să se urce în unul din paturile alea şi să se învîrtă pe pătura în carouri, şi tot timpul ăsta patul a scîrţîit îngrozitor, şi pătura se făcea ghem sub picioarele groase cu gheare imense, şi aşteptam zgomotul acela de lemn şi atunci băbuţa avea să ţipe şi să ne dea afară. Nu s-a frînt lemnul, şi Bari s-a lăsat greu peste pătura amestecată cu perna, cu cearşaful, îi atîrnau urechile, labele, capul masiv peste marginea patului, îi curgeau pleoapele şi fălcile după tipicul ştiut, se topeau fulgi mari de zăpadă pe blana de cîine pentru

că am uitat să-ţi spun, afară ningea, şi asta a fost tot. Adică a mai fost privirea blîndă, bleagă, indiferentă, a ochilor injectaţi, strecurată pe sub pleoapele căzute, şi cu asta chiar că s-a terminat, a adormit Bariloiu, i-a lunecat uşor o labă, pînă a atins podeaua. Babette - nu, Babette a preferat de la bun început antreul cu plăci de gresie pe jos, uneori am găsit-o în baie sau în bucătăria aceea pe care oricum nu o folosea nimeni şi a intrat o singură dată în camera cu paturi lipite, dar asta a fost mai tîrziu. Atunci, în seara aceea, după ce Bari a adormit în pat şi Babette s-a întins pe gresia antreului şi am avut probleme serioase să o dăm la o parte ca să deschidem uşa, şi după ce băbuţa cea severă ne-a aruncat o privire crîncenă prin sticla ochelarilor cu arc şi ne-a dorit din vîrful buzelor „noapte bună”, doar după asta Mike s-a întins, şi a spus: ce zi, ce zi, şi ne-am dat seama că sîntem morţi de foame, că nu mîncaseră nici cîinii şi că toate bagajele noastre, cu mîncare, şi lanternele, şi busolele şi schiurile cu clăparii Cameliei, toate erau în microbuz, şi noi habar n-aveam unde e microbuzul albastru.

– Poate nu i-au dat bine adresa, a sugerat Mike.

– N-aveau ce adresă să-i dea, a spus Decebal. Oralul ăsta e ca o rîmă. Intri printr-o parte, ieşi prin cealaltă.

– O rîmă prin care curge un rîu, am spus.

– Era destul să-i explice: cel mai pocit hotel din oraş...

– Nu-i hotel, a spus Mike.

S-a uitat în camera mare, cu şirurile ei de paturi alăturate. Erau trei şiruri de cîte şase paturi alăturate, şi între paturi erau poteci strîmte acoperite cu acelaşi preş subţire, ros, ca pe coridor.

– Chiar, a zis Decebal, nu prea seamănă a hotel.

– N-avea nici recepţie la intrare, am spus. Nu ştiu dacă aţi văzut...

– N-am văzut-o decît pe baba aia, a răspuns Mike. N-am văzut-o decît pe ea. Mai era puţin şi ne dădea afară, sau ne scotea ochii, sau mai ştiu eu ce. Asta, dacă nu era pilotul. Ce i-ai făcut, pilot?

– Nu i-am făcut nimic, am zis. Îi plac cîinii, atîta tot. Cu cît un cîine e mai mare, cu atît îi place mai mult.

Mike s-a uitat la mine, a deschis gura să spună ceva, n-a mai spus nimic. N-am spus nici eu nimic. Nu era nimic de spus.

– Poate ne-au cazat la un cămin de fete? a zis Decebal, gînditor.

– Nu ne-au cazat la un cămin de fete, a spus Mike, apăsat. Nici nu mă interesează, unde ne-au cazat. Mă interesează unde e nenorocita aia de rablă...

A fost exact ca în povestea craiului Saltan, pentru că în clipa aceea am auzit motorul sub geam. Am auzit întîi motorul, şi pe urmă cum scîrţîia caroseria ruginită, şi un mănunchi de raze a luminat puternic prin ferestrele joase cînd maşina a întors în curte şi a claxonat prelung, şi cu asta, gata, motorul s-a stins, şi noi am deschis geamurile, şi am avut în faţă microbuzul albastru. L-am descărcat rapid şi am băgat pe fereastră sacii de dormit, rucsacurile, pioletele, corzile şi ce mai scosese Mike din magazia Salvamontului sinăian, şi tot timpul şoferul ne explica ce greu a fost să găsească vila asta care de fapt nu avea nici adresă, şi noi n-am mai aranjat lucrurile, le-am lăsat aşa, aruncate pe paturi, între paturi, şi Mike a spus: nu-i nimic, mîine facem ordine, acum mîncăm şi ne culcăm, sîntem prea obosiţi, dar n-am făcut ordine niciodată. Vreau să spun, tot mormanul acela de echipament a rămas aşa, aruncat, cît am stat acolo, pentru că în fiecare seară am fost prea obosiţi ca să facem ordine, şi dacă aveam neapărată nevoie de ceva, mergeam la morman şi întorceam totul pe dos pînă reuşeam să scoatem de acolo chestia aia de care aveam nevoie. Şi de cîte ori am căutat ceva, ne-am lovit de schiurile Cameliei care reuşeau să fie peste tot, şi de fiecare dată am spus că ies cu ele, măcar în curtea vilei, dar n-am reuşit să ies pentru că de fiecare dată a fost ceva mai important de făcut.

Dar atunci, în prima seară, n-am ştiut toate astea. N-am ştiut că n-o să facem niciodată ordine, şi că n-o să

pun niciodată schiurile în picioare. Am mîncat, şi pe urmă am hrănit cîinii, şi pe urmă am avut probleme cu şoferul, care nu voia să doarmă în aceeaşi cameră cu Bari. A declarat că el iubeşte foarte mult animalele, dar nu în casă. El iubea foarte mult animalele în curte. Casa era pentru oameni, nu pentru animale. Am încercat să-l lămurim că e vorba de Bari al IV-lea, dar nu s-a lăsat convins. Ne-a explicat că lumea se împarte în două, afară pentru cîini şi restul animalelor, înăuntru pentru oameni, şi că jumătăţile astea nu se amestecă în nici un fel între ele. Adevărul e că avea chef de vorbă, dormise toată ziua, - numai că noi nu aveam chef de vorbă, şi atunci l-am trimis să se culce în cealaltă cameră, unde nu era nici un cîine. N-a fost foarte uşor, pentru că Babette era culcată pe gresia din antreu, rezemată comod de uşa noastră, şi tot ce i-a spus Decebal prin uşa trudnic întredeschisa, n-a fost suficient s-o convingă să se dea la o parte. Aşa că a trebuit să împingem toţi, şi pînă la urmă am reuşit să ne strecurăm prin crăpătura îngustă, şi ajuns dincolo nu puteai să calci, trebuia sărit complicat peste Babette care nu s-a clintit un centimetru, şi se lăţea în toate părţile aşa că practic nu aveai unde să pui piciorul, trebuia să calci pe ea; însă eu n-aş recomanda nimănui să calce pe Babette-Nebuna. Adevărul e că trei sferturi din existenţa ei oricum învăluită în mister, Babette era foarte blîndă, şi răbda absolut orice, dar nu am reuşit niciodată să ştim precis în care sfert al existenţei sale era Babette *la un moment dat*. Lucrul putea fi constatat numai experimental, şi pe socoteala experimentatorului. Aşa că am făcut tot baletul acela complicat prin crăpătura uşii, şi de fapt asta s-a repetat cît am stat acolo, pentru că Babette şi-a ales din primul moment antreul pentru ea, şi nu s-a mai clintit de acolo, ţi-am spus.

L-am dus pe şofer în camera fără cîini, care era mai mică decît dormitorul nostru, şi neaşteptat de cochet mobilată, cu o canapea şi un radio mare şi un frigider

gol, şi l-am lăsat să doarmă pe canapea pînă a doua zi, cînd a plecat înjurîndu-ne.

Noi am sărit din nou peste Babette, numai că acum Babette a mîrîit, şi Mike a spus: iar a apucat-o, şi atunci Decebal a răspuns: sigur că a apucat-o, dacă n-am scos-o la plimbare după cină. Mike a spus că astea sînt aiureli, cu plimbatul cîinilor după cină, dar nu erau aiureli, pentru că şi Bari s-a cerut afară, şi cum eu dormisem tot drumul, şi dormisem şi dimineaţa la hotel, am ieşit cu cîinii. Am ieşit pe geam, nu mai avea rost să defilăm pe coridorul cu lumină puţină pînă la uşa din fier forjat, şi noaptea era dintr-o dată rece, neagră şi plină de fulgi de zăpadă.

*

Bari a fost agitat toată noaptea, l-am auzit umblînd printre paturi, şi podeaua gemea sub labele groase, se arcuiau scîndurile înguste şi veneau la loc cu un suspin scurt, şi pe urmă scîrţîia patul, îl auzeam pe Baribal căutîndu-şi locul, cădea bufnind înfundat pe aşternutul răscolit atunci adormeam, dar asta nu dura foarte, mult pentru că din nou mă trezeau paşii grei călcînd podeaua. Cred că Saint-Bernard-ul l-a trezit şi pe Mike, pentru că l-am auzit pe Mike mormăind, şi pe urmă a zis: dar lasă-mă naibii în pace, şi Bari l-a lăsat. Adică a venit la mine, şi mi-a învineţit umărul cu laba groasă, pe urma m-a mirosit îndelung, i-am simţit răsuflarea fierbinte şi nasul imens, rece, umed, căutînd în scobitura gîtului, şi cîteva clipe am stat aşa cu capul, cu bărbia lipite de botul masiv, pătrat, şi dincolo de fălcile moi, blegi, am simţit colţii, cum îmi apăsau bărbia prin pielea moale.

– Mike am spus, se întîmplă ceva.

– Se întîmplă pe dracu, a zis Mike, dar de fapt dormea şi habar n-avea, nici că vorbeşte, nici ce vorbeşte. Dormea şi vorbea în acelaşi timp, unii sînt capabili de *performanţă*. Cred că dormea şi înainte, cînd l-a trimis pe Bari la naiba, şi Bari a venit la mine. Cred că a dormit tot timpul, după ce eu am încălecat geamul şi am ieşit cu

cîinii, şi a dormit cît m-am plimbat cu Babette-Nebuna şi cu Bari prin curtea vilei, şi cînd m-am întors Decebal mi-a făcut semn să mă mişc încet ca să nu-l trezesc, şi dormea mai departe cînd a vorbit cu Bari, şi cînd mi-a zis mie că nu se întîmplă nimic.

– Nu se întîmplă nimic, i-am spus lui Bari, şi cîinele a rămas aşa, cu capul lipit de capul meu, şi pufnea uşor pe nări, şi atunci simţeam aerul cald de-a lungul gîtului, cum cobora spre piept pe sub tricou, şi se răspîndea cuprinzîndu-mi umerii, spatele, şi aşa cum dormeam am ştiut că aerul acela cald era de fapt viaţa lui Bari şi atunci am îmbrăţişat în somn căpăţîna imensă şi am dormit aşa, dar iarăşi nu pentru foarte mult timp, pentru că Bari s-a desprins şi atunci m-am ridicat şi m-am uitat după el, şi l-am văzut trecînd printre paturi, pînă la fereastră. A privit îndelung sticla neagră prin care oricum nu era nimic de văzut, şi pe urmă s-a ridicat în două labe rezemat de pervaz şi iar privea afară ca şi cum afară se întîmplau lucruri foarte importante, şi nu înţelegeam de ce face asta. A stat rezemat de pervaz şi s-a uitat afară şi era foarte preocupat, nu îngrijorat, era numai atent la ceva care se întîmplă în curtea vilei, nu vedeam mare lucru pentru că era întuneric, dar desluşeam conturul negru mat al capului, al trupului de Saint-Bernard şi negrul lucios al geamurilor, şi atunci am ştiut că ce se întîmplă afară nu e periculos. Se întîmplă, şi gata. N-am înţeles doar de ce Bari se ridicase în două picioare, pentru că oricum era foarte mare şi capul lui depăşea cu mult pervazul jos. Astea au fost întrebările cu care am adormit pînă la urmă în noaptea aceea, şi dimineaţa m-a trezit Decebal care tot rîdea ca de o glumă, şi cînd l-am întrebat de ce rîde, mi-a arătat doar cu degetul spre geamul acela, prin care se uitase Bari în curte. Afară viscolea.

Era un viscol tăcut cum se întîmplă numai în văile adînci de munte, unde vîntul nu vine uscat şi tăios aruncîndu-ţi în faţă zăpada seacă, ascuţită, înţepătoare, ci curge lent, se prăbuşeşte necontenit dinspre creastă

tot împingînd un val alb, gigantic, opac, de fulgi imenşi care foşnesc şi se aştern unii peste ceilalţi în troiene instabile ca dunele de nisip. Era un viscol ca o avalanşă care nu se mai termină, şi afară era la fel de greu de respirat, mers, văzut, trăit, ca într-o avalanşă adevărată. Era exact genul de viscol care te face să stai în casă, nu pentru că în casă ar fi mai bine, ci pentru că afară nu se poate face nimic, nici măcar nu eşti sigur că mai poţi să te întorci, dacă totuşi ai reuşit să ieşi şi să faci doi paşi prin zăpada foşnitoare. Era unul din viscolele care cînd se termină aduc cer senin, şi soare care topeşte atît de rapid zăpada aceea specială, încît te întrebi dacă într-adevăr a fost, şi dacă eşti de la Salvamont, ştii sigur că într-adevăr a fost. Pentru că după asemenea viscole sună telefoane, şi se urcă în munte chiar dacă vîntul mai împinge valul acela opac, şi pe urmă telecabina coboară pachetele acelea lunguieţe, înfăşurate în saci de dormit uzaţi, cu fermoarele scoase, saci legaţi de sus pînă jos în corzi roşii de alpinism pe care după asta nu le mai foloseşte nimeni.

Uite cu ce fel de viscol ne-a primit Dorna, şi nici nu se punea problema să facem altceva decît să stăm şi să privim pe geam, şi nici asta n-am putut face multă vreme, pentru că geamurile s-au făcut opac-strălucitoare de fulgi, şi nu se mai vedea nimic afară. Se simţea numai cum casa aceea lungă se îngroapă în zăpadă. Şi, dacă viscolul a fost în ziua a doua a venirii noastre - şi atunci a fost - însemna că microbuzul albastru şi şoferul lui n-au plecat decît în a treia, sau chiar în a patra zi, adică ne-am mai ciocnit o vreme de existenţa aceea morocănoasă, şi plecarea izbucnită din înjurăturile mocnite a fost mai tîrziu, dar asta nu are nici o importanţă pentru ce am făcut noi mai departe. Doar aşa, dacă vrei să te întristezi. Mike mi-a spus că nu-l mai ţine minte pe şoferul acela, şi Decebal a spus că n-are importanţă cînd a plecat, de atunci a trecut multă vreme şi o zi nu mai contează, şi de fapt uite că nici eu nu-mi

mai amintesc, nici cum arăta şoferul şi nici cînd a plecat, şi asta spune cam tot ce ar mai fi de spus.

*

Dar atunci, în dimineaţa aceea cu lumină difuză, am dormit cît am putut, şi cred că de fapt dimineaţa trecuse de mult cînd ne-am dat jos din pat, ne-am spălat la baie şi ne-am îmbrăcat, numai că Mike şi Decebal erau în salopete de schi şi pulover, iar eu mi-am pus şi haina de zbor, ghetele acelea care alunecau tot timpul, mănuşile şi ochelarii cu filtru portocaliu prin care se vedea bine pe ceaţă şi în viscolul de afară; mi-am trecut pe după gît şnurul busolei, am luat staţia walkie-talkie...

– Ce faci? a întrebat doctorul.

– E acolo cineva care aşteaptă... am început.

– Scoate alea de pe tine, a spus Mike încet.

A fost o clipă în care am socotit: două zile pînă s-a dat telefonul de la miliţie, şi cum am venit noi aici, asta însemna de fapt trei zile. Cum am venit aici şi am pierdut încă o zi plimbîndu-ne la maiorul acela, şi la hotel, şi urcînd pe dealuri prin păduri de mesteceni. Cum a stat Mihai tot drumul, ca un arc, şi cum s-a liniştit exact cînd am ajuns aici.

– Totuşi...

– Unde vrei să te duci? a întrebat Mihai. Şti ce e afară?

Ştiam ce e afară.

– Pe noi cine crezi că o să ne caute?

Am lăsat staţia walkie-talkie pe pat, m-am jucat cu busola atîrnată de gît, am răsucit-o în toate felurile; pe urmă m-am uitat la ea şi nordul era exact acolo unde îmi închipuiam eu că trebuie să fie nordul.

– Aşa se pune problema?

– Aşa se pune problema.

Mi-am scos ochelarii, mănuşile, haina groasă şi gata, eram doar în pantalonii cu multe buzunare, şi cu puloverul pe gît.

– Acum ce facem?

Stăteam şi ne uitam unii la alţii, şi prin uşa deschisă de la antreu ne-am uitat şi la Babette, şi Babette s-a uitat la noi. Adevărul e că nu era nimic de făcut. Dincolo de geam viscolea, şi dincolo de uşa apartamentului habar n-aveam ce este, şi în cameră era cald, şi mai aveam încă destulă mîncare, şi mai erau sticlele cu rom cubanez vechi de şapte ani, şi telefoanele pe care spunea Mike că trebuie neapărat să le dea mai puteau aştepta pentru că oricum nu era nimic de făcut pe viscol. Dacă nu cumva viscolul rupsese firele de telefon şi, din cum venea necontenit vîntul încărcat de zăpadă, era clar că firele de telefon n-au reuşit să reziste. Aşa că am mîncat pe un pat cu pătură verde, şi pe urmă am deschis o sticlă de rom cubanez, şi Decebal a fiert într-un vas de aluminiu romul cu zahăr şi lămîie, şi după ce am discutat mult timp dacă ce bem noi se cheamă punch sau grog, Mike a hotărît că exact acum e momentul să dea telefoanele pe care trebuia să le dea.

– Atît doar, a spus, că nu ştiu unde e telefonul în casa asta.

– Mai e chestia cu firele, şi-a amintit Decebal.

– Ce fire? a întrebat Mike. De unde au apărut firele astea?

– Firele de telefon, a explicat doctorul. Cele rupte de viscol.

– Poate nu s-au rupt, a spus Mike. Poate fluieră în viscol, şi aşteaptă să vorbească cineva prin ele.

– Eu cred că s-au rupt de mult, a spus Decebal. Tu ce zici, pilot?

– Nu-l întreba pe pilot, a zis Mike. Pilotul are tot felul de prieteni ciudaţi, care îl îndeamnă să facă chestii şi mai ciudate.

– Prietenii mei sînteţi voi, am spus.

– Prietenul lui e Platon, i-a comunicat Mike doctorului.

– Platon a fost prietenul meu ieri dimineaţă, am spus. În dimineaţa asta, prietenii mei sînteţi voi.

Uită-te la el, m-a arătat Mike cu degetul. În fiecare dimineaţă, alt prieten.

– Groaznic, a spus doctorul.

– Hai să vorbim despre prietenii pilotului, a hotărît Mike. Să vedem ce crede el despre chestia asta sfîntă, prietenia.

Decebal a fost imediat de acord.

– În regulă, a zis. N-am reuşit să discut niciodată cu un pilot treaba asta.

– Care treabă? m-am interesat.

– Nu fă pe prostul, s-a indignat Mike. Ce înţelegi prin a avea un prieten, tu, care îţi schimbi prietenii în fiecare dimineaţă?

– Să ne spună ce crede despre prietenia dintre un băiat şi o fată, a zis Decebal.

– Cel mai bun prieten al omului e cîinele, am spus.

M-am ridicat de pe patul cu pătura verde şi m-am dus la patul în care dormea Bari al IV-lea. I-am cuprins în braţe căpăţîna şi mi-am îngropat faţa în blana deasă şi am tras adînc în piept aer fierbinte cu miros pătrunzător de Saint-Bernard.

– E bine, am spus. E chiar foarte bine. Cu Bari am fost prieten ieri dimineaţă, şi sînt şi în dimineaţa asta, şi o să fim prieteni şi mîine dimineaţă.

– La aviatori, o prietenie veşnică durează trei dimineţi, i-a explicat Mike lui Decebal.

– Aşa se pare. Altceva ce ne mai poţi spune, pilot?

– Ah, am spus, o grămadă de lucruri.

– De exemplu.

– Dacă prietenul tău greşeşte o dată, e vina lui. Dacă greşeşte a doua oară, e vina ta.

– Profund, a spus doctorul.

– Proverb arab, am explicat.

– Nu cred că ai mulţi prieteni, dacă te ţii de proverbul ăsta, a spus Mike.

Am ridicat din umeri.

– N-ai de unde să ştii cum e în Arabia.

– Chiar, a zis Mihai, care nu renunţa uşor la ideile lui, cîţi prieteni ai?

M-am gîndit puţin, am socotit pe degete.

– Nu prea mulţi.

– Vezi? a făcut doctorul.

– Nu sînt de acord cu tine, a spus Mike

– Cu mine, sau cu pilotul? a întrebat Decebal.

– Cu pilotul, a spus Mike. Nu sînt de acord cu pilotul.

– Slavă Domnului, am spus. Slavă Domnului, că nu eşti de acord. Unde am ajunge, dacă am fi toţi de acord?

– La echilibrul rîvnit, a zis Mike.

– La stagnare, am spus. Echilibrul nu e atunci cînd ai fix atîta negru, cît alb ai. Echilibru e cînd una din părţi devine atît ele puternică, încît le domină net pe celelalte, şi atunci lucrurile merg încotro le mînă partea cea puternică.

– E clar, a spus Mike, pilotul s-a pilit. Nu credeam că eşti terminat din două pahare de grog.

– A fost punch, am zis.

– A fost grog, ascultă-mă pe mine. A fost rom îndoit cu apă şi fiert cu zahăr, şi asta s-a numit dintotdeauna grog. Şi n-am crezut niciodată că cineva poate fi terminat după două pahare de aşa ceva.

Am ridicat din umeri.

– Nu sînt mai pilit ca tine.

– Ba eşti, m-a încredinţat Mike. Eşti terminat, şi doctorul e şi el terminat, şi mai bine mă culc, decît să pierd vremea cu voi.

– Noapte bună, a zis Decebal.

– Parcă erau de dat telefoane foarte importante, am spus.

– S-au rupt firele, a spus Mike. De atîta zăpadă, şi din cauza vîntului.

S-a culcat, dar nu în patul în care dormise peste noapte. Erau trei şiruri a cîte şase paturi în camera aceea, şi Mike s-a uitat atent la fiecare pat, şi a fost clar că-şi alesese un pat anume, în care s-a şi culcat.

M-am uitat la el cum îşi trage pătura peste capul bărbos şi, gata, dormea.

– Noi ce facem? am întrebat.

– Nu prea avem de ales, a spus doctorul. Întîi scoatem cîinii.

Aşa că am defilat pe coridorul lung, care, pe lumină, se vedea limpede, era foarte curat, şi pustiu, şi nu se întîmplă nimic, nu trecea nimeni, erau numai cîinii noştri, şi Decebal, pe urmă veneam eu, şi nu s-au auzit decît ghearele boante ale cîinilor pe ciment, şi înăbuşiţi de preşul ieftin, subţire, ros, bocancii doctorului pe ciment, şi ghetele mele cum călcam stins pe tălpi groase din cauciuc special OIL RESISTANT, şi exact asta era în neregulă, că nu se auzea altceva. A fost linişte cît am parcurs coridorul, şi uneori liniştea devine nelinişte exact prin aceea că nu se aude nimic unde ar trebui să se audă tot felul de lucruri, şi pe urmă am ajuns în camera mare de la intrare; în stînga urca o scară lată din lemn gros, lustruit, întunecat, şi iar era ceva în neregulă, pentru că asemenea scări sînt acoperite cu preşuri groase, fixate pe fiecare treaptă cu bare petrecute prin inele late de alamă, şi aici nu erau nici preşuri, nici bare, erau numai inele pe treptele date cu ceară şi frecate îndelung cu cîrpa, şi care răsfrîngeau lumina mohorîtă venită de pretutindeni, şi iar era ceva care nu se potrivea, pentru că nu urca, nu cobora nimeni treptele acelea lustruite. Vreau să spun că toată casa trăia între zidurile cu ferestre oblonite, asta se simte, şi mai simţeam cum se retrage viaţa casei în faţa noastră, şi se întîlnea din nou cu ea însăşi după ce treceam de uşile albe înşirate în lungul coridorului, după ce am trecut de scară, şi casa a oftat cînd am ieşit cu Babette şi Bari în aiureala de afară. Era exact ce ne aşteptam să fie, şi într-o clipă n-au mai fost cîinii, casa, amintirea scării cu trepte late, n-am mai fost nici noi; erau doar mîinile în mănuşi subţiri de zbor care au strîns grilajul uşii, şi degetele în mănuşi groase de schi strînse peste degetele mele, şi iar am ştiut cum se moare la doi metri de uşa cabanei. La un metru de uşa cabanei. La nici un metru, oamenii aceia daţi la o parte dimineaţa de cei dinăuntru, tîrîţi de uşa împinsă, care se deschide, şi ca să se poate deschide împinge

zăpada foşnitoare ce mai rămîne din fiecare după o noapte de mers prin viscol prăvălit neaşteptat din munte, gîndul că trebuie să ajungă neapărat la cabană, şi numai gîndul îl ţine în picioare pînă într-adevăr ajunge şi atunci gata, asta a fost, sa ajungă, şi dacă a ajuns nu e nimic mai departe, totul a fost să ajungă, şi aşa se întîmplă că uşile de cabană tîrîie prin zăpada dimineţilor de după nopţi cu viscol trupurile acelea golite de orice în afară de gîndul ajungerii în sfîrşit. Şi care uite, chiar a ajuns...

*

Pînă la urmă ne-au chemat la masă, adică a bătut cineva la uşă, şi eu am strigat: „intră”, dar n-a intrat nimeni; s-a auzit iar bătaia în tăblia de lemn, şi atunci a strigat doctorul Mehedinţi: „intră”, şi iar n-a intrat nimeni, şi Mike, care tocmai se sculase, a spus:

– Cum dracu vrei să intre, cu Babette-Nebuna acolo?

– Ce amestec are Babette? a întrebat doctorul, dar s-a dus, a împins greu uşa şi vorbea cu cineva dar nu înţelegeam nimic pentru că tot timpul ăsta Babette a mîrîit îngrozitor, şi pe urmă, cînd a venit iar lîngă noi, doctorul a spus:

– Ne aşteaptă, la masă.

– Cine? a întrebat Mike.

– Băbuţa de aseară.

– Cea cu dantelă la gît şi la mîneci?

– Chiar ea, a zis doctorul. Ne-a rugat să venim fără cîini.

– Nu zău, a făcut Mike.

– A spus că o să le dea de mîncare mai tîrziu. După ce mîncăm noi.

– Nu zău, a repetat Mike. Altceva ce a mai zis?

– N-a mai zis nimic.

– N-a spus unde sîntem?

– A spus unde e sufrageria.

– Unde e sufrageria? am întrebat.

– Drept înainte, a spus Decebal. Ultima uşă pe stînga, după scara aceea mare.

Aşa că am lăsat cîinii, şi am ieşit în coridor, şi chiar dincolo de scară era alt coridor, dar mult mai scurt, şi fără uşi albe, avea doar o uşă cu geamuri mate, şi Mike a deschis uşa aceea, şi am intrat în sufragerie.

În clipa în care am intrat, am ştiut unde sîntem.

A fost de ajuns să deschidă Mike uşa, şi să facem pasul peste prag, şi am ştiut unde am nimerit. Care a fost locul *mai potrivit*, unde ne-au expediat. Vila lungă, urîtă, lumina caldă, bătrîna ţeapănă de la intrare, coridoarele foarte curate şi preşurile roase de pe jos. Toate astea nu se pot întîlni dintr-o dată decît într-un singur loc, şi noi exact în locul ăla eram.

Sufrageria era înaltă, şi luminoasă, şi plină de mese pătrate la care şedeau cîte patru moşi încruntaţi şi babe încruntate; cînd am intrat, toţi au avut mare grijă să fie cufundaţi în diverse treburi importante, aşa că nimeni nu s-a uitat la noi. S-a făcut numai linişte, şi pe urmă s-a auzit zgomotul cadenţat al lingurilor pe faianţa farfuriilor, şi cum sorbeau supa.

Masa noastră era lîngă peretele din fund, şi ca să ajungem acolo a trebuit să străbatem tot teritoriul acela ostil-indiferent, şi atunci, prin zgomotul farfuriilor s-au auzit din nou paşii noştri pe veşnicul preş sărac aşternut peste ciment; atît doar, că în spatele nostru creştea un murmur de cuvinte. M-am uitat peste umăr, am văzut chipuri de bărbi ridicate spre noi - puţine curioase, cele mai multe indiferente, cu indiferenţa aceea specială cînd la marginea vieţii tale pătrunde cineva de care oricum nu te loveşti în nici un fel, dar care e acolo. M-am uitat peste umăr, şi în clipa aceea nu mai erau feţele bătrîne întoarse spre noi, au fost numai capetele cărunte aplecate deasupra farfuriilor. M-am împiedicat, am zîmbit vinovat şi pe urmă am mers ţeapăn spre masa noastră care era oricum foarte departe, şi cînd am ajuns acolo ne-am aşezat osteniţi ca după un drum greu, şi numai atunci ne-am uitat unul la altul.

– Nu mai rînji ca un tîmpit, a şuierat Mike.

Nu părea foarte fericit de locul în care ne aflam. Decebal nu părea încă lămurit, iar eu nu eram nici fericit, nici nefericit; voiseam doar să ştiu unde sîntem, şi acum ştiam. Am ştiut de cînd am intrat în sufragerie, înainte de a vedea babele şi moşii; am ştiut de cînd am văzut mesele pătrate acoperite cu pînză cadrilată, pentru că numai la azilele de bătrîni e atîta sărăcie lustruită amestecată cu goana după căldura de acasă, şi numai acolo oamenii mîncau cîte patru la mese acoperite cu feţe de masă în carouri portocalii, care despărţeau pînza în pătrate albe pătate cu sos, picături de ciorbă şi zeamă de compot, totul ros, decolorat, albit şi pătat din nou cu pete palide-cafenii de atîta spălat.

– Dumnezeule, a şoptit iluminat Decebal, şi cu asta gata, credeam că s-a terminat.

Nu s-a terminat.

Eu stăteam cu spatele spre uşa bucătăriei, şi Mike a spus uitîndu-se dincolo de mine: vine supa, şi l-am auzit pe doctor spunînd: eu nu mănînc niciodată supă, şi pe urmă amîndoi au tăcut dar nu pentru că n-ar fi fost nimic de spus; au tăcut, şi se uitau dincolo de mine în aşa fel încît m-am uitat şi eu, şi am văzut-o pe fata care aducea supa fierbinte, cum se recompunea din abur, şi pe urmă nu se vedea clar, şi cînd a fost lîngă noi n-am putut decît să mă uit la ea la fel cum s-au uitat Mike şi doctorul Mehedinţi. Pentru că era foarte frumoasă, nu din cauza moşilor din jur, era frumoasă de la Dumnezeu, şi zîmbea pentru cum ne uitam la ea, de fapt a zîmbit tot timpul, cît s-a apropiat, şi a pus farfuriile în faţa noastră, şi ne-a spus poftă bună.

– El nu, am arătat spre doctor. El nu, poftă bună.

– De ce? a zîmbit fata.

– El nu mănîncă supă, am explicat. Nu mănîncă niciodată supă.

– Eu mănînc supă, a spus Mike, uitîndu-se la fata aceea.

– Şi eu mănînc supă, a spus Decebal. O să mănînc chiar două porţii.

Atunci, fata a plecat, şi din mers s-a întors să ne mai zîmbească o dată.

Nici n-are rost să încerc să-ţi spun cum arăta fata aceea. Ajunge doar să spun că nici nu era blondă, şi cu toate astea a fost cea mai frumoasă fată, pe care am văzut-o vreodată - şi o să-ţi fie clar. Era atît de frumoasă, încît nici unul dintre noi nu a încercat ceva cu ea. Nici măcar Decebal. Şi a rămas la fel de frumoasă cît am stat noi acolo, şi după ce am văzut alte fete frumoase din oraş, şi tot felul de turiste, şi Decebal le-a cunoscut pe doctoriţele de la sanatoriu, ba am văzut şi o femeie căpitan de miliţie foarte frumoasă şi cu ceva absolut special, dar cred că asta venea de la uniformă - insă nici una nu a fost ca fata care ne-a servit la masă cît am stat acolo, şi care după ce aducea farfuriile cu supă, pentru că am mîncat foarte multă supă la azil, ne spunea: poftă bună.

*

Întîi am fost la vila omului din fotografie, şi pe urmă am coborît spre rîu pe străzile pe care cobora el cînd mergea la sanatoriu, şi nici n-am ştiut cum începeam să fim şase cînd de fapt eram cinci. Mergeam prin mijlocul străzii pentru că oricum nu treceau maşini pe acolo, întîi cîinii mişcîndu-şi leneş cozile-panaş prin aerul îngheţat se loveau uneori în mers şi atunci săltau greoi, se apucau nedureros de ceafă, de urechile blegi, se rostogoleau în zăpada solzoasă venită cu viscolul de ieri; pe urmă veneam noi trei pe strada în pantă, cu vile, şi prin geamurile verandelor se uitau după noi locuitorii vilelor. Se uitau *îngrijoraţi*, şi la început am rîs, pe urmă n-am mai rîs, şi după asta am devenit gravi şi reţinuţi, şi cred că aşa a început să fie intre noi omul acela, stingher în haina de sport cu fermoar. Am ajuns la bulevardul de pe malul drept, şi am luat-o pe lîngă ziduri de piatră cenuşie pînă zidurile s-au dat înapoi făcînd loc unui chioşc tăiat cu dichis în lemn dantelat, şi din faţa chioşcului ne-a privit cu un ochi de sticlă cerbul împăiat. S-a uitat la noi

cum trecem, mai era o pereche de munţi prăpăstioşi cu gaură la mijloc, şi dacă băgai capul prin gaură apăreai în costum do explorator pe fondul acelor munţi, dar nu ne-am oprit să ne fotografiem nici cu munţii, nici cu cerbul. Am trecut rîul pe primul pod de după chioşcul acela, şi apa era tot neagră-verde doar că azi curgea în vîrtejuri, însă şi vîrtejurile erau de fapt pîlnii perfecte, deschise în lichidul sticlos, şi în fundul lor nu se întîmpla nimic, în afară de apa care se sorbea la nesfîrşit pe ea însăşi.

Malul stîng era absolut identic cu malul drept, bulevardul lat cu clădiri din piatră sură, numai că aici rîul curgea în dreapta şi clădirile se înălţau pe stînga, şi asta a ţinut pînă şoseaua a început să urce, a cotit spre dealurile împădurite şi dintr-o dată călcam aleea cu pietriş alb mărginită de felinarele înalte din fier forjat, şi văzut de aproape fiecare felinar era de fapt un mănunchi triumfal de suliţe, lăncii, halebarde unite la vîrf, şi sus tot stătea vulturul bicefal ţinînd în gheare puternice un glob de sticlă lăptoasă.

– Astea sînt de pe vremea Habsburgilor, a spus Mike arătînd felinarele.

– O grămadă de chestii sînt aici de pe vremea Habsburgilor, am spus.

– Zăpada, a spus Decebal, arătînd cu mîna.

– Zăpada e de la viscolul de ieri, a explicat Mike.

– Zăpada *strînsă*, a spus doctorul şi chiar, pe marginea aleii erau troiene înalte, iar noi călcam pietre albe, mărunte, în care bocancii de munte lăsau urme ovale.

Între felinare erau brazi argintii şi tufişuri cu ramuri lungi, subţiri, negre, arcuite, şi cu ciorchini de boabe roşii, care păreau şi mai roşii pe zăpadă. Mai erau oamenii care urcau aleea arcuită larg spre dealuri, dar totul era atît de vast, şi albul incert făcea oamenii mici şi îi trimitea foarte departe, şi impresia generală era de pustiu, şi că urc singur, chiar aşa cu Decebal şi Mihai alături, şi cred că ei simţeau la fel chiar dacă la început n-au spus nimic. N-au spus nimic cît am urcat curba aceea arcuită la nesfîrşit, şi pe urmă aleea s-a adunat din

nou între felinare spre uşile înalte din cristal, şi cum ne apropiam de jos, uşile acelea păreau mult mai înalte decît erau în realitate. Am dat capul pe spate să vedem cît de înalte sînt, şi atunci am văzut şi drăcuşorii schimonosiţi de sub acoperiş.

– Dumnezeule, a şoptit Decebal. Ce loc au ales pentru spital.

– Ce spital e aici? a întrebat Mike.

– Mai multe, a spus doctorul. Reumatologie. Boli cardiovasculare. Boli interne. Ortopedie.

– Scapi de reumatism şi te îmbolnăveşti de nervi, a mormăit Mike.

– Au şi secţie de boli nervoase, a zis Decebal.

– Ce ţi-am spus? s-a bucurat Mike.

– N-ai înţeles nimic, a spus Decebal. Tu ce zici, pilot?

– Ce-l tot întrebi pe ăsta? a făcut Mike. Asta nu zice niciodată, nimic.

Am ridicai din umeri.

– Doar cînd e într-adevăr ceva de spus.

S-a deschis una din uşile de cristal, a ieşit un bărbat tînăr, cu palton negru şi căciulă rusească din blană înspicată; a scos de sub palton o sticlă cu dop de cauciuc, şi prin dop trecea o ţeava arcuită, străvezie, prin care bărbatul acela a sorbit lichid galben din sticlă. Nici nu s-a uitat la noi. A pus sticla la loc sub palton, a coborît scările, şi cînd a fost jos a scos din nou sticla de sub palton şi a sorbit lichid prin tubul străveziu. Eram aproape şi am văzut foarte limpede totul: cum a băut, şi a pus iar sticla la loc, şi a coborît aleea, şi la fiecare zece paşi se oprea, scotea sticla din palton şi lua o înghiţitură de lichid galben.

– Nici acum nu ai nimic de spus? a întrebat Mike.

– Cred că e de la secţia de boli nervoase, am spus. Are o boală nervoasă.

– Are ceva la ficat, a spus Decebal. Face parte din tratament.

– Povestea asta, cu scosul sticlei din palton, e tratament? s-a interesat Mike.

– Ce este în sticlă e tratament, a spus Decebal. O ţine în palton să nu se răcească ce e înăuntru.

– Şi ce e înăuntru?

– Nu ţi-aş dori să bei vreodată ce e înăuntru, a spus doctorul.

– Aha.

Pe urmă am tăcut şi ne-am uitat la cîini, pentru că întîi Babette a urcat scările adulmecînd lung fiecare treaptă, şi cînd a fost sus a mirosit la fel de lung uşa de cristal, şi cînd a terminat de mirosit s-a întors şi s-a aşezat cu faţa spre rîu, dar absolut încremenită şi privind peste noi, şi după aceea Bari a făcut exact acelaşi lucru, cu mirositul treptelor şi al uşii, întorsul cu faţa spre rîu şl aşezatul în capul scărilor alături de Babette; şi toate astea privind încăpăţînat peste noi, şi atunci Mike l-a întrebat pe doctor:

– Asta ce mai e?

– Nu pot să spun decît pentru Babette, a răspuns Decebal.

– Spune pentru Babette.

– În linii mari, nu i-a plăcut tipul cu sticla.

– Nu mi-a plăcut nici mie, a spus Mike.

– Nici mie, am spus.

– Asta-i, a zis Decebal. Probabil n-o să-i placă nici alţi tipi cu sticle. Probabil că n-o să-i placă nici un tip cu sticlă.

– Aici sînt mulţi tipi cu sticle, a spus Mike.

– Da, a spus doctorul.

– Atunci să mergem. De aici pornim, a spus Mihai, cumva solemn. S-a oprit în capul scărilor, între cîini, cu spatele spre clădirea cenuşie. De aici a pornit şi omul nostru.

– Eu aş rămîne, a spus Decebal.

– De ce?

– Să vorbesc cu doctorii.

– Nu acum, a zis Mike.

– Chiar tu spuneai...

– Mai bine ai grijă de Babette.

– Să aibă pilotul grijă de Babette.

– Lasă, a spus Mike. Ne grăbim. Vorbeşti mîine cu doctorii.

– Bine, a spus Decebal, dar nu părea deloc convins.

– De aici a pornit omul nostru, a spus din nou Mike.

– Avea şi el sticlă? am întrebat.

– Negativ, a zis Mike. Boala pe care o avea el nu se vindecă cu apă minerală.

– Chiar, am întrebat, ce boală are?

– Ceva cu inima, a spus Mike repede. Are ceva la inimă.

*

Parcul era imens, plin de chioşcuri din acelea de lemn traforat şi stînci artificiale din care vara curgeau izvoare cu apă limpede dar acum ieşeau numai ţevi ruginite, şi aleile erau drepte, lungi, între şiruri de copaci foarte înalţi care se uneau deasupra noastră, dar nu ca în pădure. Se uneau ca în orice parc, crengi încurcate intre ele, şi între copaci erau statui acoperite cu zăpadă, şi o mulţime de tufişuri acoperite cu zăpadă, de fapt movile rotunde despre care noi ştiam că ar trebui să fie tufişuri, şi ca să vedem ce sînt în realitate ieşim din alee, uneori intram în troiene pînă la brîu ca să ajungem la movilele care puteau fi orice, şi le scuturam cu pioletul, sau cu băţul de schi, şi zăpada cădea dezvelind crengi goale, subţiri, lucioase, arcuite, şi aşa ştiam că movila aceea rotundă sub zăpadă e doar un tufiş. Pe urma ne întorceam încercînd să călcăm exact în urmele adînci pînă ajungeam înapoi pe alee, şi uneori erau locuri unde aleile cele drepte se întorceau, şerpuiau şi se încurcau îngrozitor între ele, şi acolo pierdeam multă vreme pentru că Mike n-a vrut să lase niciodată nici un loc necăutat, şi singura alee curăţată era de fapt aleea mare care urca spre sanatoriu, aşa că tot timpul eram în zăpadă pînă mai sus de genunchi, şi din cauza asta parcul părea mai mare decît era. Scuturam zăpada de pe tufişuri, şi uneori întîlneam oameni în paltoane groase

plimbîndu-se totuşi pe aleile înzăpezite, dar mergeau ciudat, într-o cadenţă numai a lor.

– De ce merg aşa? am întrebat.

– Îşi numără paşii, a spus Decebal. Fii atent.

Am fost atent, şi număram odată cu ei, şi se opreau la fiecare zece paşi, scoteau sticle de sub palton şi sorbeau preocupaţi apă din aceea groaznică prin tuburi subţiri, şi cînd făceau asta erau foarte atenţi la ceva care se întîmpla înăuntrul lor. Pînă la urmă ne-am obişnuit cu oamenii aceia, şi cîinii s-au obişnuit cu ei, dar ei nu se obişnuiau cu noi şi se uitau lung cum ieşim din alee să scuturăm zăpada de pe tufişuri; şi cum, atunci cînd ajungeam la intersecţii şi fiecare o luam pe alt drum şi vorbeam între noi prin staţii walkie-talkie, mai ales atunci se opreau şi se uitau la noi, cum vorbim prin staţiile walkie-talkie.

Am ocolit un pustiu imens de zăpadă unde vara cred că era o pajişte verde, sau un loc unde creşteau foarte multe flori, sau se întindeau rînduri aliniate de şezlonguri pentru bolnavi, dar acum nu era decît lin gol de lumină rece, alb-cenuşie, în parcul negru-cenuşiu. Era un loc unde puteau ateriza în linişte douăzeci de elicoptere din cele mari; şi eu puteam ateriza forţat acolo, dar numai dacă veneam în lungul văii, şi în limită de viteză, şi chiar pe deasupra copacilor înalţi care înconjurau strîns pajiştea aceea, şi bineînţeles cu trenul escamotat; atunci, cu puţin noroc, aveam şanse să opresc avionul chiar dacă ajungeam pînă la copacii din cealaltă parte. Trebuia să larghez cupola cabinei, să blochez chingile şi să mă împing puternic în paloniere, pentru că frînarea era foarte puternică şi scrîşnetul metalului intrat în pămîntul afinat, sau poate vara aici era iarbă, iar frînarea nu era atît de puternică, dar atunci ajungeam sigur în copacii de dincolo. Sau erau rîndurile de şezlonguri şi atunci nu se mai punea problema să aterizez, atunci important era cum să trec peste locul acesta neted şi pe urmă să pun avionul cît mai placat undeva în pădure. Şi iar am fost în cabina avionului căutînd şi făcîndu-mi timp

în timpul acea sărac, cumplit de scurt şi curgînd necrezut de repede, făcîndu-mi timp să gîndesc cum e mai bine de aterizat pe terenul acela totuşi prea mic dar altul nu era în valea prinsă de dealuri şi şerpuită de-a lungul rîului care din aer s-ar fi văzut absolut negru, şi atunci am ştiut încă o dată că sînt lucruri care, simplu, nu se mai termină. Am ştiut încă, şi încă o dată cum poţi fi tot timpul în cabina avionului, şi că asta nici nu mai ţine de tine, vine din toate părţile şi te alcătuieşte cum eşti de fapt, nu cum crezi tu că eşti, sau măcar ai vrea să fii, dar asta a fost doar o clipă scurtă pentru că Mike care era mic, negru, subţire, de cealaltă parte a cîmpului înzăpezit, mi-a spus prin radio să văd ce e cu ridicătura din mijlocul întinderii de zăpadă. Era o cută abia ieşită peste suprafaţa netedă, ca atunci cînd zăpada acoperă o piatră, sau iarbă uscată, sau un muşuroi ele furnici. Sau un şezlong uitat din vară.

– Trimite-l pe Bari, am spus în microfon.

– Caută în altă parte, a răspuns Mihai, cu soră-sa şi cu doctorul.

Aşa că am traversat întinderea aceea nesfîrşită întrînd la fiecare pas în zăpada adîncă, şi cînd am înfipt băţul de schi, ridicătura s-a spulberat în fulgi din aceia uscaţi, şi tulpini moi, subţiri, fragile, aburinde, humus în devenire. Am răscolit tulpinile moi, s-a sleit aburul subţire, s-a aşezat ca o răsuflare albă pe firele subţiri; atunci am mers înainte, nu m-am întors pe urme, am mers pînă am ajuns lîngă Mike.

– Nu merită, am spus.

– Trebuia să-ţi iei schiurile, a zis Mike Sîrbu.

– A fost doar o grămadă de uscături, am spus.

– Putea să fie *altceva*, a zis Mike.

– Asta o spui la fiecare moviliţă.

– Asta o *gîndesc* la fiecare moviliţă. Te-ai plictisit?

– Cred că da.

– Ţi-am spus că n-o să fie eroic, a ridicat Mike din umeri.

– Nu mi-ai spus că o să fie aşa, într-un parc cu statui. În mijlocul oraşului. Cu toate paltoanele astea în jur.

– Mîine n-o să mai fie în mijlocul oraşului, a promis Mike. De asta căutăm sub fiecare moviliţă. Ca să fim siguri că nu e aici, şi atunci mîine căutăm în pădure.

– Cu cîinii.

– Cu cîinii. O să facem echipe.

– Dumnezeule, am spus. În pădure. Unde sînt de o mie de ori mai multe tufe, şi tot felul de găuri şi movile, şi buşteni acoperiţi cu zăpadă, şi unde o să vezi un buştean, o să mă trimiţi să văd cu ochii mei ce e acolo..

– Numai unde poate fi ceva. Un bolovan. O tufă. Grămada aia de uscături care chiar a fost. Zăpada adunată de vînt. Un om căzut.

*

Ne-am întors tîrziu, şi pînă am ajuns la vila-azil am trecut pe străzi pline de oameni care întîi se dădeau la o parte, şi după ce treceam cu cîinii se uitau lung după noi.

– Hai mai repede, a spus Mihai.

– Nu te-ai obişnuit încă? a întrebat Decebal. Asta se întîmplă peste tot.

– Mi-e foame, a spus Mike.

– Nici nu se uită la tine, a spus doctorul. Se uită ia cîini.

L-a privit atent pe Mike, aşa cum mergeam.

– Cu toate că şi la tine ar avea ce vedea.

– Mi-e foame, a repetat Mike. E tîrziu. Atît de tîrziu, încît nici nu ştiu dacă ne mai dă cineva de mîncare la ora asta.

Ne-au dat, adică întîi am mers la bucătărie şi am umplut două cratiţe de inox cu tot felul de chestii peste care Decebal a turnat untură de peşte specială pentru Saint-Bernari, pe urmă am dus cratiţele în curte unde cîinii aşteptau aproape adormiţi în zăpadă şi ne-am uitat la ei cum mănîncă, şi tot timpul ăsta bătrîna de fier s-a uitat prin ochelarii ei cu arc cum mănîncă Babette-Nebuna şi Bari. Stătea la o fereastră prin care credea ea că nu o vede nimeni, sau nici nu o interesam prea mult şi

atunci îi era absolut indiferent dacă o vedem sau nu; ea se uita la cîini, şi a stat acolo, la fereastră, pînă Babette-Nebuna a terminat de mîncat, şi pe urmă Bari a terminat şi el de mîncat, şi pe urmă s-au tăvălit prin zăpadă, şi noi aşa i-am lăsat, tăvălindu-se prin zăpadă sub ochii acelei doamne bătrîne.

La masă ne-a adus mîncarea fata uluitor de frumoasă, dar acum n-a mai zîmbit. Acum a trîntit farfuriile şi a întrebat dacă ce mîncăm e prînz sau cină.

– Chiar, a spus Decebal, am vrea să ştim şi noi.

Eram moleşiţi de căldura din sufragerie şi groaznic de transpiraţi în hainele oricum ude de zăpadă, aşa că nu ne-am certat cu fata aceea. Am lăsat-o să vorbească, şi după ce am terminat, am traversat sala pustie şi am ieşit în coridorul de la parter unde aveam apartamentul nostru, ultima uşă pe dreapta. La ora asta coridorul era plin de moşi care se plimbau cîte doi, sau stăteau în pragul uşilor deschise şi se uitau la cei care se plimbă. Purtau halate groase cu brandenburguri, şi căciuli de lînă, de blană, şi primul trecea printre ei Mike în costumul de schi, cu pufoaica descheiată, cu piolet, staţie walkie-talkie şi un colac de coarda roşie aruncat peste umăr. Al doilea eram eu, în costumul vechi de zbor, cu o mulţime de buzunare şi fermoare, cu binoclul pe piept, cu rucsacul Florentinei în spate, şi din rucsac ieşea neagră, îngustă, elastică, antena staţiei radio. În seara aceea ultimul a fost Decebal, echipat cam la fel ca Mike, şi cu cîte un baston de schi în fiecare mînă. Am trecut printre oamenii aceia bătrîni spunînd tot timpul: „bună seara”, şi unii au întors capul, alţii răspundeau, iar după ce am ajuns în cameră Decebal a spus că el a văzut un moş care ne-a zîmbit.

– Iar exagerezi, a spus Mike.

Am deschis geamul, a intrat Babette, s-a întins la locul ei din vestibul blocînd uşa, pe urmă a intrat Bari, care s-a scuturat de zăpadă şi s-a lăsat să cadă unde era, în patul de sub fereastră.

– Au obosit, a zis doctorul.

Şi noi eram obosiţi, şi dacă nu era Mike adormeam imediat după duş, dar Mike a făcut un lucru pe care nu l-am înţeles imediat. Întîi a foşnit hărţile acelea la scară mare, şi le-a întins pe unul din cele optsprezece paturi, şi s-a uitat la ele. Pe urmă a măsurat cu degetul pe marginea hărţilor. Pe urmă s-a uitat la Decebal, s-a uitat la mine cu privirea specială Mihai Sîrbu, şi ne-a chemat lîngă patul cu hărţi.

– Astea sînt hărţile tale, a spus, astea sînt ale doctorului, astea sînt ale mele! Un careu pe zi fiecare, începînd de la marginea oraşului, mîine spre est, poimîine spre vest, pe urmă spre nord şi spre sud.

M-am uitat pe harta mea şi am văzut un drum urcînd deasupra vilei-azil, şi de aici începea careul meu, o pată verde-verde cu margini neregulate, şi în mijloc era o siluetă de copac cu frunzişul bogat. Pata verde era tăiată de linii punctate care însemnau poteci, aveau cîteva cercuri mici, albastre, care de fapt erau izvoare, şi un dreptunghi negru, sumbru, lîngă care scria cu litere aplecate: ruine. Dincolo de ruine lucrurile deveneau mai interesante pentru că lîngă silueta de copac stufos era un brad mic şi izvoare erau mai multe, şi mai erau linii maro zimţate care însemnau maluri înalte între care curgeau acele izvoare, dar asta se întîmplă în careul lui Mike, şi numai pe hartă, pentru că ştiam ce o să găsim de fapt acolo: zăpadă pînă la genunchi, pînă la brîu. Mai găseam crengi, gropi, buturugi, tufe căzute, acoperite de zăpadă, izvoare îngheţate acoperite cu o crustă subţire, şi apa pătrunsă groaznic de rece în ghetele de zbor care erau făcute pentru cu totul altceva, şi încă, după ninsoarea de ieri nu se mai vedeau nici drumurile acelea punctate, nici ruinele. Nu se mai vedea nimic; şi eu aveam doar un baston de schi, ca să dau zăpada la o parte de pe mai mult de şase kilometri pătraţi de pădure.

– Cîinii cu cine merg? am întrebat.

– Bari merge cu tine, dacă asta te interesează.

– Asta mă interesa, am spus. Am ridicat ochii de pe hartă şi am mai spus: Mulţumesc.

– N-o fac pentru tine, a zis Mike, scîrbos.

– Oricum, am spus, nici cu Bari lîngă mine, nu ştiu cum o să răscolesc şase kilometri pătraţi de pădure.

Mike s-a uitat lung:

– Cine te pune să răscoleşti singur şase kilometri pătraţi de pădure?

– Nu sînt singur, am spus. Sînt cu Bari.

M-am uitat peste umăr şi am văzut limpede: dormea convins în patul de sub fereastră, abandonat în el însuşi, bineînţeles cu laba atîrnată peste margine, şi cînd am spus: sînt cu Bari, s-a mişcat pleoapa grea şi prin toate cutele acelea de piele căzută am văzut ochiul mic, negru, lucid, dar asta a fost doar o clipă, şi am văzut pentru că m-am uitat chiar în clipa aceea, şi în cealaltă clipă Bari era doar un Saint-Bernard obosit care dormea cu fălcile căzute.

– Ăsta nu ştie nimic, a spus Decebal.

– N-a fost tot timpul cu noi? a făcut Mike.

– Întreabă-l pe el, a spus doctorul.

– Nu ştii că mîine vin cu noi trei sute de pădurari de la şcoala silvică?

– De unde să ştiu?

– A fost cu noi, i-a spus Mike lui Decebal. A stat lîngă mine, pe urmă s-a dus lîngă geam şi s-a uitat la cîinii de afară.

– Cînd am fost la miliţie? am întrebat. Cînd am ajuns aici?

– Atunci, a zis Mike.

– Atunci am fost foarte departe.

– Cînd tu erai departe, maiorul ne-a promis pădurarii de la şcoala silvică.

– Au şi şcoală silvică?

– Au şi şcoală silvică. Ce se întîmplă cu tine, pilot?

– Nimic, am zis.

– Ţi-am spus că e ceva în neregulă cu el, a zis doctorul. Sînt mai multe în neregulă cu el, a zis Mike. Am văzut de cînd a venit la Refugiu.

– Ce a făcut cînd a venit la Refugiu?

– Tocmai, că n-a făcut nimic. A venit, şi întîi n-a lătrat Bari. Pe urmă am auzit doar paşii lui, şi cînd am ieşit din bucătărie, l-am văzut pe pilot singur.

– Chiar, a spus Decebal, n-a venit niciodată singur.

– A venit mereu cu tot felul de tipe, a spus Mike. Îl aşteptam pe el, şi ne-am trezit de fiecare dată că vine cu încă cineva.

– Întotdeauna am telefonat, am spus. Întotdeauna am telefonat înainte, şi întotdeauna ai spus că e destul loc.

– Ce ai fi vrut să spunem? a ridicat Mike din umeri.

– După ce-ţi spuneam că e loc destul, cineva trebuia să coboare în oraş.

– De ce?

– Ca să fie *într-adevăr* loc, m-a lămurit Decebal.

– Vezi, am spus, de asta am venit singur. Ca să nu mai coboare nimeni în oraş din cauza mea.

– Iar nu e bine, a făcut Mike.

– De ce nu e bine?

– Pentru că tocmai ne-am obişnuit cu tine, şi uite, eram doar cu Dan, ca să fie destul loc pentru toată lumea. Pentru fetele cu care ştiam noi că vii.

– N-am spus că vin cu cineva. Ultima oară am telefonat, şi am întrebat doar dacă pot să urc. N-am spus că urc cu cineva. N-am întrebat dacă putem *să urcăm*.

– Oricum, n-ai făcut bine, a zis Mike.

– Am făcut foarte bine, am spus. Dacă aduceam o fată, nu puteam să vin aici.

– Păi, de aia spun că n-ai făcut bine.

– Depinde cu cine, a zis Decebal. Dacă era blonda aia subţire, puteai să vii cu ea aici.

– Care blondă subţire?

– Care îşi lăsa părul liber cînd schia şi părul fîlfîia după ea.

– O grămadă de blonde fac treaba asta pe pîrtie, am spus.

– Au fost două, a spus Mike. Amîndouă blonde, şi amîndouă îşi lăsau părul liber cînd schiau. Ai venit într-un an cu una, şi în alt an cu cealaltă, şi amîndouă aveau păr

lung care flutura. Numai că una era subţire şi mică, şi cealaltă subţire şi aproape la fel de înaltă ca pilotul.

– Vorbeam de cea subţire şi mică, a explicat Decebal.

– Pe urmă ai venit cu o *artistă plastică*, şi-a amintit Mike.

– Aia cu părul roşu?

– Roşu, pe dracu. Aia cu părul *vopsit* roşu.

– Bineînţeles, a spus doctorul. Vopsit. Ţin minte perfect. Numai părul ăla vopsit a fost de ea.

– Atunci nu ţi-am spus, a zis Mike. Nu voiam să te necăjim. N-a lipsit mult să-i facem vînt la vale.

– Rar am văzut femeie mai scîrboasă.

– *Niciodată* n-am văzut femeie mai scîrboasă. Nici printre cele aduse de pilot, nici între celelalte.

– S-a întîmplat, am spus. N-a fost întotdeauna aşa.

– Nu, a recunoscut Mike. O dată ai venit chiar cu o fată care mi-a plăcut. Numai că n-a stat mult la Refugiu.

– Pentru că voi nu i-aţi plăcut deloc, am spus.

– Atomista? a întrebat Decebal.

– Nu ştiu dacă era *atomista*, a spus Mike, dar mi-ar părea rău să ştiu că a plecat din cauza mea.

– Tu întotdeauna te-ai purtat scîrbos cu fetele pilotului.

– M-am purtat cum mă port cu toată lumea. Pilot, fata aia care mi-a plăcut era chiar atomistă?

– Nu mai ţin minte, am spus.

– Nu cred că era atomistă. Ce să caute o atomistă pe munte? Pilot, ai adus tu aşa ceva pe munte?

– S-a întîmplat, am spus. Dar nu ştiu dacă vorbim de aceeaşi fată.

– Atomistele stau lîngă ciclotroane, a spus Mihai, şi marchează atomi. Pe urmă se uită să vadă ce fac în ciclotron atomii marcaţi. Ce viteză prind.

– Se poate, am spus. Mă bucur că am adus o fată care v-a plăcut.

– S-a mai întîmplat o dată, a spus doctorul, să aduci o fată care ne-a plăcut.

– Dar nu era atomistă, a precizat Mike.

Am ridicat din umeri.

– Fata de acum doi ani, a zis Decebal.

Uite, aici nu voiam să ajungă.

– N-am venit numai cu fete, am spus. O dată v-am adus şi un tip.

– Ah, pe ăsta l-am ţinut pentru la urmă. Credeai că am uitat? Aţi fost revelaţia sezonului.

– N-a fost nici o revelaţie, am spus. Voia să schieze, şi ştia că plec la schi, şi m-a întrebat dacă nu poate veni şi el la schi.

– Şi atunci pilotul l-a adus la Refugiu să schieze explicat Mike.

– Chiar, a întrebat Decebal, de ce n-ai venit cu el?

– Nu l-am mai văzut de mult, am spus.

– De cînd?

– Din vară. Ne-am despărţit în piaţa Kogălniceanu...

– M-am liniştit, a oftat Mike. Nu e chiar locul unde se despart îndrăgostiţii.

– De ce tocmai piaţa Kogălniceanu? s-a interesat Decebal.

– Aşa s-a întîmplat, am spus. Am fost în maşina lui, mă ducea undeva, şi în piaţa Kogălniceanu şi-a amintit că de fapt are alt drum de făcut.

– Aşa, din senin?

– Nu, am zis. Întîi mi-a stricat mie dimineaţa ca să-i aranjez nu ştiu ce întîlnire, şi de aceea a promis că mă duce cu maşina lui unde chiar aveam treabă, şi în piaţa Kogălniceanu şi-a amintit că de fapt are şi el ceva de făcut. Şi m-a rugat să cobor din maşina lui.

– Ce chestie, a zis Mike.

– Nu-mi plac tipii care mă lasă în drum, am spus.

– Depinde, a spus Mike. Poate chiar avea ceva important de făcut. Poate într-adevăr, unde voia el să ajungă era mai important decît unde trebuia tu să ajungi.

– Nu cred, am spus.

– Dacă era război, poate nu te lăsa în drum.

– Exact atunci mă lăsa, am spus. Nici nu contează, chestia cu războiul. Nici asta nu contează, a cui treabă e mai importantă. Contează numai că te lasă în drum.

– Aha.

– Pentru că pînă la urmă asta devine obişnuinţă, şi atunci chiar nu mai contează dacă e război. Nu mai contează nimic.

– Aha.

– Noapte bună, am spus.

– Noapte bună, a spus doctorul.

– Noapte bună, a spus Mike Sîrbu.

M-am gîndit la fetele pe care le-am adus pe munte, şi cînd am ajuns la fata de acum doi ani am adormit. Mike s-a mai uitat la hărţi şi pe urmă a stins lumina, şi cînd a stins lumina m-am trezit, pentru că întunericul a început să se mişte prin cameră, a trecut pe lîngă paturi şi s-a alcătuit negru, cald, cu miros de cîine, în liniile groase din care era făcut Bari al IV-lea. A venit lîngă mine, a ridicat o labă puternică, mi-a pus-o pe piept; şi am stat aşa privindu-ne fără să ne vedem, eu cu laba aceea groasă apăsîndu-mă liniştitor, cu mîna pierdută, mişcînd degetele, în coama lui Bariloiu, şi ce mai ştiu este că după aceea s-a făcut dimineaţă.

*

Despre căutatul în avalanşă cu vergile îngrozitoare care se înfiletau cap la cap, şi care oricînd puteau contura din găuri, lungi, negre, foarte înguste, un trup chircit sub zăpadă, ţi-am povestit. Atunci cînd se pierdea cineva pe Platou lucrurile se întîmplau foarte aproape la fel, dar înainte de a folosi vergelele acelea care, înfipte în întunericul alb de sub zăpadă, se opreau pe urmă într-un scrîşnet de împotrivire fără să mai atingă muntele, şi atunci tot ce erai, în acele minute-ore-zile de căutat, nu mai curgea cu fiecare împunsătură, pierzîndu-se prin metalul înfiletat în piatra de dedesubt; se întorcea brusc împotriva ta, dar nu singur, ci amplificat la nesfîrşit de toată acea lipsă de firesc a lucrurilor întîmplate nedrept de *altfel* decît trebuiau ele să se întîmple - dar înainte de asta deci, pe Platou erau patrulările lungi pe schiuri, şi mergeam la cabanieri, la meteorologi, la paznici de

rezervaţie, care spuneau: aici nu poate fi, şi niciodată nu s-a întîmplat *să fie* unde spuneau ei că nu se poate. Alteori spuneau: s-ar putea să fie ceva sub bîrna de la Portiţă, sau în dreapta jepurilor cum urci spre Piatra, sau pe firul văii spre Izvorul Dorului pentru că am văzut zăpada răscolită, şi zăpada nu are de ce să fie răscolită acolo, şi atunci căutam unde spuneau ei să căutăm. Mergeam cu cîinii, şi ne uitam cum calcă preocupaţi limba aceea de zăpadă alunecată la vale, sau adulmecă paşii sfîrşiţi brusc unde nu trebuia să se sfîrşească nimic, dar sub stratul alb, înşelător, era o crevasă de lumină întunecată, albastră, şi atunci începea căutarea aceea halucinantă, cu muntele amorţit, împuns nedureros prin stratul de zăpadă. Mai erau deşteptările de noapte care semănau mult cu ce se întîmpla pe aerodromul meu, la celula de alarmă, cînd suna soneria dar suna *total* în primele clipe, *în rezonanţă* - pentru că ăsta era singurul cuvînt - aproape de cum vibrau fără să se mai atingă marginile rupte ale visului, şi gîndul care ştia înainte de trezire de ce te trezeşti, şi mişcările încă nedezmeticite ale corpului cald, şi mîinile întinse încă din somn spre întrerupătoarele mari, lustruite, rotunde, care opreau soneria şi aprindeau becuri albastre, anemice, cu lumina îngheţată, între care pulsa rar becul roşu, imens, ca un soare care tot explodează. Aşa suna telefonul la Refugiu, şi era limpede că urmează căutarea prin noapte, şi pe urmă se făcea zi, şi dacă nu se întîmpla nimic căutam toată ziua, şi iar se lăsa liniştea de amurg pe Platou, şi Salvamontul înfrunta noaptea pe schiuri, cu lanterne, şi staţii walkie-talkie, şi cîini Saint-Bernard, şi buzele îngheţate, fripte de cafeaua din termos, pentru că prin legi încă nedesluşite viaţa se stinge după o noapte, o zi şi încă o noapte petrecută în munte, şi totul se termină în zori, şi atunci era clar că trebuie să găseşti înainte de lumina aceea cenuşie şi roşie care transforma întunericul în munţi, şi petele cafenii din cealaltă parte a Văii în păduri de lariţă. Înainte de ultima respiraţie, ca un abur de gheaţă, pentru că altfel nu mai are nici un rost.

În pădure, lucrurile se întîmplau altfel. În pădure nu erau crevase, dar erau copaci, şi între brazii mari scorburi, şi rădăcini, şi brazi mici acoperiţi cu zăpadă care păreau oameni acoperiţi cu zăpadă, şi fagi cu cercuri de zăpadă întunecată în jurul trunchiurilor cenuşii. Mai erau tufişuri, şi trunchiurile căzute peste tufişuri, şi atunci intram în grote cu pereţi fragili de zăpadă prinsă în împletitura crengilor moarte cu nuiele subţiri, şi trebuia intrat, săpat, scuturat, căutat sub fiecare trunchi doborît, pentru că altfel iar nu avea nici un rost. Pădurea nu păstra urmele ca pe Platou, punea deasupra urmele ei şi peste toate cădea zăpada de pe crengi, şi atunci nu mai era nimic de descifrat în toate semnele de pe jos, şi aici deveneau foarte importanţi Bari şi Babette-Nebuna; ei ştiau asta, şi aşteptau să intrăm în pădure, să căutăm sub trunchiurile căzute, să scuturăm zăpada de pe tufe, şi, cînd nu mai era nimic de făcut, încercam să citim urmele pe zăpadă, şi atunci cîinii salvatori de oameni desluşeau urmele în felul lor. Miroseau gravi şi preocupaţi zăpada, şi uneori mergeau metri întregi după semne numai de ei ştiute, şi atunci nasul negru, fierbinte, se afunda în zăpadă ridicînd o fîşie de abur cald care flutura şi se spulbera pe urmele acelea care de fapt nu duceau nicăieri. Nu însemnau nimic urmele acelea. Mergeau sub trunchiuri prăbuşite, sau se înfundau în gropi ascunse sub zăpada afînată, şi atunci Saint-Bernarii intrau ca în apă, dispăreau, înotau în zăpada aceea spulberată care la sfîrşit acoperea şi netezea urmele ce nu duceau de fapt nicăieri, mai erau veveriţe roşcate, şi o dată Bari a dezgropat un arici, pe care pădurarii l-au acoperit repede la loc cu frunze uscate, pentru că sub zăpadă erau frunze ude, cafenii, şi dacă totuşi căutai mai departe dădeai de frunze ude galbene, şi dincolo de ele erau doar frunze de anii trecuţi, din nou cafenii, dar aţoase, destrămate, aproape pămînt, şi de acolo a scos Bari ariciul, din frunzele cafenii care se destrămau şi deveneau pămînt risipind lent căldura strînsă cînd erau ele la soare, şi pădurarii l-au

îngropat la loc în frunzele cafenii, pe urmă au acoperit cu frunze galbene ude rămase din toamnă, şi au pus deasupra zăpadă rece care, peste toate staturile acelea, ţinea totuşi de cald.

Noi eram o sută de oameni înaintînd într-o linie frîntă ca o tranşee, şi un cîine mare care alerga neaşteptat de repede în lungul acelei linii adulmecînd zăpada, şi era neaşteptat de puţin zgomot pentru mulţimea aceea, pentru că erau oameni de pădure, şi ce făceau se închidea totuşi în zgomotul pădurii: zăpada scuturată de pe crengi, şi uscături troznind, şi uneori foşnetul stins al frunzelor amestecate între ele. Ziua a fost mohorîtă, şi lumina oricum puţină se agăţa în crengi, şi pînă jos ajungea un văl alb-cenuşiu care se întindea netezind adînciturile şi ridicăturile de sub zăpadă care puteau însemna pietre, sau buturugi, sau trunchiuri căzute, şi trebuia văzut dacă erau într-adevăr pietre, sau buşteni, sau trunchiuri căzute, pentru că de fapt puteau fi orice.

Un om căzut, cum spunea Mike.

De asta pădurea era ca o catedrală gotică în faţa noastră, şi în spate rămînea răscolită, cu tot ceea ce zăpada acoperea alb scos afară, şi toate lucrurile scoase de sub zăpadă erau negre în lumina puţină, chiar dacă ştiam că ar trebui să fie cu totul altfel. Întîi am urcat, pe urmă pădurea cobora într-o căldare largă, pe urmă am urcat din nou spre locul unde fagii se adunau între ei, dar pînă am ajuns acolo eram deja în pădurea de mesteceni unde lucrurile se petreceau totuşi altfel, pentru că trunchiurile mestecenilor se înălţau zvelte, subţiri, şi între ele nu erau cioturi sau tufişuri. Era numai vălul alb-cenuşiu, în care bocancii de pădurar lăsau urme adînci şi clare, cu ţinte şi tălpi crestate, şi potcoave de metal alb care îmbrăcau tocurile groase. În ziua aceea n-am ajuns la brazi; ne-am întors, am coborît din nou spre zidul întunecat al fagilor, şi de jos de tot, din marginea pădurii, am urcat din nou, de fiecare dată cu aproape jumătate de kilometru mai spre est decît la trecerea anterioară, şi am făcut asta pînă am urcat ultima dată, şi fagii se

terminau într-un luminiş rotund, şi acolo, în mijloc, era un lac îngheţat, de fapt unul din izvoarele albastre oprit în zăgaz de piatră acoperit şi el cu gheaţă, şi pe malul lacului erau ziduri surpate, şi un schelet de clădire din bîrne foarte groase, şi acolo, în poiană, am văzut cum se întunecă în zăpada cenuşie urmele pădurarilor.

*

În drum spre vilă Mike a spus că toată ziua s-a gîndit cum aş fi arătat cu clăparii şi schiurile în pădure, şi părea foarte încîntat de asta, pentru că pînă am ajuns doar de schiurile şi clăparii Cameliei a vorbit. Aşa că după ce am dat de mîncare cîinilor, am intrat în camera mare, am scos de sub mormanul de echipament clăparii înalţi pînă sub genunchi, m-am încălţat cu ei şi aşa am mers la masă, încălţat cu clăparii. Coridorul era plin de moşnegi, şi am trecut printre ei spunînd „bună seara”, şi clăparii făceau un zgomot special pe mocheta roasă, şi toată lumea s-a uitat la picioarele mele ţepene în ghete înalte, rigide. Am văzut moşi dînd din cap, şi moşi comunicînd ceva la urechea altor moşi, cu ochii la clăparii mei, şi mai erau moşi care s-au uitat numai, compătimitor. Am intrat în sufragerie, şi fata aceea frumoasă care aducea mîncare nu s-a mai supărat că venim tîrziu; s-a uitat cum merg cu clăparii, îndoind nefiresc picioarele de sus, din şold, şi a spus că a văzut ghete din astea la televizor. La schiori profesionişti care participau la concursuri internaţionale.

– Şi eu sînt schior profesionist, am spus.

– Minte, a spus Decebal. E un fel de profesionist, dar nu-i schior.

– A vrut să facă schi profesionist aici, a spus Mike. De asta a venit cu bocanci de profesionist, şi cu schiuri de profesionist, numai o pîrtie de profesionist nu găseşte.

– Chiar n-aveţi o pîrtie? am întrebat.

– N-avem, a spus fata cea frumoasă.

– Una mică, am spus. Ascunsă în pădure, după deal, să nu o vadă nimeni.

– N-avem nici o pîrtie mică, a spus fata. N-avem nici un fel de pîrtie. N-avem decît sanatoriul, şi bazinul cu apă termală din sanatoriu.

– O.K., s-a bucurat Mike. Mîine mergem la bazin.

– E adînc bazinul vostru? am întrebat.

– Pînă aici, a arătat fata, şi a ridicat tava cu farfurii la înălţimea pieptului.

– Cam mic, a spus doctorul.

– Nu-i nimic, a spus Mike. Ajunge. Doar nu înoţi în picioare.

– Mie îmi place să mă dau la fund, a spus doctorul.

– N-o să te dai la fund, a spus Mike.

– E mare bazinul vostru? am întrebat din nou.

– Destul, a spus fata. Cred că încap optzeci de oameni.

– Cît e de lung, a precizat Mike. Cît e de lat.

– E rotund, a spus fata.

– Aha.

– Nu mai întrebi nimic? am spus.

– Ce să mai întreb?

– Vezi imediat ce mai e de întrebat.

Am mîncat supa, şi aşteptam să vină fata, cu alte farfurii.

– Ce diametru are bazinul vostru? am spus. Mike insistă totuşi să înoate în el.

– Nu ştiu cum să spun, a zis fata. Oamenii nu sînt prea înghesuiţi, şi dacă stau aliniaţi nu se ating între ei.

– Înoată aliniaţi? am întrebat.

– Nu înoată, a spus fata. Fac gimnastică.

– Minunat, am spus.

– Gimnastică? a întrebat Mike.

– Stau în apă pînă la gît şi fac gimnastică. Adică pe mal e un doctor, care îşi mişcă mîinile, şi cei din apă îşi mişcă mîinile după doctor.

– Asta se cheamă hidroterapie, a spus Decebal.

– Am văzut şi eu la T.V., am spus, printre tipii ăştia aliniaţi care fac gimnastică pînă la gît, vrea Mihai să înoate.

– Mergem acolo după gimnastică, a spus Mike. Nu cred că fac toată ziua gimnastică.

– Ce diametru are bazinul vostru? am repetat.

– Nu ştiu, a spus fata. Aş putea să-ţi arăt.

– Arată-mi.

– Cam de aici pînă la uşă.

Ţi-am spus că masa era în fundul sufrageriei, şi pînă la uşă erau opt-nouă metri.

– Are şi o insulă la mijloc, a spus fata. Uneori doctorul stă pe insulă şi le arată ce să facă, dar atunci nu toată lumea vede. Din cauza palmierilor.

– Care palmieri?

– Bănuiesc că pe insulă cresc palmieri, am spus.

– În hîrdaie, a explicat fata. E bine pentru ei, pentru că acolo e foarte cald, de la apă.

– Minunat, am spus a doua oară. Exact ce-i trebuie lui, am arătat spre Mike. Te duci şi tu la bazin? l-am întrebat pe doctor.

– Numai dacă merge domnişoara, a zis Decebal.

– Nu merg, a spus fata. Nu ştiu să înot, şi gimnastică n-am încă nevoie să fac.

– Te uiţi la noi cum înotăm. Te uiţi la ăia cum fac gimnastică.

– Am fost o dată şi m-am uitat, a spus fata. Am mai fost o dată, şi făceau exact acelaşi lucru.

– Vino cu mine, i-a spus Mike doctorului. Înotăm împreună.

– Prefer pilotul, a spus Decebal.

– Vă faceţi de rîs, a spus Mike. El caută pîrtii ascunse.

– În regulă, a spus Decebal. Mai bine mă fac de rîs căutînd pîrtii ascunse cu pilotul, decît să înot cu tine într-un bazin rotund de nouă metri diametru, între optzeci de oameni suferinzi care stau aliniaţi şi dau din mîini.

– Mai e insula, i-am amintit. N-ai spus nimic de insulă.

– Exact, a spus Decebal. Poate are de gînd să înoate în jurul insulei.

– Nici nu ştiţi ce pierdeţi, a spus Mike. Cînd ne *săturăm* de înotat în jurul insulei, ne întindem sub palmieri şi citim cărţile doctorului.

– Dînsul scrie cărţi? a întrebat fata, care acum strîngea farfuriile de pe masă.

– Uneori, a spus Mike. Cînd nu caută pîrtii. Cînd nu face pe doctorul profesionist.

– Cînd nu înot, a spus Decebal.

– Nu rîdeţi de mine...

– Nu rîde nimeni, a încredinţat-o Mike, şi chiar, nu rîdeam. Decebal scria cărţi, şi cărţile acelea erau pe urmă publicate, şi le citeau o grămadă de oameni. Citisem şi eu cîteva din ele. Erau interesante, adică mie îmi plăceau, şi doctorul ştia să facă o lume a lui în care după aceea aranja lucrurile aşa cum îi plăcea. Aşa cum cred că i-ar fi plăcut să le aranjeze şi în lumea noastră, dar pentru că reuşea să facă treaba asta în lumea lui, mai cred că nici nu-l interesa foarte tare ce se întîmplă de fapt în lumea noastră.

– N-am văzut niciodată un scriitor adevărat, a spus fata, şi se uita tot timpul la Decebal.

– Nu vezi nici acum, a încredinţat-o Mike. Dacă tu crezi că te uiţi la el şi vezi un scriitor adevărat, îţi pierzi vremea. Asta nu e un scriitor adevărat.

– Nu înţeleg, a spus fata. Nu mai strîngea farfurii, stătea şi se uita la doctor. Dacă scrie cărţi, e scriitor.

– E o poveste întreagă, a zis Mihai. Nici nu ştiu cum încep. De fapt, doctorii spun că e scriitor, şi scriitorii spun că e doctor.

Există totuşi limite, chiar dacă nu ţinem cont de ele.

– Lasă-l în pace, am zis.

– Are dreptate, a spus Decebal. S-a întors spre fată: nu te mai uita aşa la mine, dacă vrei să vezi un scriitor.

– Chiar scrii cărţi? a întrebat fata.

– S-a întîmplat, a spus Decebal.

– Atunci eşti scriitor.

– Cum să-ţi explic, a zis doctorul. Crezi că e de ajuns să-ţi apară cărţi şi gata, eşti scriitor?

– Păi, a spus fata.

Adevărul e că atunci a fost mai frumoasă ca oricînd. Eram numai noi în sufrageria pustie, şi fata se îmbujorase, respira repede şi adînc, şi ştii cum e cînd o fată frumoasă respiră repede şi adînc.

– Mi se pare foarte simplu, a spus fata.

– Asta-i, a spus Decebal, că nu e simplu deloc. Mai e nevoie de ceva.

– Adică pot să-ţi apară cărţi, şi să nu fii scriitor?

– Da, a spus Decebal.

– Şi să fii scriitor fără să scrii un rînd?

– Atunci eşti poet, am spus. Scriitorii trebuie totuşi să scrie. Măcar cîteva rînduri.

– Groaznic, a spus Decebal. Vă explic mîine. Să mă lămuresc pe mine, şi pe urmă vă spun şi vouă.

– Mîine mergi la bazin cu Mike, am spus.

– Iar începi, a spus Mike.

– Iar începi, a spus doctorul. Nu eşti obosit? N-ai fost azi cu noi, toată ziua?

– Am fost cu o sută de pădurari, am spus.

– Ia te uită, a spus doctorul. Şi eu am fost cu o sută de pădurari.

– Şi eu, a spus Mike.

– Eu am fost şi cu Bari, am zis.

– Mîine n-o să mai fii, m-a încredinţat Mike.

– Ţi-o dau eu pe Babette, a zis Decebal.

– Mulţumesc frumos, am spus. Am spus „mulţumesc”, dar cred că n-am fost foarte convingător.

– Nu o vrei pe Babette? era supărat Decebal.

– Iar complici lucrurile, am spus. Cum să n-o vreau? Babette e prietena mea.

– Minte, a spus Mihai. Prietenul lui e Platon.

– Sînt prieten cu o grămadă de lume, am spus.

– Nu se poate, a zis Mike. Nu poţi fi prieten cu multă lume dintr-o dată.

– Ba se poate.

– Nu se poate, a repetat Mike.

– Eu mă duc să mă culc, a spus Decebal şi s-a ridicat de la masă. Mîine trebuie să fiu în formă.

– De ce?

– Mîine am treabă.

– Ce treabă crezi că are ăsta mîine? m-a întrebat Mike.

– Merge la bazin, am spus. Au la sanatoriu un bazin rotund...

– Nu mă duc la bazin, a spus doctorul. Mă duc în pădurea de brazi. Mă aşteaptă o sută de pădurari.

– Şi pe mine mă aşteaptă pădurea de brazi şi pădurarii, am spus.

– Pe tine te aşteaptă şi Babette-Nebuna, a zis Mike.

– Tocmai de aia. Mulţumesc pentru masă.

– Mulţumesc pentru masă, a zis Mike.

– Mulţumesc pentru masă, a spus doctorul, şi fata ne-a zîmbit aşa cum ştia ea, şi atunci ne-am dus la culcare. Numai că eu am urcat scările pocnind îngrozitor cu clăparii pe treptele lustruite, şi am trecut dus-întors pe coridorul de la etaj, pentru ca toate băbuţele de acolo să mă vadă mergînd greu, cu genunchii îndoiţi şi mişcînd picioarele din şolduri, în ghetele acelea imense şi ţepene ca două proteze.

*

– De fapt, cum te-ai apucat de scris? a întrebat Mike. S-a răsucit pe burtă în patul ales pentru noaptea aceea, se uita la doctor.

– Ce te-a apucat să scrii?

– Nu m-a apucat nimic, a spus Decebal. A venit dintr-o dată.

– Ai scris dintr-o dată o carte?

– Nu chiar, a spus doctorul. Întîi am scris cîteva poveşti mici, pe urmă am scris cartea. Şi pe urmă celelalte cărţi, dar fără să mă gîndesc special, la asta.

– La povestioare mă refer, a explicat Mike. Cum ai ajuns la ele?

– Exact, exact n-aş putea să-ţi spun. Nu m-am gîndit niciodată să le scriu. De fapt, dacă mă gîndesc puţin, ele au ajuns la mine; a zis doctorul.

– Au plecat din tine? a întrebat neaşteptat Mike. Vreau să spun, ai simţit că trebuie neapărat să iei creionul şi să le pui pe hîrtie? Că explodezi, dacă nu faci asta? Şi pe măsură ce scriai ele ieşeau mai departe, şi tu nu aveai decît de scris?

– Cam aşa ceva, a spus Decebal. De fapt, chiar aşa s-a întîmplat.

A fost linişte, şi Bari s-a răsucit în patul de lîngă mine, şi din nou a trosnit lemnul şi s-au amestecat între ele, sub trupul greu, pături, cearşafuri, perna.

– Aşa s-a întîmplat, a repetat Decebal, şi pe urmă a spus: tu de unde ştii? S-a întîmplat şi cu tine?

– De fiecare dată cînd schiez, a spus Mike. Adică, de fiecare dată cînd schiez *pentru mine*. Cînd stau la Refugiu, şi dintr-o dată simt că explodez dacă nu mă pun pe schiuri. Atunci păţesc şi eu la fel, şi cînd în capul pirtiei mi se pare că toate virajele sînt gata trasate pe pîrtie, şi n-am decît să fac virajele alea. Cred că e cam acelaşi lucru.

– Şi eu cred la fel, a spus Decebal.

– Cred că şi Dan, atunci cînd sculptează, păţeşte la fel.

– Nu l-am văzut niciodată sculptînd, a spus doctorul. Dar din cum arată ce face el, şi eu cred că nu se apucă de sculptat pînă nu explodează.

– Nici eu nu l-am văzut lucrînd, a spus Mike.

S-a uitat atent la Decebal.

– Chiar, a spus, nu l-am văzut niciodată…

– La piloţi cum e? a întrebat Decebal.

Eram ocupat cu Bari, şi n-am răspuns. M-am aplecat şi desfăceam părul din spatele urechii de Saint-Bernard, şi Bari a sforăit încîntat, şi mîrîia uşor.

– Îţi spus eu, a început Mike. Cunosc o grămadă de piloţi, şi mi-am dat seama. La piloţi e tot timpul, altfel nu se poate. Ăştia explodează tot timpul, chiar dacă sînt, chiar dacă nu sînt în avioanele lor.

– De ce?

– Nu ştiu, dar aşa e.

– De ce ăştia explodează tot timpul, şi noi doar din cînd în cînd? a întrebat Decebal. De ce el să fie tot timpul în explozie, şi tu explodezi doar cînd schiezi pentru tine, şi eu doar cînd scriu o carte?

– Nu ştiu, a repetat Mike. E una din chestiile alea, fără „de ce”. Cred că n-ar mai zbura, dacă n-ar exploda tot timpul.

– De unde ştii?

Am fost şi i-am văzut, a explicat Mike, care fusese la noi pe aerodrom, dar nu mi-a spus niciodată cum a văzut el ce se întîmplă acolo. Şi mai cred că exact atunci cînd zboară nu explodează, a spus mai departe Mike. De asta explodează ei tot timpul, ca să nu explodeze cînd zboară.

– Ce tot spune ăsta? m-a întrebat Decebal peste umăr.

– Spun bine, pilot? s-a interesat Mike, dar am tăcut. Nu-l auzisem niciodată vorbind aşa, şi nu ştiam ce se întîmplă de fapt cu el cînd vorbeşte aşa. De asta am tăcut, cu toate că Mike Sîrbu vorbea bine. Vorbea foarte bine, şi cînd a fost pe aerodrom credeam că Mike vede doar avioane, şi radiolocatoare, şi zebra vopsită în pătrate alb-roşii: adică ce vedeau cam toţi cei care veneau la noi pe aerodrom, şi pe urmă credeau că ştiu destulă aviaţie. Mike a spus în seara aceea exact ce trebuie spus după ce ai fost într-adevăr pe un aerodrom, dar nu puteam să zic tocmai eu asta. Aşa că m-am ocupat mai departe de urechile blegi ale lui Bari al IV-lea.

– Lasă-l, a spus Decebal. Pilotul e ocupat.

– Nici nu aude ce vorbim.

– Nici o clipă. Are treabă.

– Aud foarte bine, am spus, aplecat peste ceafa lată a lui Bari.

– Altfel nu l-ar fi lăsat să zboare, a lămurit Mike.

– Şi cum ţi s-a părut ce ai auzit aşa de bine? a vrut să ştie Decebal.

– Frumos, am spus. Nici nu ştiam că sîntem atît de grozavi.

– Cît ai stat la el? a întrebat Decebal.

– N-are importanţă, a spus Mike. Se vede de prima oară. Ajunge să te duci pînă acolo. Pe urmă totul se întîmplă la fel, numai că din alte unghiuri.

Ţi-am spus că în seara aceea Mike a vorbit *altfel*.

– Înseamnă că pînă la urmă tot te plictiseşti.

– N-ai înţeles, a spus Mike. Din alte unghiuri, asta e principalul.

– Chestia cu *a vedea* atunci cînd priveşti, am spus. Ca bătrînii indieni. Ce vede fiecare, cînd privim toţi unul şi acelaşi lucru.

– Uite că începe să vorbească.

– Era vorba de cărţile doctorului, am zis. Cum a început doctorul să-şi scrie cărţile.

– Păi, am spus o dată.

– N-ai spus nimic. Ai spus doar că explodai, şi atunci ai scris cîteva poveşti.

– Exact. Şi pe urmă poveşti mai mari, cărţile.

– Pe astea tot în comă le-ai scris?

– Am spus doar că nu m-am gîndit niciodată să scriu. Să public, şi aşa mai departe. Să ajung în Uniunea Scriitorilor. Să merg la întîlniri cu cititorii.

– Cu cititoarele, a precizat Mike. Am fost şi eu la o întîlnire din asta, şi cred că eram singurul cititor, în rest, erau numai cititoare.

– la te uită.

– Da. Şi ăsta în faţa lor, numai zîmbet, la o masă acoperită cu catifea roşie. În costum. Cu cravată.

– Nu se poate, am spus.

– Ba da. Nici eu n-am putut crede, dar aşa a fost.

– Aşa a fost? l-am întrebat pe doctor.

– E singura mea cravată, s-a scuzat Decebal.

– N-am terminat, a spus Mike. Trebuia să-l vezi la masa aia. Cu două cititoare în stînga, şi cu două cititoare în dreapta. Nu i-au ajuns cele din sală, trebuiau şi astea, chiar lîngă el.

– Astea erau organizatoarele, a spus Decebal.

– Nu-l crede. Nu erau organizatoare, ascultă-mă pe mine. Organizatoarele sînt bătrîne şi urîte, şi cele care stăteau la dreapta şi la stînga lui erau cele mai grozave din toate damele adunate acolo.

– Şi ce făcea doctorul?

– Păi, a spus Decebal, nu e chiar atît de minunat cum pare. Stai acolo, şi toată lumea se uită la tine şi aşteaptă să spui lucruri deştepte, şi ştii cum e, exact în clipe din astea nu-ţi vine nimic deştept...

– Îşi spun eu ce făcea doctorul, l-a întrerupt Mike. Se fîţîia în toate părţile, şi nu pot pricepe nici acum cum reuşea să facă asta stînd totuşi pe scaun. Se scălda în toate privirile astea fixe, şi se făcea din ce în ce mai lat în umeri. Îşi trecea degetele prin ţăcălie cu aerul că face o mare ispravă, şi cînd vreuna din damele alea din sală îl întreba ceva cu voce tremurată, răspundea în pilde. S-a întîmplat să nimerească şi răspunsuri potrivite, atunci era aplaudat la scenă deschisă, şi de cîte ori s-a întîmplat asta, se sălta de pe scaun şi se înclina în toate părţile pînă ţi se făcea greaţă. Pe urmă...

– Nu-l asculta, a spus Decebal. Asta n-a fost în viaţa lui la o întîlnire cu scriitori.

– Am fost la asta şi mi-a ajuns, a zis Mike. Să-ţi spun ce s-a mai întîmplat, pilot. Pînă la urmă m-a văzut, şi atunci s-a făcut verde. A scrîşnit, şi-a înghiţit cuvintele, şi una din organizatoare i-a dat un pahar cu apă...

– Serios, a spus Decebal cu vocea dintr-o dată altfel. Mai scăzută şi nu-ştiu-cum obosită, ca atunci cînd într-adevăr vorbeşti din tine. Nu e nici o plăcere. Asta, cu fetele din dreapta şi din stînga, şi faţa de masă din catifea, sînt doar aşa, pentru că trebuie să fie. Adevărul e că nu simte nimeni nici o nevoie să se întîlnească cu scriitori. Dacă vrei să cunoşti cu adevărat cum şi de ce scrie cineva, nu-l întrebi asta în faţa unei săli cu cinci sute de oameni. Sau eu nu simt nevoia să mă întîlnesc în corpore cu cititorii, e cam acelaşi lucru. Nu-mi plac întîlnirile cu cititorii. Nu-mi place să vorbesc în public. Asta e treabă de orator, să vorbească în public. Un

scriitor trebuie să scrie, nu să vorbească. Şi, în general, uitaţi principalul. Nu sînt scriitor. Sînt un medic care scrie, şi asta e cu totul altceva.

– E mai rău, a zis Mike.

– Nu ştiu dacă e mai rău.

– E mai bine, atunci.

– Nu ştiu nici dacă e bine. E altceva, ţi-am spus.

– Chiar, am zis, cum e cînd îţi apare o carte?

– Prima carte?

– O carte, în general. O să ne explici după aia, cum e cu prima carte.

– Păi, a spus Decebal tot cu vocea aceea din el, nici asta nu e o mare fericire. Ar trebui să fie, dar nu e.

– De ce?

– Se întîmpla o grămadă de lucruri înainte.

– Ce se poate întîmpla cînd scrii o carte?

– Întîi, ţi se cere să spui din timp ce carte o să scrii. Ce se întîmplă în cartea aceea, şi pe cîte pagini. Şi cînd o să fie gata.

– Şi ce e rău în asta? a întrebat Mike

Am simţit cum se uită Decebal la Mike. N-a fost nevoie să ridic capul, să mă uit şi să văd cum privea doctorul la Mike. Am simţit numai, şi a fost de ajuns.

– O carte *se scrie*, a spus Decebal. Se scrie, nu se planifică dinainte. O scoţi din tine cuvînt cu cuvînt, altfel nu mai e carte.

– Tot nu văd ce e rău să ştii dinainte...

– E ca la tine, a spus Decebal. Cînd stai în refugiu, şi dintr-o dată simţi că explodezi dacă nu pui schiurile în picioare. Dintr-o dată, şi suficient de rar, şi nu ştii niciodată dinainte cînd o să fie, asta e esenţial. Vine fix atunci cînd nu se mai poate altfel, şi doar *atunci* stai în capul pîrtiei şi vezi toate virajele alea pe zăpadă, dar asta se întîmplă numai atunci, şi nu poţi şti dinainte cînd o să fie, pentru că dacă ai şti, de fapt, nu s-ar mai întîmpla niciodată. Cred că şi la piloţi e aşa, atunci cînd zboară.

– Uneori, am spus.

M-am gîndit dacă într-adevăr îi interesează ce spun. Pentru că nu erau numai cuvinte, şi de fapt nici nu ştiu cît vorbeam cu ei, şi cît era pentru mine.

– Uneori, am spus. Atunci cînd zbori cum nu credeai că se poate zbura, dar asta se întîmplă numai după ce vii jos, şi te gîndesti la zborul acela.

– Vezi?

Am tăcut, şi n-am de unde să ştiu la ce se gîndeau Mihai şi doctorul. Ştiu doar la ce m-am gîndit eu, la unul din zborurile în care era să rămîn, şi pe urmă m-am gîndit cum a fost azi în pădure, şi eram gata să mă gîndesc cum o să fie mîine, cînd Mike a întrebat din nou:

– Şi ce se mai întîmplă, pînă îţi apare o carte?

– Ce te-a apucat în seara asta? a făcut Decebal. Tot felul de alte lucruri. Discuţii peste discuţii. Să explici tot felul de lucruri de neexplicat. Ce ai vrut să spui aici, şi ce vrei să spui dincolo. De ce aşa, şi nu altfel. Să desfaci în bucăţi, ca să fie înţelese, lucruri oricum de neînţeles. Să mai pui ceva unde nu e nimic de pus, şi să tai chestii fără de care nu se poate. Parcă nici n-ar fi cartea ta. E groaznic. Adică, e groaznic dacă înţelegi să-ţi scrii cărţile aşa cum cred eu că trebuie scrise.

– Mda, a spus Mike. Mie nu mi se pare atît de îngrozitor. Din afară o carte se vede mai altfel decît atunci cînd o scrii. Dar după ce o scrii...

– Dumnezeule, a spus doctorul. Cum să te fac să pricepi? Fiecare din noi e unic, şi vede lucrurile în felul lui unic, şi exact asta e minunat. Eu îmi scriu cărţile despre felul unic în care văd eu lucrurile, şi ştiu în timpul ăsta că fiecare e liber să le vadă într-un mod la fel de personal-unic. Asta e minunat, că fiecare din noi e altfel, şi cu toate astea reuşim să ne adunăm în jurul unei cărţi. Să ne placă o carte, în acelaşi fel sau în feluri total diferite, se întîmplă. Dar să ne recunoaştem măcar pe bucăţi într-o carte, să întîlnim ceva din noi acolo, chiar dacă, mă rog, scriitorul a vrut să spună cu totul altceva.

– Te contrazici.

– Nici o clipă, a spus Decebal. Numai că lucrurile sînt mai complicate şi se pot vedea în mai multe feluri.

– Ca zborurile pilotului.

– Nu ştiu cum e cu zborurile pilotului. Nu m-a luat niciodată cu el pe aerodrom. Ştiu numai cum e cînd scrii cărţi, şi vorbesc numai despre cărţi.

– Din punctul tău de vedere...

– Las-o moartă, am spus. Nu ajungem nicăieri.

– Nici nu vreau să ajung undeva, a spus Mike. Vreau numai să-l lămuresc pe ăsta...

– N-ai ce lămuri, am zis. Cred că e una din situaţiile în care nu e nimic de lămurit. Cred că e exact una din situaţiile în care eu am dreptate, şi tu ai dreptate, şi fiecare are dreptatea lui.

– Împăciuitorist ca totdeauna, a mîrîit Sîrbu.

– Tolerant, atît. Am trecut de faza în care credeam că cine nu e cu mine, e neapărat împotriva mea.

– Oportunist, a ţipat Mike, şi l-am simţit pe Bari tresărind.

– Are dreptate, a spus Decebal.

– Nici măcar nu vreau să am dreptate, am spus. Vreau numai sa ştiţi cum sînt făcut, ca să nu aşteptaţi de la mine decît ceea ce pot da. Şi să ştiu cum sînteţi voi făcuţi, ca să fiu sigur pe ce pot avea de la voi.

– Complici inutil, pilot.

– Nu complic nimic. Atît doar, că nu se poate spune simplu: eşti bun, eşti rău. Cei mai mulţi sîntem între rău şi bine. Uneori se întîmplă tot felul de lucruri, şi atunci sîntem mai aproape de rău decît de bine; sau invers. Alţii reuşim să fim la fel de buni-răi, indiferent de cum se întîmplă lucrurile.

– Acum judeci cam ca Bariloiu, a zis Mike.

– Bari e altfel, am spus, şi chiar, Bari era cu totul altfel. De fapt, nici nu ştiam prea bine cum e Bari. Adică ştiam; dar nu în cuvinte, şi acum asta trebuia să fac, să pun în cuvinte ce nu era de pus în cuvinte.

– Bari vrea totul, am spus, pentru că şi el dă totul, sau nu dă nimic, şi atunci nici nu cere nimic. Pentru că Bari

gîndeşte în extreme, şi asta în adevăr complică foarte mult lucrurile.

– Tu ce zici, per Scorillo, a întrebat leneş Mike. Şi Babette îşi gîndeşte nebunia în extreme?

N-am reuşit să aflăm în noaptea aceea cum îşi gîndeşte Babette nebunia.

N-am reuşit să aflăm niciodată, pentru că n-am mai vorbit despre asta, şi atunci, în noaptea aceea, după ce Mike a întrebat şi aştepta un răspuns, n-a mai fost nici un răspuns. A fost numai liniştea din camera luminată slab de noapte, de zăpadă, de stelele răsfrînte în zăpadă, şi respiraţia adîncă a lui Decebal.

Ce se întîmplă? a făcut Mike indignat.

– Nimic, am spus. E tîrziu. E foarte tîrziu. Mai e puţin şi răsare soarele. Ci văzînd mijind zorile, sfioasă, Şeherezada tăcu...

*

M-am trezit foarte devreme, şi era lumina aceea care nu e încă lumină, şi pe urmă a fost căldura lui Bari care dormea lipit de mine, şi laba care îmi apăsa pieptul, şi răsuflarea grea fierbinte, liniştită a cîinelui mare. Nici nu mai era cîine, aşa cum dormea lîngă mine, şi eu habar n-am ce eram pentru el; dar ce se întîmpla cu noi nu se petrecea între ce eram pe dinafară, ci exact cu ce eram noi de fapt; dar asta e foarte complicat de înţeles, şi aproape inutil de povestit; asta e ceva pentru care trebuie să ai un Saint-Bernard lîngă tine, şi să încerci chiar să fii tu însuţi Saint-Bernard, şi ca să ştii măcar despre ce este vorba, trebuie să reuşeşti puţin lucrul ăsta, să fii Saint-Bernard. Şi atunci o să vezi singur cum de la o limită nici nu mai contează ce eşti, contează numai să fii, şi poate că esenţialul, dacă există ceva esenţial, începe exact de la această limită. Aşa că era cald, greu, puţin incomod, dar nu m-am mişcat pentru că atunci se trezea, şi oricum alerga destul prin zăpada în care uneori intra cu totul şi seara cred că era mai obosit decît mine, şi de asta îl lăsam să doarmă cît mai mult. Şi

eu eram obosit, poate de asta am visat-o iar pe Lungană, şi în somn i-am spus: e a doua oară cînd te visez săptămîna asta, şi atunci m-am trezit.

– Ea doua oară că te visez săptămîna asta, am spus încet.

L-am simţit pe Bari cum se mişcă; nu a fost de fapt o mişcare, a fost ceva înăuntrul lui, ca o crispare. Ca o răsucire în el, şi am simţit-o pentru că eram lipit de spinarea lui.

– Nu ştiu dacă e bine, am spus. Era vorba să nu te mai visez.

Simţeam cum se trezeşte clădirea aceea lungă, urîtă pe din afară şi caldă pe dinăuntru; nu au fost zgomote, paşi, uşi trîntite; era prea devreme, şi atunci a fost numai un freamăt, ca atunci cînd s-a mişcat Bari.

– Dacă nu se poate altfel, am spus, măcar vino mai rar.

Am spus asta, chiar dacă aşa se vorbeşte numai cu morţii, iar despre Lungană ştiam că mişcă, respiră, şi e încurcată cu tipul acela oricum căsătorit cu ea, dacă asta se cheamă a trăi.

– Cel mai bun lucru ar fi să nu mai vii deloc, am zis, dar gata, dormeam din nou, şi pentru că înainte o visasem pe Lungană, şi pe urmă, cînd m-am trezit, am vorbit cu ea, acum bineînţeles o visasem din nou. În vis rîdeam, şi Lungana era într-adevăr foarte lungă aşa cum stătea întinsă cu capul rezemat de mine, şi îi treceam printre degete părul acela incredibil, şi asta a fost o treabă de care nu m-am plictisit niciodată.

– Uite, am spus, cînd rîzi, semeni cu una din tipele alea de reclamă din Paris-Match, şi chiar semăna. Cum stătea rezemată de mine, şi îi curgea părul greu tăind precis fruntea şi obrazul, vedeam gîtul lung şi puternic ieşit din gulerul tricoului, şi mai avea ceva ce nu avea nici o tipă din Paris-Match, zîmbetul, şi cum se uita la mine. Nu vreau să spun că meritam privirea aceea, dar se uita la mine ca şi cum aş fi meritat-o.

– Acum semeni cu una din tipele alea din Paris-Match.

A clătinat capul, a unduit între noi părul negru, ca o apă grea.

– Pe cuvîntul meu, a spus, că tipele alea nu-mi plac. Şi nici nu fac ceva ca să semăn cu ele.

– Tocmai de asta îţi iese, am spus. Pentru că nu faci nimic ca să semeni cu ele. E una din chestiile alea care îţi ies, tocmai pentru că nu vrei să le faci. Şi care nu reuşesc deloc exact cînd te dai în vînt şi faci totul ca să-ţi iasă.

A fost din nou mişcarea ştiută cu care îşi dădea părul la o parte, şi i-am văzut ochii; în ei era lucrul acela nelămurit care se întîmplă uneori între doi oameni, şi în loc de ceva mai bun se cheamă dragoste cînd de fapt s-ar putea numi oricum.

– Alea sînt blonde, a spus.

– E numai un truc, am explicat. N-ai înţeles nimic.

– Ce e de înţeles?

– E o chestie pusă la cale ca să nu te recunoşti.

– De ce?

N-ar fi trebuit să spun toate lucrurile pe care i le spuneam. E aproape sigur că pierzi o fată vorbindu-i prea mult despre ea, şi în general nu cred că-i vorbeam prea mult, dar uneori nu mă controlam. Atunci cînd îşi dădea părul la o parte şi mă privea cum ţi-am spus. Cu tot ce era în ochii ei. Cu lumina aceea potolită.

– Ca să nu te recunoşti. Ca să nu-ţi dai seama ce grozavă eşti.

– De ce sa nu-mi dau seama ce grozavă sînt?

Asta chiar nu trebuia spus: pentru că n-ai mai sta o clipă aici. Te-ai duce imediat să cauţi un tip do doi metri, care tocmai coboară din ultimul model de Volvo...

– Stai liniştit, a rîs. Unde se găsesc tipi din ăştia?

– Pe pagina cealaltă, am spus. Zic ei că fac reclamă pentru maşinile domnului Volvo, şi pentru costumul pe care îl poartă, pentru ţigara din gură, dar de fapt te aşteaptă pe tine. Numai că nu-i poţi recunoaşte, din cauza trucului cu părul blond.

*

În pădurea de brazi a fost mult mai simplu, pentru că brazii erau înalţi, se ridicau spre cerul care în ziua aceea a fost foarte albastru, şi nu aveau crengi care să atîrne şi să facă ascunzători acoperite cu zăpadă. Nu erau nici brazi căzuţi, nici buturugi, şi zăpada era acoperită cu ace veştede care foşneau şi de fapt erau mai alunecoase decît zăpada. Noi înaintam în lanţul acela frînt, la patru metri om de om, şi aici nu erau crengi uscate care să trosnească, ori gropi ascunse sub zăpadă, şi de aceea cel mai neaşteptat era cum totul se întîmpla în tăcere. Numai Babette-Nebuna lătra gros după veveriţe oprite în zăpadă, care se uitau cum ne apropiem şi fugeau doar cînd ajungeam lîngă e;e. De fapt, toată ziua Babette a fost foarte bine dispusă şi a fugit în faţa noastră adulmecînd, şi uneori se întorcea, se uita în urmă, şi atunci nasul mare, negru, umed, era de fapt alb ca de zăpadă - şi aşa am ştiut că în pădurea de brazi nu e nimic de găsit, uitîndu-mă la Babette cum aleargă. Ştiam de la căutarea în avalanşă cum era Babette-Nebuna cînd simţea că există ceva, cineva, dedesubt - foarte atentă, posacă, concentrată doar pe ce credea că e treaba ei, şi atunci chiar nu era bine să te apropii prea mult. Umbla ca o lupoaică, ţinînd picioarele din spate îndoite din genunchi şi depărtate, şi săltîndu-se pe ele neobişnuit de elastic, şi toate astea o făceau să umble pieziş, arcuită, şi mereu cu nasul ei negru, imens, minunat, în zăpada adîncă. Fornăind, şi strănutînd, şi uneori ne privea urît, şi pe urmă adulmeca iar, şi dacă nu erai prea departe puteai să o auzi scîncind. Asta era caraghios, şi făcea lucruri neobişnuite, şi tot ce se întîmpla era febril şi sacadat, şi sub un strat de nefirească tăcere în care sunetele caraghios de subţiri scoase de un cîine atît de mare se auzeau din nou anormal de tare, şi de fapt toţi erau crispaţi, şi la pîndă, şi cu ceva de lup pe urme; pentru că atunci cînd Babette-Nebuna scîncea caraghios de subţire, atunci, pînă la urmă, sub avalanşă se găsea

cineva. Şi atunci Babette se schimba brusc, şi lătra cu furie, şi jale, şi scormonea rapid şi adînc zăpada cu labele imense săpînd un tunel în care dispăreau încet-încet capul uriaş, labele, corpul pe lîngă care ţîşneau jerbe de zăpadă, rămîneau labele răşchirate şi coada - panaş care se legăna din ce în ce mai neliniştit, şi pînă la urmă nu rămîneau decît jerbele de zăpadă ţîşnită şi coada; şi la urmă de tot era doar o gaură căscată din care ieşea zăpada spulberată, şi mai ieşeau lătrături înăbuşite, furioase, clintite de ce ştia dinainte Babette că o să găsească în fundul tunelului de zăpadă, şi încă neliniştitoare pentru noi şi pentru ce credem îndeosebi despre cîini, era certitudinea lucrurilor nedrepte, desluşită în lătrăturile acelea.

Aşa căuta Babette-Nebuna în avalanşă, altfel decît Bari care adulmeca cu aerul lui dintotdeauna, indiferent şi vag binevoitor, şi pe urmă, cînd lătra într-un fel anume, se aşeza în zăpadă şi privea ţintă înainte, n-aveai decît să sapi acolo unde se aşeza Bari în zăpadă. Bari nu scormonea plin de furie ca Babette, nu-şi însîngera labele puternice în lemne, pietre, gheaţă, în zăpada aspră şi pentru totdeauna pătată, proptită greu într-un fund de vale, sau în peretele de stîncă, sau în trunchiurile smulse, rupte, prăbuşite, sfărîmături de pădure - nu-şi însîngera labele puternice, smulgînd din tecile lor ghearele arcuite, ascuţite dinăuntru, ca la urşi, şi zăpada aceea spulberată de Babette-Nebuna era la urmă roşie de sînge şi alcătuia ca o coroană vie în în jurul găurii întunecate; şi pe urmă roşul acela se închidea, şi devenea stacojiu, şi se făcea maro, brun închis, şi pînă la urmă se lăţea, se topea, se dilua în zăpada cenuşie, şi nu mai rămîneau decît groapa deschisă în zăpadă, şi ce era în fundul acelei gropi. Şi noi în jurul gropii, pentru că după ce cîinii găseau ce era de găsit, totul devenea tehnică, şi viteză, şi cuvinte întretăiate şi gesturi frînte, şi sacul de dormit aştepta deschis pe sania joasă, lungă, îngustă, cu mînere din dural ridicate patetic, şi descătuşarea a ce avea fiecare mai ascuns şi care

însemna alt cuvînt demodat şi aproape uitat, şi înăbuşit cu grijă - speranţă - dar asta nu înseamnă că nu era la pîndă în fiecare şi însemna de fapt din nou goană epuizantă, şi fiecare secundă umplută la refuz fără să mai lase loc pentru tine, şi din nou răspundere, pînă la a fi una cu ce găseau cîinii sub zăpadă, şi totul pe o margine cumplit de îngustă pînă cînd cel care intra primul spunea, seringa, repede, sau cafea, sau alcool, sau ceva - orice - care însemna căldură, viaţă, dar pentru numele lui Dumnezeu, mai repede.

Sau era mişcarea lentă, vocea înăbuşită: sacul, nu ăsta, celălalt, cel vechi; şi atunci, gata, nu mai era nimic de făcut.

Dar nu despre atunci cînd nu mai era nimic de făcut vreau să vorbesc; cînd muntele se făcea dintr-o dată foarte mare, şi cum astupă cerul peste noi, şi ziua devenea cenuşie, şi ce urma era cumplita rutină, numai încrîncenarea din fiecare nu putea deveni rutină; vreau să spun despre cum era atunci cînd primul coborît în groapa deschisă în zăpadă cerea alcool, sau seringa, sau ceai fierbinte din termos, şi corpul înţepenit de zăpadă, aşteptare, neputinţă, era scos şi aşezat pe sacul de dormit, cel nou, şi atunci începea goana pentru care de fapt eram noi acolo, şi semăna mai mult ca orice cu decolarea din alarmă - valorile de obicei acceptate cu fundamentele schimbate brusc, dur, hotărîtor, nici măcar - înlocuite, cu alte valori care nu aveau nimic cu cele dinainte, decît că erau la fel de fundamentale. Şi niciodată muntele nu era atît de imens, şi atunci de mic ca atunci cînd băieţii lui Mike alergau cu Akja pe care era solid legat cu cordelină roşie corpul acela înfăşurat în saci de dormit, cu masca de oxigen pierzîndu-se în gluga sacului, pentru că Akja Salvamontului sinăian avea o instalaţie portativă de oxigen, de fapt o instalaţie de oxigen de pe avioane de vînătoare transformată şi adaptată de mîinile maistrului militar principal Tudor Gheorghe, care nu urcase în viaţa lui pe Platou şi uite, instalaţia lui ţinea căldura de viaţă plăpîndă smulsă de

sub zăpadă, şi băieţii lui Mike se schimbau la mînerele Akjei, şi coborau pante pe care firesc n-ar fi coborît niciodată, sau urcau feţe abrupte de piatră în timpi care, la raliuri Salvamont, ar fi doborît toate recordurile, pentru că, aici era de fapt cursa cu miza cea mai neiertătoare, şi de asta spun că muntele era imens, pentru că feţele abrupte erau mai abrupte ca oricînd, şi coborîrile lungi erau mult mai lungi decît erau ele de fapt, şi totuşi lucrurile se întîmplau atît de repede încît muntele devenea dintr-o dată foarte mic, şi nici nu conta cu ce preţ se întîmpla asta. Şi din nou totul semăna halucinant cu timpul atît de aparte al cabinei, în care lucrurile se întîmplă la lumina roşie a becurilor de avarie cumplit de repede, sau vremea se scurge păstos, şi amar, şi sugrumat în chingile strînse, prin tunele înguste cu pereţi de spaimă, şi uneori timpii sfîşiaţi ai cabinei se întîmpla să curgă la fel de necrezut, de nedrept de rapid, şi apăsător de încet, pentru fîlfîielile de frunză moartă ale avionului căzînd fără sfîrşit; şi totul se măsura în secunde încă de viaţă, şi secunde de pînă dincolo de viaţă, şi erau mînerele de catapultare, şi pămîntul rotindu-se şi aruncîndu-se în salturi bezmetice dincolo de plexiglasul cupolei, şi suprasarcina apăsînd în scaun sau aruncînd în alveola de viaţă care era totuşi avionul rotindu-se în prăbuşire prin cerul ostil devenit dintr-o dată cumplit de vertical, cu o răsturnare a lumii, şi totul se întîmpla între timpul lent, lucid, apăsător, şi goana aceea fără cuvinte, şi de asta nu ştiai niciodată cînd era prea devreme, şi nimeni nu putea spune cînd totul devenea prea tîrziu.

*

În ziua aceea a fost soare, şi pentru că am căutat tot pe fîşiile acelea late de 400 metri deplasîndu-ne mereu spre Est, iar Mike îşi plimba pădurarii de la răsărit la apus, la ultima trecere ne-am întîlnit sus, pe creastă, şi iar am văzut oraşul peste pădurea de brad, şi peste mesteceni, şi peste coroanele fagilor, dar acum ne uitam ca la un oraş pe care îl cunoşti foarte bine, şi de fapt cînd

urci pe deal şi te întorci să priveşti oraşul acela, *îl recunoşti*. Aşa că ne-am arătat unul celuilalt miliţia, şi bulevardele şi parcul sanatoriului, şi dreptunghiul din mijlocul parcului, ca un teren de aterizare pentru elicoptere. Am văzut chioşcul lîngă care erau munţii din carton şi cerbul împăiat, şi vila de unde pleca omul pe care îl căutam, şi strada care urca spre azil, însă azilul nu putea fi văzut de unde eram noi, pentru că intra aproape sub pădure şi-l acopereau fagii. Pe urmă am coborît împreună, cîinii alergau în faţa noastră, şi Mike a trimis-o pe Babette-Nebuna la doctor, şi ne-am uitat la Bari al IV-lea, cum adulmecă şi fuge prin zăpadă cu labele în toate părţile ca un căţelandru, şi sărea, şi se uita la noi fără să aibă aerul că ne vede.

– Aici nu e nimic, am spus.

– După Babette?

– După Babette, am spus. Şi după Bari.

– Poate fi 200 de metri mai jos, a spus Mihai.

– O să vedem, am spus. Dar nici acolo nu e nimic, pentru că Babette...

– Corect trebuie spus: nu e *nimeni*, a zis încet Mike.

Eram într-un loc unde soarele trecea printre brazi, şi cobora spre dealurile din Vest, şi dacă te opreai îl simţeai stins, cald, cum alunecă spre apus.

– Adică eu caut *pe cineva*, a spus Mike la fel de încet.

– Şi eu caut pe cineva, am spus. Şi ei - am arătat şirul verde-închis de pădurari, care pe zăpadă păreau negri. Toată lumea caută pe cineva.

– Tu cauţi *ceva*, a spus Mike.

Coboram prin zăpada amestecată cu ace uscate, şi ghetele mele alunecau îngrozitor, şi înfigeam adînc călcîiele în zăpadă, şi era ca atunci cînd coboram o scară abruptă.

– Care e timpul mediu de supravieţuire? a întrebat Mike.

– În pădure? Iarna? Pe munte?

– În pădure, iarna, pe munte.

– O noapte, o zi, şi încă o noapte. Tu m-ai învăţat.

– Te-am învăţat că se întîmplă şi altfel, a spus Mike.

– Da, dar numai foarte rar.

Nu ştiu de ce Mike vorbea atît de încet, şi trebuia să mă opresc, să mă întorc spre el ca să aud ce spune:

– Nu ştii niciodată cînd e asta, a zis Mike. Întotdeauna cauţi excepţia. Întotdeauna crezi că măcar acum o să fie, pentru că altfel n-ai mai căuta. Altfel ai aştepta primăvara, cînd se lămuresc o grămadă de lucruri.

– Am fost o dată cu tine primăvara, am zis. A fost cea mai tîmpită primăvară din viaţa mea.

– Mă rog. Dar de asta se spune: timp mediu, pentru că unii reuşesc să treacă *peste*, şi exact pe ăştia îi cauţi, care reuşesc să reziste mai mult decît se rezistă. Întîi cauţi ştiind că se rezistă o noapte, o zi şi încă o noapte, şi după ce zilele-nopţile astea s-au dus, atunci cauţi ştiind că se rezistă dincolo de medie, altfel nu se poate.

– Şi dacă nu rezistă dincolo de medie?

– Asta afli doar după ce găseşti, a spus Mike.

– Şi ca să găseşti, trebuie să cauţi.

– Vezi, a spus Mike, ce repede înţelegi unele lucruri?

Coboram odată cu soarele, şi am intrat în pădurea de mesteceni, şi atunci s-a făcut mai multă lumină, de la trunchiurile albe, de la zăpada care aici nu mai era acoperită cu ace veştede, şi pentru că soarele se făcea auriu aşa coborînd, petele de lumină erau şi ele aurii, şi trunchiurile subţiri erau alb-aurii.

– Şi dacă A REUŞIT? a spus Mike, neaşteptat.

*

Atunci există iar două afurisite de situaţii, pentru că întrebarea devine: *cît* reuşeşte să reziste?

– E aproape ca în viaţă, am spus.

– Pentru că poţi găsi, şi după aceea să vezi doar că a rezistat mai mult decît media, dar nu destul...

– Da, am spus.

– ...Sau găseşti exact ceea ce-cauţi.

– Pe *cineva*, am spus.

– Pe cineva, a spus Mike, şi atunci toate capătă dintr-o dată sens. Tot ce a fost absurd înainte capătă un sens, şi justificare, şi te umple cu tine însuţi, dacă înţelegi, şi totul e atît de mult, încît îţi ajunge şi pentru altă dată atunci cînd cauţi; şi lucrurile din nou par, sau chiar sînt, absurde, dar tu cauţi pentru că ştii cum oricînd poţi găsi, şi odată chiar ai găsit.

– Tu de cîte ori ai găsit aşa... excepţii?

– Niciodată, a spus repede Mike. Dar ştiu de la alţii.

– Ce ştii?

– Ştiu cum este. Ştiu *că* este.

– Şi iţi ajunge...

– Nu fi tîmpit, a spus Mike Cum să-mi ajungă? Nu-mi ajunge deloc.

A trecut printr-o pată de lumină, şi o clipă a fost roşu de la hanorac, şi auriu de la soare, şi negru de la barbă.

– Adică, tu nu crezi...

– Ce să cred? a întrebat tare Mike, şi Bari s-a oprit şi s-au uitat şi el la noi. Nu e de crezut, a spus Mike Sîrbu. E de căutat, şi gata.

Am văzut trunchiurile gri, cenuşii, negre-cenuşii ale fagilor; şi acolo începea seara, şi dacă erai în pădurea de mesteceni şi te uitai în sus vedeai cer roşu-albastru cu benzi de lumină portocalie şi alte culori, fără nume, şi cînd am ajuns în pădurea de fagi şi m-am uitat sus, cerul era albastru-închis, şi plin de stele mici, care aveau să-şi tragă, strălucirea doar din noaptea adevărată.

– Bine, am spus. Atît doar, că poate trebuie căutat şi în altă parte.

– Iar începi? a întrebat Mike.

– Nu la gară, am spus. N-a fugit în lume. Poate a sosit în şosea, şi s-a dus la o cabană. Sînt o grămadă de cabane pe aici. În locul hanurilor de pe vremea imperiului. Sînt chiar la marginea şoselei, şi cine vrea n-are decît să intre.

– De unde ştii?

– Reclamele, am spus. N-ai văzut reclamele? Unele mari, pictate pe tablă, şi reclame mici, pliante cu poze,

peste tot unde am fost în oraşul ăsta. La hotel. La miliţie. La moşnegi, în sala unde e T.V.-ul. Cerem o maşină şi luăm cabanele la rînd...

– Cine ne dă maşina?

– Cum, cine? Băieţii cei drăguţi care ne-au adus aici, cu toate că în ultima vreme au uitat de noi.

– N-au uitat, a zis Mike. Vorbesc cu ei la telefon în fiecare seară.

– Da? Şi ce lucruri interesante vă spuneţi?

– Asta-i, a zis Mihai, că nu prea avem ce să ne spunem.

– Spune-le chestia cu maşina.

– Să ne mai gîndim, a zis Mike, şi am ştiut ce înseamnă asta. Însemna că n-o să spună nimic de maşină.

M-am uitat la cer, şi abia atunci am văzut stele mici şi ascuţite, care aşteptau noaptea să fie aşa cum erau ele într-adevăr.

– Deci astea sînt telefoanele misterioase pe care le dai în fiecare seară, am spus.

– Ce credeai? a făcut Mike.

– Decebal spune că telefonezi unei tipe.

– Decebal, a spus Mike, visează să telefoneze el unei tipe, şi atunci crede că ceilalţi chiar vorbesc cu tipe, de cîte ori pun mîna pe telefon.

*

Am ajuns la drumul făcut pe hartă din linii întrerupte, şi acolo ne-am întîlnit cu Decebal şi cu Babette-Nebuna, şi Babette s-a repezit la Bari lătrînd gros, şi Bari a sărit într-o parte şi,a început joaca aceea a lor, stîngace-lentă, în care cîinii uriaşi se loveau, şi săreau prea sus pentru cît erau de mari, şi cădeau grei în zăpadă, şi era mişcarea aceea ca un salt într-o parte pe toate patru labe care îi aducea în poziţie de atac pentru că celălalt rămînea cu tot corpul descoperit, şi atunci se muşcau nedureros, şi după asta s-au lins îndelung, ca atunci cînd eşti Saint-Bernard şi te întîlneşti cu cineva pe care nu l-ai mai văzut de foarte mult timp.

Pădurarii s-au încolonat, au plecat cîntînd spre şcoala silvică, şi noi ne-am uitat după ei cum merg într-un pas, şi cîntecul acela nu se potrivea deloc: era ceva cu păduri care ne dau umbră, şi trebuie să le apărăm, dar nu se potrivea cu pădurea în care eram. Era un cîntec care cred că ar fi sunat bine într-o sală, dar în pădure nu suna deloc. Era absolut aiurea, şi de fapt nu spunea nimic despre pădure, ci despre oameni şi pădure, ceea ce e cu totul altceva.

Mai bine ar cînta corul din Freischutz, a mîrîit Mike.

– Ala e cu vînători, nu cu pădurari.

– Şi ce?

– Şi, nimic. Atît doar, că e cu vînători.

Ca să ajungi la azil, din locul unde eram, trebuia mers puţin pe drum, şi pe urmă tăiam o limbă de pădure rară, urcam o creastă şi de sus am văzut cum începe oraşul: vile traforate pe temeliile de piatră, la început rare, pe urmă adunîndu-se în şiruri care coborau la vale şi atunci deveneau străzi, şi cea mai înspre pădure era clădirea solidă, urîtă, cu ferestre orbite de obloanele din lemn gros, şi cu uşa din fier forjat, care începea totuşi să fie „la noi”. Azilul nu era departe, dar pînă am ajuns au apărut fîşii de nor, pe urmă nori adevăraţi, şi a început să ningă. Aşa că am hrănit cîinii într-o cameră de lîngă bucătărie, unde era ciment pe jos, şi cît au mîncat Babette şi Bari îşi ridicau cînd un picior, cînd altul, şi după ce au terminat nu i-am mai dus afară, au stat cu noi în sufragerie, şi după masă i-am dus pe coridorul plin cu bătrîni, cu toate că Mike n-a fost de acord. Mike a spus că Babette o să facă scandal şi cîţiva moşi vor leşina, dar Babette n-a făcut scandal, şi nu a leşinat nimeni. Cîinii au mers pe covorul subţire din mijloc clătinîndu-şi binevoitor căpăţînile, şi unii din moşi au mîngîiat în treacăt spinările late şi şoldurile acelea de Saint-Bernard care se îngustau brusc, şi pe urmă era coada groasă, stufoasă, legănată lent în acelaşi ritm cu capul, de linişte şi acceptare. Babette a rămas în antreul ei, eu m-am culcat cu Bariloiu în paturile noastre

alăturate şi n-am visat nimic: am dormit adînc, şi cînd m-am trezit am crezut că am dormit foarte puţin; afară era întuneric de tot, şi Mike citea culcat într-un pat de lîngă uşă, un pat care pînă acum îi scăpase, şi eu eram ud de transpiraţia din somn. Aşa că mi-am scos cămaşa groasă şi tricoul cu F/A-18 „Hornet”, m-am şters cu un prosop Sîrbu, scos din rucsacul Florentinei, am tras pe mine un tricou al lui Mike, şi o cămaşă cadrilată a lui Mike, şi gata, mă simţeam altul şi miroseam într-un fel nou; ca săpunul cu care Florentina spăla lucrurile în familie, şi ca sprayul cu care Mike îşi stropea barba.

– Astea vi le dă la aviaţie? a întrebat Mike şi arăta tricoul cu avionul „Hornet” pus la uscat pe caloriferul fierbinte.

– Ăsta mi l-a adus un coleg de la TAROM, am spus. Unul din cei care ocolesc globul o dată în fiecare lună.

– De ce? a întrebat Mike. De ce ocolesc globul, o dată pe lună?

– Altfel se simt foarte nenorociţi, am spus.

– N-ai vrea să te simţi şi tu nenorocit pe chestia asta? a zis Mike.

– Ţi-am explicat o dată, am spus. Nici măcar nu ţi se spune: din cauza *asta* nu se poate. Ca să te poţi apăra, sau nici măcar, să poţi pleda pentru tine. Se spune doar: da, sau nu, şi nici nu ştii bine cine a spus. Sînt lucruri care pot, şi lucruri care nu pot fi. N-are rost să te simţi nenorocit pentru un lucru care nu poate fi.

– Înainte nu spuneai aşa. Înainte spuneai că se poate orice.

– Înainte, cînd?

– Înainte, cînd ai început tu să vii pe munte.

– Atunci, am spus, *credeam* că se poate orice.

– Şi acum nu mai crezi?

– Nu ştiu, am spus. Are vreo importanţă?

– N-are, a spus Mike. Dar atunci cînd nu mai crezi că se poate orice, de regulă începi să pierzi.

– Depinde, am spus. E foarte complicat.

– Sigur, a spus Mike. E *altfel*, pentru fiecare.

– Pînă la urmă,o să-ţi explic cum e la mine.

– Abia aştept, a spus Mike.

– Vrei să încep în seara asta?

– Pentru seara asta ajunge, a spus Sîrbu. Pentru seara asta, te rog să-mi spui dacă mai ninge.

M-am uitat afară cu faţa lipită de geam, şi astupam ochii de lumina dinăuntru cu palmele lipite de geam, şi am văzut cum ninge: coborau legănat fulgi imenşi, uşori, care pînă la urmă se adunau între ei şi făceau zăpada pufoasă de pe jos, care acoperea totul, şi în care aveam să ne afundăm mîine.

– Ninge, am spus fără să mă întorc.

M-am uitat la fulgii care în întuneric păreau cenuşii, şi coborau încet, şi se atingeau moale între ei, şi m-am gîndit la ce spunea Mike, ca atunci cînd nu mai crezi că se poate orice, începi să pierzi. De la o vreme pierdeam pe toată linia. Aşa s-a întîmplat. Poate aşa trebuie, ca uneori să pierzi pe toată linia. Poate chiar e bine ca uneori să pierzi pe toată linia. Aşa că m-am uitat mai departe la fulgi, şi încercam să nu mă gîndesc la nimic, doar să mă uit cum ninge. Pe urmă a venit lîngă mine Bari al IV-lea, s-a ridicat cu labele din faţă pe pervaz, şi ne-am uitat amîndoi cum vine zăpada aceea cenuşie, care de fapt era albă.

– Ninge tare? a întrebat Mike.

– Destul ca să ne dea mîine bătaie de cap, am spus. Ai cerut maşina?

– N-am vorbit încă, a spus Mike. Tu chiar ţii la ideea asta?

– E o idee bună, am spus. De ce să nu căutăm şi la cabane?

– Căutăm, a zis Mike. Dar după ce întoarcem totul pe dos aici...

– N-o să întoarcem niciodată totul pe dos, am spus. Fiecare copac. Fiecare tufă. Fiecare piatră acoperită cu zăpadă.

– Ai terminat? a întrebat Mike.

– Nu, am spus. Mai cred că ar trebui să...

– Ba ai terminat, m-a încredinţat Mike. Ai terminat, şi n-o să mai începi niciodată discuţia asta. Filozofia, ta de om al aerului, ajuns fără voie cu picioarele pe pământ. Cu picioarele în zăpadă, mai precis.

– Fără voia mea, asta nu se potriveşte, am zis. N-am ştiut precis în ce mă bag, dar am spus singur că vin aici.

– Atunci nu mai începe cu ideile tale tîmpite. Fă ca la voi la armată, unde se tace şi se face ce e de făcut.

S-a uitat la mine.

– Chiar, pilot, ce faci tu la armata aia unde nu e nevoie de ideile tale tîmpite?

– Zbor cu avionul.

– Altceva mai ştii să faci?

– Mai ştiu să sar cu paraşuta.

– Bravo. Noi doi de cînd ne cunoaştem?

M-am uitat la el cum se uită la mine. Cum zîmbeşte în barba lui cea deasă. Rînjea, nu zîmbea.

– Nu înţeleg unde vrei să ajungi.

– O să vezi, m-a liniştit Mike. Deci, de cînd ne ştim?

– Bine, am spus. De cînd am terminat Academia. De şapte-opt ani.

– Şi cîte idei ţi-am dat eu, în şapte-opt ani, despre cum să zbori cu avionul? sau să sări cu paraşuta?

– Asta-i altceva.

– Ba este exact ce trebuie să fie. Doctorul ce face?

N-am înţeles.

– Respiră, am spus. Mănîncă. Se dă cu schiurile. Face o grămadă de lucruri. Scrie romane. Telefonează fetelor.

– Nu aşa, a zis Mike. În general. Ce face el, în felul în care tu zbori.

– Coase oamenii la loc.

– Şi de cîte ori ai auzit tu să-i dau idei doctorului? despre cum să coasă oamenii la loc? ^

– Păi, am spus, nici nu cred că te-ar asculta. E meseria lui.

– Aşa cum zborul e meseria ta.

– Zborul nu-i o meserie, am spus. Şi chiar, nu era. Era un fel foarte special de a trăi, dar nu-i puteam spune asta lui Mike. E o vocaţie, am zis.

– E o meserie, a spus Mike apăsat, aşa cum meseria mea e să caut oameni în zăpadă. Şi nu accept idei, în materie de căutat oameni în zăpadă.

N-am răspuns; am plecat de la fereastră, şi mi-am pus clăparii Cameliei, şi cînd am ieşit tropăind Bari era tot la geam, şi Mihai în patul lui, dar nu citea. Se uita la mine cum trec printre paturi, cum împing greu uşa dincolo de care era Babette-Nebuna.

*

Am trecut peste cîinele mare, întins pe jos; pe gresie, sau cărămizi lustruite puse pe muchie, sau ce Dumnezeu era acolo.

– Salut, am spus. Vii cu mine?

Babette a ridicat capul, m-a privit,a clipit somnoroasă, a oftat, a lăsat iar capul pe cărămizile acelea puse pe muchie.

– Vino, am rugat-o. Cred că e mai bine să vii cu mine.

Babette a căscat lung, şi am rămas în întunericul din antreu pentru că aşteptam să se ridice, dar, cînd am mai spus o dată, vino, Babette dormea de-a binelea.

– Nu-i nimic, am spus.

Am ieşit, am trecut de două ori în lungul coridorului mergînd cu genunchii îndoiţi şi salutîndu-mă ceremonios cu moşnegii, pe urmă am urcat la etaj, şi am mers pe coridorul de acolo, printre fotolii împletite în care şedeau nemişcate femei bătrîne. Bătrînele mă urmăreau cu ochii, fără să întoarcă capul, şi tot timpul ăsta m-am gîndit la Camelia, care era subţire, şi cum naiba schia în clăparii ăştia prea înalţi, prea ţepeni, prea grei. Am trecut prin sala unde era televizorul, dar acolo n-am găsit pe nimeni, şi atunci am ieşit din nou în coridor, şi pentru că prin geamurile mate de la uşa sufrageriei se vedea lumină, am intrat în sufragerie. Acolo era doctorul; şedea la o masă cu trei moşnegi, şi făcea cărţile. Am spus

„bună seara”, am trecut printre mese tîrînd clăparii, doar după asta am venit şi m-am uitat la cărţi, peste umărul lui Decebal.

– Ce jucaţi? am întrebat.

– Pocker, a spus doctorul.

– Pe chibrituri, a spus nemulţumit unul din bătrîni. Pe nimic.

– M-am uitat la Decebal, cum împarte cărţile, şi pe urmă m-am uitat le feţele moşnegilor, care îşi priveau cărţile primite şi le aranjau între ele. Unul singur era jucător, cel care spunea că joacă pe chibrituri; n-a tresărit nimic pe faţa lui, în ochi, n-a scos un cuvînt. Cel din dreapta, aşa cum mă uitam la ei, a mormăit nemulţumit şi s-a încruntat; cel din stînga fluiera uşor şi încerca să se uite în cărţile doctorului.

– Vino puţin, i-am spus lui Decebal, eram aplecat peste el şi vorbeam încet.

– Nu pot, a spus Decebal la fel de încet. Joc.

– Nu joci încă, am spus. Te scuzi, şi joci după asta.

Am ieşit, ne-am oprit în uşa sufrageriei.

– Ce vrei? a întrebat doctorul.

– Uite, am spus, noi, în fond, ce căutăm aici?

– Dumnezeule, a făcut doctorul. Te-ai certat cu Mike.

– Nu încă, am spus.

– Vrei să începi cu mine, a zis doctorul.

– Nu vreau să încep cu nimeni, am spus. Vreau doar sa ştiu ce căutăm aici.

– N-ai înţeles încă? Un om care s-a pierdut de o săptămînă

– Asta-i am spus. Ce s-a întîmplat cu omul acela, într-o săptămînă? Cît poate rezista un om iarna, în zăpadă, la munte?

– Nu sîntem chiar la munte.

– Sîntem mai rău ca la munte. Sîntem într-o vale închisă din trei părţi de pădure, şi care chiar acum se umple pînă sus cu zăpadă.

– De fapt, ce vrei? a întrebat Decebal.

– Omul acela era bolnav. Cît de bolnav? Şi cît rezistă un om bolnav?

– Ştii ceva, a zis doctorul, întreabă-l pe Mike. Deşi eu nu l-aş întreba. Dacă ţii atît de mult să ştii de ce, du-te şi întreabă-l ce ai tu de gînd să îl întrebi. E singurul fel în care poţi afla de ce-ţi spun eu să nu îl întrebi.

– L-am întrebat, am zis. Dar vreau să ştiu cum vezi tu treaba asta.

– Mike ce ţi-a spus?

– A spus că-mi dă o maşină să mă plimb pe la tonte cabanele alea din reclame, adică exact nimic. Nici el nu spune limpede: nu ştiu.

– Ba tocmai că ştie, a rînjit doctorul. N-ai înţeles?

– Explică-mi şi mie, l-am rugat. Explică-mi şi mie ce e de înţeles.

– La mine sună fals, a ridicat din umeri doctorul. Dar dacă aş încerca să pun în cuvinte, ţi-aş spune că Mike e primul care încearcă să scape de întrebările la care tu vrei neapărat răspuns.

*

Şedeam, pe bancheta ţeapănă, tare, incomodă, prinsă de peretele lambrisat în locul unde, între hîrdaie cu ficuşi, scara din lemn masiv făcea o volută, ajungea jos, şi dacă o luai înainte ajungeai la uşa din fier forjat dincolo de care era lumea de afară, dacă mergeai la stînga ajungeai în sufragerie unde doctorul juca pocker, iar la dreapta începea coridorul care pînă la urmă ducea la apartamentul nostru. Coridorul era foarte lung, şi plin de moşi care se plimbau, îşi spuneau bună-seara. se opreau să vorbească, şi alţii se opreau lîngă ei, şi atunci vedeai cum se adună grupuri agitate. Mai erau moşi care se plimbau citind, şi moşi aşezaţi pe taburete în uşile albe ale camerelor ca în pragul unor case, şi se salutau cu cei care se plimbau. Uneori băbuţe în halate cu flori coborau scara lucioasă şi pe urmă mergeau la braţ cu prietenii lor, şi atunci cei care şedeau pe taburete se ridicau salutînd, şi se înclinau, şi uneori primeau musafiri,

şi atunci uşile albe se închideau lin şi categoric peste căldura camerelor dinăuntru. Totul se întîmpia ca pe un bulevard aglomerat la sfîrşitul zilei, cînd toată lumea iese la plimbare şi atunci poţi întîlni pe absolut oricine, şi eu m-am întîlnit cu Mike. Venea în salopeta lui neagră de schi printre moşnegii în haine groase cu brandenburguri, şi s-a strîns ceva în mine cînd l-am văzut, pentru că salopeta aceea cu fermoare îl făcea mai subţire decît era, şi bătrînii din jur făceau să fie mai înalt decît era, şi cum venea pot doar să spun că s-a strîns ceva în mine, şi m-am ridicat în picioare.

– Hai să dăm telefonul ăla, a spus Mike.

Am telefonat din biroul directoarei, o colivie fragilă din sticlă prinsă în stinghii subţiri de lemn băiţuit; mai era un birou sus, la etaj, dar n-am: văzut-o pe bătrîna cu pince-nez în birou decît cînd hrăneau cîinii, şi atunci stătea la fereastră şi se uita la ei cum mănîncă. Acum s-a uitat la Mike: cum ridică receptorul, cum formează numărul, cum spune bună seara şi vorbeşte în receptor. La mine nu s -a uitat nici o clipă.

– O.K., a spus Mike cînd a terminat de vorbit. Ai condus vreodată un ARO-10?

S-a făcut lumină în colivia de sticlă, pe urmă întuneric, pe urmă s-a făcut din nou lumină: eram eu, era maşina ARO-10, era bătrîna aceea de fier şi gata, asta a fost tot, pentru că mai erau barba lui Mike, şi doctorul, şi cîinii Saint-Bernard, care nu se potriveau. Era iarna de afară, şi omul pentru care de fapt eram noi aici, şi astea iar nu se potriveau. Dacă mă gîndeam puţin, şi maşina era alta. Şi bătrîna era alta, dar asta nu înseamnă că n-a fost clipa aceea de lumină în care toate s-au potrivit, şi doar pe urmă au venit lucrurile care nu se mai potriveau. Am întrebat:

– ARO-10 vor să ne dea?

– N-au şofer, a spus Mike. Au numai maşina.

– Cu sirenă şi cu girofar?

Trebuia să fie foarte clar că nu e aceeaşi maşină.

– Nu ştiu, a spus Mike. Mi-a spus numai că e ARO- 10. Ai condus vreodată ARO-10?

– O să conduc acum, am spus. Nu ştii cum sînt vitezele la ARO-10?

– Vreţi să căutaţi cu maşina? a întrebat bătrîna.

– *El* vrea să caute cu maşina, a spus Mike. S-a plictisit să caute pe jos.

– Nu m-am plictisit, am spus.

– Şi eu cunosc pe cineva, a spus bătrîna, care a căutat. A căutat foarte mult.

– Da? s-a mirat Mihai, politicos.

– O doamnă cu fiul ei, a spus bătrîna. Şi-a căutat soţul.

– Tot pe munte? a întrebat Mike.

– A, nu, a spus bătrîna. Era cu totul altceva.

Mike n-a mai zis nimic, şi pentru că tăcerea s-a lungit foarte mult, am întrebat.

– De fapt, ce era?

– De fapt, era război, a spus bătrîna. S-a întors spre mine, şi pentru că lumina îi bătea în lentile, n-am putut să-i văd ochii. Aşa că vorbeam cu nişte ochelari care scînteiau.

– Era război, a spus bătrîna.

Am vrut să întreb care din războaie, dar m-am oprit la timp.

E vorba de un mecanic a cărui locomotivă a explodat, şi el a nimerit într-un tren sanitar german. Soţia şi fiul lui au aflat, au fugit la gară şi l-au căutat în tot trenul. Fiecare cuşetă, din fiecare compartiment, din fiecare vagon.

– N-au găsit? a întrebat Mike.

– Cum să-l găsească? a spus bătrîna Şi în timpul ăsta trenul a plecat, şi mergea, şi toate atacurile aeriene, şi calea ferată tăiată de tancurile ruseşti...

– N-aveau voie, am spus, să atace un tren sanitar.

– De unde ştii că e tren sanitar?

– Trenurile sanitare, am spus, sînt pictate cu cruci mari, roşii, în cercuri albe. Convenţia de la Haga...

– Convenţia de la Haga s-a semnat pe timp de pace, a spus bătrîna. Acum era război.

– Cînd s-a întîmplat asta? a întrebat Mike.

– La sfîrşitul lui august '44, a zis bătrîna Toată lumea trăgea în toată lumea. Nici nu s-au uitat că e tren sanitar.

– L-au găsit? a întrebat din nou Mihai.

– Atunci, nu. Mecanicul acela a fost de fapt în *alt tren* sanitar german care venea în spate, şi pe urmă a luat-o înainte, şi cînd l-au ajuns din nou era prea tîrziu, pentru că omul murise, şi sanitarii l-au îngropat pe drum într-o groapă de obuz, împreună cu un tanchist neamţ şi cu un soldat rus, şi asta a fost tot ce a putut afla doamna aceea despre soţul ei.

– Depre fostul ei soţ.

– Nu, a spus bătrîna, şi iarăşi au sclipit ochelarii, despre soţul ei.

A fost din nou linişte, dar n-am mai spus nimic. Am lăsat să fie linişte. Se potrivea.

– Interesant, a spus Mike, după ce a strîns destulă linişte.

– Pînă acum n-a fost interesant, a spus bătrîna. Pînă acum a fost ce se întîmplă oricum în război, şi numai cine n-a trăit atunci, cînd vorbeşte de război se gîndeşte numai la soldaţi; dar cei care de fapt duc greul nu sînt soldaţii.

– Eu eram mic,a spus Mike. Nu mai tin minte multe lucruri.

– Eu nu eram de loc, am spus. Aşa că n-am ce să ţin minte.

– Mă rog, a spus bătrîna. Sînt lucruri care n-au nici o valoare dacă sînt doar povestite.

Din nou a fost liniştea aceea care se stringea din toate părţile.

– Poate vă reţin, a zis bătrîna. Poate aveţi altceva de făcut.

– Nu, a spus Mike. N-am nimic de făcut. Cred că nici pilotul n-are nimic de făcut. Ai ceva de făcut, pilot?

– Nu, am spus.

– Vedeţi? a spus Mike

– Sînteţi pilot? a întrebat bătrîna. N-am vorbit niciodată cu un pilot.

– Vorbiţi acum, a spus Mike. De asta ştie de convenţia de la Haga. De asta ştie de crucile de pe vagoane. Ştie tot.

– Aşa s-a întîmplat, am spus.

Parcă mă scuzam.

– N-am să uit niciodată avioanele, a spus bătrîna. Cum veneau în jos, şi aruncau bombele, şi după asta plecau.

Am ridicat din umeri.

– Era război, dumneavoastră aţi spus.

– Da. După ce ultimul avion a plecat, au reparat şina, şi trenurile au plecat mai departe, dar femeia aceea şi fiul ei au rămas în oraş. Au cumpărat un tîrnăcop şi o lopată, şi după asta au trebuit să aştepte pînă la sfîrşitul lui octombrie, pentru că au venit ruşii, şi nimeni nu mai avea voie să plece de acolo.

– De ce?

– Erau trupe de ocupaţie, a spus Mike. Trebuiau să facă ceva.

– Nu ştiu, a spus bătrîna şi a ridicat neaşteptat din umerii ascuţiţi sub stofa groasă, şi a făcut gestul ăsta exact ca mine, sau ca Mike, sau ca Decebal. Dar la sfîrşitul lui octombrie au putut pleca, şi atunci au început de fapt să caute. Adică, într-un fel, ce faceţi dumneavoastră aici, numai că ei n-au avut cîini Saint-Bernard, şi maşini, şi totul s-a întîmplat în timpul războiului, ceea ce e cu totul altceva.

– Înţeleg, am spus.

– Înţeleg, a spus Mike.

– Nu înţelegeţi, a spus bătrîna. Nu e de înţeles. Nici eu nu povestesc cum trebuie. Ce vreau să spun este că ei au pornit de-a lungul căii ferate înapoi spre nord, de de unde venise trenul sanitar, şi atunci au început de fapt să caute. Cînd găseau un mormînt lîngă terasament, mergeau în satul cel mai apropiat, luau o autorizaţie de deshumare, şi dezgropau oamenii din mormîntul acela.

La început luau şi un preot, ca să citească slujba înainte de a-i pune iar în pămînt, dar ploua tot timpul, şi lucrurile s-au lungit foarte mult, şi era din ce în ce mai greu de găsit cineva care să slujească în ploaie. Aşa că săpau singuri, şi priveau singuri la oamenii dezgropaţi şi, înainte de a-i îngropa la loc, doamna aceea spunea o rugăciune.

– Cît a durat asta? a întrebat Mike.

– Pînă şi-a găsit soţul, a spus bătrîna. A fost greu, pentru că pămîntul începea să îngheţe, şi era greu de săpat, dar l-a găsit exact cum au spus sanitarii germani: cu un tanchist neamţ şi cu un soldat rus, în aceeaşi groapă. Pe neamţ l-a recunoscut după uniforma neagră, pe soţul ei după ghete, şi atunci ce rămînea era soldatul rus, a fost clar. Şi dacă vi se pare un fel de alegorie, e numai pentru că n-aţi cunoscut războiul, a spus bătrîna. Războiul e un timp în care se poate întîmpia absolut orice, şi asta cu aerul cel cel mai firesc.

– Şi pe urmă?

– Pe urmă nu mai e foarte important. Băiatul a început să plîngă,şi doamna s-a gîndit: n-am crezut că o să mă bucur de lacrimile fiului meu, dar acum mă bucur. Pentru că l-am crezut împietrit de toţi oamenii aceia scoşi la lumină, şi pe urmă puşi la loc în pămînt, şi dacă plînge, e bine. A plîns, şi pe urmă s-a uitat la tatăl lui întins lîngă terasament, şi a spus: mamă, dînsul nu e tata. Tocmai trecea un tren, şi erau soldaţi, şi tunuri pe platforme, şi vagoane din acelea înalte, grele, în care putea fi orice; şi cît a trecut trenul, femeia s-a uitat la bărbatul ei întins în noroiul amestecat cu pietre ascuţite, şi pe urmă la băiatul ei, şi din nou s-a bucurat că băiatul plînge. E tatăl tău, a spus doamna după ce a trecut trenul. Uită-te la ghetele lui. Mamă, a spus băiatul, tu chiar nu ţii minte? Tata era altfel! Uită-te numai la ghetele lui, a spus doamna. O să-l recunoşti după ghete. Mamă, a spus băiatul, ghetele sînt, dar tatăl ăsta nu e tata! Tu îi făceai ghetele în fiecare seară, a zis femeia. Tu ai făcut ghetele

şi în ultima seară. Uită-te numai la ghete. O să vezi că sînt ghetele tatălui tău.

Bătrîna a tăcut, şi lentilele pince-nez-ului au mai clipit o dată, şi am rămas în colivia de sticlă pînă s-a făcut cald, şi geamurile s-au aburit pe dinăuntru, şi cred că dacă mai stăteam cîteva minute, ne sufocam. Mike s-a ridicat primul, şi m-am ridicat şi eu şi Mike a întrebat:

– Asta e tot?

– Asta a fost tot, a răspuns bătrîna din spatele ochelarilor cu arc. Ar mai fi povestea cu sicriele, şi cum şi-a adus bărbatul acasă, dar nu mai e interesant pentru dumneavoastră. Pentru dumneavoastră interesant poate fi cum a căutat femeia aceea...

– Atunci, a spus Mike, bună seara.

– Bună seara, am spus.

– Noapte bună, a spus bătrîna, şi ne-am dus la culcare.

*

– Noapte bună, a spun bătrîna şi pince-nez-ul i-a clipit ultima oară, dar în seara aceea pînă la noapte bună, s-au mai întîmplat cîteva lucruri. Întîi ne-am dus la noi, şi clăparii Cameliei nu mai aveau nici un rost, pentru că moşii erau la cina lor, care se lungea foarte mult, şi cînd Mike m-a întrebat dacă nu merg la masă am spus că nu, nu merg. Pe urmă a fost Babette, care în seara aceea şi-a închipuit că e cîinele-de-pază-perfect, şi nu ne-a lăsat să intrăm, în camera mare. În camera cu multe paturi, unde era mormanul de lucruri din care ieşeau schiurile Cameliei, şi era Bari al IV-lea, şi de fapt cred că pe Bari şi-a propus ea să-l păzească ideal în seara aceea. Ne-a lăsat în antreu, şi aveam voie să intrăm în camera mică, cea cu frigider şi canapea, şi în baie era voie să intrăm, dar în camera mare nu era voie. Cînd am vrut să intrăm în camera mare. Babette ne-a privit cu ură. Întîi a mîrîit, şi cînd am întins mîna spre clanţa s-a ridicat cu spinarea lipită de uşa camerei, şi de fapt atunci ne-a privit cu ură, şi s-a umflat, i s-a ridicat coama deasă pe greabăn, şi ochii negri s-au făcut galbeni ca la leoaice, şi a fost

foarte limpede că dacă vrem ca să intrăm acolo, întîi trebuie să trecem peste Babette.

– Încearcă tu, i-am spus lui Mike.

– De ce eu? a întrebat Sîrbu.

– Te cunoaşte mai bine, am spus.

– Cînd nu cunoaşte pe nimeni, a explicat Mike.

Am stat, şi ne-am uitat unul la altul, şi Babette privea vigilentă cum ne uităm unul la altul.

– Crede că vrem să furăm pantalonii doctorului, am spus. Nădragii ăia rupţi la genunchi.

– Nu crede nimic, a zis Mike. Nu cunoaşte pe nimeni, şi nu crede absolut nimic. E în stadiul de idee pură, şi cînd e în stadiul ăsta, prefer să fiu cît mai departe.

– Nu se poate, am spus. Nu se poate să nu ne înţelegem cu ea.

– Cînd e aşa, a spus Mike, se poate orice. S-ar putea chiar să te înţelegi cu ea, dar eu nu încerc.

– Adu-l pe doctor, am spus.

– Doctorul, a spus Mike, e ultimul om care s-ar apropia acum de Babette.

M-am uitat iar la cîinele cel mare, cum stă în uşă. Era străin, opac, şi gîndea atît de *altfel*, încît nici nu puteai să-ţi dai seama cum gîndeşte.

– Hai să mîncăm, a spus Mihai.

– Nu mi-e foame.

– Nu înţelegi, a spus Mike. Nu se pune problema de foame. Se pune problema să fii cît mai departe.

– Nu vin, am spus. Mie îmi place aici.

– Atunci, pa, a zis Mike. Nu-ţi spun „la revedere”.

– Nici nu e nevoie, am spus.

Întîi am vrut să intru în camera mică, dar mi-am amintit de şofer, şi n-am mai intrat. M-am dus la baie, am dat drumul la apă caldă şl am stat aşa, pe marginea căzii, să mă uit cum curge apa fierbinte din robinetul de alamă. Curgea ca rîul negru din oraş - lin, şi fără stropi care să sară în toate părţile, şi pentru că era foarte fierbinte, toată baia s-a umplut de aburi. M-am dezbrăcat, şi am făcut duş cu apa aia opărită, şi pe urmă

m-am îmbrăcat fără să mă şterg şi am încercat să mă simt mai curat. Am deschis uşa băii, şi Babette-Nebuna se uita la mine feroce, şi atunci m-am aşezat iar pe marginea căzii şi m-am uitat la apa fierbinte, cum iese din robinet. Am încercat să văd ceva în apa fierbinte, dar n-am reuşit. Uneori reuşeam, dar în seara aceea s-a încăpăţînat să rămînă apă fierbinte, şi atît. Am stat aşa pînă a venit Mike cu Decebal, şi doctorul mi-a arătat nebun de fericire ce cîştigase el la pocker: o cutie mare plină cu chibrituri. Pe urmă ne-am întrebat ce puteam face cu Babette, şi Mike a propus să-l împingem pe doctor în uşa camerei mari, şi noi doi să ne baricadăm repede în baie.

– Nu se poate, am spus. Uită-te la ea. Îl mănîncă.

– Nu-l mănîncă, a spus Mike. Asta-i, că nu-l mănîncă. O să ajungă să se roage la Dumnezeu, să-l mănînce. N-o cunoşti pe Babette. O să-i facă nişte chestii pe lîngă care mîncatul e o joacă de copii.

...Dar n-a mai fost nevoie de nimic, pentru că dintr-o dată cîinele feroce din antreu a devenit iar Babette, i s-au stins luminile aurii din ochi, s-a prelins moale şi grea rezemată de uşă, şi a fost baletul acela complicat cu sărituri şi strecurat prin uşa deschisă, şi cînd am ajuns în cameră eu am luat o carte şi m-am făcut că citesc, Mike a împrăştiat hărţile pe pat, iar Decebal s-a apucat să numere beţele de chibrit. A răsturnat cutia pe pătură, şi aduna beţele în grămezi de cîte zece, pe urmă a numărat grămezile şi a înmulţit totul cu zece, şi cît a făcut treaba asta Bari a stat lîngă el şi s-a uitat la beţele de chibrit adunate cîte zece.

Eu m-am uitat la Bari, şi din nou în cartea aceea din care nu înţelegeam nimic, şi asta a durat pînă s-au adunat dintr-o dată tot felul de lucruri. S-au îngrămădit foarte multe lucruri, şi n-am ştiut ce să fac cu ele pentru că erau lucruri din acelea care nu se spun, şi au venit amestecate de peste tot, rîzînd şi strivind sau lovind, şi a fost ca atunci cînd ajungi foarte sus, şi pe urmă cazi şi te răsucesc brutal lucruri pe care nici măcar nu le poţi

spune. Au fost cuvinte bune şi cuvinte nedrepte care dor cumplit, şi întrebarea atît de fără rost, cine sînt. S-au amestecat mama şi papagalul ei cu avioanele la care n-am vrut să mă gîndesc, şi a fost atunci nodul acela încins, cum urcă în gît şi explodează nesfîrşit în jerbe negre, lente, fierbinţi, care pînă la urmă se unesc şi te alcătuiesc crud, dezgolit, cumplit de vulnerabil. A fost trenul încărcat cu tunuri, şi femeia aceea cu băiatul ei pe terasamentul îngheţat sub cerul jos, şi scos în lumina cenuşie, a fost ce mai rămîne după două luni de zăcut în pămîntul ud dintr-un mecanic de locomotivă sfîşiat de maşina lui explodată, şi bocancii uriaşi lustruiţi cu grijă în fiecare seară, şi cum spunea băiatul: mamă, tatăl ăsta nu e tata. A fost omul acela pentru care noi eram aici, cu haina lui duios de mare, şi cu dureros de multe fermoare, şi cu ochii plini de spaima aceea nu pentru el. Au fost din nou, nechemate, avioanele aliniate, cu motoarele pornite înainte de zbor, boturile lăsate, şi colţii calelor înfipţi în betonul bretelei, şi jeturile de gaze izbucnite din ajutaje în trîmbe fierbinţi, care ardeau şi spulberau pămînt oricum ars şi spulberat, şi pe urmă dire lungi de iarbă galbenă, aplecată, sumbră, tăvălită cu bulgări de pămînt şi doar la sute de metri - iarbă vălurită în jetul de gaze care îşi pierde puterea; şi cum eram noi lîngă avioane în aerul acela care vibra îngrozitor, şi betonul vibra sub tălpi de puterea motoarelor, şi lacul de pe duralul aripilor era uscat, şi cojit, şi ce însemna asta pentru noi. A venit şi Lungana, cu care dansam, şi era moale în braţele mele, şi nici nu era aşa înaltă pentru că i-am simţit părul pe obraji, şi mi-am apăsat faţa în părul ei aşa cum dansam în muzica învăluitoare, şi dintr-o dată am simţit cum se face rigid, a înţepenit corpul cald şi n-a mai fost supus trupul acela răs-ştiut, a fost dintr-o data străin şi undeva, foarte-sus. Lungana se uita peste capul meu cu privirea aceea care nu însemna decît un singur lucru, şi asta însemna foarte simplu că de fapt nu mai avea nici un rost, şi era un singur lucru de făcut, aşa că am spus: Hai, du-te. N-are rost. Nu e nimic de făcut. Cum să mă

duc? a spus. Cum să te las? Şi s-a dus. Şi a mai fost primul zbor din anul acela, în care am repezit dubla într-o şandelă de patruzeci şi cinci de grade imediat după decolare adică în decolare, după ce am făcut un palier, şi aerul era dens de frig, şi presiune mare, şi vînt de faţă, şi nu zburasem de două luni, şi am tras dubla-comandă în ziua aceea senină, şi Dorel a strigat în căşti: ce faci, pentru că noi decolam şi băgăm trenul şi urcam cu zece grade giroorizont pînă la două-trei sute de metri, după asta escamotam flapsul şi decuplam fortajul, dar eu am băgat trenul şi am lăsat dubla într-un palier lung, şi în aerul îngheţat aveam şase sute de kilometri pe oră înainte de capul pistei, şi am tras în şandela aceea, şi atunci a strigat de la zebră Dorel, şi eu am rîs în avion şi am repezit dubla în două tonouri, unul pe stînga pentru mine, şi celălalt tot pe stînga, pentru soare, şi dacă vrei să ştii de ce pe stînga spune oricărui pilot: fă un tonou, şi o să vezi că o să-l facă pe stînga. Şi Mărin a icnit din cabina a doua, şi pe urmă a rîs şi el, şi urcam mai departe şi am virat cu botul în soare, şi după ce am decuplat forţajul am spus la radio: decuplat normal, pentru că ce era mai normal după două luni de neurcat în avion? Şi aici iar se amestecau prietenii rămaşi, şi cei de care credeam eu că rămîn, dar ei se duceau pentru că nu mai erau aceiaşi, şi atunci nici eu nu mai eram acelaşi, se schimbau lucruri care pentru ei erau hotărîtoare, ajungeau generali sau directori-generali, ceea ce e cam acelaşi lucru, şi eu rămîneam pilot pentru că *nu puteam* fi altfel, şi atunci nimic nu mai era la fel, cu toate că eu credeam, şi acum cred, că totul e la fel, dar nimic nu mai era cum a fost. Era cu totul schimbat, pentru că eu îl vedeam pe prietenul meu ajuns şi general, sau director general, şi ei nu vedeau decît că am rămas ce am fost, şi cînd se întîmplă aşa nimic nu mai poate rămîne de fapt cum a fost, şi atunci te întrebi prosteşte cu *ce* din *cineva* eşti de fapt aproape. Poate aşa trebuie, nu ştiu, pentru că n-am fost niciodată mai mult decît ce sunt, dar dacă aşa trebuie, într-adevăr, şi

nu te mai poţi uita în urmă decît ca ce-ai ajuns, atunci prefer să rămîn ce sînt. Să ştiu doar limita pînă la care pot să mă schimb, rămînînd totuşi eu. Limita pînă la care pot să cedez, şi să rămîn încă eu.

Cît de tare se poate întinde o coardă,şi să zîmbesc, şi să spun prietenului meu ajuns general: nu-i nimic.

S-au amestecat o grămadă de lucruri în seara aceea, din cele de lacrimi sau de rîs în hohote, şi am văzut că de fapt nu mai ştiu să rîd în hohote. Decît cu rîsul care ascunde o pîndă, dar pînă la urmă nu era aşa. Pentru că a fost din nou Dorel în dimineaţa aceea sparta de avionul răsucit într-un dublu tonou pe stînga, şi după aterizare m-am dus la turn, el conducea zborul, şi mi-a arătat obrazul cu microfonul din ebonită neagră, şi eu i-am arătat palmele cu degetele desfăcute, şi am rîs, şi mi-am frecat uşor palmele ca după ce aştepţi foarte mult să se întîmple ceva nemaipomenit şi chiar se întîmplă, şi ai tu puterea să faci lucrurile şi mai nemaipomenite decît sînt ele, şi am rîs, şi atunci Dorel a rîs şi el şi, gata s-a întors să conducă un avion care venea la aterizare, trecuse radiofarul îndepărtat şi venea prea sus, şi iarăşi era grozav pentru că toate astea însemnau dincolo de orice că zburăm din nou.

*

– Dumnezeule, a făcut Decebal, în viaţa mea n-am câştigat atîta.

– Chibrituri, a spus Mike. Chibrituri arse.

– Nu contează, a spus doctorul. Contează cîştigul în sine.

– De la moşnegii ăia, a spus Mike. Şi eu cîştig, dacă joc cu moşnegii ăia. Şi pilotul cîştigă.

– Nu cred, a spus Decebal.

– Nu cîstigi, pilot?

– Nu cîştig, am spus. Habar n-am să joc pocher.

– Am uitat, a zis Mike. Tu ştii doar să zbori cu avionul.

– Şi să sar cu paraşuta.

– Altceva, ce mai ştii?

– Nu mai ştiu nimic. Nici nu vreau să mai ştiu altceva.

– Învaţă pochcr, m-a sfătuit Mike. O să ai succes. Eşti exact tipul care cîştigă la pocher, şi pleci de aici eu rucsacul plin de chibrituri.

– Nu cred, a zis doctorul. Nici măcar n-o să mai ai rucsac, ascultă-mă pe mine.

– Te rog, a spus Mike. E rucsacul Florentinei.

– Nu-i nimic, am spus. Joc pe schiuri, şi iau înapoi rucsacul.

– Nu mai iei nimic înapoi, m-a încredinţat Decebal. Lasă schiurile în pace.

– Bine, am spus.

– De ce să nu ia rucsacul înapoi? a întrebat Mike. Nici nu e rucsacul lui. E al Florentinei.

– Ti-l plătesc, am spus. Numai să nu faci scandal.

– Ti-e frică de scandal? a întrebat Mike.

– Da.

– Atunci, joacă schiurile şi ia rucsacul înapoi. Nu-mi trebuie banii tăi. Îmi trebuie rucsacul.

– De ce să nu mizez pe schiuri? l-am întrebat pe doctor, Poate cîştig. Atunci o să avem şi rucsacul, şi schiurile, şi nici ăsta nu-mi face scandal.

– Nu cîştigi, a spus doctorul. Pierzi şi schiurile, asta e.

– De unde ştii?

– L-ai văzut pe cel cu tichie de lînă?

– Toţi au tichie de lînă, a spus Mike.

– N-au toţi. Din cei cu care am jucat, numai unul avea tichie de lînă.

– Atunci, toţi au halate, a spus Mike. Halate cu şireturi din acelea împletite.

– Asta e altceva, a zis Decebal.

– Ştii ce, pilot, învaţă pocher şi cîştigă pentru mine un halat cu şireturi din acelea împletite.

– Brandenburguri, am spus.

– Poftim?

– Şireturile alea împletite se cheamă brandenburguri.

– Formidabil, a spus Mike. Toată viaţa mi-am dorit un halat cu branden-din-astea. Te iert şi pentru rucsac.

– O să-l ai, am spus.

– Nu de aici, ne-a încredinţat doctorul. Moşul ăla cu tichie de lînă e cel mai grozav jucător de pocher din cîţi am văzut vreodată.

– Ai văzut mulţi? a întrebat Mike.

– Dumnezeule, a spus doctorul, ce ai în seara asta? N-am cîştigat decît o mînă de chibrituri.

– L-ai auzit, pilot.

– Am auzit.

– Bine. Acasă o să umple muntele, cum a cîştigat el la pocher.

– Păi a cîştigat, am zis. Am văzut cu ochii mei. A văzut şi Bari.

– Da, dar acasa o să spună că a cîştigat *bani*. O să aştepte să pleci, şi pe urmă o să povestească cum a cîştigat el o grămadă de bani la pocher.

– Lasă-l să povestească, am spus.

– Dacă îmi cîştigă un halat, îl las să spună orice. Abia aştept să stau la Refugiu cu un halat din acela pe mine, în faţa şemineului. Pentru aşa ceva sînt făcute halatele, am ştiut de cum le-am văzut. Să-mi fie cald de la focul din cămin, şi să mă joc cu şireturile alea împletite. Cum spuneai că se cheamă şireturile?

– Brandenburguri, am spus.

– Aha. Altceva, ce mai ştii?

– Ştiu că nu ştiu pocher, am spus

– Dar că nu-ţi merge staţia, ştii?

Am luat rucsacul Florentinei, am scos radioul mititel, am cuplat pornirea, s-a auzit zgomotul de fond, şi cînd am apăsat emisia a pocnit ceva în difuzor, şi zgomotul de fond se auzea mult mai tare.

– Merge, am spus.

– Azi te-am chemlat de trei-patru ori, şi n-ai răspuns.

– N-am auzit. Poate erai prea departe.

– N-aveam cum să fiu prea departe, a spus Mike.

– N-am auzit nici eu a zis Decebal. Ar fi trebuit să aud.

M-am uitat la Mike, şi n-am înţeles de ce face toate astea. De ce spunea toate lucrurile pe care le-a spus.

– Cred că staţia ta are ceva.

– N-are ce să aibă, a zis Mihai.

– Antena, a spus doctorul. La staţia asta întotdeauna se dezlipeşte firul de la antenă.

Mike a pornit staţia, şi s-a auzit zgomotul de fond, şi cînd a cuplat emisia zgomotul de fond era mai puternic, dar în staţia mea nu s-a auzit nimic. A deşurubat antena, s-a uitat la cuplă, pe urmă a şters îndelung cupla cu marginea păturii cadrilate.

– Acum o să meargă,a spus.

A pus totul la loc, şi cînd apăsa, emisia, auzeam în staţia mea cum pocneşte şi fluieră în difuzor.

– Dacă mă auzi, pilot.

Auzeam din staţie, şi auzeam oricum, pentru că era la trei metri de mine.

– În regulă, am spus.

– Nu e deloc în regulă, a spus Mike.

A scos bateriile din radioul lui, din radioul doctorului, din radioul meu, le-a băgat în alimentator şi a pus alimentatorul în priză; s-a aprins becul roşu, s-a umplut camera de un bîzîit stins.

– Nu e deloc în regulă, a spus din nou Mike. Veniţi aici.

Am lăsat cartea, abia acum, şi Decebal şi-a împrăştiat cu o mişcare chibriturile adunate cîte zece, şi încercam să mă uit la ce voia Mike să ne arate.

– Veniţi, a repetat Mike.

Ne-am dus, şi pentru că aveam clăparii în picioare, fiecare pas era un scîrţîit, şi clinchetul clapelor desfăcute, şi zgomotul gros al tălpii pe podea.

– Cam asta am făcut noi, a zis Mihai.

Pe pat erau hărţile aranjate ca să facă o singură hartă mare, şi vedeam rîul, oraşul, oraşul era cuprins într-un pătrat împărţit în treizeci şi şase de carouri întinse peste rîu, peste dealuri şi pădurile care acopereau dealurile, şi numai nouă carouri erau haşurate subţire cu creion roşu. Şi peste oraş era omul cu haină de sport, fotografiat lîngă cerbul cu ochi de sticlă, şi atunci am auzit foarte limpede bîzîitul alimentatorului, şi o clipă am fost din nou şase,

dacă o socotim şi pe Babette-Nebuna care stătea întinsă pe cărămizile reci din vestibul.

*

Maşina era un ARO din acelea cu prelata, şi n-avea nici sirenă, nici girofar. Nu avea nici paraşoc cu apărători la faruri, şi nici bară de protecţie împinsă agresiv înainte, ca o falcă de buldog. N-avea nimic. Era albastră, şi pe portiera din stînga cineva scrisese MILIŢIA cu litere albe, şi pe urmă acoperise totul la loc cu vopsea din aceea albastră. Un mecanic cărunt în salopetă, cu şapcă de miliţian, mi-a dat cheia şi a spus să fiu atent cum conduc.

– Merge bine? am întrebat.

– Merge. Am stat aseară şi am făcut-o.

Salopeta era plină de ulei, şi lucioasă de jegul acela tehnic în care sclipeau aşchii de metal.

– Ce-a avut?

– Nimic, a spus. N-a ieşit de mult din garaj.

S-a uitat la maşină.

– Ai noştri nu se dau în vînt după ea.

Am ridicat din umeri.

– Aveţi prea multe Dacii, am spus.

Şi-a scos şapca din cap şi m-a privit, de sus pînă jos. pînă la ghetele de zbor cu tălpi OIL RESISTANT.

– Le place să meargă repede, şi asta nu e o maşină care merge repede.

Bineînţeles că nu era o maşină care merge repede. Era înaltă, şi pătrată, şi căţărată pe roţi groase, şi nu arăta de loc a maşină care merge repede. Arăta ca o maşină care ajunge acolo unde vrei tu să ajungi, dar asta e altceva Cei mai mulţi, cînd se gîndesc la o maşină, se gîndesc întîi la ce *viteză* prinde maşina aia.

– Mergeţi departe? a întrebat mecanicul cu şapcă de miliţian.

– Numai în jur, am spus

Am pornit motorul, şi în garaj zgomotul era amplificat de pereţii din beton, şi ce auzeam aşa amplificat a fost exact ce trebuie să auzi cînd un motor de ARO-10 merge

bine. M-am uitat la litrometru, şi acul arăta că rezervorul e plin. Pe urmă am coborît din maşină, m-am uitat la cauciucuri, am ridicat capota motorului, şi a fost întunericul cu miros de ulei în care lucea stins metalul, şi curentul de aer cald, de la ventilator. Am controlat lichidul de răcire, lichidul de frînă, am scos joja şi am întors-o în lumină, şi toate erau cum trebuie să fie, şi tot timpul ăsta mecanicul a stat rezemat de o dubiţă alb-albastră cu girofar, şi s-a uitat la mine ce fac.

– Să nu mai scoateţi joja cînd merge motorul.

Trebuia să vorbească tare, din cauza zgomotului.

– N-are nimic, am spus. Stropeşte puţin, şi gata.

Am ascultat motorul, cu capota deschisă se auzea mai limpede şi parcă mai strident.

– Litrometrul arată bine?

– Am făcut aseară plinul. Am făcut *toate* plinurile, v-am spus.

– Ştiţi cum se întîmplă, am explicat, şi vorbeam şi cu tare. Uneori litrometrul e defect, şi arată că rezervorul e plin, şi de fapt nu e plin.

– Nu e cazul, a spus.

– Şi se opreşte motorul, şi nu ştii de ce s-a oprit.

– Nu la noi, a spus. E un motor bun şi v-am pus benzină pînă sus.

Vorbeam amîndoi prea tare şi din cauza asta era ca atunci cînd te certi cu cineva.

– În regulă, am zis. Mai ales că astea mănîncă multă benzină.

– Ce-aţi spus?

– Că mănîncă prea multă benzină.

A dat din cap.

– Sînteţi şofer?

– Într-un fel, am ţipat, toţi sîntem şoferi.

Am trîntit portiera, am ieşit din garaj cu spatele, am traversat curtea plină cu lupii aceia superbi lătrînd şi sărind în cuşti din sîrmă ruginită, am trecut printr-un gang şi eram în stradă; şi în stradă a trebuit să opresc, să strîng pleoapele după lumina cenuşie din garaj-curte-

gang, pentru că după ninsoarea din noapte era senin, şi soare, şi strada strălucea în cristale de lumină albă, şi cobora la stînga în rîul care scotea aburi verzi, şi dacă mergeai înainte ajungeai lîngă chioşcul cu munţi din carton şi cerb împăiat, şi dincolo de chioşc era o tablă imensă cu planul oraşului străbătut de rîu, şi din oraş ieşeau linii frînte, roşii, groase, care duceau la cabanele din jur. Am văzut cu totul cinci cabane, dar numai trei dintre ele mă interesau, pentru că erau foarte aproape de şosea şi nu era greu să ajungi pînă acolo dacă opreai o maşină, şi două din ele erau unite printr-un drum maro care făcea o buclă prin pădurea de vopsea şi ocolea un triunghi negru sub care erau trei cifre: 969. De asta cred că întîi am luatj-o spre cabana construită la sud de oraş, şi douăzeci şi cinci de kilometri rîul a curs negru-verde, paralel cu şoseaua, şi pe urmă s-a depărtat în două braţe înconjurînd o insulă de prundiş îngheţat, şi pe insula aceea era cabana. Se numea „Luminişul pădurii”, absolut aiurea pentru o cabană construită la şosea şi prin faţa căreia curgea un braţ de apă sticloasă, şi în spate era o albie de piatră prin care se ducea la vale cealaltă jumătate din rîul acela ciudat, şi doar după asta începea pădurea, dar era deasă, urca abrupt cu dealul, ca o blană sumbră chiar sub cerul foarte albastru al zilei, şi n-am reuşit să văd nici un luminiş. Am scos maşina ARO din drum, m-am uitat special şi spre dealul din cealaltă parte a şoselei, şi tot n-am văzut luminişuri. Am văzut numai pădurea, ca o blană întunecată. Am coborît din ARO şi m-am uitat din nou, dar era numai pădure, cît vedeam cu ochii. Şi era linişte; pentru că rîul nu făcea nici un zgomot, şi cît am stat acolo n-au trecut maşini pe şosea, şi dacă bătea vîntul s-ar fi auzit vîntul prin pădurile nesfîrşite, dar nu a fost nici vînt. A fost liniştea, şi pocniturile uşoare ale chiulasei încinse care se răcea, şi mirosul cald de motor şi ulei fierbinte cînd am trecut prin faţa maşinii. M-am gîndit ce să-l întreb pe cabanier, şi ce-ar fi ca omul cu haina aceea de sport să fie la cabană, şi ce ochi o să facă Mike cînd o să mă vadă cu el, şi pe

urmă mi-am spus că dacă a luat într-adevăr o cameră aici, atunci stă în frig, pentru că prin coşurile înalte nu ieşea nici un fir de fum. Am coborît o potecă cu pietriş îngheţat, am traversat pe puntea îngustă rîul verde-negru, şi apa era atît de lucioasă incit am văzut foarte limpede totul: cum e construită puntea pe dedesubt, şi cum treceam pe punte, şi cum m-am uitat în rîu. Am văzut cum aleargă pe apă faţa mea, şi cerul albastru de deasupra, şi ce n-am reuşit să înţeleg era cum cerul se oglindea totuşi albastru în apa aceea. Pe urmă m-am gîndit iar ce să-i spun cabanierului, dar îmi făceam probleme degeaba, pentru că uşa cabanei era închisă, barată cu o scîndură groasă strînsă în brăţări de metal, şi ferestrele de la parter erau oblonite şi obloanele barate cu alte scînduri groase strînse în brăţări de metal. Am ocolit cabana, spre pădurea de dincolo de apă prundişul cobora, şi ferestrele oblonite de la parter erau foarte sus peste o temelie din beton masiv în care se vedeau clar urme de la lemnul cofrajului. Era ca un lemn făcut din beton, dacă înţelegi. Şi totul era tăcut, îngheţat, ostil: casa pustie, temelia din beton, rîul iute, mut, uleios, şi pădurea întunecată. Numai cerul era foarte albastru, dar asta iar nu însemna mare lucru, pentru că nu trebuie neapărat să fii aviator ca să ştii cîte se pot întîmpla într-un cer foarte albastru.

*

Ca să ajungi la celelalte două cabane trebuia să treci din nou prin oraş, dar am luat-o pe drumul de sus, care ocolea sanatoriul mergînd chiar deasupra parcului, sub creastă, şi s-a văzut limpede totul: din nou rîul, apoi clădirea mare care avea o bună parte a acoperişului din sticlă, parcul înzăpezit cu terenul acela gol, alb, în mijloc. Pe urmă am ieşit în şosea şi era exact ca dimineaţa cînd am mers la prima cabană, pentru că erau păduri nesfîrşite, fără goluri, urcînd şi coborînd cu dealurile, şi rîul era tot în stînga pentru că trecusem un pod ca să ajung pe drumul care ocolea deasupra parcului, şi totul

era exact la fel pînă cînd motorul a dat primul rateu, dar a fost scurt şi după asta a mers iar rotund, şi cînd am accelerat, ÂRO a zvîcnit, şi pe urmă a derapat pentru că şoseaua era acoperită cu zăpadă albă, curată, lucioasă, tare de atîtea maşini trecute. Ştiam ce trebuie făcut, am cuplat tracţiunea faţă şi maşina nu a mai derapat. Am depăşit o cisternă lungă, avea pe flancurile rotunjite o emblemă care reprezenta în orice caz ideea de zbor, aripi albe într-un cerc albastru, şi am mers mult timp uitîndu-mă la emblema aceea, şi cînd m-am uitat în faţa am văzut venind o maşină imensă, cu eşapamentul deasupra cabinei şi cu o grămada de faruri aprinse deasupra şi sub bara de protecţie cît o lamă de buldozer, şi prin eşapament ieşeau nori negri de fum puturos, şi totul urla îngrozitor, şi răgea, şi strivea sub cauciucuri adînc zimţate ziua strălucitoare; cauciucurile erau zimţate atît de adînc, încît cum se învîrteau, roţile uriaşe rostogoleau cercuri late de întuneric. Am accelerat să trec în faţa cisternei şi atunci motorul s-a poticnit de-a binelea, a fost mişcarea aceea de maşină frînată, şi iar pornită, şi din nou frînată, numai că asta se întîmpla pe şoseaua alunecoasă, lîngă o cisternă care oricum astupa jumătate din drum, şi din faţă venea mugind camionul cu multe faruri, şi astupa cealaltă jumătate din drum. Am debraiat, am băgat în viteza întîi şi am dat drumul la ambreiaj, şi gata, cisterna cea mare luneca pe lîngă noi şi am văzut iar fluturînd alb-albastră ideea de zbor, şi am avut timp să mă bag în spatele cisternei înainte ca roţile cu cercuri de întuneric să zdrobească maşina ARO; şi eram orbit de farurile puternice chiar în ziua care oricum strălucea, şi camionul a trecut ca o pală de beznă frîngînd lumina zilei într-un vîrtej de zăpadă seacă spulberată şi aer cu miros de fum, şi ţi-am spus că mugea ca o sirenă de vapor. Am oprit, şi cisterna se depărtase în faţă, şi cînd am coborît se vedeau stopurile uriaşe ale camionului, şi norul negru de fum deasupra, cum trăgea vîrtejul acela spulberat în lungul rîului, spre Dorna. Am ridicat capota, rateurile nu puteau să însemne

decît un singur lucru şi chiar asta a fost, pentru că atunci cînd am desfăcut furtunul de la carburator a curs benzină puţină, tulbure, cu solzi din murdăria ruginită care se depune în rezervoarele maşinilor uitate prin garaje. Am găsit sub scaun o trusă de chei, am curăţat carburatorul şi motorul mergea iar cum trebuie, şi cînd eram din nou pe drum am văzut o poiană rotundă pe unul din dealurile de dincolo de rîu. Era apa, pe urmă malul abrupt în locul acela, şi deasupra era mult alb, un cîmp întins de zăpadă scînteietoare, şi pădurea se retrăgea neagră şi tăcută într-un arc de taină, şi urma conturul dealurilor urcînd şi coborînd o coamă, şi acolo era poiana aceea rotundă şi albă ca o flacără mată pe negrul-brun al pădurii. Am crezut că o să fie căldura leşioasă a lucrurilor care au fost şi de care îţi pare foarte rău că s-au dus, pentru că aşa erau poienile din vara în care am fost cu Lungana, numai că atunci lucrurile se întîmplau în tonuri de verde, de la verdele negru de închis ce era la verdele galben al ierburilor pălite, lanuri spre copt şi ce mai era acolo, şi verdele viu al ierburilor de sub întunericul pădurii, şi verdele stins, alb, străveziu, al frunzelor de pe tulpini care purtau flori decolorate de lumină în poieni rotunde din pădurile întunecate, şi lumina aceea trecea în verdele frunzelor şi le făcea albe, străvezii şi luminoase, cum n-am mai văzut niciodată la frunze. Am aşteptat căldura urcînd din capul pieptului prin gîtlej şi risipită metalic pe cerul gurii, şi m-am întrebat ce o să fie după aia. Aiurea, n-a fost nimic. N-a fost nici o căldură în capul pieptului, şi poiana rotundă părea mai albă decît era în realitate pentru că în jur erau păduri negre, fără frunze care să prindă în ele şi să arunce înapoi lumina, şi doar sus de tot începeau brazii, şi pădurea neagră era şi verde în acelaşi timp, şi atunci fîşiile de zăpadă din stînga şoselei deveneau fosforescente între verdele-negru al rîului şi verdele-negru al pădurii; şi toate astea sub cerul albastru, strălucitor şi atît de adînc încît strălucirea aceea ţinea o vreme şi pe urmă începea să scadă şi pînă la urmă se pierdea, şi dacă te uitai mult timp, vedeai că la

sfîrşit cerul e mat, opac, şi albastrul acela e de fapt o culoare aşternută să ascundă ceva.

Cabana a doua era din trunchiuri de mesteceni, şi înconjurată de un gard din bîrne cojite bătute în pămînt una lîngă alta, şi din cauza asta avea un aer neconvingător de fort din perioada de început a Vestului îndepărtat. În afara gardului erau o grămadă de maşini; m-am uitat după cisterna cu emblemă aviatică, dar nu era acolo. Am coborît din ARO, dincolo de îngrăditură era casa din lemn alb de mesteacăn şi prin uşa deschisă ieşeau trîmbe de căldură, glasuri de oameni care vorbesc prea tare şi miros de vin fiert. Înăuntru a fost penumbra gri-albă din fum de ţigară, şi din ce vedeam în jur era limpede că omul cu haină sport nu are ce căuta aici. Era unul din locurile în care nu *stă* nimeni. Era unul din locurile prin care *se trece* numai, şi după aia nici nu mai ţii minte pe unde ai trecut. Era un loc despre care mai tîrziu spui: am oprit undeva, şi am băut vin fiert, şi important e vinul, nu locul trist unde l-ai băut.

Cabanierul era gras, chel, mirosea a vin şi a ţigară, şi bineînţeles nu ştia nimic. Nu-şi amintea nimic, şi de fapt nici nu avea chef să-şi amintească. Am insistat pînă a ridicat pleoapele grele şi i-am văzut ochii, şi atunci a fost limpede că nu mai are rost să insist: erau iuţi, şi scormonitori, şi ca două cîrlige care intrau în tine şi te întorceau pe dos. Tot ce se întîmpia acolo era opac de fum şi conturile erau muiate în mirosul de băutură, şi totul se întîmpla cumva încetinit şi incert, şi atunci ochii sub pleoapele groase au fost singurele puncte de lumină lucidă, şi era limpede că nu are rost să insist, aşa că am spus „bună ziua” şi am plecat.

*

Drumul care pe tabla din oraş făcea o buclă elegantă ocolind cota nouă-sute-nu-mai-ştiu-cît, şi te lăsa în pragul celei de a treia cabane, începea în dreptul îngrăditurii din bîrne decojite, pe urmă intra în pădure, ocolea o stîncă uriaşă izbucnită ca un memento între dealurile domoale,

cobora în bucle strînse spre un fund de rîpă şi acolo era întins, neted, bătătorit în zăpada care nici nu mai aluneca sub roţi cum aluneca zăpada de pe şosea; şi asta a fost pînă ne-am înfundat bine în pădure, pentru că după aceea drumul cei neted s-a umplut de hîrtoape, bolovani, crengi groase prinse în zăpada îngheţată, a ocolit printre fagi, s-a subţiat, s-a ramificat în fire despletite din care a rămas o cărare luată între roţi şi pînă la urmă gata, n-a mai fost nici cărarea. Era numai maşina ARO în zăpadă, şi ziua strălucitoare, cerul albastru de deasupra şi punctele de soare din zăpadă, şi pădurea în care fagii nu alcătuiau coloane şi ogive ca pe dealul de deasupra azilului; pădurea era rară, şi se vedea limpede cerul, şi între copacii argintii se deschideau culoare largi prin care puteai ajunge pînă departe, fără să ştii de fapt unde duc acele culoare; şi toata pădurea cobora lin în dreapta şi urca în stînga, şi nu erau decît două lucruri de făcut: să întorc maşina şi să merg pe urme pînă ieşeam iar în şosea, sau să merg înainte pe curba de nivel, şi atunci ajungeam la ultima cabană dacă ce urca spre stînga în rînduri rare de fagi groşi era într-adevăr cota nouă sute şi... Ori ajungeam din nou pe urmele lăsate de ARO, ca un şarpe care îşi muşcă coada, şi atunci chiar nu mai era nimic de făcut, decît să întorc şi să ies în şosea.

Mersul prin pădure a durat mai mult de două ore, şi în timpul ăsta am întîlnit de cîteva ori drumul răsfirat, printre fagi, dar cel mai mult am mers în viteza a doua, cu reductorul cuplat, şi de fapt totul era să scot maşina dintr-o groapă ascunsă sub zăpadă, şi după cîţiva metri s-o scot din altă groapă ascunsă sub zăpadă, şi între gropi eram atent să nu lovesc buşteni căzuţi, sau buturugi, şi lucrurile se întîmplau între trunchiuri înalte, groase, argintii, care coborau vălurit în lemnul de sub coaiâ, exact din cerul albastru. Era de ajuns să fii cu botul pătrat al maşinii foarte aproape de unul din trunchiurile acelea, şi să te uiţi drept în sus prin parbriz, şi atunci era foarte limpede cum coborau fagii groşi din

cerul albastru: sprijiniţi de o coroană de crengi din ce în ce mai subţiri, care şi ele se pierdeau pînă la urmă în lumină. Am mers printre trunchiuri groase şi coloane de lumină şi fîşiile de cer albastru din care ieşeau crengi negre, şi pînă la urmă singurul lucru important era să nu lovesc maşina în copacii argintii, şi ca să-mi reuşească intram cu roţile în găuri ascunse sub zăpadă, şi atunci important era să ies din găurile acelea, şi răsucind maşina scurtă să ocolesc gropile, ajungeam cu botul lui ARO în scoarţa argintie a fagilor. Şi dintr-o dată pădurea s-a deschis într-o poiană foarte mare, şi am văzut cabana, cisterna şi avionul. Erau mici, şi departe, şi negre în zăpadă, dar s-a văzut totul foarte limpede: casa cu parterul din piatră, şi ce era deasupra parterului din bîrne, şi balconaşe, şi ferestre mari, din acelea făcute din multe geamuri mici, totul sub un acoperiş ascuţit şi complicat; cisterna aceea mare şi de la distanţă atît de lungă încît părea îndoită, şi dacă aveam la mine binoclul lui Mike, aş fi văzut insigna cu aripi; şi avionul auzit vag în pădure, şi pentru care venea cisterna, şi de fapt cu asta se ocupau cînd am ieşit din pădure: alimentau avionul, pentru că o siluetă mică de om era căţărată pe aripă, şi era un furtun ca un fir negru, şi pe lîngă avion se agitau încă două-trei siluete cu aerul acela special pe care-l au oamenii cînd îşi alimentează avioanele. Mai era o stivă din saci, şi o maşinărie mică, pe roţi groase, cu o cupă articulată în care alte două-trei siluete încărcau saci, însă lumina bătea nu-ştiu-cum şi în soare sacii erau alb-aurii, şi cupa portocalie; şi pe urmă maşina portocalie a venit lîngă avion, cupa s-a ridicat, şi siluetele acelea goleau sacii într-o trapă deschisă deasupra fuselajului. M-am uitat la ce se întîmpla acolo, pe urmă am coborît din ARO şi am stat în zăpadă să văd totul: cum s-au urcat în avion, şi cum a plecat maşina cu roţi groase, şi după asta a plecat şi cisterna cea mare, s-a tîrît pînă în spatele cabanei, şi între timp motorul avionului a tuşit şi a scos mustăţi lungi de fum albastru, negru, negru-cenuşiu, şi din nou albastru-palid pe eşapamente, şi cum vibra

pădurea de zgomotul motorului, şi atunci fumul pînă la urmă albastru s-a subţiat din ce în ce şi a dispărut de tot. Doar atunci a rulat avionul, stîngaci, a intrat pe un fel de pistă pentru că se vedea de unde eram dîra eliptică, lungă,cu margini sfîşiate, peste tot afurisit de aceeaşi, de la ceaţa fină de ulei, picături scurse de benzină, vaselină împroşcată, pe care o lasă avioanele cînd decolează de multe ori din acelaşi loc. Urme de cauciucuri, totul adunat între două şiruri de balize aliniate în zăpadă, şi cînd coboram din pădure mergînd cu maşina ARO de-a dreptul spre cabana cu acoperiş ascuţit, am văzut, că balizele acelea de fapt erau roşii. Dar asta a fost după ce a decolat avionul, şi au decolat spre mine, şi pentru că locul unde eram în marginea pădurii se înălţa prea abrupt pentru o pistă, la o sută-două de metri de unde au desprins ei avionul, au făcut un palier, şi pe urmă au cabrat puternic şi am văzut burta albastru-deschisă, pătată cu ulei, pe cerul albastru-închis; şi pe urmă au făcut un fel de renversare arătîndu-mi coada, şi au coborît chiar peste vîrfurile fagilor de dincolo de cabană-şosea-rîul întunecat şi atunci a început să iasă de sub aripi în trene largi, galben-strălucitoare, praful acela pentru care de fapt erau ei aici.

Am coborît, am ocolit stiva de saci şi am oprit chiar în faţa cabanei. Am ridicat capota motorului, şi am curăţat carburatorul înfundat de jegul acela adus din rezervor şi nu venea nimeni să întrebe, sau să se uite, sau să spună: bine ai venit. Am scuturat zăpada de pe ghetele de zbor cu o mătură rezemată de perete, lîngă uşă, şi cînd am intrat în cabană am trecut întîi printr-o sală mică din sticlă, cu multe cuiere în care nu atîrna nimic, şi pe urmă. am, intrat în sufrageria care ocupa o bună parte din parterul acela învelit în piatră pe dinafară, şi acolo era cabanierul care stătea cu spatele la mine, ca atunci cînd nu auzi nimic: nici zgomotul motorului, nici capota trîntită, nici uşa de la intrare cum s-a deschis şi pe urmă se închide din nou, şi asta înseamnă că la tine în cabană a intrat cineva.

*

– Salut, am spus.

S-a întors spre mine şi a spus: salut. Avea căpăţîna rotundă, lucioasă, şi maxilare pătrate împinse înainte, şi un pulover din lînă groasă cu guler înalt, şorţ alb cu buzunar pe burtă, peste puloverul acela. M-am uitat la el, şi la ce era în spatele lui, sufrageria de cabană, şi nu a fost nimic despre care să poţi spune ceva. Erau mese pătrate acoperite cu pînză albă, şi scaune cafenii cu spătar înalt, şi pereţi cu veşnicile lambriuri, ferestrele mari făcute din geamuri mici prinse în rame înguste din lemn şi grinzile tavanului groase, negre pleznite adînc în lung, şi liniştea.

– De fapt, am spus, caut pe cineva.

– De fapt, a spus, toţi căutăm pe cineva.

Şi-a adunat mîinile în buzunarul acela de pe burtă, şi părea foarte mulţumit de treaba asta.

– Da, am zis.

– Uneori nici nu ştii pe cine cauţi...

L-am întrerupt:

– Eu ştiu *bine* pe cine caut.

– ...alteori găseşti cu totul altceva decît căutai.

Era exact ca atunci cînd vorbeau Dan şi Mihai Sîrbu şi eu stăteam în veranda Refugiului şi nu ştiam ce o să fie mai departe.

– Se întîmplă, am spus. Eu n-am găsit nimic.

A strîns pleoapele privind peste umărul meu, şi acolo era maşina ARO oprită în uşa cabanei, şi literele scrise pe portieră şi acoperite iarăşi cu vopsea nu aveau cum să se vadă, dar ARO era oricum suficient de albastru ca să nu mai fie nevoie de cuvîntul vopsit pe portieră.

– Pînă la urmă, a spus, e imposibil să nu găseşti.

A spus asta uitîndu-se fix la maşina albastră.

– Nu te mai uita la automobil, am spus. Sînt de la Salvamont.

– Nu zău!

– Şi căutăm pe cineva care s-a pierdut în zăpada, şi pentru că nu avem automobil, ni l-au dat pe ăsta.

– Cum îl cheamă? a întrebat cabanierul.

Am ridicat din umeri:

– E un ARO-10.

– Întrebam de omul pe care îl cauţi, a spus cabanierul.

– Omul acela, am spus are o haină largă de sport, cu multe fermoare.

– Şi cum îl cheamă?

– Nu-l cunoşti, am spus. Nu e de aici. E de foarte departe. A venit la tratament.

– La Dorna?

– Acolo.

– Nu vine nimeni aici, de la Dorna. Nu iarna. Vin vara. cînd treizeci de kilometri pe şosea nu înseamnă mare lucru.

– Eu am venit pe drumul din pădure, am spus.

– Ştiam, a spus cabanierul. De unde ai apărut tu, se poate ajunge doar dacă vii prin pădure.

– N-a fost foarte greu, am spus.

– Nu pentru o maşină cu două diferenţiale.

– ARO-10 are două diferenţiale.

– Am avut şi eu ARO-10. Cum spuneai că-l cheamă pe omul tău.

– Dacă vrei, am spus, îţi arăt fotografia.

– Arată-mi-o.

Am scos poza omului acela, care uneori era foarte aproape de mine.

– Nu l-am văzut, a spus. N-a fost aici niciodată.

Mă uitam şi eu la fotografia întoarsă în lumină.

– Cum îl cheamă? a întrebat din nou cabanierul.

Adevărul e că habar n-aveam cum îl cheamă pe omul din fotografie. Nu ştiu nici acum, şi de fapt cred că n-are nici o importanţă, cum îl cheamă. Alte lucruri erau importante.

– Adevărul e că nu ştiu cum îl cheamă, am spus.

– Nu face nimic, a zis cabanierul. Oricum, nu e aici.

A tăcut puţin, pe urmă a spus:

– Aici nu sînt decît băieţii aceia cu avionul.

– E un AN-2, am spus.

– De unde ştii?

Atunci am auzit zgomotul motorului, dinspre pădure.

N-avea rost să spun: e un motor în stea, răcit cu aer, de 1.000 cai-putere. Şi avionul e biplan, şi are trei oameni în echipaj, şi elice cu patru pale şi pas variabil. E un avion robust, uită-te numai la el şi o să vezi singur cît e de robust. Are 12 metri lungime, şi 18 metri anvergură, şi sarcină utilă maximă o tonă, adică zece paraşutişti echipaţi de asalt. E un avion bun, n-avea nici un rost să-i spun toate astea. Nu puteam să spun: sînt pilot, de acolo ştiu. Abia înghiţea chestia cu Salvamontul.

– Dacă nu crezi, întreabă-i pe băieţi, am spus.

Cred că veneau la aterizare, pentru că auzeam zgomotul cum se apropie, a trecut chiar deasupra cabanei, şi pe urmă a încetat brusc, şi pentru că în cabană era linişte s-a auzit clar cum fîlfîie aerul între palele elicei, şi un rateu sec de motor puternic la relanti.

*

Am lăsat maşina la garaj, şi cînd am ieşit prin curtea cu cîini, m-am oprit să mă uit la lupii aceia închişi în cuştile din plasă ruginită. Erau foarte frumoşi, cu blana lungă, de iarnă, şi la început nu m-au băgat în seamă, dar pe urmă au început să mîrîie. Veneau la uşa cuştii, îşi lipeau nasul negru de sîrma împletită, şi mîrîiau din ce în ce mai tare Pînă la urmă tot peretele acela de cuşti mîrîia la mine prin sîrma împletită, şi atunci am plecat la azil. Era încă devreme, Mike şi doctorul căutau sus pe deal cu pădurarii, şi a fost într-un fel plăcut să ştiu că ei caută, şi eu stăteam întins pe pătura cadrilată, în camera caldă. Pînă la urmă bineînţeles că am adormit şi m-a trezit Bari: m-a lins, şi-a pus labele din faţă pe mine şi lătra rar, şi atunci a intrat Babette în dormitor. A venit lîngă patul meu, şi lătra împreună cu Bari, şi asta a durat pînă m-am aşezat pe marginea patului, cu Bari în stînga şi Babette-

Nebuna în dreapta, şi i-am îmbrăţişat, şi erau fierbinţi sub blana încă rece şi udă de atîta zăpadă.

– Uite, a spus Mike, îţi făceai probleme cu el.

Şi-a scos rucsacul, şi Decebal şi-a scos rucsacul, şi erau roşii la faţă de soare şi de aerul de afară, şi pantalonii aveau pete întunecate de zăpadă topită, şi pe urmă au pus pe calorifer ciorapii uzi, şi eu mă uitam cum fac toate astea şi mă simţeam vinovat. Parcă nici nu mai eram împreună.

– Cum a mers? am întrebat.

Cred că fiecare aştepta să răspundă celălalt.

– Ai găsit ceva? a întrebat tîrziu Mike, după ce terminase cu întinsul ciorapilor pe calorifer şi-şi punea alţii, uscaţi, scoşi din mormanul de echipament aruncat pe patul de sub fereastră.

– Am găsit un avion, am spus.

Mike s-a uitat la doctor, şi amîndoi se uitau la mine, şi din nou a fost gîndul acela nelămurit, că nu mai sîntem împreună.

– A găsit un avion, i-a comunicat Mike doctorului. Am mîngîiat cîinii pînă Bari a început să caşte, şi Babette a căscat şi ea.

– V-a fost greu, am zis, cu trei sute de pădurari.

– Eu am avut doar o sută, a spus Decebal. Mike i-a luat şi pe ai tăi.

– Ti-a fost greu cu două sute de pădurari.

– N-a fost greu, a mîrîit Mike.

– El e din cei care conduc, a spus Decebal. Lui nu i-ar fi greu nici cu două sute de mii.

– Şi eu sînt dintre cei care conduc, am spus. Azi am condus o sută zece kilometri.

– Nu maşini, a explicat doctorul. Conducător de oameni.

– Mare lucru, am spus.

– Depinde, a spus Decebal. Uneori, e o poveste întreagă.

– Azi cum, a fost?

– Azi a fost bine. Azi n-a fost nici o poveste. Azi a găsit un fel de caporal de pădurari, care i-a condus pe ceilalţi pădurari în numele lui.

S-a gîndit puţin.

– În numele tău, dacă vrei.

– Vezi? am spus.

– A fost foarte uşor, pentru că a mai găsit un conducător de oameni cu care s-a înţeles exact în calitatea lui de conducător de oameni...

– Nu pricep, am spus. De unde scoţi conducătorii ăştia?

– Nu-i scoate de nicăieri, a spus Mike, şi a fost clar că discuţia e mai veche. Apar ei singuri.

– Mai bine taci, a zis Decebal. Şi tu eşti un afurisit de conducător de oameni.

– Eu ce sînt? am întrebat.

– Tu, a spus Decebal, eşti din altă categorie afurisită, mai afurisită decît cei care conduc, şi mult mai afurisită decît cei care se lasă conduşi.

– Nu zău.

– Serios. Cei care n-au chef să conducă, dar nici să se lase conduşi. Ăştia stîrnesc suspiciuni, şi nu-i iubeşte nimeni.

– Neadaptaţii, am spus.

– Asta-i, că nu sînt de loc neadaptaţi. Sînt foarte adaptaţi, numai că nu vor să li se spună mereu ce trebuie să facă. Pentru că ştiu foarte bine ce au de făcut, şi nu vor nici să-şi piardă timpul spunînd la nesfîrşit altora ce au de făcut; pentru că aşa cred ei, că de fapt fiecare ştie foarte bine ce trebuie să facă.

– Şi nu e aşa?

– Nu e deloc aşa, a spus doctorul. Dacă ar fi aşa, n-ar mai fi nevoie de conducători. Ce bine ar fi dacă fiecare ar şti, într-adevăr, ce are de făcut.

– Atunci sînt necesari, am spus.

– Cine e necesar?

– Ăştia, care conduc. Care îi învaţă pe cealalţi ce au de făcut. Cum trebuie să caute în pădure.

– Cumplit de necesari, a spus Decebal. Şi ei, şi cei care au nevoie să li se tot spună. Numai cei care nu vor nici una, nici alta, ăştia sînt groaznici.

– Cine sînt ăştia?

– Scriitorii. Şi tu.

– Nu mă băga în aceeaşi oală cu tine.

– N-ai ce face. Eşti. Asta e ceva de la Dumnezeu.

– De la dracu, a spus Mike.

M-am gîndit la prietenii mei ajunşi directori-generali, şi care nu se mai puteau uita înapoi decît de pe un morman de orgoliu.

– Nu ştiu, am spus, de ce e nevoie de toate acestea.

– Foarte bine că nu ştii, a spus Decebal. Cînd ştii intri imediat sau la conducători, sau la conduşi.

S-a uitat cum o scarpin după urechi pe Babette-Nebuna.

– De fapt, nici eu nu ştiu *de ce*. Ştiu numai că *există*, şi-mi ajunge.

– Asta nu înseamnă că eşti mai fericit, a făcut Mike.

– Las-o moartă, am spus. Nu mai conduce atît. Nu te mai lăsa condus. Termină mai bine ce ai început de mult, şi parcă văd că rămîne neterminat.

– Ce? a întrebat Decebal.

– Cum ai scris tu prima carte. Cum ţi-a apărut cartea aceea. Ce s-a întîmplat, cînd ţi-a apărut în sfîrşit prima carte.

– De ce, „în sfîrşit”? N-am aşteptat-o foarte mult, ca să spui: în sfîrşit. A apărut şi gata. Nici eu nu ştiu cum a apărut. M-am trezit cu ea.

– Şi discuţiile cu editorii?

– Astea au fost *după*, a zis doctorul. La celelalte cărţi. Dacă ştiam în ce mă bag, nu mai scriam nici o carte.

– Mă rog. Tu povesteşte-ne de prima.

– După masă, a spus Mike. Înainte de culcare.

– De ce, înainte de culcare?

– Nu ţi-e foame, pilot? Tu întotdeauna eşti nemîncat.

– Nu-i adevărat, am spus. Nu sînt nemîncat.

– Ba eşti, m-a asigurat Mike.

– El e soldat, a spus Decebal.

– Şi ce dacă e soldat?

– Ăştia, mănîncă de cîte ori au ocazia. Pentru că nu ştiu niciodată cînd e ultima oară.

– E o chestie bună, a spus Mike. Nu m-am aşteptat.

– Fă-te şi tu soldat, am spus.

– Numai cînd e vorba de masă, a spus Mike Sîrbu.

Cina a fost solemnă pentru că am luat masa cu directoarea, şi asta însemna că stăm cu spatele drept, şi nu ţinem coatele pe masă, şi nu vorbim între feluri, pentru că dacă făceam unul din lucrurile-care-nu-trebuie-făcute-la-m-asă, bătrîna doamnă nu spunea nimic, dar îşi sclipea lentilele ochelarilor cu arc spre noi, şi asta însemna mai mult decît o grămadă de cuvinte. Pe urmă i-am lăsat pe Mike şi Decebal să aibă grijă de Bernardini, şi eu m-am dus la magazinul de piese auto, am cumpărat un filtru de benzină şi am mers cu el la garaj. Acolo am dat de mecanicul-miliţian care nu a spus nimic cît am ridicat capota maşinii ARO-10, şi am montat filtrul înainte de intrarea în pompa de benzină, numai cînd am terminat, a întrebat:

– De ce faceţi asta?

– E plin de mizerie în rezervor, am spus. Dă rateuri, se înfundă. Azi am pierdut o grămadă de vreme, tot curăţînd carburatorul.

– Şi?

– Acum n-o să se mai înfunde carburatorul. O să se înfunde filtrul.

– Nu de asta, a zis miliţianul. Dar n-o să mai mergeţi cu maşina asta.

– Nu se stie niciodată, am spus.

Am ieşit fluierînd din garaj, am trecut prin curtea cu cîini în cuşti, numai că la ora asta lupii superbi dormeau, şi tot ce am văzut a fost un perete de întuneric. Am urcat strada spre azil şi pe urmă, cînd am intrat la noi. Babette-Nebuna dormea întinsă pe pardoseala antreului, lipită de uşa sub care avea ea impresia că se strecoară un curent de aer rece, dar nu avea de unde să vină aer

rece, A mîrîit cînd am trecut peste ea şi a dat din coadă, de fapt numai din vîrful cozii, şi din nou a fost ca o leoaică mai mică, şi mai păroasă, şi cu jabou alb, şi exact aşa mişca din coadă, ca o leoaică pregătită de salt. M-am strecurat în camera mare. Mihai dormea cu Bari al IV-lea prăbuşit peste el, şi mi-am scos ghetele de zbor, am luat clăparii Cameliei, şi făceam toate lucrurile astea foarte încet, dar Bari a ridicat greu una din pleoape, şi cît am stat în cameră s-a uitat la mine. Am făcut iar balet prin uşa întredeschisă, peste Babette, şi mi-am pus ghetele înalte, rigide, lucioase, lăsînd o clapă neîncheiată, ca să fac mai mult zgomot. Am ieşit în coridor, am spus bună seara moşilor, şi am pornit în turneu prin vilă. Mergeam cu genunchii ţepeni, miscînd greu picioarele, de sus, din articulaţia şoldului. Am urcat scara lucioasă mai mult trăgîndu-mă în mîini pe balustradă, am trecut prin biblioteca în care la ora aceea nu era multă lume, pe urmă am străbătut patetic coridorul de sus unde doamne în vîrstă aşezate în jilţuri împleteau ciorapi călduroşi, şi pe urmă am luat în piept întunericul din sala televizorului. Trei minute, cît am traversat parchetul lustruit, nu s-a uitat nimeni la ecran; toţi moşnegii priveau după mine. Aşa că am mai trecut o dată, înapoi, şi doar atunci l-am văzut pe Decebal: era îngropat într-un fotoliu adînc, şi în lumina tremurată a ecranului arăta exact aşa cum avea el să arate peste vreo treizeci de ani; cred că şi barba îl ajuta la chestia asta. S-a ridicat cînd am trecut pe lîngă el, m-a sprijinit de braţ dar de fapt mă împingea în coridor, şi cînd am ieşit din întunericul de la T.V. arăta din nou a Decebal, aşa cum îl ştiam.

– Ce e? am întrebat.

– Ce spui, a început Decebal, despre un cretin care crede el că e plin de spirit cînd se plimbă, cu clăparii descheiaţi, printr-o vilă plină de moşnegi?

– Îi contrariază, am spus. Întîi merg normal cu ghetele de zbor, pe urmă cu chestiile astea ca nişte proteze, şi ei nu ştiu ce să creadă.

– Dacă ăsta e idealul tău, să scoţi din minţi nişte bătrîni oricum bolnavi de inimă...

– Nu-ţi dai seama, am spus.

– Ce să-mi dau seama? a întrebat Decebal. E cea mai tîmpită distracţie, să-ţi plimbi clăparii pe coridor.

– N-ai înţeles, am spus. Pentru ei, e ca un incendiu. Sau o inundaţie. E ceva fără explicaţie. Le dau moşilor subiect de discuţie pentru o săptămînă.

Am coborît scara, am intrat la noi şi Mike nu mai dormea; îşi găsise alt pat, şi citea o carte cu coperta învelită în ziar.

– Bine că ai venit, a spus Mike, dar nu vorbea cu mine, vorbea cu Decebal. Aici scrie de un doctor care ieşea din casă de cîte ori îl chemau pacienţii. Ziua, noaptea, pe ploaie sau pe timp frumos.

– Ieşea şi noaptea? a întrebat Decebal.

– Mai ales noaptea. Se dădea în vînt să iasă noaptea şi să meargă la pacienţi.

– Atunci nu-i adevărat, a spus Decebal.

– Aşa am zis şi eu.

– Nu ştiu, am spus. Eu am cunoscut un doctor care se scula noaptea, dacă era chemat.

– Tu ai cunoscut tot felul de oameni ciudaţi, a spus Mike. Ar trebui să faci puţină ordine printre cunoştinţele astea ale tale.

– De ce?

– Şi nici n-am vorbit cu tine, a spus Mike. Vorbeam cu per Scorillo.

– Cred că şi el se scoală, dacă îl cheamă cineva noaptea. M-am întors spre doctor: te scoli, nu-i aşa?

– Pe el nu-l cheamă nimeni, a spus Mike. Nici ziua, nici noaptea.

– De ce să nu-l cheme?

– El scrie cărţi, a explicat Mike. N-are timp de pacienţi.

– Nu poate să scrie tot timpul, am spus. Cînd nu scrie, se duce la pacienţi.

– Cînd nu scrie, se gîndeşte la ce va mai scrie, a spus Mike. Cum să scrie, ca să-şi impresioneze cititorii.

– Cînd scrii o carte bună, a zis Decebal, te gîndeşti la tine, nu la cititori.

– Chiar, am spus. Cum faci tu cînd vrei să scrii o carte bună?

– N-a zis chiar acum? a întrebat Mike. Se gîndeşte la o cititoare.

– Ai spus că ne explici cum e cînd îti apare prima carte.

– Da, a zis Mike. Cum e, cînd îţi vezi cartea în librărie?

– Cel mai bine e cînd n-o vezi, a spus Decebal. Adică ştii că ţi-a apărut o carte, şi n-o vezi în librărie.

– Nu sună bine, a spus Mike. Un lucru care este, fără ca de fapt să fie.

– S-au vîndut, am spus. Nu mai sînt. Gata.

– Totul e cum s-au vîndut.

– Întîi, dai banii, iei cartea, ieşi.

– Oh, a spus doctorul, înseamnă că n-ai mai fost de foarte mult timp într-o librărie.

– Ascult, a spus Mike.

– Sînt o grămadă de feluri de a vinde o carte, între cum ai spus tu, şi a-ţi vedea cartea învelită în celofan împreună cu încă cinci-şase cărţi, care altfel nu s-ar vinde de loc.

– Cred că ăsta e superlativul, a făcut Mike, gînditor.

– Superlativul e să-ţi vezi cartea xeroxată, a spus doctorul. Numai că mie nu mi s-a întîmplat.

– De unde ştii?

– N-a venit nimeni să-i dau un autograf pe vreuna din cărţile mele xeroxate.

– Dar cu cele nexeroxate?

– S-a întîmplat, a spus doctorul.

– Se întîmplă mai des decît crezi, m-a liniştit Mike. Pe stradă, la restaurant şi în telecabină. Habar n-ai cît de des se întîmplă. O dată am săpat trei zile în avalanşă, şi cînd am dat de tipa prinsă acolo, aia a scos de sub fund una din cărţile doctorului şi l-a rugat să-i dea un autograf...

S-a făcut linişte, şi am auzit-o pe Babette oftînd greu în antreul cu cărămidă pe jos.

– Cum a fost cu prima carte? am întrebat. Ai promis că ne povesteşti.

– Groaznic, a spus Dccebal. Credeam că o să fie multă fericire, dar a fost groaznic. Primele zile au fost absolut cumplite.

– Nu văd cum poate...

– Îţi explic imediat, a spus doctorul. Cu toate că nu-mi face nici o plăcere.

S-a uitat la mine, pe urmă a închis ochii şi vorbea aşa, cu ochii închişi:

– Întîi a fost telefonul. N-am mai văzut un telefon care să sune chiar toată ziua, şi toţi voiau să afle acelaşi lucru, dacă eu sînt cel care a scris cartea, sau e doar o potrivire de nume, şi toţi foloseau exact aceleaşi cuvinte ca să întrebe asta, şi pe urmă, cum lăsam receptorul în furcă, începea să sune din nou. Aşa că pentru început am scos telefonul din priză...

– L-a smuls, a spus Mike. L-a smuls cu o bucată bună din perete, şi a fost nevoie de o armată întreagă de zidari ca să-l pună la loc.

– Foarte bine, a spus Decebal. Atunci povesteşte tu.

– Pentru nimic în lume, a spus Mike. Nici măcar nu pot să povestesc o chestie atît de înfiorătoare.

– Spune tu, l-am rugat pe doctor. De fapt, Mike nici nu ştie ce să povestească. El n-a scris cărţi.

– Mulţumesc lui Dumnezeu, a spus Mike. Nici n-o să scriu. Îmi ajunge ce păţesc alţii.

– Ce-ai păţit? l-am întrebat pe doctor.

Decebal ţinea mai departe ochii închişi.

– Întîi a fost chestia cu telefonul.

– Aşa.

– Pe urmă, am crezut că rămîn fără părinţi. Fără prieteni. Fără pacienţi.

– Fără soţie, a completat Mike.

– De ce?

– Cum „de ce”?, s-a indignat Decebal. A deschis ochii, s-a uitat la mine. Inamicul public nr. 1, scriitorul, printre

noi! Bomba cu acţiune întîrziată, şarpele încălzit la sîn! Băiatul mamii, ce te-ai apucat să faci?

– De ce? am repetat.

– Nu ştiu, a ridicat Decebal din umeri. Dar aşa a fost.

– Îţi spun eu, s-a oferit Sîrbu. I-am spus şi lui, dar nu vrea să înţeleagă.

– Nu e de înţeles, a zis Decebal.

– Expresia consacrată este: te-bagă-în-carte, şi asta sperie o grămadă de lume.

– De ce? am întrebat a treia oară.

– Păi, a spus Mike, fiecare vrea să fie mai bun decît e de fapt, şi asta chiar reuşeşte atunci cînd întîlneşti un scriitor, pentru că te pregăteşti dinainte, şi stai cu scriitorul doar zece minute, dar ce faci cînd scribălăul e mereu lîngă tine? Ziua şi noaptea, şi ce mai rămîne între zi şi noapte? Cînd *ştie* că nu eşti atît de bun cît vrei tu să pari, sau poate chiar ai vrea să fii dar *nu te lasă viaţa*, şi te bagă în carte, am spus, exact aşa cum eşti? Ce faci atunci?

– Te faci într-adevăr mai bun, am spus.

– Asta poate merge la voi, a zis doctorul. La aviaţie.

– Aoleu, a făcut Mike. Cred că nu merge nicăieri. E foarte greu să te faci mai bun decît eşti.

– Nu ştiu, am spus. Mie îmi place cum sînt.

– Ştiam, a spus Mike. Împăcat cu sine. Echilibrat. Altfel, nici nu te primeau acolo.

– Şi ca să scrii, trebuie să fii echilibrat...

– Nu, a spus Decebal. Nici o clipă. Ca sa scrii, nu trebuie să fii echilibrat. Dacă eşti echilibrat cînd scrii, de fapt nici nu scrii. *Relatezi*, ceea ce e cu totul altceva. Şi nici nu cred că pilotul face zborurile alea formidabile ale lui, cînd e echilibrat. Ca să facă zboruri formidabile, trebuie ca ceva din el să fie bun. Pentru că luciditatea e plată, şi atunci zbori obişnuit, cum spuneţi voi, pilot?

– La orizontală.

– Aşa, la orizontală. Cînd ce scrii nu trece prin tine, nu iese o carte, iese ceva la orizontală. O carte bună trebuie să clintească acelaşi lucru în cel care o scrie, ca şi în

cititor. Sa te uluiască, exact cum îl uluieşte pe cel care o citeşte.

– Cum poate să te uluiască o carte pe care chiar tu ai scris-o? a întrebat Mike.

– Nu ştiu, a zis Decebal. Nimeni nu ştie. Dar aşa se întîmplă.

A fost linişte, şi m-am uitat la fel la Mike. la Decebal şi la Bari, şi Bari asculta atent. Îi atîrnau labele groase peste marginea patului, şi botul pătrat cu fălcile căzute era rezemat de marginea, patului între labele groase, şi se uita la noi exact cum m-am uitat eu la el, la Mike şi la doctor. Şi doar după liniştea aceea am spus:

– Vezi? Singur te contrazici. O carte poate fi scrisă în aşa fel, încît cei dragi să-l iubească din nou, şi din nou, la fiecare pagină, pe scriitorul lor.

– N-ai citit cărţile doctorului, a explicat Mihai.

– Am citit vreo trei, am spus.

– Şi?

– Mi-au plăcut. Oameni buni, oameni răi, mai ales oameni amestecaţi. Şi buni, şi răi, în acelaşi timp. Aproape ca în viaţă.

– Nu pricepi, a zis Sîrbu. Oamenii ăia *există*.

– Cum?

– Ca mine. Ca tine. Tîmpitul ăsta scrie despre lucruri *adevărate*. Despre persoane *adevărate*, cei de care se freacă toată ziua. Despre semenii lui. Despre ce se întîmplă între el, aşa cum îl vezi, şi semenii lui.

– Nu-i adevărat, a spus Decebal. Întîi, atunci cînd scrii, te gîndeşti *cum* scrii, nu *ce* scrii. Pe urmă, orice tip de carte e de fapt un cumul. Şi la urmă de tot, o mie de oameni cred o mie de lucruri despre aceeaşi pagină citită, pentru că fiecare o citeşte *altfel*. Spun bine pilot?

– Nu ştiu dacă te pot urmări, am zis.

– Poţi, a spus Decebal. Ştiu că poţi.

– Şi pe urmă, fiecare din noi e altfel. Tu ai spus-o.

– Există un numitor comun, a zis Decebal. Altfel nu s-ar scrie cărţi. Altfel n-ai fi aici cu noi.

– Bine, am spus.

– Ce n-am înţeles *atunci*, a zis Decebal, a fost cum s-au schimbat lucrurile. Cum dintr-o dată s-au schimbat o grămadă de lucruri, şi toţi au devenit atenţi cu mine şi cu ce spuneau, dar nu reuşeau decît să nu mai fie ei, şi nu voiau să înţeleagă că eu sînt *acelaşi*.

– Atunci, cînd? am întrebat.

– Atunci cînd mi-a apărut prima carte.

– Aveau dreptate, l-a asigurat Mihai. N-ai mai fost acelaşi. N-o să mai fii niciodată acelaşi, gata.

– De ce?

– Dacă n-ai înţeles pînă acum, nici n-o să înţelegi, l-a liniştit Mike. Şi cred că e mai bine să nu înţelegi.

– Oh, a făcut doctorul.

– Ai rămas acelaşi faţă de tine, şi asta e important doar pentru tine. Pentru ceilalţi nu mai eşti acelaşi, şi cum de fapt sîntem ce cred despre noi cei din jur, nu mai eşti deloc acelaşi, e clar.

– E clar pentru tine, a spus Decebal. Pentru mine e o tîmpenie. Eu sînt eu, indiferent ce cred ceilalţi despre mine.

– Aici greşeşti, a spus Mike. Tu ce crezi, pilot?

– Nu cred nimic, am spus. Nu m-am gîndit niciodată la asta. Cum nu mai eşti tu, pentru că cei din jur gîndesc despre tine altfel decît te gîndeşti tu pe tine.

– Am uitat, a spus Mike. Tu eşti un tip echilibrat. Cum naiba nu mi-am dat seama? Tipul cu avionul.

– Nu ştiu, am spus, dacă avionul e întotdeauna ceva care te ţine în echilibru.

– Pentru un aviator, a spus Mike.

– Las-o moartă, l-am rugat. S-a mai discutat în seara asta. S-a spus ce era de spus.

Am tăcut din nou, şi acum se auzeau limpede tot felul de zgomote ciudate, cum trăia casa veche în noaptea de iarnă cu încărcătura ei de moşnegi, salvamonţi şi cîini Saint-Bernard. Niciodată n-am simţit o casă aşa - ca o corabie, dar asta se întîmpla pentru că eram fiecare atît de altfel făcuţi, şi cu toate acestea mergeam în aceeaşi direcţie, şi asta se întîmplă mai ales cînd eşti pe o

corabie. Era cu totul altfel decît în casa mamei de pe Colentina, şi decît în alte case unde eram uneori, şi acolo nu mergeau toţi în aceeaşi direcţie; acolo fiecare avea drumul lui, şi asta e cu totul altceva. Acolo se locuia doar între aceleaşi ziduri, şi în rest parcă se ruşinau unii de alţii. De asta spun că era ca o corabie casa aceea urîta, lungă, cenuşie, care nici nu mai era urîtă, lungă, cenuşie - pentru că ştiam cîte ne despart, dar cît am stat acolo în fiecare zi s-a întîmplat ceva care însemna ca flecare are timp pentru ceilalţi, măcar cîteva secunde.

Ca un echipaj. În rest, era cel mai nepotrivit loc să simţi o casă ca pe o corabie.

– Cine scoate căţeii? a întrebat Mike, şi am ieşit toţi pe geam în curtea din spate, spre pădure. Era înnourat, şi din cauza asta nu era foarte frig, şi am stat mai mult decît stăteam de obicei, şi pentru că în seara aceea oricum s-a spus ce era de spus, am tăcut şi ne-am uitat la cîini. Cum alergau stîngaci, prea mari, şi cum săreau, tropăiau, se afundau în zăpada care începea să prindă o crustă de gheaţă, le fîlfîiau urechile blegi şi ei cădeau greoi în lumina cenuşie-argintie, şi deveneau negri-argintii, şi pe urmă treceau printr-o rază de lumină scăpată de sub scîndura obloanelor cu care moşnegii îşi ferecau noaptea ferestrele, şi atunci erau o clipă galbeni-aurii, în cenuşiul argintiu din jur. S-a auzit un zgomot surd dinspre pădure, umbră de zgomot în noaptea aceea de umbre, şi dintr-o dată au fost - cum să spun - nu s-a mai lăsat zăpada sub ei, şi n-au mai fost greoi, stîngaci şi caraghioşi. Trupurile moi şi prea mari s-au făcut fix cît trebuiau să fie, şi încordate în întuneric spre umbra aceea. Întoarse periculos în noaptea plină de umbre spre umbra aceea de sunet, aşa mi-au rămas mie Bari al IV-lea şi sora lui Babette Nebuna - încordaţi, şi negri în lumina cenuşie, şi vibrînd înăbuşit a aşteptare, şi pentru că după asta n-a mai fost nimic s-au făcut la loc moi, şi puţin năuci, încurcaţi în cît de mari păreau, dar noi i-am văzut aşa încordaţi, şi atunci am putut bănui cum erau de fapt. Cum puteau fi, pentru că nimeni nu a ştiut cum

sînt pînă în străfunduri. Pentru asta nu era destul să-i creşti de mici, să crezi tu că îi înveţi muntele şi pădurea, şi nici orele de veghe şi de goană contra moarte prin zăpadă, şi nici măcar căutarea împreună în avalanşă, nu era destul ca să-i cunoşti cum erau de fapt. Ca să cunoşti de fapt pe cineva, să ştii bine şi cu adevărat ce parte din tine e acel cineva, se plăteşte preţul definitiv, şi uite aşa afli cum e de fapt cineva, cînd nu mai e. Face parte din noi, şi nici nu ştiu dacă e bine sau nu e bine. Cred că e dincolo de bine şi de altfel decît bine. Este, şi gata. Nu se poate face mare lucru. Poţi doar încerca necontenit să afli cum este de fapt cel de lîngă tine, cît n-ai plătit preţul definitiv. Să treci o parte din tine în el, fără să ai impresia că faci o chestie nemaipomenită. Fără să crezi că pierzi ceva, pentru că nu pierzi nimic. Cred că asta se întîmpla între mine şi moşii din vilă, şi de asta îmi plimbam clăparii pe coridoare. Pentru că de fapt treceam puţin în ei, şi atunci era evidentă nevoia lor de lucruri întîmplate puţin altfel decît se întîmplă de obicei lucrurile. După ce-ţi dădeai seama era simplu, chiar dacă nu rezolvi mare lucru. Era la fel, şi pentru oameni, şi pentru cîinii Saint-Bernard, şi cred că mama făcea acelaşi lucru cu papagalul ei. Trebuia numai timpul acela pentru ceilalţi în fiecare zi, măcar cîteva secunde.

Mie aşa mi-au rămas Saint-Bernarii, încordaţi şi tremurînd de încordarea aceea, şi pe urmă, cînd s-au făcut la loc mari şi greoi era deja frig, aşa că am intrat în casa caldă şi ne-am dus toţi cinci la culcare, şi înainte de a adormi i-am spus doctorului:

– Înţeleg că nu ţi-au adus o fericire cărţile tale.

Şi pentru că doctorul tăcea, a răspuns Mike:

– Ei, n-o lua chiar aşa.

– Nu pe tine te-am întrebat. L-am întrebat pe el.

– Păi, s-a simţit obligat Decebal, cum naiba să-ţi explic...

Nu era mare lucru de explicat.

– Atunci, de ce le scrii?

Din nou a fost linişte, şi Bari a venit lîngă mine, şi blana lui era rece, şi mai avea zăpadă netopită din noaptea de afară, şi aşa am crezut că o să se termine ziua aceea. Cu o întrebare.

– Pentru că altfel nu se poate, a spus dintr-o dată Decebal, încet şi foarte limpede. Exact ca ceea ce facem noi aici.

*

După hărţile lui Mike în ziua aceea căutam dincolo de rîu, în pădurea care se înălţa deasupra sanatoriului şi se termina cu stînci abrupte, şi marginea careurilor trasate pe hartă depăşea creasta de stînci şi se afunda într-o vale care pe hartă era foarte largă şi asta iar însemna zăpadă adîncă, moale, cu un fel de coajă la suprafaţă, şi uneori coaja aceea te ţinea, dar atunci cînd se rupea intrai în zăpadă pînă la mijloc. Am coborît pe drumul obişnuit între vilele făcute la traforaj, cîinii mergeau înainte şi Bari al IV-lea avea pe el un ham inventat de Mike, şi pe hamul acela erau prinse două raniţe care atîrnau de o parte şi de alta, aşa că din spate Bariloiu arăta ca un catîr mic, roşu şi cu coadă de Saint-Bernard. În raniţe era bagajul de salvamontist al lui Mike Sîrbu, care şi el arăta ciudat fără rucsac în spate, era doar pufoaica umplută cu pene de pinguin, deasupra căreia se legăna elastic antena staţiei, walkie-talkie; şi Mike fără rucsac arăta ca atunci cînd îţi lipseşte ceva foarte important pentru realizarea echilibrului personal. Mergea cu mîinile în buzunare, şi fluiera la vilele acelea de lemn aşezate pe temelii solide din piatră, dar arăta nefericit, şi Bari era şi el nefericit cu raniţele în spate. A mîrîit urît la Babette care voia să se joace şi pe urmă, după ce am ieşit în bulevard şi am ajuns la chioşc, a mîrîit la cerbul împăiat şi la fotograf, şi la munţii de carton. Am traversat rîul, şi acum, aleea cu pietriş era plină de oameni care la fiecare zece paşi se opreau, scoteau de sub paltoane sticle cu tubuleţ şi sugeau prin tub apa galbenă din sticlă, şi Bari a mîrîit îngrozitor şi Babette a început şi ea

să mîrîie îngrozitor şi să dea din coadă ca leoaicele, şi atunci Mike a spus:

– Cred că cel mai bine e să mergem de-a dreptul prin parc. Ajungem mai repede.

– Cred că cel mai bine e să scoţi chestia aia de pe Bari, am spus. Ca să fim siguri că ajungem.

– Cred că eu o să rămîn aici, a spus Decebal. Să văd fişa, şi să vorbesc cu doctorii.

S-a uitat la Mike, şi mă uitam şi eu, şi de data asta Mike n-a mai spus: nu. N-a mai spus: las-o pentru altă dată. N-a mai spus nimic. S-a uitat în lungul aleii, acola unde începeau treptele şi uşile de cristal ale sanatoriului, şi dincolo de uşi erau doctorii cu care Decebal avea să vorbească aşa cum vorbesc doctorii între ei. Brutal şi fără să acorde şanse, şi dacă cel despre care vorbesc între ei doctorii e cineva drag pentru tine te revolţi, şi ei vorbesc folosind cuvinte de toate zilele ca să explice de ce bolnavul lor, care pentru tine e cineva foarte drag, n-o să mai fie niciodată ca înainte, sau n-o să mai fie deloc, şi cuvintele obişnuite dobîndesc înţelesuri grele şi definitive, peste care doctorii trec uşor, cuvintele acelea care de fapt sînt sentinţe. Aşa vorbesc doctorii între ei, şi te revolţi inutil, pentru că nu mai poţi fi pe deplin lucid dacă amesteci lucrurile între ele, şi exact asta trebuie să facă un doctor bun, să fie pe deplin lucid; dar din afară, discuţiile între doctori par reci, distante, neomeneşti, şi cînd îi auzi îţi dai seama că pentru ei neomenescul înseamnă de fapt a fi *deasupra* celor mai mulţi dintre oameni.

– Ia-o pe Babette, a zis Decebal şi mi-a întins lesa cu carabiniera nichelată la capăt. Tot îţi place Babette.

– Nu azi, am spus. Azi, Babette nu-mi place de loc.

– Poate îţi place mîrîitul ăla de Bari, a zis Decebal.

– Nu-mi place nici mîrîitul ăla de Bari, am spus.

– Nu pot să intru cu Babette în spital, a explicat Decebal.

– Nu dramatiza, am spus. E un sanatoriu.

– Ce dacă e sanatoriu? a întrebat Decebal. Nu pot să intru cu ea nici în sanatoriu.

– De ce? a făcut Mike. Intri, şi pe urmă o arăţi la doctori. O arăţi la doctoriţe. Cred că o să le placă.

– Cum să nu le placă? am spus. O să le placă precis. Întîi o arăţi, şi pe urmă o să aveţi una din discuţiile alea afurisite, ca între doctori.

– De ce: afurisite?

– Pentru că atunci cînd vorbiţi între voi, toţi ceilalţi fac fix cît o ceapă degerată.

– De unde ştii? a întrebat doctorul.

– Am discutat o discuţie din asta, savantă. Erau trei doctori care vorbeau între ei despre un pacient în stare gravă, şi vorbeau ca despre o ceapă degerată. Eu îi ascultam şi ei vorbeau înainte fără să ştie că pacientul acela era tatăl meu.

– Îmi pare rău, a spus Decebal încet.

– N-are de ce să-ţi pară rău, am spus. Aşa s-a întîmplat.

– Dacă ar fi ştiut că e tatăl tău, ar fi vorbit altfel.

– Bineînţeles, am spus. Dar pe mine mă interesa mai mult cum gîndesc, decît cum vorbesc.

– Şi cum gîndeau?

– Las-o moartă, am spus. De unde să ştiu cum gîndeau?

– Du-te cu Babette, a spus Mike. O arăţi doctorilor, şi pe urmă auzi ce cred doctorii despre ea.

– Pacienţilor să n-o arăţi, am spus. Cred că pacienţilor n-o să le placă.

– Aşa cum e acum, nu place nimănui.

– De ce?

– Uită-te la ea, a spus Decebal. Mirîie. Îşi arată colţii. Cui să-i placă un cîine care mîrîie şi îşi arată colţii?

– Nici mie, am spus, nu-mi place un cîine care mîrîie şi-şi arată colţii.

Am tăcut toţi trei, şi ne uitam la oamenii aceia, care măsurau zece paşi de viaţă şi pe urmă beau apă galbenă prin tubuleţe, şi m-am gîndit la tata; cum era cuplat la o

grămadă de aparate care de fapt trăiau pentru el, şi cum vorbeau doctorii despre asta.

– Atunci vin cu voi, a spus Decebal.

– Şi spitalul?

– Sanatoriul. Nu mai merg la sanatoriu.

– Pilot, a întrebat Mike, Bari îţi place?

– Nu cu sacii ăia în spate, am spus.

– Încearcă să nu vezi sacii, a spus Mihai. Poartă-te ca şi cum sacii ăia nici n-ar fi.

– Să încerc, am spus.

– Aşa îţi place?

– Îmi place, am spus. Fără saci e grozav. Seamănă foarte bine cu Bari al IV-lea.

– E chiar el, a explicat Mike.

– De ce n-ai spus de la început? am întrebat.

– Ia-l tu pe Bari, şi eu o iau pe soră-sa, a zis Mike.

– Dacă e Bari îl iau, am spus.

– Şi ăsta se duce la sanatoriu să vorbească cu doctorii, a spus Mike.

Am ridicat din umeri.

Şi noi mergem să ne întîlnim cu pădurarii, a spus Mike, şi am intrat din alee pe o cărare îngustă, am ocolit tufe negre ieşite din zăpadă, şi crengile elastice se subţiau şi deveneau maro, şi la vîrf de tot, acolo unde erau foarte subţiri, se făceau aproape străvezii, şi roşii de tot, şi din cauza asta zăpada de lîngă tufe era ca acoperită de un voal roşu peste care a nins exact cît să crezi că e un voal roşu dedesubt.

...Pădurarii aşteptau pe pajiştea albă, Mike le-a arătat harta şi s-au desfăcut într-o linie lungă, şi cînd am pornit în sus, întîi a fost ca şi cum s-ar fi mişcat copacii, şi tufele dintre copaci. Am urcat dealul de deasupra sanatoriului, şi în faţa noastră alergau veveriţe roşcate care lăsau urme uşoare în zăpadă, şi după noi totul era spulberat, răvăşit, scotocit. Dîre adînci în zăpadă, şi frunze ude care aveau să îngheţe la noapte, şi pentru că zăpada de pe tufişuri se scutura, înaintea noastră pădurea era albă, şi în spate rămînea neagră-cenuşie. Am traversat şoseaua,

şi intram în pădurea adevărată de fagi, şi totul a fost ca pe dealurile din spatele azilului, numai că aici panta era mult mai abruptă. Atît de abruptă, încît am apăsat emisia şi l-am întrebat pe Mike dacă are rost să căutăm, şi difuzorul a foşnit şi a pocnit ca atunci cînd eşti auzit, şi cel care te aude nu vrea să răspundă.

Pe urmă a fost iar pădurea de mesteceni, însă aici mestecenii aveau scoarţa cenuşie, şi cearcănele negre se adînceau şi se întindeau în jos, şi coasta era foarte abruptă, şi amestecate cu zăpada şi frunzele căzute erau pietre mari, negre, mohorîte, cu foarte mulţi colţi ascuţiţi, şi cînd călcam pe pietrele acelea se răsuceau, se loveau de bocanci şi pe urmă plecau la vale în salturi din ce în ce mai mari; şi toată pădurea aceea de mesteceni a fost doar aşa, ceva între argintiul fagilor şi negrul brazilor de sub creasta stîncoasă.

M-am uitat înapoi să văd oraşul, şi n-am văzut nimic. Era numai un văl de ceaţă alb-cenuşie care umplea valea, la înălţimea pădurii de mesteceni, şi trunchiurile alb-cenuşii nici nu mai ieşeau din pămîntul stîncos, răsăreau din aburul opac şi crengile elastice se ridicau se arcuiau şi pe urmă coborau înapoi în aburii care nu lăsau să treacă nimic: nici lumina. Lumina zilei era şi ea cenuşie, filtrată prin nori groşi, şi cînd ajungea la aburul care umplea valea se desfăcea în cercuri de culoare stinsă, care se amestecau între ele, şi pînă am ajuns sus de tot, valea s-a umplut de un licăr cenuşiu-argintiu uniform, neted, îngheţat. Puteai să crezi orice despre ce se afla sub ceaţa aceea. Puteai să crezi că nu e nimic. Puteai să crezi că de fapt oraşul nici nu există, şi acolo e doar un lac foarte mare, sau un golf cu apă cenuşie, dar eu ştiam că dedesubt e Decebal care vorbeşte cu doctorii de la sanatoriu, mai e rîul cu ape nemişcate, şi dincolo de rîu străzile care urcă în pantă şi se pierd sub pădure; şi chiar acolo, între primii copaci ai pădurii, era azilul de bătrîni unde şi noi aveam un apartament întreg, în capătul coridorului.

Atunci s-a stins fîşîitul din difuzor, şi am auzit vocea lui Mike:

– Uită-te înapoi, pilot.

Am ridicat radioul mititel, am apăsat emisia.

– O.K., am spus. Am văzut.

Pe urmă am trecut creasta stîncoasă, care de aproape nu era aşa de groaznică cum părea de jos, erau de fapt multe pietre mari printre care se trecea uşor, şi numai cînd te uitai din vale totul părea un zid abrupt. Şi dincolo de pietrele mari a fost cealaltă vale, cea de pe hărţile lui Mike.

Cred că părea atît de albă pentru că era imensă: cobora lin, imediat de sub creastă, şi foarte departe sub noi era o umbră ovală care însemna că nu mai coboară şi începe şă se ridice în partea cealaltă, şi pe urmă se vedea clar cum se ridică, şi la sfîrşit de tot se pierdea în altă pădure de brazi, dar asta se întîmpla foarte departe, acolo unde toate începeau să devină albastre de atîta depărtare. În dreapta era şirul de stînci care pe urmă se răreau, apăreau brazi piperniciţi între ele, brazi mai mari, şi după asta nici nu mai erau stînci, era pădurea de brad care urca pe creastă, şi făcea un ocol nedesluşit întîlnindu-se pînă la sfîrşit cu pădurea albastră din faţa noastră, şi valea nu cobora numai de sub creastă spre umbra aceea ovală - cobora şi din dreapta, de sub marginea pădurii arcuite, şi ajungea în stînga foarte jos, şi ocolea larg după un pinten acoperit şi el cu brazi şi pentru că acolo era din nou ceaţa uniformă, netedă, îngheţată, n-o să ştiu niciodată cum se termina valea aceea. Ştiu doar că era imensă, încît părea sclipitor de albă chiar în ziua mohorîtă, şi zăpada era neatinsă, şi doar foarte jos, lîngă umbra ovală, se vedeau limpede o casă din bîrne subţiri, şi cîteva clăi de fîn, şi în tot pustiul acela alb nici casa, nici clăile nu erau acoperite cu zăpadă, şi de asta erau foarte negre, şi mai era gardul tot din bîrne subţiri care înconjura casa şi clăile cu o linie forte clară şi apăsată. Şi toată nemişcarea aceea n-a ţinut mult pentru că au început să coboare pădurarii,

siluete negre conturate precis, şi au coborît, şi atunci albul uniform s-a umplut de dîre care împingeau siluetele negre înainte, şi toată strălucirea s-a stins. A rămas zăpada cenuşie reflectînd lumina mohorîtă, şi urmele erau înguste şi adînci, şi păreau, nu ştiu de ce, galbene, pe zăpada cenuşie. Eu am rămas sus, pe creastă, cu Bari lîngă mine, şi doar departe de tot, la capătul din dreapta al şirului, lîngă silueta neagră a lui Mike, se mişca arcuit, sărind prin zăpadă, Babette-Nebuna. Am coborît în diagonală, şi zăpada era mai sus de genunchi, şi uneori intram pînă la brîu, pentru că n-avea crustă - zăpadă pufoasă, uşoară, adîncă, pentru că în vale nu bătea vîntul, şi soarele ajungea aici tîrziu, cînd nu mai avea putere, era zăpada aceea - pulver - din cristale foşnitoare aşternute în straturi care alunecă uscat unul peste celălalt, şi se macină o pulbere uşoară în care schiurile se înfundă, şi atunci forţezi din glezne, şi ridici vîrfurile, şi schiurile ies din straturile foşnitoare ca o prova de vedetă rapidă, şi se desfac sub schiuri două jerbe din pulberea aceea, şi totul e ca în zilele în care vezi virajele trasate pe pîrtie, şi unii spun că e ca atunci cînd zbori, dar nu e ca atunci cînd zbori. Zborul e cu totul altceva, şi cei care spun că atunci cînd schiezi prin pulver e ca un zbor, cred că n-au zburat în viaţa lor. Nu cu un avion de vînătoare. Nu la rasul norilor, atunci cînd deasupra norii sînt albi, şi abia văluriţi, şi din ei se ridică cerul incredibil de albastru, şi cum e soarele între nori şi cerul acela albastru, şi pe urmă ce se întîmplă în avion, cînd ieşi deasupra norilor. Goana aceea plutită, şi crestele de abur ridicate brusc şi pleznind sec plexiglasul cupolei în explozii mute de întuneric alb, şi lumina aceea orbitoare e clară şi nu loveşte ochii; e doar caldă, se furişează roşie sub pleoape, cînd clipeşti. Cum se lasă sub tine abia simţi tot platoul acela de nori, şi pe urmă se ridică din nou, şi zbori cu cabina la rasul norilor ca într-o mare de lumină, şi de asta spun că atunci cînd schiezi prin pulver e cu totul altceva.

Eu am pornit în diagonală spre Mike, şi era genul de zăpadă care pe pante abrupte creşte în straturile acelea foşnitoare şi pe urmă ajunge un cuvînt şoptit, o creangă ruptă, o fluturare de aer ca să plece la început tăcut, şi pe urmă fîşîind, şi pe urmă clocotind înăbuşit şi ridicînd înainte un nor rulat în el însuşi, şi pînă la urmă mugind şi întunecînd ziua luminoasă atunci cînd e zi luminoasă, şi prăvălindu-se sfîşiat în colţi de stîncă şi trunchiuri de brad, şi dacă valea nu se ridică primind izbitura aceea moale, năucitoare, îngrozitor de grea, valul spulberat se adună în el însuşi şi scoate din rădăcini adînc împlîntate în munte stînci şi trunchiuri de brad care se sfîrtecă în universul răsucit sub creasta de zăpadă care alunecă în plăci imense, şi după ce bubuie într-o lovitură cumplită, la urmă tot moare în valea din care nu are cum să mai iasă. Dar aici panta era lină, şi am tăiat tot peretele acela cu Bari după mine, şi pe urmă Mike a văzut că venim spre el, şi s-a oprit.

– E cel mai grozav loc de schiat pe care l-am văzut vreodată! am ţipat.

Am alunecat, am călcat într-o groapă ascunsă sub zăpadă şi am căzut chiar lîngă Mike; stăteam cu faţa în jos, şi foarte aproape sub ochii mei zăpada se topea, apăreau picături rotunde de apă care se uneau între ele ca o pînză foarte fină, pe urmă pînza aceea se topea şi ea, şi atunci se făcea o adîncitură cu margini mîncate, şi la fiecare răsuflare adîncitura era din ce în ce mai mare. M-am răsucit, l-am văzut pe Mike deasupra mea, proiectat pe cerul cenuşiu: părea foarte mare, şi lat în umeri, şi nici nu se vedea că-i lipseşte rucsacul.

– Ai păţit ceva?

– Nu, am spus.

– Atunci, ridică-te.

Adevărul e că în valea aceea zăpada era foarte moale, şi frigul nu trecea prin costumul de zbor, aşa că am rămas întins; vedeam deasupra norii gri, şi pe unde trebuia să fie Sudul am văzut o lumină palidă, albă, ca o părere.

– Vezi tu ce se întîmplă, a spus Mike, dacă zaci aşa în zăpadă.

– N-are ce să se întîmple, am spus. Nu cu Salvamontul lîngă mine.

Toată lumea aşteaptă Salvamontul.

– Asta e prostia care costă cel mai mult, a spus Mike.

– Şi ce? am întrebat. De asta sînteţi făcuţi. De asta primiţi schiuri Dyna Star. De asta aveţi hăinuţele alea portocalii, minunate.

– Nu fi timpit, a spus Mike. Muntele e mare, şi noi sîntem puţini. Trebuie să faci ce se poate face, pînă vine Salvamontul.

– Adică?

– Ridică-te şi mergi, a spus Mike. Cît mai poţi face asta.

*

Jos se vedeau pădurarii cum merg în linie, şi în faţa lor zăpada era albă, mată şi scînteietoare, mătăsoasă, şi după ei rămîneau urmele acelea adinci cu umbre galbene. Jos de tot era casa din bîrne negre subţiri, şi pentru că cei din mijlocul liniei frînte pe zăpadă coborau mai încet, era un semicerc de siluete negre înconjurînd casa şi căpiţele de fîn. M-am uitat cu binoclul, am văzut epoleţii pădurarilor, şi căciulile, şi cum îşi trăgeau picioarele din zăpada care spre fundul văii era mai adîncă; şi pentru că toţi arătau absolut la fel, erau ca soldaţii în uniforme de culoare verde-închis. Am văzut şi casa, care era de fapt un fel de grajd mare, şi de aproape bîrnele nici nu erau negre, erau cenuşii, ca lemnul bine uscat care după asta poate sta ani în şir la soare, în ploaie, în zăpadă, nu putrezeşte, se acoperă numai de culoarea aceea cenuşie. Şi gaura podului lucea ca un soare mic, de paiele, de finul dinăuntru, şi văzute prin binoclu nici căpiţele nu mai erau negre, erau tot gri-cenuşii.

– Cînd a nins ultima oară?

– Noaptea trecută, a spus Mike. Noaptea răstrecută. Aici ninge în fiecare noapte.

Mă uitam la căpiţele alea pe care nu era nici un pic de zăpadă. Erau numai prăjini subţiri legate împreună la vîrf, care ţineau fînul adunat.

– Acolo n-o să fie niciodată zăpadă, a spus Mike, care se uita şi el cu binoclul. Sînt făcute în aşa fel, încît zăpada să alunece.

– Nici dacă e foarte multă? am întrebat.

– Cu cît e mai multă, cu atît alunecă mai bine.

– Aha.

– Alunecă şi de pe acoperiş. Uite ce înclinat e acoperişul.

– Da, am spus.

– Nu sînt urme de paşi, a spus Mike. De unde sîntem, şi cu ocheanul ăsta, s-ar fi văzut urme de paşi.

– Or să fie imediat, l-am liniştit. Cîte vrei.

Atunci Mike nu s-a mai uitat prin binoclu. A lăsat binoclul, şi se uita la mine.

– Pilot, a spus, iar ai uitat de ce sîntem aici.

– N-am uitat nici o clipă, am spus încet. Îl căutăm pe omul acela, care poate fi oriunde. Poate fi şi acolo - am arătat casa din fundul văii.

– Corect, a spus Mike la fel de încet.

– Dar poate fi şi acolo - am arătat spre pădurea albastră care pentru noi de fapt nici nu exista, pentru că era dincolo de hărţile noastre.

– Nu, a spus Mike. Acolo nu mai poate să fie.

– De ce?

Atunci a lătrat Babette-Nebuna. A lătrat scurt, şi s-a ridicat din zăpadă şi dădea din coadă lătrînd, şi Bari s-a uitat acolo unde lătra Babette, dar el n-a lătrat. A întors numai capul, şi a rămas întins în zăpadă cu raniţele din spate desfăcute patetic, şi pe urmă s-a uitat în vale unde semicercul de pădurari cuprindea din ce în ce mai strîns casa tăcută. Ne-am uitat spre stîncile de sus, unde lătra Babette, şi l-am văzut pe Decebal. A făcut un semn spre el, pe urmă spre noi, şi încă un semn larg spre pădurarii din vale, a strigat ceva şi din nou a arătat spre noi; şi strigătul acela era scurt, ca atunci cînd se rupe un lemn

uscat, şi n-am înţeles nimic, tot ca atunci cînd se rup lumne uscate.

– Are radio, am spus. De ce nu vorbeşte la radio?

– Nu-i place să vorbească la radio, a spus Mike.

– Dacă ţipă mult, plecăm la vale cu tot muntele.

– Nu, a spus Mike. Muntele ăsta nu pleacă la vale, oricît ai ţipa.

S-a uitat la diagonala aceea de paşi, urmele mele.

– Dacă era să plece, pleca de mult.

M-am uitat şi eu la urmele mele, pe urmă m-am uitat în sus, pe unde cobora Decebal.

– Totuşi, parcă e mai simplu să vorbeşti la radio.

Atunci Mike a ridicat staţia şi a întrebat în microfon:

– Ce vrei?

L-am văzut pe doctor cum s-a oprit, s-a uitat la noi şi acum nu mai striga; a dat numai din mîini, arătînd de la noi spre pădurarii care coborau.

– Cred că vrea să ne spună ceva.

– Bravo, a zis Mike.

Am făcut şi eu un semn cu mîna, şi doctorul a început iar să arate pădurarii de jos, şi pe urmă spre noi. Era ca într-un film cu indieni.

– Ce s-a întîmplat? a întrebat Mike prin radio.

Abia atunci a scos Decebal staţia din rucsac; noi eram jos şi vedeam foarte clar pe zăpadă cum s-a oprit, a scos staţia din rucsac şi vorbea uitîndu-se la noi, şi se auzea în difuzorul staţiei lui Mike, şi în difuzorul staţiei din rucsacul meu:

– Opreşte-i pe oamenii ăia, a spus. N-are rost să mai coboare.

– Cum să-i opresc? a întrebat Mike.

Cînd vorbea Mike staţiile fluierau, pentru că eram foarte aproape de el. Eram chiar lîngă el, şi ne uitam amîndoi în sus, la doctor.

– Închide radioul, a spus Mike, şi am decuplat întrerupătorul negru, şi atunci staţiile n-au mai fluierat.

– Cum să-i opresc? a întrebat din nou Mihai.

– Nu ştiu, a spus Decebal coborînd spre noi. Trage una din rachetele pilotului.

– Nu mai am de mult rachete de la pilot, a spus Mike.

– Trimite-l pe Bari, a spus Decebal care acum era aproape şi se auzea în acelaşi timp, şi la radio, şi aşa, cum vorbea cu noi.

– Nu cred că vrea să se ducă, a spus Mike, dar nu făcea nimic ca să-l trimită pe Bari. N-a spus: Bari aici, şi pe urmă să-i arate: uite, du-te la pădurarii de jos.

– Opreşte-i, a spus Decebal coborînd spre noi.

Lăsă şi el o dîră din aceea care în lumina mohorîtă părea galbenă; şi Babette a fugit spre el făcînd salturi arcuite în zăpada înaltă, şi urmele lăsate de ea erau umbrite tot de galbenul acela bolnav.

Decebal era transpirat şi gîfîia cînd a ajuns lîngă noi, şi pufoaica lui era umedă, cu pete întunecate de apă din care ieşeau, aburi.

– Dacă aţi şti ce e dincolo, a spus, arătînd linia crestei.

– Ştim, a spus Mike. Ceaţă.

– Da, a spus Decebal. Ceaţă.

Pe urmă s-a uitat în vale:

– Trebuie să-i oprim. N-are nici un rost.

– Ce ţi-au spus doctorii? a întrebat Mihai?

– Exact asta. Au rîs, şi mi-au adus fişa, şi cînd am văzut fişa am rîs şi eu.

– De ce?

– Era foarte bolnav, a spus Decebal. N-a putut niciodată ajunge pe unde l-am căutat noi. Era atît de bolnav, încît singurul lucru pe care îl putea face era să meargă de la vilă la sanatoriu, şi pe urmă să se învîrtă în jurul chioşcului acela cu cerb împăiat, şi după asta să zacă pînă a doua zi, ca să poată merge iar la sanatoriu, şi la întoarcere să treacă pe la chioşcul cu cerb împăiat...

– Spuneau că se plimbă prin pădure, a zis Mike.

– O singură dată, a explicat Decebal. Prima şi ultima dată.

– Au spus că mergea prin mai multe păduri. Nici nu ştiau prin care pădure a mers.

– Numai prin parc, a zis doctorul. Şi pe drumul spre vila unde locuia.

– Atunci noi...

– De asta n-are rost, a zis Decebal. Merg să le spun - a arătat în vale.

– Nu te du, a spus Mike încordat. Lasă-i să ajungă la casa aceea.

– De ce?

– Lasă-i a spus Mike.

– N-are rost, a ridicat Decebal din umeri.

– Poate a ajuns acolo, a spus Mike Sîrbu. Poate nu ştia ce spun doctorii despre el.

Era ca un arc, şi gîfîia cînd vorbea, şi i se zbîrlise barba.

– A fost *foarte* bolnav, a repetat apăsat Decebal. Era atît de bolnav, încît sau îi asculta pe doctori, lua medicamente stătea acasă şi atunci murea la el în pat, sau nu-i asculta, şi atunci putea muri oricînd şi oriunde. Şi pentru că era dintre cei care nu-i ascultă pe doctori, exact asta s-a întîmplat.

– Putea să moară oricînd şi oriunde, a spus Mike.

Şi pentru că Decebal se uita fix la el, şi se apleca puţin înainte, şi ieşeau aburi din pufoaica lui cu pete umede, s-a mai uitat o dată în vale, şi pe urmă la pădurea albastră de dincolo de vale, şi a spus:

– Gata. Acum du-te şi opreşte-i pe oamenii aceia.

*

Am coborît în oraş prin ceaţa albă, şi cînd am ajuns jos eram uzi şi reci. Seara am rămas singur, pentru că Mike s-a dus să mulţumească pădurarilor, şi pe urmă la miliţie, să facă rost de o maşină care să ne ducă înapoi la Sinaia, iar Decebal mergea la nu ştiu ce aniversare unde se adunau mai mulţi doctori care aveau să discute intre ei, şi după asta dansau între ei, şi a vrut să mă ia şi pe mine la ceaiul ăla de doctori, însă nu m-am dus.

– Un bal de doctori, am spus. Îngrozitor. Am fost o dată, şi nu mă mai prinde nimeni la aşa ceva.

– De ce? a întrebat Mike. O să dansezi cu doctoriţele.

– Am dansat, am spus. S-a întîmplat. N-o să uit niciodată. Tot timpul cît a ţinut dansul, una mi-a vorbit de pancreas.

– Nu se poate, a spus Mike.

– Ba se poate, am spus. Era foarte drăguţă, însă a vorbit prea mult despre pancreasul meu.

– Nu cred, a spus Mike. Gred că s-a întîmplat *altceva* între voi, şi de asta minţi.

– Între noi s-a întîmplat exact ce trebuia să se întâmple, am spus, şi n-am de ce să mint.

M-am întors spre doctor.

– Spune-i că nu mint.

Nu ştiu, Decebal a ridicat din umeri. Nu mi s-a întîmplat niciodată.

– Ba da. Şi pe urmă, cînd am fost singuri, tot de pancreas mi-a vorbit. Spunea că, după părerea ei, am probleme cu pancreasul; şi de aia sînt palid.

– Stai puţin, a spus Decebal. Tu chiar ai avut ceva...

– Da, am spus. Dar nu era momentul să se ocupe de treaba asta. Eram în pat, şi mi-ar fi plăcut să se ocupe de altceva.

Aşa că nu m-am dus cu Decebal.

– Vino cu mine, pilot, a spus Mike. Mergem să mulţumim oficial pădurarilor.

– O să-i aduni în careu? am întrebat.

– Neapărat, a spus Mike. Întîi îi adun în careu, şi pe urmă o să am grijă să fie aliniaţi, şi doar după asta o să le mulţumesc oficial.

– Mai bine spune-le să caute în oraş.

– Nu poţi să scotoceşti un oraş cu trei sute de pădurari, a spus Mike. Asta nu e treabă de pădurar.

– Bine, am spus. Oricum, nu vin.

– De ce?

– Nu mi-au plăcut niciodată chestiile oficiale.

– Pe urmă mergem la colegul tău, maiorul, şi acolo n-o să mai fie foarte oficial.

– Cum adică: colegul meu?

– Tu eşti maior, şi el e maior.

– Da, am spus. Cred că sîntem foarte diferiţi, ca maiori.

– Ai văzut ce drăguţ e.

– Am văzut, am spus. Dar tot nu vin.

Aşa că Mike a plecat cu Bari, doctorul s-a aranjat şi el cum a putut, a scos blugii din rucsac şi i-a pus în locul pantalonilor de schi din care tot mai ieşea un fel de vată fibroasă prin găurile de la genunchi, s-a învîrtit prin cameră, a ieşit, s-a întors, şi pe urmă s-a aşezat pe marginea patului meu.

– Vino şi tu, a spus.

– La balul de doctori? Niciodată.

– Nu fi tîmpit, a spus Decebal. Ăştia sînt balneologi. N-o să-ţi vorbească nimeni de pancreas.

– Or să-mi vorbească de reumatism, am spus, şi nu m-am dus. Am rămas întins, cu ochii în tavan, şi pe urmă am auzit-o pe Babette cum zgîrîie la uşă şi m-am dus să-i deschid, şi Babette-Nebuna a intrat în dormitorul mare, dar nu s-a urcat în nici un pat. Întîi s-a dus la geam şi s-a uitat mult timp afară, pe urmă s-a uitat la mine cum mă uit în tavan, şi atunci a lătrat o singură dată: scurt, poruncitor, cum n-o mai auzisem lătrînd. Doar pe Bari îl auzeam lătrînd aşa.

Şi pe Bonzo, care era al treilea Saint-Bernard, dar de Bonzo nu vreau să-mi mai amintesc vreodată.

Babette a lătrat scurt, poruncitor, cum n-o mai auzisem lătrînd.

– Ai dreptate, am spus.

M-am îmbrăcat, i-am pus lesa şi am ieşit; dar nu pe geam. Am ieşit prin antreu, şi pe urmă prin coridorul care la ora aia începea să se umple de moşnegi, şi cît am mers de-a lungul coridorului am zîmbit şi am spus: bună seara. Afară era albastrul hotărît al zilelor fără soare cînd începe să fie seară; am coborît strada în pantă o dată cu lumina, şi pe chei am luat-o la dreapta, şi cînd am ajuns la chioşcul din lemn traforat era aproape întuneric. Întîi ne-am dus la cerbul împăiat pe care Babette l-a mirosit

mult timp, şi pe urmă a mirosit munţii, şi pe urmă a înconjurat chioşcul, tot timpul cu nasul în zăpadă.

Trăgea în lesă, şi am mers în lungul rîului pînă la pod, dar Babette n-a vrut să treacă podul; atunci am mers mai departe, şi pînă la urmă am ajuns la locul unde calea ferată cobora şi se apropia de întuneric, şi în tunelul acela n-am mai vrut eu să intru. Cînd am ieşit cu Babette din azil nu mai era ceaţă, dar tunelul începea cu un val de întuneric, şi întunericul avea o margine rece şi umedă ca ceaţa aceea care urcase pînă sus, la creasta cu stînci, şi nu ne-am băgat în întunericul umed. Am stat în gura tunelului încercînd să aflăm ce se întîmplă înăuntru, şi pentru că nu s-a întîmplat mare lucru am mers înapoi de-a lungul cheiului, am trecut pe lîngă chioşcul care acum era doar o pată ascuţită de întuneric, şi am urcat înapoi strada între vilele acelea cu geamuri luminate. Am trecut de vile, şi atunci am văzut că azilul era departe de oraş, şi de fapt întîi începea pădurea, pîlcuri de fagi întrerupte de goluri mari acoperite cu zăpadă albastră-cenuşie, şi pe urmă fagii se adunau în rînduri care se apropiau între ele şi zăpada nu mai era albastră-cenuşie, era foarte palidă pentru că fagii din jur erau negri, şi doar după asta se vedeau ferestrele azilului cu lumina aceea portocalie, şi mai trebuia să mergi ca să vezi cum se strîng luminile în două şiruri, şi cum se clădeşte în jurul lor zidul de piatră.

Babette n-a mai vrut să intre în dormitorul mare, dar i-am găsit acolo pe Mike şi pe Bari, şi n-a trecut foarte mult timp pînă a venit şi doctorul, şi am lăsat uşa de la antreu deschisă, ca să fie şi Babette cu noi. Decebal a spus că ceaiul balneologilor n-avea nici un haz, şi Mike a spus că pădurarii au fost foarte drăguţi, şi i-au făcut cadou o plachetă cu frunze de stejar şi ghinde turnate în metal alb prinse pe o placă din lemn de stejar adevărat, dar cu maşina a fost mai greu, aveam maşină abia poimîine dimineaţă; asta însemna o seară fără să facem nimic, şi pe urmă o zi întreagă în care nu era nimic de făcut, şi iar o seară în care să ne uităm unii la alţii. În

schimb erau o grămadă de invitaţii, şi dacă voiam să mergem peste tot unde eram invitaţi, ziua aceea foarte lungă nu ne mai ajungea deloc.

– Pădurarii, a spus Mike, ne-au invitat mîine la ei. Vor să ne ofere o masă cu vînat, şi pe urmă doctorul să vorbească despre doctori, şi pilotul despre aviatorii lui. Au fost foarte bucuroşi eînd le-am spus că Decebal e doctor, şi pilotul - pilot.

– Dar ce credeau că sîntem? a întrebat doctorul.

– Salvamontişti, a răspuns Mike.

– Tu o să vorbeşti despre salvamonţi, am spus.

– Eu nu vin la masa aia, a spus Mike. Eu am fost azi.

– Nu mi-a plăcut niciodată să vorbesc în public, a spus Decebal. Nu despre doctori.

– N-am vorbit niciodată despre aviatori, am spus. N-am vorbit niciodată unor pădurari. Naiba ştie ce mai iese.

– Ce crezi că o să iasă?

– Nu ştiu. Poate să iasă orice.

– Dacă mergeţi, a spus Mike, primiţi şi voi plachete cu frunze de stejar din metal, puse pe lemn de stejar adevărat.

– Nu, a spus Decebal. Am dansat cu o doctoriţă care ne-a invitat mîine la ea. Pe toţi trei.

– Sîntem cinci, a spus Mike. Du-te cu pilotul.

– Nu merg, am spus. Cine ştie unde ne duce ăsta. Întîi spune că doctorii de aici nu fac doi bani, şi pe urmă ne duce la ei la masă.

– Asta era drăguţă, a spus Decebal. Era singura fată într-adevăr drăguţă, din toate doctoriţele care au fost acolo.

– Nu merg, am spus. Doar dacă vine şi Mike.

– Să mă gîndesc, a spus Mike. Cîinii pot rămîne şi singuri.

– Nu-i frumos, a zis repede Decebal. Întîi spuneţi că nu veniţi, şi după aia veniţi.

– Eu am altă invitaţie, a spus Mike. Pentru toţi cinci.

– Unde? a întrebat Decebal.

– Aici, a zis Mike. Doamna directoare.

– O.K., am spus. Poate mai auzim o poveste din război.

– N-o să auzi, m-a liniştit Mike. I-am spus că tu şi doctorul mergeţi în altă parte.

– Ai făcut bine, a spus Decebal.

– De ce? am spus. Tot timpul sîntem pe capul ei. Cred că s-a obişnuit.

– N-ai înţeles, a zis doctorul. Pînă acum n-am fost invitaţi. E cu totul altceva.

– Eu aş fi venit, am spus.

– Hotărăşte, a zis doctorul. Vii cu mine, sau te duci să asculţi poveşti din război?

– Nu vin cu tine, am spus. Nu pot să merg nici cu el, am arătat spre Mike. Stau cu cîinii. Trebuie să stea cineva şi cu cîinii.

– Azi înţelegi greu, a spus Mike. Doamna ne-a invitat pe toţi, aşa că merg măcar cu Bari.

– Bine, am spus. Nu vă faceţi probleme. Găsesc eu ceva de făcut.

Pe urmă n-am mai vorbit. Mike a scos din mormanul de bagaje a doua sticlă lungă, brună, îngustă, cu etichetă neagră-aurie, şi am băut trecînd sticla de la unul la altul; dar asta ne-a luat o grămadă de vreme, pentru că am băut cu înghiţituri mici, şi rar, şi atunci cînd ne dădeam unul altuia sticla, ne uitam în tavan, sau în podea sau priveam fix la sticla aceea, cum trece din mînă în mînă.

*

A fost frig, şi Bari a dormit toată noaptea cu spatele lipit de mine, şi spre dimineaţă a mîrîit, s-a ridicat, a coborît din pat şi a tras pătura după el. S-a dus la geam, sticla nu mai era neagră, era de un albastru întunecat pe care se desena umbra cu umeri laţi a lui Mike Sîrbu. Acolo s-a dus Bari trăgînd pătura pe jos, şi s-a ridicat cu labele din faţă pe marginea geamului, şi se uita afară alături de Mike.

– Dormi, am spus. De ce dracu nu dormi?

– Nu ştiu, a spus Mike. Nu mi-e somn.

– Dormi, am repetat. Azi nu avem nici o treabă.

– Tocmai de asta, a spus Mike.

– Aha.

– Nu ştiu ce aşteptai tu, a spus Mike. Şi uite ce a ieşit.

– N-am aşteptat mare lucru, am spus. Şi a ieşit că am fost cîteva zile cu tine, cu Decebal, cu Babette, cu Bari şi cu omul acela din fotografie.

– Îmi pare rău, a spus Mike.

Am ridicat din umeri.

– Uite, am spus, dacă tu crezi că se mai putea face ceva...

– Ce?

– Nu ştiu. Tu ştii, dacă se mai putea face ceva.

– E stupid, a spus Mike, dar nu cred că mai e ceva de făcut. Decît de mers la nesfîrşit prin pădure şi căutat la nesfîrşit sub fiecare copac.

– Pînă unde să mergi? am întrebat. Ai auzit ce au hotărît doctorii.

– Da. Şi pe urmă nici să nu fie în pădure.

– Atunci, nu cred că trebuie să-ţi pară rău.

– Bine.

– Şi mai cred că omul acela...

– Las-o moartă, a zis Mike.

– Vreau doar să spun...

– Nu mai spune nimic, a zis Mike. Ai fost foarte drăguţ, şi ai spus exact ce trebuia spus, şi dacă mai spui ceva începe să fie prea mult.

– Eu m-am băgat singur în treaba asta, şi dacă s-a terminat aşa...

– Ascultă, a făcut Sîrbu, pînă dimineaţa e mult, şi cred că cel mai bun lucru, e să te culci. Sau să nu te culci, dar principalul e să nu vorbeşti. Sau să vorbeşti despre altceva. Cred că ar fi foarte bine, dacă am vorbi despre altceva.

– Despre ce?

– Despre avioane.

– Mai bine mă culc, am spus.

M-am întins, am luat cuverturile de pe patul de alături, m-am băgat sub ele; erau calde şi miroseau a fîn, a

drum, a păr blond, a Bari. Am stat cu ochii închişi, şi respiram adînc, dar era limpede că nu pot să dorm, şi atunci a venit iar Lungana. Numai că acum n-a mai fost vis. Am stat cu ochii închişi, dar eram foarte treaz, şi totul a fost ca un film care rulează foarte clar şi auzi ce se vorbeşte, şi pentru că îi cunoşti foarte bine ştii ce gîndesc cei pe care îi vezi, şi doar foarte tîrziu mai ştii că ce vezi e de fapt o parte din tine. Ce am văzut eu stînd treaz şi cu ochii inchişi a fost vara trecută, cînd am coborît din munte cu Lungana, şi treceam printr-un sat cu case înşirate de-a lungul şoselei în ziduri compacte, şi porţile înalte prinse în benzi de fier aveau bolţi din piatră, şi peste acoperişuri de ţigla se învîrteau giruete care arătau unde e nordul, şi de unde bate vîntul în seara aceea.

– Aici trebuie să fie o cetate, a spus Lungana.

– De ce?

– Aşa trebuie. Uită-te la casele astea. Uităte la dealuri. Uită-te la oameni, cum se uită după noi. Întotdeauna, în locurile astea e o cetate.

– M-am uitat, am spus. Aici nu mai aveau nevoie de cetăţi. Aici, fiecare casă e o cetate.

– O cetate mică, a spus Lungana. Pentru războaie mici, de fiecare zi. Dar pentru războaiele mari, e nevoie de o cetate mare.

– Nu ştiu...

– Ba da, a zis apăsat Lungana.

Am frînat, am lăsat să treacă gîşte albe pe sub botul scurt, pătrat, al maşinii.

– Dacă vrei, a spus Lungana, pot să-ţi explic cum sînt casele astea pe dinăuntru.

– Dă-i drumul, am zis.

Cînd te uitai atent, vedeai că în poarta aceea foarte mare e tăiată o poartă mai mică cu prag înalt, ca o uşă de vapor. În rest nu se vedea nimic. Porţile erau absolut ermetice, şi ferestrele faţadei înguste, oricum înfundate în zidul gros, şi foarte sus, şi casa aceea nu lăsa să iasă afară nimic din ce se întîmpla înăuntru.

– Întîi, a început Lungana, e un gang pietruit şi adîncit la mijloc, ca să curgă apa.

– Care apă?

– Apa de ploaie. Cînd plouă, se adună o grămadă de apă.

– Aha.

– Pe urmă e grajdul în stînga, şi la dreapta sînt scări cu trepte înalte, fără balustradă, pe care urci ca să intri în casă.

– Nu vreau în casă, am spus. Uite ce frumos e afară.

– Bine, a spus Lungana. După aia e cişmeaua, care la casele cele mai vechi e cu roată; la celelalte e o pompă cu mîner.

– De unde ştii tu chestiile astea? am întrebat.

– Stai să vezi, a spus Lungana. După cişmea e grădina, şi pe urmă e un zid mic de piatră dincolo de care începe livada, şi livada nu mai are nici un zid, de asta spun că pe aici trebuie să fie o cetate. Pentru că porţile astea sînt făcute să te apere mai mult de prieteni decît de duşmani, şi dacă se întîmpla într-adevăr ceva serios era nevoie de o cetate adevărată, cu ziduri în toate părţile.

– Cred că ai dreptate, am spus.

Am pornit iar, şoseaua făcea un cot strîns între casele cu porţi înalte, trecea podul de piatră peste un rîu lat, limpede, străveziu, mergea drept spre biserica cu turlă înaltă şi glob auriu în vîrf, pe urmă cotea brusc încă o dată, şi intra în piaţă.

Atunci am văzut cetatea.

Eram atent la maşină, şi la toate cotiturile acelea, şi doar după ce am intrat în piaţă era mai mult loc, şi am ridicat ochii, şi atunci am văzut cetatea. Era o cetate paşnică, pentru că nu o construiseră pe dealuri, şi nu avea nici turnuri foarte înalte. Era construită pe un teren absolut neted, şi după ce traversau piaţa, zidurile se pierdeau prin străzile din jur, şi poarta era neaşteptat de mică, solidă, aproape ascunsă într-o nişă cu ogivă. Era o cetate făcută să cuprindă şi să apere oamenii locului de

alţi oameni, din alte locuri, de asta spun că era o cetate paşnică. Asta se cunoaşte imediat.

Am oprit maşina ARO sub zidul gros, lîngă nişa cu ogivă.

– Vizităm cetatea, am spus.

– De ce?

– Cum de ce? am întrebat. O cetate trebuie vizitată. E exact ora la care se vizitează cetăţile.

– Nu vizitez nimic, a spus Lungana. Spuneai că mergem în oraş. Spuneai că dormim la hotel. Ai spus că tot ce vrei e o baie fierbinte, şi un pat adevărat.

– N-are nici o legătură, am spus. Vizităm cetatea, pe urmă facem o baie fierbinte şi dormim într-un pat adevărat...

– Vizitează tu, a spus Lungana. Te aştept în maşină.

– Nu pot să văd o cetate, am spus, şi tu să stai în maşină. Vino cu mine.

Atunci Lungana a făcut ce nu făcea ea de obicei. A ridicat din umeri, şi a spus:

– Te rog.

Aşa că am plătit cît trebuia plătit ca să te lase în cetatea aceea, şi am intrat. O incintă pietruită, şi scări care urcau la podeţe din scînduri groase construite sub creneluri, şi alte ziduri mai mici, în spatele unei case turn pe care scria: „Muzeul cetăţii”. Ştiam ce o să găsesc în muzeu, şi n-am intrat. În muzee din astea sînt armuri ruginite, şi săbii ştirbe, şi ce a mai rămas din ghiulelele aruncate din tunuri de asediu şi sparte în zidul cetăţii, şi nu aveam nevoie nici de armuri ruginite, nici de săbiile ştirbe. Am ocolit muzeul, şi am trecut prin alte porţi ogivale dincolo de zidurile care împărţeau curtea cetăţii în cetăţui din ce în ce mai mici şi mai greu de cucerit, şi pînă la urmă am ajuns ia un zid gros, surpat, care nu mai avea nici crenele, nici podeţe pentru arcaşi. Avea numai cîteva rînduri de bolovani abia ciopliţi, dincolo de care era cerul amurgului. Roşu, roz, portocaliu, toate laolaltă cu puţin albastru în ele, şi de asta bolovanii surpaţi erau negri. M-am urcat pe bolovanii surpaţi, dincolo zidul era

şi mai scund pentru că se rezema de o movilă de pămînt, şi jos, unde se termina movila, era un lac rotund. Şi pe malul lacului era Lungana.

– Salut, am spus.

– Salut, a spus Lungana. Ştiam că o să ajungi aici.

– De unde?

– Toată lumea ajunge aici. Aşa e construită cetatea asta.

– Nu, am spus. Am luat-o pe unde am vrut eu, şi am ajuns aici. Puteam să o iau prin altă parte, şi atunci nu mai ajungeam aici.

– Ba da, a spus Lungana. E o şmecherie. Indiferent pe unde o iei, pînă la urmă ajungi aici.

– Ce chestie, am spus.

M-am uitat la soare, la cerul de amurg, şi cum se oglindeau toate astea în lac.

– Ascultă, am spus, de unde ştii toate astea? Cu casele, şi cetatea.

– Eu sînt de aici, a spus Lungana. Cînd eram mică, mă jucam în cetate.

S-a gîndit puţin.

– De fapt, şi după ce n-am mai fost foarte mică m-am jucat în cetate.

– Nu, am spus. Nu se poate să fii de aici.

– De ce?

– Aici toate femeile sînt blonde.

– Mama e blondă, a spus Lungana. Adică, a fost. Acum are părul alb. Dar sora mea e blondă. Şi tata e blond. Cu ochi albaştri. Siegfried.

– N-a albit? am întrebat.

– Cine?

– Siegfried.

– Nu, a spus Lungana. El n-a albit.

– Şi tu, am spus, cum ai ieşit aşa?

– Ei, Lungana a făcut un semn cu mîna, chestie de genetica. Gene recesive, gene dominante.

– Şi?

– Genele negre sînt dominante, chiar după generaţii întregi de blonzi. Ies la suprafaţă, exact cînd ai uitat de ele.

– Aşa ai apărut tu.

– Da, a spus Lungana.

– În regulă, am spus. Îmi placi foarte mult, aşa cum eşti.

– Mă bucur, a spus Lungana.

– Nici nu cred că mi-ai fi plăcut blondă.

– Nu ştiu, a spus Lungana. N-o să ştiu niciodată cum ar fi fost, dacă eram blondă.

Era foarte linişte, mai era şi lacul acela, şi puteam vorbi fără să ţipăm, cu toate că eu eram pe zid şi fata stătea jos, lîngă apă.

– Vino aici,am spus.

– De ce?

– Mi-e dor de tine.

– Nu aici, a spus Lungana. Aşteaptă pînă ajungem la hotel.

Atunci a dispărut soarele. S-a dus de tot după dealuri, şi au rămas numai benzile acelea de lumină.

– Vino, am spus. Te strîng în braţe, şi gata. După asta te întorci pe unde ai venit, şi eu mă întorc prin cetate, ies pe poartă şi ne întîlnim la maşină.

– Nu, a spus Lungana.

– Atunci vin eu la tine.

– N-ai să vii, a spus Lungana. O să cobori de pe zid, şi te întorci prin cetate, ieşi pe poartă şi ne întîlnim la maşină.

– După aia mergem la tine, am spus. Să-l cunosc pe Siegfried.

– Ai numai idei tîmpite, a spus Lungana. Cum să mergem?

– Mergem cu maşina, am explicat. N-am cunoscut nici un Siegfried. Şi sora cea blondă.

– Sora cea blondă e la Braşov.

– Rămîne Siegfried, am spus.

– Nu rămîne nimeni, a spus Lungana. Nu-ţi dai seama ce o să iasă?

– Nu.

– Uite, a spus Lungana, ce fac cu tine? Cum te prezint?

– Spui cum mă cheamă. Dacă nu-ţi place numele meu, spun singur cum mă cheamă.

– Nu-i asta, aproape a ţipat Lungana. În ce calitate?

– Spui că sînt un coleg de serviciu.

– Exact asta nu se poate, a explicat Lungana.

– De ce?

– Dumnezeule, ce crezi despre ai mei? Ajunge să ne vadă împreună. Să vadă cum mă uit la tine. Cum te uiţi la mine, fără să ştii cum te uiţi...

– Chiar, am spus, cum mă uit?

Lungana n-a răspuns. S-a uitat la mine, şi eu mă uitam la ea fără să ştiu măcar cum mă uit.

– Atunci, spui că sînt un prieten.

Cerul nu mai era roz. Era portocaliu închis, şi roşu închis, şi albastrul acela abia bănuit începea să se vadă bine, şi să se închidă şi ei.

– Nu, a spus Lungana. Nu aici. Nu la ora asta. Nu cu prieteni, sau cu colegi de serviciu.

– Nu înţeleg, am spus.

– Cetatea asta, a zis Lungana. Puteau s-o facă praf, şi să construiască deasupra case obişnuite, dar ei au păstrat cetatea pentru că au nevoie de ea. Pentru că gîndesc ca pe vremea cetăţii.

N-ai voie să umbli seara cu băieţi? am intrebat.

– Nu cu colegi de serviciu, a spus fata. Nici cu prieteni.

– De ce?

– N-ai cum să înţelegi. Un prieten e ceva intermediar. Poate fi, şi după asta poate să nu mai fie, şi asta nu e bine.

– Înţeleg, am spus. Tot sau nimic.

– Da, a zis Lungana, dar nu cum spui tu. Tu spui în bătaie de joc.

– Nici o clipă.

– Ba da, a spus Lungana. Dar nu eşti de vină. Am început să cobor zidul scund. Era plin de pietre ieşite în afară, şi movila aceea era ca o scară pînă jos, pe malul lacului.

– Du-te înapoi, a spus Lungana. Ne întîlnim la maşină.

– Oricum, am spus, eşti foarte mult pentru mine. Poţi să-i spui asta lui Siegfried.

– Da, dar nu totul.

– Nimeni nu poate fi totul pentru altcineva.

– Nu ştii tu, a spus Lungana. Se poate. Atunci cînd şi celălalt e totul pentru tine.

– Aşa gîndesc oamenii aici?

– Nici nu trebuie să gîndească, a spus fata. Aşa sînt.

– Şi tu eşti aşa?

Pornise deja să ocolească lacul, s-a oprit să răspundă:

– Nu, a spus. După ce pleci, nu mai eşti niciodată aşa.

*

Am băgat toate boarfele în saci de dormit pe care i-am legat cruciş cu bucăţi de cordelină roşie, pe urmă Mike a luat ultima sticlă de rom cubanez, l-a fluierat pe Bariloiu şi au plecat în vizita aceea simandicoasă. Decebal s-a dus la prinzul oferit de doctoriţa cea drăguţă, şi pentru că i-am spus că nu stau cu Babette, a luat-o şi pe Babette cu el. Eu mi-am curăţat costumul vechi de zbor, pe urmă am coborît spre bulevard, am traversat rîul, am urcat prin parcul sanatoriului pe drumul acela care începea să facă parte din noi şi am ajuns la şoseaua care ocolea oraşul pe sub creastă. Am găsit un şofer de camion care m-a luat cu el, şi din camion am văzut cabana accea lungă, joasă, împrejmuită de gardul din trunchiuri recojite, şi după încă jumătate de oră am coborît lîngă cealaltă cabană, cea cu avionul. Cea la care am ajuns prima dată trecînd prin pădure cu maşina ARO, şi am ieşit din pădure sus, deasupra cabanei, şi am văzut pista, şi cum decola avionul acela de pe pista de zăpadă. Acum eram jos, am văzut pista balizată, şi cum se ridica pădurea deasupra ei, şi în stînga era cabana cu

acoperişuri ascuţite şi multe ferestre, şi cu botul gros foarte aproape de ferestrele sufrageriei, am văzut avionul. Cred că se întîmplase ceva, pentru că avea capotele motorului ridicate, şi erau doi oameni pe o scăriţă care lucrau ceva sub capotele ridicate, şi după ce camionul a plecat s-a făcut linişte, şi am auzit sunet de metal lovind metalul, şi cum vorbeau înăbuşit oamenii aceia intre ei. Era un drum care urca din şosea drept spre cabană, şi mai erau urme îngheţate de roţi masive care întîi duceau la pistă, pe urmă făceau tot felul de cercuri şi opturi amestecate cu urme de cauciucuri mai înguste şi aici cred eu că alimentau avionul, pentru că urmele înguste se aliniau între balize şi deveneau din ce în ce mai şterse pînă nu mai erau deloc, şi urmele de roţi masive întorceau spre cabană şi acolo am văzut cisterna: imensă, kaki, cu emblema aceea din care de unde eram nu se vedea mare lucru, se vedea doar că e ceva acolo.

Eu am luat-o pe urmele adîncite de roţile masive, am trecut de locul unde alimentau AN-ul, şi după asta am mers prin urmele adinci pînă aproape de cabană. Am trecut foarte aproape de avion: era afumat, şi arăta destul de obosit, dar nu vreau să crezi nimic rău despre avionul acela. Vreau doar să spun că nu era strălucitor ca un avion de pasageri, nu sclipea în soare pentru că n-avea ce sclipi la el, şi nici soare n-a fost în ziua aceea, şi dacă spun că era afumat, asta se întîmpla de la vaselina aruncată de supape, şi pentru că eşapamentele groase erau tăiate exact la nivelul fuselajului şi fumul intra în vopsea, şi gata, nu puteai să mai cureţi, oricît frecai. Nu mai aveai ce să cureţi; rămînea vopseaua afumată, şi unde ştergeai vaselina rămîneau pete ovale mai închise la culoare decît albastrul palid cu care era vopsit avionul pe burtă, şi de data asta spun că avionul acela era afumat, şi de aproape era foarte limpede că nu mai e un avion nou, asta se cunoaşte după adînciturile din capote, şi după amortizoarele lăsate, şi linia greoaie de avion utilitar mai avea toată ceva puţin lăsat, ceva arcuit care nu se întîmplă decît după multe ore de zbor. În rest arăta

ca un avion în care m-aş fi urcat oricînd, şi atunci nu mai e nevoie de cuvinte. Am intrat în sufrageria cabanei şi i-am văzut imediat: erau trei, singura masă ocupată în sala pustie, tot echipajul, şi din cum stăteau la masa aceea a fost foarte limpede că n-au nevoie de nimeni din afară. Am spus bună-ziua şi am rămas la o masă lîngă fereastră, şi fereastra era astupată de botul avionului, şi se vedeau mecanicii care lucrau sub capotele deschise ale motorului.

Era linişte, şi după ce au răspuns la bună-ziua, băieţii din echipaj au tăcut ca atunci cînd eşti într-o sufragerie pustie de cabană şi intră cineva pe care nu-l cunoşti, şi după asta au început să vorbească încet, şi pe urmă gata, nu mai eram pentru ei şi au rîs, au ciocnit paharele, şi cel care părea să fie cel mai în vîrstă a spus: la mai multe, şi cel blond a spus: de pe scaunul din dreapta, şi iar au rîs, şi atunci am ştiut ce făceau ei acolo. Era una din sărbătorile noastre mici, aproape secrete, pe care de fapt nu le serba nimeni dar pentru noi însemnau foarte mult - eram, în acele sărbători neserbate. Anii petrecuţi pe aerodrom, sau de cînd zburam pe un tip de avion, sau adunam încă un zero la orele de zbor, sau începeam să zburăm ca instructor - asta nu însemna foarte mult decît privit dinăuntru, şi ei exact asta făceau, erau adunaţi în jurul unuia din lucrurile care nu înseamnă foarte mult decît privite dinăuntru.

Şi pentru că ştiam foarte bine ce se întîmplă, am vrut şi eu să mă duc lîngă echipajul acela; mergeam la masa lor, şi le spuneam: ştiţi, sînt şi eu aviator...

Nu m-am dus.

Era cald, şi am desfăcut fermoarul jachetei îmblănite de zbor.

Pe mîneca dreaptă, sub umăr, era o pată de culoare închisă, acolo de unde scosesem ecusonul cu „Aviaţia militară”.

Cum rămîne cu ghetele de zbor luate peste gură? am întrebat în mine.

Nimic, uită-te la tipii ăştia. Echipajul. Gîndeşte-te la ceilalţi, care poartă jachete de zbor ca a ta, şi pantaloni-salopetă, ca ai tăi. Numai la asta să te gîndeşti.

Nu rămîne în nici un fel, am spus, după ce m-am gîndit. Nu te superi pe aviaţie, pentru că nu te-ai înţeles cu cîţiva aviatori.

Esenţialul e altceva, dar trebuie să pricepi asta.

Esenţialul sînt avioanele.

Ce se întîmplă, între tine şi avion.

Ce se întîmplă între fiecare din aviatorii tăi, şi avioanele lor.

Între voi, avioanele voastre, şi *ceilalţi*.

Asta înţelegeam în cabana aceea, cu botul gros de avion afumat uitîndu-se înăuntru pe geam, peste umărul meu.

Esenţialul erau sărbătorile acelea aproape umile, nesărbătorite decît de fiecare dintre noi, trecute cu cifre seci în carnetele de zbor.

Fiecare oră de zbor adunată e o sărbătoare, asta trebuie să înţelegeţi. Pe asta vă daţi, tu şi ceilalţi ai tăi. Pe orele acelea de zbor, şi pe ce se întîmplă în orele acelea. Pe ce se întîmplă în cabinele avioanelor voastre. Restul nu mai contează foarte mult. E exact ce înseamnă în fond Salvamontul şi băieţii lui Mike - cealaltă faţă a muntelui. Ieşită numai din iubire de munte. Din înţelegerea muntelui. Aşa e şi la tine, am spus. Trebuie puţină înţelegere, chiar dacă pentru asta treci peste tine.

A cîta oară faci asta?

Nu contează, am spus. Nici nu mai ţin minte. Dar o voi face fix de cîte ori va fi nevoie. Uneori e necesar să treci peste tine.

Nu poţi să ai tot, fără să dai nimic.

Cînd vrei mult, trebuie să dai foarte mult, asta trebuie acceptat. Ce nu trebuie acceptat, e să renunţi. Trebuie să ştii să trăieşti cu o înfrîngere, şi să te obişnuieşti...

Stop, am spus.

Nu merge.

Sînt lucruri cu care nu te poţi obişnui. Nu trebuie să te obişnuieşti.

Cu avionul.

Dacă te poţi apropia de avion, şi nu mai mişcă nimic în tine, atunci chiar că s-a terminat. Dacă te poţi urca cabina avionului fără să simţi cum se răsuceşte ceva în tine, adînc şi fierbinte. Chiar dacă n-o spui nimănui, dar să ştii pentru tine cum ai devenit altfel, pentru că te-ai urcat în cabina avionului. Cu asta, am spus, nu m-am obişnuit, şi aşa e bine.

Şi zborul, am spus. Dacă poţi să pleci, şi să te ridici cu avionul tău, şi pe urmă, după aterizare, eşti acelaşi cu cel care a decolat, asta iar înseamnă că te-ai obişnuit, şi din nou nu mai rămîne mare lucru de făcut. Decît să ascunzi cu grijă că te întorci la fel, şi să încerci cu încrîncenare să vii înapoi, de fiecare dată, mai bun decît ai plecat. Pentru că altfel nu are nici un rost. Nici nu contează cît ai urcat în zborul acela, şi cu ce viteză ai făcut asta: înălţimea şi viteza se înscriu pe filmul SARPP, şi pot fi citite oricînd, şi te poţi urca oricînd din nou la aceeaşi înălţime, şi poţi zbura cu aceeaşi viteză. Contează doar ce rămîne, în tine, din înălţimea la care ai urcat.

Dumnezeule, am spus, adevăruri răsuflate. Să stai într-o cabană din pădure, lîngă un avion paradit, şi să scoţi din tine adevăruri răsuflate. Lucruri care s-au mai spus. Am auzit prin fereastra mare clinchet de metal, cheile acelea nichelate strîngînd şuruburile motorului, m-am uitat în spate, am văzut steaua cilindrilor neagră, unsuroasă, zbîrlită din cauza aripioarelor de răcire; şi foarte multe conducte, şi fire, şi mîinile care strîngeau piuliţe negre între firele acelea.

S-au mai spus, dar nu de tine.

Un lucru adevărat are valoarea lui cînd îl înveţi de la cei dinaintea ta, şi pe urmă are altă valoare, cînd îl redescoperi din tine. Şi lucrurile noi, pe care nimeni nu le-a găsit înaintea ta, au cea mai mare valoare. Şi cea mai mare valoare se înmieşte şi devine de nepreţuit, cînd

arăţi celor din jurul tău lucrurile noi a căror valoare nepreţuită o ştii numai tu.

Mai e ceva, am spus. Nu trebuie să te temi de cuvinte Nu-ţi fie frică să spui celor de lîngă tine cuvinte minunate. Nu în fiecare zi, dar atunci cînd se întîmplă în tine ceva formidabil, spune şi camaradului tău, şi atunci şi ziua lui obişnuită o să devină formidabilă. Nu-ţi fie frică de ridicol; dacă simţi ce spui, dacă te pui pe tine curat în cuvinte, n-ai cum să fii ridicol. Fă-l pe cel de lîngă tine să simtă ce simţi - dinăuntrul lui. Din afară poţi convinge, şi poţi înţelege lucrurile, dar fără să le simţi. Lucrurile pe care nu le simţi se uită, sau te poţi obişnui pînă la urmă cu ele, ceea ce e şi mai rău. Ce pleacă din tine nu se poate uita, şi nu te înşeală, şi atunci nu se poate întoarce niciodată împotriva ta; dar pentru asta trebuie să fii foarte curat cu tine, şi asta iar e greu. Ca un zbor cu motorul defect.

Aviatorii aştia, am spus. În scurtele lor de piele neagră.

Dacă m-aş duce la ei, şi m-aş aşeza la masa lor, şi aş spune:

– Salut. Sînt şi eu pilot, ca voi.

Şi ei ar spune:

– Salut. Ştim. Am ştiut de cum te-am văzut.

Şi eu aş întreba: cum? cu toate că aş şti foarte bine cum.

– După costumul ăsta de zbor, ar spune ei. După cum te mişti. După cum te-ai uitat la avion. Din cum ai venit la masa noastră.

Aiurea, am spus. Poveşti cu zîne. Charles Perrault.

M-am uitat din nou la avionul acela mare şi afumat, care astupa fereastra. Era gros, cu două rînduri de aripi şi părea pleoştit din cauza capotelor de la motor, care atîrnau, dar era un avion adevărat. Chiar dacă viteza lui maximă era mai mică decît viteza mea de decolare, era foarte bun pentru ce avea el de făcut. Chiar dacă îi trebuia un sfert de oră să urce acolo unde eu urcam în 20 de secunde după decolare.

Şi atunci am spus: nu-ţi fie frică de ridicol. Depinde ce o să le spui băieţilor din echipaj. Depinde cum o să le spui, ce ai de spus. Ce pleacă din tine, nu se poate întoarce împotriva ta.

M-am ridicat, şi m-am dus la masa lor; se uitau toţi la mine. Am tras un scaun, dar nu m-am aşezat; stăteam în picioare şi strîngeam în degete spătarul scaunului. Îmi intrau degetele în lemnul dens.

– Salut, am spus. Mă primiţi şi pe mine? Sînt tot pilot, ca voi.

Atunci cel mai în vîrstă, care părea şeful lor, s-a uitat pe rînd la ceilalţi şi pe urmă s-a uitat la mine şi a spus:

– Salut. Nu zburăm pentru că avem un necaz cu motorul. Stai cu noi.

*

Maiorul a trimis un ARO-Diesel în care credea el că o să încăpem, şi după ce am băgat tot echipamentul a mai rămas foarte puţin loc pentru noi. Am culcat şoferul în camera cea mică, pe canapea, şi ne-am trezit cînd era încă întuneric. Am mîncat împreună cu bătrîna aceea care îşi conducea azilul privind prin ochelarii ei cu arc, şi fata cea frumoasă ne-a dat un pachet mare, şi a spus:

– Pentru drum. La revedere.

– Ai pus tot? a întrebat bătrîna.

– Da, a spus fata.

– Şi pentru cîini?

– Da, a spus fata.

– Mulţumesc foarte mult, a spus Mike. La revedere.

– La revedere, a spus doctorul. O să-ţi trimit o carte cu autograf.

– Nu-l crede, a spus Mike. Aşa spune la toată lumea.

– Mulţumesc, a spus fata. N-am mai primit niciodată cărţi cu autograf.

– La revedere, am spus. Eu n-am ce să-ţi trimit.

– Nu-i nimic, a spus fata aceea. Cînd veniţi, sînteţi binevenit.

Vorbeam încet, şi ne mişcam încet, ca să nu-i trezim pe moşnegi. Afară era încă întuneric, şi aşa am crezut că o să plecăm, pe întuneric, exact cum am venit, lăsînd în urmă casa mohorîtă cu obloanele de la ferestre închise.

Nu mai erau închise.

Era foarte devreme, şi bătrînii se sculau mult mai încolo, cînd ieşea soarele, şi acum mai era o grămadă de timp pînă să iasă soarele, dar toate obloanele erau deschise, şi geamurile din spatele obloanelor erau deschise şi ele, şi era lumina portocalie dinăuntru pe care se vedeau negre siluete de bărbaţi bătrîni, şi de femei bătrîne sus, la etaj. Nu cred că a fost ceva aranjat dinainte; ştiau că plecăm, şi cred că se obişnuiseră cu noi, şi fiecare a vrut să vadă cum plecăm, şi de astă erau deschise absolut toate obloanele, şi oamenii aceia bătrîni se uitau la noi în tăcere. Cred că de fapt fiecare a vrut să ne conducă şi să ne spună ceva la plecare, şi acum vedeau că şi ceilalţi vor să ne spună ceva la plecare, şi de asta tăceau. Pentru că ce voiau ei să spună era numai pentru noi, chiar dacă toţi se gîndeau la acelaşi lucru.

– La revedere, a spus sec bătrîna doamnă.

Pe urmă a spus exact ca fata care ne servea la masă:

– Cînd mai veniţi, sînteţi bineveniţi.

Şi pe urmă s-a uitat la Babette-Nebuna şi la Bari al IV-lea:

– Voi la fel, blănoşilor.

Am sărutat mîna bătrînei doamne, şi am urcat în maşină: întîi cîinii cei mari, pe urmă am urcat şi noi. Am pus balotul cu sacii de dormit şi schiurile Cameliei în faţă, lîngă şofer, şi noi ne-am aşezat toţi în spate, şi moşnegii au văzut şi asta. Am făcut semn cu mîna, şi n-am văzut pe nimeni care să ne facă semn, dar n-am văzut nici pe cineva care să plece de la fereastră. Au stat la geamurile lor portocalii pînă am plecat, şi coboram străzile în pantă printre vile întunecate, şi casa urîtă de sub pădure a fost singura casă din oraş, cu două şiruri de ferestre luminate.

*

Aşa am plecat din oraşul acela, şi cînd am ajuns în Sinaia era noapte, şi ARO-Diesel n-a intrat în oraş pentru că şoferul nu cunoştea drumul, iar noi dormeam în spate; a coborit pe şoseaua care ocolea jos, pe lîngă gară, şi doar acolo a oprit. Nici aşa nu era foarte rău, pentru că Decebal acolo locuia, dincolo de calea ferată, şi Mike urca pe lîngă piaţa veche, pe urmă trecea şoseaua şi urca deasupra hotelului de unde începeau scări despre care nu ştia foarte multă lume, şi scările acelea îl lăsau într-un loc de unde mai era doar puţin de urcat pe strada Kogălniceanu, şi la urmă de tot cobora alte scări şi gata, era acasă. Debarcarea din ARO a durat o grămadă de timp pentru că eram noi, erau cîinii, era tot echipamentul acum inutil, şi schiurile acelea care reuşeau să fie peste tot şi să cadă peste noi şi peste cîini,pînă cînd Mike mi le-a pus în braţe:

– Descurcă-te, a spus.

Pe urmă maşina a scuipat fumul acela cu miros special, de motorină arsă, şi a plecat.

– La revedere! a strigat şoferul.

– Mulţumim, a ţipat Mike. La revedere!

S-a întors spre Decebal:

– Să-i trimiţi şi lui o carte cu autograf.

– O să-i trimit, a spus doctorul. De ce să nu-i trimit?

– N-ai trimis niciodată cărţi cu autograf, a spus Mike. De ce promiţi?

– Tot trebuia să încep odată, a ridicat din umeri doctorul.

Era întuneric, curgea o burniţă măruntă, lipicioasă, care îngheţa pe haine, şi în lungul văii trecea un curent rece de aer ud.

– Ducem boarfele la doctor, a zis Mike, şi mîine venim să le luăm.

– Eu rămîn la doctor, am spus.

– De ce?

– L-am invitat eu, a spus Decebal. La tine vine tot timpul. La mine n-a fost decît o dată, de mult.

– Cum vreţi, a spus Mike. Atunci, duceţi voi toate astea.

– O.K.

A săltat rucsacul în spate, şi iar a fost Mike Sîrbu aşa cum îl ştiam. Gata de drum.

– Salut, a zis.

– Salut.

– Salut.

– Să-mi trimiţi şi mie o carte cu autograf, a zis Mike. Dacă tot ai început...

– N-o să trimit la toată lumea, a spus Decebal. Ţie nu-ţi trimit.

Bari dădea binevoitor din coadă, uitîndu-se la noi.

– Salut, Bariloiu.

– Nu ştiu cum o să doarmă în noaptea asta, a spus Decebal.

O să doarmă bine, am spus. De ce să nu doarmă bine?

– Fără să-şi pună căpuţul pe umărul tău, a explicat doctorul.

– Ah, am spus.

– Nu-ţi fă probleme, a spus Mike.

S-a întors, a început să urce strada pavată cu bolovani de rîu care trece pe lîngă piaţa veche, şi pe urmă duce pînă în şosea; şi urcînd a ridicat o mînă, aşa cum se salută intre ei oamenii pe munte.

– Te aştept, pilot, a strigat.

– O să vin, am spus.

M-am uitat după ei şi l-am văzut pe Mike urcînd strada îngustă, prost luminată, alături de cîinele lui. Era foarte clar că sînt *împreună*, nu pentru că Bari stătea aproape lipit de Mihai şi nu mergea înainte adulmecînd, cum avea el obiceiul. Mergea foarte aproape de Mike, şi Mike a ridicat mîna cum fac oamenii pe munte, şi pe urmă a lăsat-o în coama deasă, roşcată, şi fiecare avea ceva din celălalt, aşa cum urcau fără să se uite înapoi. Era întuneric, şi întîi nu s-a mai văzut antena ieşind din

rucsac, şi pe urmă nu s-a mai văzut rucsacul, şi Mike părea o umbră diformă cu umbra de Saint-Bernard lîngă el, şi la urmă de tot s-a văzut doar o umbră mare, neagră, cu o grămadă de picioare, şi după asta a lucit stins o dungă de lumină în metalul antenei pentru că au intrat sub alt felinar, şi am văzut rucsacul R. Messner şi l-am văzut pe Bari cum urca mişcîndu-şi din şolduri picioarele, mereu alături de Mike, şi am văzut iar mîna aceea lăsată în coama lui Bariloiu. Sprijinită de Bariloiu, aşa cum te laşi doar pe cineva foarte apropiat. Şi din nou s-au făcut umbră, numai pentru că acum erau departe, şi nu s-au mai văzut picioarele alea multe, şi cînd au intrat în lumina ultimului felinar a fost doar sclipirea roşie a rucsacului atît de special, şi a fluturat ca o pală de culoare caldă Bari al IV-lea şi, gata, nu i-am mai văzut. S-au făcut mici, şi au traversat şoseaua, şi de unde eram nu puteam vedea nimic dincolo de şosea.

– Gata, am spus.

M-am uitat din nou la strada aceea îngustă care urca, şi era îngrozitor de pustie, neagră, cu case strîmbe ieşite în afară şi cu cercurile de lumină slabă, galbenă, legănată de vînt. Şi totul începea să se acopere cu picăturile acelea de gheaţă, care se uneau între ele.

– Gata, ce?

– Gata. S-a dus. Dracu' ştie cînd o să-i mai văd.

– Mîine, a spus doctorul. Urcăm, şi îi vezi din nou. De ce, gata? Mîine îi vezi din nou.

M-am aplecat, am mîngîiat-o pe Babette. Am încercat să-mi las mîna în coama ei, ca Mike, dar nu mergea. Babette era mai scundă, şi nici eu nu eram Mike Sîrbu. Lipsea ceva. Puteam fi prieten foarte bun cu Bari şi cu Babette-Nebuna, dar asta nu însemna că eram totul. Ca să fiu ca Mike cu cîinele lui, trebuia sa fiu *totul*. Cum spunea Lungana: se poate, dacă şi celălalt e totul pentru tine. Lipsea esenţialul. Nu eu eram cel care hotăra. Asta a fost, cînd am încercat o clipă să fiu cu Babette cum era Mike cu cîinele lui, şi pe urmă mi-am tras repede mîna. Aşa nu poţi fi decît cu cîinele tău, e limpede. Poţi să

iubeşti foarte mult un cîine, dar asta nu e foarte important. Cred că poţi iubi foarte mult un cîine, dar pînă la urmă el hotărăşte lucrul acela care devine *totul*; şi doar atunci poţi să-ţi laşi liniştit mîna în coama lui. Arătam caraghios cu mîna în coama Nebunei, aplecat şi cu degete ţepene. Mi-am tras repede mîna, Babette m-a privit severă; era atît de întuneric, încît i-am văzut numai privirea. Ea era cu Decebal, şi ştia foarte bine asta. *Era* asta. Tot ce se întîmpla, chiar cînd dormea cu capul pe umărul meu, se întîmpla pentru asta. Numai că Babette n-a dormit cu capul pe umărul nimănui, şi somnul lui Bari al IV-lea la azil, toate nopţile petrecute cu căpăţîna imensă pe umărul meu, nu aveau nici o importanţă. Important era numai Mike, asta s-a întîmplat cînd au urcat strada aceea mizerabilă şi Bari mergea tot timpul lîngă Mike, n-a fugit înainte adulmecînd. Asta însemna foarte limpede mîna aceea în coama cîinelui, că somnul împreună, toate nopţile petrecute cu capul pe umărul meu nu au nici o importanţă.

– De ce, gata? a întrebat doctorul. Mîine urcăm, şi îi vezi din nou.

– Mîine, am spus, urc în primul tren. Pa, pa. Mîine plec la ai mei.

Şi pentru că doctorul s-a uitat la mine fără să spună nimic, am întrebat: chiar, nu ştii la ce oră e mîine primul tren?

*

Casa lui Decebal era chiar lîngă calea ferată, unde începe triajul, şi ca să ajungi acolo trebuia să treci peste foarte multe şine lucind slab în întunericul umed. Era o reţea întreagă de linii care se năpusteau unele din altele, şi totul pleca din două şine paralele arcuite larg, treceau un pod, şi după pod erau lumini roşii, verzi, violete, şi la fiecare lumină şinele se desfăceau în alte şine, aşa că în stînga, spre gară, era ca o plasă de metal aşternută pe pămînt. Am trecut greu toate şinele alea, că duceam în spate saci de dormit legaţi cu corzi de alpinism. În care

erau obiecte devenite brusc nefolositoare: lanterne, colţari, staţiile radio, şi mai erau schiurile cu care nu schiasem, şi clăparii aceia înalţi, purtaţi doar pe culoarele casei-azil. N-a trecut nici un tren, şi atunci am auzit rîul pentru că Decebal locuia de fapt pe un fel de insulă, între calea ferată şi rîu. Casa era solidă, din piatră neagră de funingine, şi uşile erau vopsite în verde, şi tot ce era lemn pe faţada aceea - ramele ferestrelor, şi pervazurile late, şi grinzile aparente coborîte de sub acoperiş - era vopsit tot în verdele foarte viu pe lîngă pietrele negre. Numai că acum era noapte, şi vopseaua verde nu se cunoştea de loc. Era numai negrul pietrelor pe lîngă care noaptea părea cenuşie, şi luciul gros al lemnului vopsit pe care alunecau nedesluşit linii de lumină, dar în nici un caz verde; liniile acelea aveau, stins, culoarea luminii pe care o reflectau.

Doctorul a deschis uşa care reflecta linii incerte de lumină, a intrat şi a lăsat să-i cadă din spate toată grămada aceea de lucruri nefolositoare.

– Uff, a spus.

Eu n-am spus uff, am dat numai drumul la degete, în jurul meu s-a prăbuşit nedesluşit o avalanşă de boarfe; m-au lovit peste umeri, peste coate, peste mîini, pentru ultima oară, schiurile Swing. Babette a lătrat, şi cred că atunci ne-a auzit Camelia; ne scoteam bocancii cînd a dat buzna în antreu.

– Salut, a spus. Bine aţi venit. Salut, căţel.

– Salut, am spus.

– Salut, a spus Decebal.

Babette nu s-a dus la ea. S-a aşezat cîineşte lîngă Decebal, şi a început să mîrîie.

– Ţi-am adus schiurile, am spus. Şi clăparii.

– Mulţumesc, a spus Camelia. Am schiat grozav cu clăparii tăi.

– Şi el a schiat grozav cu clăparii tăi, a spus doctorul.

Am intrat într-o cameră mare, pe care nu o mai ţineam minte, şi focul ardea într-un cămin pe care iar nu-l mai ţineam minte; dar era un foc adevărat, din lemn, şi

deasupra căminului, pe poliţa lată, nu erau nici machete de corăbii, nici trofee de vînătoare. Erau doar lemne despicate de brad, şi între fibrele albe, prelungite se adunau lacrimi de răşină stăvezie, şi bineînţeles că toată camera mirosea a răşină caldă.

– Cum a fost? a întrebat Camelia. Pe scut, sau cu scut?

– Fără scut, a răspuns sec doctorul.

– Fără scut nu se poate, a spus Camelia.

– S-a putut acum, a ridicat Decebal din umeri.

– Spune tu, pilot, m-a rugat Camelia. Cu ăsta nu se poate vorbi.

– Aşa a fost, am spus. Aşa s-a terminat.

– Nu l-aţi găsit?

– Nu, am spus. Acolo unde am căutat noi, n-am găsit nimic.

– Nici nu putea fi, acolo unde am căutat noi, a zis Decebal. Iar acolo unde putea fi, nu era treaba noastră să căutăm.

– Nu mai vorbiţi în ghicitori, a spus Camelia. Sînt o biată femeie, şi v-am aşteptat schiind cu clăparii pilotului care sînt cu două numere mai mari, şi acum spuneţi numai lucruri pe care nu le înţeleg.

– Era foarte bolnav, a explicat Decebal. Era atît de bolnav, încît nu putea ajunge niciodată acolo unde am căutat noi.

– Atunci, de ce l-aţi căutat?

– La început nu ştiam asta. Ştiam doar că e bolnav, dar n-am ştiut cît de bolnav este.

– Şi încă ceva, a spus Decebal. Era unul din bolnavii care nu ascultă de doctor.

– Ţie exact bolnavii ăştia îţi plac, a spus Camelia.

– Uneori, a spus Decebal. Ăsta mi-a plăcut.

– Vorbeşti de parcă l-ai fi cunoscut foarte bine, a zis Camelia.

– O săptămînă, a ridicat Decebal din umeri, e suficient ca să cunoşti pe cineva.

*

Pe urmă am mîncat, şi după ce am terminat cu vasele ne-am aşezat pe covor, în faţa şemineului. Era foarte tîrziu, dar n-am vrut să dorm, şi atunci ne-am aşezat pe covor şi ne uitam la foc; Camelia se rezema de doctor, eu eram întins pe burtă, şi Babette stătea cîineşte pe labele din spate şi îl păzea pe doctor. Uneori treceau trenuri, şi atunci toată casa trepida, săreau scîntei care trasau arcuri mititele în întuneric, şi pe urmă se risipeau într-o pulbere tremurătoare de jar pe vatra din lespezi mari de piatră; şi la urmă de tot ramîneau doar puncte mici, negre, fără nici un fel de lumină în ele.

– Cel mai bine era, a spus Camelia, cum stătea rezemată de doctor, să ştiţi întîi cît de bolnav a fost.

– Las-o baltă, a spus Decebal.

– Oh, a făcut soţia doctorului.

S-a sculat, a dispărut în întunericul din casă pe urmă a venit cu o tavă pe care erau două pahare subţiri, şi o sticlă din acelea brune, prelungi, cu etichetă neagră-aurie.

– Cu gheaţă sau fără? a întrebat.

– Ce idee, a spus doctorul. Gheaţa e pentru la vară.

Tocmai trecea un tren, şi casa aceea s-a clătinat pe temeliile ei, şi paharele din cristal au suspinat.

– De ce numai două? am întrebat.

– Merg să mă culc, a spus Camelia. Tu chiar pleci, pilot?

– Da, am spus.

– Atunci, drum bun.

– Noapte bună. Spune-i lui Mike să aibă grijă de echipamentul meu. Să-l bage în magazie.

– O să-i spun. La revedere.

I-am întins paharul în care Decebal turnase două degete de rom, şi acum camera, şi focul, şi lumina care dansa pe ziduri şi pe tavan miroseau cald a locurile acelea foarte depărtate unde creşte trestia de zahăr, şi pe urmă se face romul.

– Ciocneşte cu noi, am spus.

– N-am pahar.

– Eu beau din sticlă.

– Bine.

Am ciocnit, şi am luat o gură de rom din sticlă, şi cînd am rămas singuri, doctorul a spus:

– Mike a vrut foarte mult să căutăm, chiar în locurile unde omul acela n-a putut fi niciodată.

– Da, am spus.

– N-avea nici un rost să ajungem pînă acolo, şi să spunem: era atît de bolnav, încît nici nu putea ieşi din oraş.

– Crezi că e în oraş? am întrebat.

– Poate fi oriunde, a spus Decebal.

– De fapt, am spus, tu ai vrut să vorbeşti cu doctorii, chiar de la început.

– Nu m-a lăsat Mike, a zis doctorul.

Am băut iar din romul acela, şi pe urmă ne-am uitat în foc. Cum ard lemnele albe, şi cum rămîne jar, şi după asta cărbunii roşii se acopereau cu foiţe cenuşii fcarte fine, care s-au spulberat în scîntei aurii cînd a trecut un tren spre vale, şi atunci Decebal a pus alte lemne în cămin.

– La început a spus să vorbeşti cu doctorii, şi după aia nu te-a lăsat. A zis să vorbeşti mai tîrziu.

– Bineînţeles, a spus Decebal.

Era cînd în lumina roşie, cînd în întuneric, pentru că punea pe foc lemnele acelea de pe poliţa căminului.

– Stai puţin, am spus. Vrei să spui că Mike...

– A ştiut de la început ce caută, a zis Decebal. Dar n-o să recunoască niciodată.

– Dumnezeule, am spus. Atunci, la ce am făcut tot ce am făcut? Picioarele noastre rupte de pomană?

– Nu, a spus doctorul. Mai ţii minte prima dimineaţă?

– Aia, cînd s-au întîmplat o grămadă de lucruri?

– Da.

– Cînd era să aruncăm Dorna în aer?

– Atunci.

– Cum naiba crezi, am spus, că poate cineva uita dimineaţa aia?

– Mă rog. Cred că atunci s-a hotărît Mike. Cînd a venit familia la hotel, şi el a crezut că sînt cei cu Dacia i-a dat afară şi a venit plutonierul de miliţie, şi mai ţii minte cum arăta familia aceea?

– Foarte vag, am spus. Doliu improvizat...

– Cred că atunci s-a hotărît să caute.

– *Ceva* în loc de cineva?

– Da. Dar n-o să recunoască asta niciodată.

– Bine, am spus, dar *de ce* ?

– Pilot, a spus Decebal, aşa e la voi? Toate lucrurile au răspuns?

– Încercăm, am spus. Altfel, nici n-am mai urca în avion.

– E foarte tîrziu, a zis Decebal. Plouă. Sînt groaznic de obosit. De ce vrei să-ţi spun lucruri pe care nu-mi place să le spun?

– E noapte, am spus. Plouă. Am băut rom. La ora asta nu mai sînt lucruri care nu se pot spune.

– Începe tu, a zis doctorul. Tu ai băut mai mult rom decît mine.

– Am ridicat din umeri.

– N-am foarte multe de spus. Am stat o săptămînă cu voi, şi înainte am stat săptămîni cu voi, chiar dacă la intervale mari de timp, şi am văzut împreună tot felul de lucruri; dar asta nu înseamnă că gîndim chiar la fel lucrurile astea. Poate că nici nu e bine să le gîndim la fel şi exact de asta nu înţeleg *de ce*...

Din nou a trecut un tren, dar acum mergea în sus, şi cred că oprea în gară pentru că nu avea viteză, şi se auzea scrîşnetul saboţilor de frînă. M-am uitat la doctor cum bea rom, şi m-am uitat la Babette-Nebuna cum stătea, întinsă, imensă, cu botul pe labele puternice, şi se uită drept în foc, şi de asta ochii îi luceau aurii, cu scîntei de lumină, ca la leoaice.

– Păi, a spus Decebal, cred că aşa a fost mai bine pentru toată lumea. Pentru familia în doliu improvizat.

Pentru noi. Pentru toţi oamenii pe care i-am întîlnit în timp ce căutam. Pentru omul acela, pe care totuşi l-am căutat acolo unde nu mai putea ajunge niciodată.

A mai rămas ceva de spus.

La cîteva săptămîni după ce ne-am întors, Bari al IV-lea a murit otrăvit. Mike stătea la masa din holul mic cu Lucian Papadopol şi cu Edi de la telecabină, cînd a intrat un puşti şi a spus din uşă că Bari a căzut pe scările, înguste cele care unesc pieptiş strada Kogălniceanu cu altă bucată din strada Kogălniceanu. Cele de deasupra casei Sîrbilor. Cele care, atunci cînd e polei, sînt îngrozitor de alunecoase şi nu le foloseşte nimeni: toată lumea ocoleşte urmînd strada arcuită larg, tăiată în piciorul muntelui. Pentru că era polei au alergat pe arcul larg al străzii, şi aşa l-au găsit pe Bari, în capul scărilor, prăvălit pe trepte. Avea buzele arse, ridicate, trase înapoi, dezgolind rînjind dinţii. Avea ochii închişi şi capul imens răsturnat pe spate, şi gata, nici nu mai era Bari, era doar un trup mare şi greu, şi care începea să fie inutil în mijlocul scărilor oricum înguste; şi singurul lucru care mai încerca să amintească ceva a fost lucirea stinsă a colţilor între buzele arse.

– Parcă vrea să spună ceva, a zis Edi.

– Nu vrea să spună nimic, a zis Mike, şi asta a fost tot ce s-a mai auzit de la Mike Sîrbu despre cîinele lui Saint-Bernard.

Băieţii din Salvamont au săpat o groapă sus în munte, şi pentru că pămîntul era îngheţat şi de fapt era mai mult piatră decît pămînt, au schimbat la muncitorii care construiau noul drum spre Cotă cîteva din sticlele acelea lungi cu rom pe cartuşe de dinamită, şi aşa au săpat groapa aceea, cu dinamită. Au făcut-o largă şi adîncă, şi pe urmă au lăsat să cadă peste Bari bucăţi mari de stîncă, bolovani din aceea grei, pentru ca vulpile să nu poată ajunge pînă la el. Dar nu trebuie să-ţi închipui bolovanii cei grei strivind cîinele Saint-Bernard. Bolovanii

aceeia au căzut peste ceva ţeapăn, rigid, aproape fără sens, acoperit cu par aspru, deja fărămicios.

N-au vrut să-i arate lui Mike unde au făcut ei asta, şi nici Mike nu s-a omorît să afle, şi nici eu n-am vrut să ştiu locul, poate că mie mi-ar fi spus pînă la urmă. Am zis: nu, mulţumesc, şi cu asta s-a terminat totul. Adică aşa am crezut noi că s-a terminat.

Nu s-a terminat.

La zece zile după ce am fost să-l văd pe Mike şi băieţii din Salvamont au vrut să-mi arate unde l-au dus pe Bari şi eu n-am vrut să merg cu ei, Babette-Ncbuna a început să scuipe sînge, n-a mai mîncat nimic, ea care mînca absolut orice, a stat întinsă în curte la soare, a fost una din primele zile cu soare adevărat, şi seara, cînd Decebal a venit acasă, a vomitat tot felul de lucruri negre care miroseau îngrozitor - şi gata, n-a mai fost nici Babette. Povestea cu romul şi cartuşele de dinamită-nu a mai mers, şi atunci au trebuit să aştepte pînă cînd Manoliu a ieşit din tura lui care oricum dura o săptămînă, şi a coborît în oraş să ia de la Asociaţie pulbere fără fum pentru cartuşe, atît doar că n-a umplut nici un cartuş cu pulberea aceea. Au făcut un fel de mină, şi iar au săpat o groapă în pămîntul mai mult piatră, foarte aproape de Bari. Cred că povestea asta, cu săpatul în stîncă a avut şi părţile ei aproape vesele; am aflat cu multe amănunte cum au pus pulberea fără fum într-un ciorap vechi de-al lui Manoliu, şi nu mai ţin minte cine s-a dus să dea foc la fitil, şi nu putea să se apropie de ciorapul acela. Mai cred că de fapt aşa e bine, că a fost ceva de rîs chiar atunci cînd nu era absolut nimic de rîs, şi singurii care ar fi avut dreptul să se supere, Mike Sîrbu şi Decebal Mehedinţi, nu s-au supărat. Nu ştiu dacă li s-a povestit şi despre ciorap, dar ştiu că nu s-ar fi supărat nici atunci. De fapt, singurii care ar fi avut dreptul să se supere sînt Bari şi Babette, dar ei chiar nu s-au supărat. Babette-Nebuna şi Bari al IV-lea s-au jucat mult timp cu ciorapul împuţit al lui Manoliu acolo, în faţa Refugiului; pînă la urmă l-au rupt bucăţi, au tras de el, săreau greoi, a zmucit Bari, a fugit cu ciorapul

în dinţi şi Babette s-a luat după el, l-a ajuns şi trăgeau fiecare de un capăt de ciorap, a curs praful de puşcă, s-a risipit, şi pentru că sus mai era încă foarte multă zăpadă, a dispărut sub zăpada aceea. Şi cîinii cei mari au fugit mai departe spre Piatra Arsă, latrau ca mortierele de asediu, au coborît abrupt în şaua Călugărului, au apărut mici de tot în cealaltă parte şi, pentru că erau prea departe, nu i-am mai auzit lătrînd; am văzut doar cum s-au poticnit în zăpada adîncă, au căzut, şi pe urmă i-am văzut ridicîndu-se şi mergînd.